Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ṿe-natata el Ḥoshen ha-mishpaṭ et ha-Urim ṿe-et ha-Tumim

saviv le-Shulḥan ʿarukh ... Yeshuʿa Ṿalḳ z.ts.l. baʿal sefer Meʾirat ʿenayim ... Shabetai Kohen z.ts.l. baʿal Śifte Kohen ... ṿe-nilṿeh la-hem ... Daṿid ha-Leṿi z.ts.l. ... Ṭure zahav ... ito meḥubar ... Tsevi ha-niḳra be-fi kol Ḥakham Tsevi ... be-hagahotaṿ ... aśinu zar ... la-shulḥan ... ...

Ḳaro, Yosef
יסוי ,וראק

Homburg vor der Höhe, [5]502 [1741/1742]

האשרה תוכלה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11244

Visual Library

ישבע לראובן ש"ד כנגד שמעון וכפטר והשליח כשבע היסת לשמעון שכתב"ן לראובן: כתב בתשו' מהרי"ט ח"ח סי' ק"ל לראובן היה לו משות אבל שמעון ולוה לו שתנו לבנו ובנו שלחו לידו ותמ"ל אומר לראובן אלא הגיע לו כל המעות רק מסר קבת ושמעון אומר שמסר הכל לבנו ובנו אומר תיכו ידע התשבון אבל כל מה שמסר לו אלתתי לך ותיכו זוכר ביד מי שמעון פטור אף משבועה כיון שבנו תיכו מכחישו רק יקבל בחר' ובנו חייב לשלם לו היה יודע ביד מי שלחם והשליח היה מכחישו היה פטור מראובן בשבוע' שעל ידו שלחם ונ"כ השליח היה כשבע והיה פטור אבל כיון שתיכו יודע הרי הוא פושע וחייב לשלם כלאחריכן בס"ם גבי פקדון דלא ולענין פושע הוא (ונתב' לקמן סי' רכ"ח סעיף ו') עכ"ל ותין

דבריו כלפע"ד דכיון שבנו שוכן תיכו יודע התשבון אבל מה שמסר לו אלתתי לך ע"י נתן פטור ולי"ל לפקדון דהתם בדשותי' דכפקד קחי עד דמהדר ליה לחבריה ועליה רמי' לחיל' היכא דמחיכי' וכל דלא ידע פושע הוא אבל הכי הרי לא פשע שהרי מכר ליד נתן בעיכו ומיד שמסרו לו ולא מרשותו שהרי היה לו רשות לשלחו לו ע"י מי שירלה וכ"ע:

מאירת עינים חשן משפט קכב הלכות הרשאה שפתי כהן ג

קכב א אפי' אם ג עדים שעשאו שליח להביאו לו. ה"מ לאומר רבות' שפי' לדשי' יג עדים לאומר להלוה לשלחו לו ע"י זה השליח וכתו שכתבתי בסי' שקודם זה דבתלי ליבא בפטר הלוה לבי"ש אלא שהטור והמחבר (ס"ל) לישנא דגמרא בקשי לאחר כן אליבא דבר מסדרא דס"ל דמסני ל' זה כתו זה ועכ"ר: **ב** דוכן לאדם שלא בפניו אם בכתבו מהרא"י סיים בזה וכתי"ל אבל אם הכ"ד רוחין שזה סרוסה להיות מורשה אינו מכוון לעובת המלוה לו למפקיד אין בהבריו כלום ואין לדיין בזה אלא מה שעיכו רוחות ועכ"ל שמאריך בזה וזהו כוונת מור"ם בס"ה אם כרלה לב"ל כו': **ג** שאלת יומות המלוה הטור כתב עוד עשם אחר שאלת ביטול השאלת שליחותו ואו אם בלבד לו בלבם מיד השליח הוא חייב הלוה לו הפקדון בלחריותו לבעלוה לו המפקיד והמחבר לא כת' ס"ע מזוס דבבר בבעל העשור שבת הטור בשמו בר"ם זה דבשטר הלוי לו הפקדון בכסף ג' מלאחריות לשולו בלא הרשאה זכות' ס"ב ומור"ם שבת' אם דעת ר"ח דמאריך הרשאה ולא הוא מזוס דמור"ם כ"כ אם לדעת הרא"ם דכתב דאין הלוה יכול לבטל הרשאה ומתבר כתב כאן אמריך להקנות בהרשאה בלבד קרקע ולעשם דקבל ביטול ה"ל לבד קרקע ועכ"ר גם כתבתי דאף דלא חייבי' לחיתה בנייתן ה"ל בחיסור' דבין אדם לחבירו אבל בחתון דהיא בין אדם לחבירו מי ותתה ביהו איזוס בזה כדי שלא יבא לידי הפסד מיהו אם כתבתי די"ל דאף בעתונלא קו"ש בוקן לחיתה פ"ח בוקן:

מיהו

בעל דברים דיהו לת ל"ל שאומר אים לו אחוה שעשה כנגדו לא כריפו' לחיתבי' לו לעשות עמו מזוס לא"ל לו בעל דברים דיהו לת ולא שוייך אלא לא כשאתן לך ולא כשאומר אים לי אדהשעה וכ"כ מהרש"ל מ' מרוכה אם דמה שיכול לאחותו ולומר לא בדל"ל הייכו היכא שאינו רוצה ליתן לו מחת אים לו אחוה שעמות לו אבר בנוהרי כו' עכ"ל ולאו לזה מבעה"ת אם אהבי' אם דברי הרי"ף בסתם ולא"ם פסק דלא מלי לחודקי בשעבת אחת בישול אלאתתו לו מת ולשול בהבנת דברי הרי"ף כתב ח"ל מכל זה למהנה אלאים שעשאו פעדים הרשות ביד הלוה אם רלה ליתן לו רלה ליתן זה בעל דיהו ולא פיליו ועשהו אלאת שיאחר לאלה אלא לי פיל זה עד שיכות בהרשאה לאם לדילאת אלהיכי ולכי מיות אל תקור מאליותו ובטל לו לא עכ"ל ולמשה הלאיך ופסק דלא מייאיקן לדילאת אלאת בטלו ולא"כ ע"ל לאחר דעכם הרי"ף הרא"ם דלאין מחויב ליתנו לו אעכם אחת ביטל אליותו אלא כהרי' ודל"ק: (ה) יהיה חייב לשלם כו' כבר כתבתי דיש פוסקים דבטול מלבלם מזוס דמכתת' לא מייאי' לחית' ולא' ידע אחת ונתן לו פטור מזוס לחית' לא מבטל' הרשאה' ובזה זוה דעת בעל העשור ובעה"ת ומהרש"ל אם ו' וכן דעת רא"ן במרדכי פרק מרובה (והוא בספר ראכ"ן סי' ע"ט) ולכן הוא בהגה"ה אמרי' פרק הנזל עכים מהרא"ן לחית' לא מבטלת הרשאה. רק דבריהם אחת כתב מהרש"ל אם אינו הבטבו לבחותו ולאמר דילאת הוא רשות ובבלו אותך. ומאחר דהיו רשות פשוטה דאינו לבטל וכ"כ בתשובות מהרי"ו סי' ל"ו דלא"ג דהרשאה מהני לאחר' אי אבבר אחרת אם ה"מ לגבי אינם לאחרים' דלא מלי לאומר לאו בדל"ל אלא אליותו' אלא עניין אבל בסהיו"ם נופח הוא הבע"ד ואין אם יורש אלא הוא בטל הרשאה עכ"ל. אבל בשלת בעדים בלא הרשאה דעת בעל העשור ובעה"ת אם ג"כ דבטול אחר' ידע אחת מזוס לאיתה לא מבטלת אליותו בעדים דלא נרע מלבטרופים שאינם אחר יתומים סי' וכן הוא מבעל העשור דף ק"ז ע"ב בהדיא ולא כב"י סוף סעיף ב' שכתב דבעל העשור מולה בחת גם הרחיה שהבאתי ב"ר אם ובסוף סעיף ה' לגה"מ עובד' דדבר אחת דלא יאבבת נוב' אחרים' לבטרו אלא אם אחר אחרת בהרשאה אם מזוס דלאת שכיב כו' ולאחר ג"כ מהרלוה זו לאחר' בהרשאה אם אחת בבטלה ואחר' לא ידע אחת ונתן לו אחרים לאו אחרים הוא בעל העשור לבדיה ובעה"ת ובעה"ת אם דדבי אחת אלא הוי אחרים אחר דילאת אחר' ואחרעי דלאחליפיהו בזוזי דנרעיב מבייהו ע"ש (ובאמרדבי והנהת קפדי' ומהרי"ק פרק הזוקל מבפקח לבהר אחר' בתבטל אבליותו בסמות והבית הל"ב דבלוו לקמן סי' ס"ב בסתם וא"ב בקה על מה דתמבע

מדברע

הלכות הרשאה

קכב אם מת המלוה או שביטל השליחות או ההרשאה. ובו ט סעיפים:

א אף על פי שלוה ששלח למלוה חובו בצוויו ע"ל ידי שלוחו ונאבד פטור כמו שנתבאר בסימן שקודם זה (א) אם ירצה הלוה לא ישלחנו לו ע"ל ידי שלוחו **א** אפילו אם יש עדים (ב) שעשאו שליח להביאו לו עד שיבא בהרשאה:

הגה מיהו כזהנין החידלא אאם מעחיד לו ערב בעד הרשא' בריך לדון בתו אף על פי שאינו שלוחו כלל (ג) אם בלאה לבית דין שהוא זכות למלוה **ב** דוכן לאדם שלא בפניו (מסקי מהרי"ל סימן רין ב) . (ד) ג והטעם מפני שיש לחוש **ג** שמא ימות המלוה קודם שיתן לשליח ואם נאנסו בדרך (ה) יהיה חייב לשלם ליורשים כיון שלא נתנם לו עד שמת המלוה לפיכך עצה טובה ללוה או לנפקיד שלא יתננו לשליח אלא אם כן בא בהרשאה שהקנה לו בקנין אגב קרקע מה שיש לו אצל פלוני:

הגה

קכב (א) אם ירלה הלוה לו הנפקד לא ישלחנו לו כו': (ב) שעשאו שליח. ונם אפי' אחר להלוה לנפקד לשלחו לו ע"י זה: (ג) אם בלאה לבית דין שהוא ערב בעד הרשא' אם אבל אם הוא בענין אחר הרולה להתערב בחתו ותמת מריב: ב' ומביים אם לית בעשה בתביעתו ואבל בה"ג אבל אם אחר אין לדיין אלא מה שעיכו הב"ד רוחים רוחות: (ד) והטעם כו' אחר הרולה ולעת בעל העשור ובעה"ת לבית מורשה שערל"ל דמחויב לשלחו ע"י אחר מכוון שלחו לאבל לאי בעי לבטלו' לעובת המלוה אמ' מבטל ליה"מ לא אלו אם לו המפקיד לאחר' הוכח לאחר' שלית עוב' שליחותו כלום ואין ה"ל מחקה ב"ה עוה' בשליחותו לדיין בזה ונם בתשו' מהר"ל ן' אסון ס"ם אלא מה קל"ב כתב לאלו המוחזק לאחר שעיכו רוחות קיים לו בהבהו רבות' דס"ל דאם ע"ש אחריך לא ידע בבריחו' פטור ע"ש וה"ה בזה ג עובדא כתו לא אומר' לחית' ע"ש דר' אבא הלוה בבעה"ת' וכ"כ מהרש"ל פ' אמ"ר זוזי כל' תרוכה סימן ל"ב ופ' הנזל עכים יוסף בר תמא סימן ל"ו מ' והבית נ"כ רחים וכו' אם ל' קל מפירש' אבתב דרב אבא זקן אחי ע"ה וכפירש' ובלאה אלוה כיון בסמ"ע ס"ק כ' אם שבתב די"ל לא חייבי' לחית' כ"ל בזקן ול"ל רש"י וכ"כ לקמן ס"ק ה' בשם התוספת ולנולה דמסתמא יש לחזיקו בחזקת אי ובלאה דגם הרא"ם סוכר לא יוכל לעבבו מטע' מיתה וכמ"ש בתשובת דמסתמא לא מפקיכן מחזק' קיים ולבך לא כתב בפסקיו דיכול לעבב אלא מעשה דאם בטל אלאתו מיהו לענין לאבל בלאה שיקל לאף מעשה זה לא יוכל לדחותו וכ"ל לאמר דגם דעת הרי"ף כן ולא לדחוק בדבריו כמ"ש הרא"ש דרק מ"ש הרי"ף דהיכא דלא בעי לאיתבויהו מיהלי' להאלי אלאים שעשאו בעדים לא כתבו' ליה לחתן אלא אחרי כתרדש כל תורכת' דלא כתוב בה זיל לון וסבפה לבפסך לאו אורכתא היא מזוס דא"ל לאו בעל דברים דיהו לת ל"ל שאומר אים לו אחוה שעשה כנגדו לא כריפו' לחיתבי' לאו לעשות עמו מזוס לא"ל לאו בעל דברים דיהו לת ולא שוייך אלא לא כשאתן לך ולא כשאומר אים לי אדהשעה וכ"כ מהרש"ל מ' מרוכה אם דמה שיכול לאחותו ולומר לא בדל"ל הייכו היכא שאינו רוצה ליתן לו מחת אים לו אחוה שעמות לו אבר בנוהרי כו' עכ"ל ולאו לזה מבעה"ת אם אהבי' אם דברי הרי"ף בסתם ולא"ם פסק דלא מלי לחודקי בשעבת אחת בישול אלאתו לו מת ולשול בהבנת דברי הרי"ף כתב ח"ל מכל זה למהנה אלאים שעשאו פעדים הרשות ביד הלוה אם רלה ליתן לו רלה ליתן זה בעל דיהו ולא פיליו ועשהו אלאת שיאחר לאלה אלא לי פיל זה עד שיכות בהרשאה לאם לדילאת אלהיכי ולכי מיות אל תקור מאליותו ובטל לו לא עכ"ל ולמשה הלאיך ופסק דלא מייאיקן לדילאת אלאת בטלו ולא"כ ע"ל לאחר דעכם הרי"ף הרא"ם דלאין מחויב ליתנו לו מעשה אחת ביטל אליותו דלא כדבר ודל"ק: (ה) יהיה חייב לשלם כו' כבר כתבתי דיש פוסקים דבטול מלבלם מזוס דמכתת' לא מייאי' לחית' ולא' ידע אחת ונתן לו פטור מזוס לחית' לא מבטל' הרשא' ובזה זוה דעת בעל העשור ובעה"ת ומהרש"ל אם. וכן דעת ראכ"ן במרדכי פרק מרובה (והוא בספר ראכ"ן סי' ע"ט) ולכן הוא בהגה"ה אמרי' לחית' לא מבטלת הרשאה. רק דבריהם אחת כתב מהרש"ל אם אינו הבטבו לבחותו ולאמר ד

ד כפי נוסחתו מדברי כאן דס"ל בפשיטות דנתבטל השליחות בשמת וכ"ע) שם ופתב הנית חדש שהיה מכוונת עם מלוי דמשמע בפסקיו גם הגוזל קמא ה שור בשם בעה"ע תשוב ס"ק ו' וכ"כ הריטב"א פ"ק שבועות יא"ח לתלוה מיתתי עליך הנית עוזל בשליחותיך בשם שחזקה שליח עושה שליחותיו כך חזקה שבעל הנית עוזל בשליחותיו וכו' ולין לי להסמיל בשני' חערוך וכ"כ הרב בל"מ מתשו' הרש"ב: ולפע"ד דין זה לינו ולינה לא"ל הכי וגם אין עשה לא"ל כלל כין ידע בלא ידע לדעת המחבר דלא בלאחר כשידע שמת חייב ל"ב גם בלא ידע ויהא חייב בשליחותו בעדים דחייב להמחבר והרב בלא ידע כמו בידע • ומ"ש הסכים וכן דעת הרמב"ם מת לענין אחריו' הדרך דאפי' אם מת ולאי כיון שהקנה לו אינ"ק לתן לין בה אבל היכא שמת יש היזק במיתת לענין שליחות דבטל שם בפ"ג ד"י' והביאה המחבר ד"כך הם המשך דברי תשובות הרש"ב • (וכן נראה מת"ב ס"פ מ' מה' שלוחים וז"ל וכן נראה לרבינו ברוך הע"ם שפסק כרבנה דשליח בשעי' אחריו שעשלו לא פוי שליח אם פתב לו ובכתב ירו סוי שליח ומה שאלו מלריכין לכתוב הרשאה לאחרים אינ"ק ומות והרא"ל לא הסינו שם הרא"ל וכ"כ בה"ת בשמו ז"ל הרמב"ם שם ד"ל כ"כ הרי"ף פ' הגוזל עניים ה"ם דין י' הנה ד (ו) מיהו אם ידוע שמת לא יתנו לשליח (תשו' הרש"ב בכלל ל"כ)

ב העושה שליח בעדים להביא לו מה שיש לו אצל פלוני ובישל השליחות קודם שיתן זה לשליח ולא ירע הנתבע בבישול ונתן לשליח ונאבדו ה (ז) הפטור הנתבע:

הגה (ח) ויש אומרים דחייב חלק אם כן כתב ליה זיל ותפיק לנפשך: (שור בשם הרש"ב י)

ג מי שהרשה לא' (ט) ורצה לבטל השליחות ולהרשו לאחר ראשי:

הגה ואם ירצה יוכל לומר אנס הרשאון ויבא שליחותו קיים וכל אחד משניהם יהיה מורשה בדבר: (תשובת הרש"ב בכלל ס"ב סי' ל') ח ואין הנתבע יכול לרחוק למורשה

ד מיהו אם ידוע שמת לא יתנו לשליח (תשו' הרש"ב בכלל ל"כ)

ב העושה שליח בעדים להביא לו מה שיש לו אצל פלוני ובישל השליחות קודם שיתן זה לשליח ולא ירע הנתבע בבישול ונתן לשליח ונאבדו ה (ז) הפטור הנתבע:

הגה (ח) ויש אומרים דחייב חלק אם כן כתב ליה זיל ותפיק לנפשך: (שור בשם הרש"ב י)

ג מי שהרשה לא' (ט) ורצה לבטל השליחות ולהרשו לאחר ראשי:

הגה ואם ירצה יוכל לומר אנס הרשאון ויבא שליחותו קיים וכל אחד משניהם יהיה מורשה בדבר: (תשובת הרש"ב בכלל ס"ב סי' ל') ח ואין הנתבע יכול לרחוק למורשה

לא יתנו לשליח משמע דס"ל הכי דאם תשובת הרש"ב ופ"ו כ"ל דמ"ש הטור בשם הרש"ב (בס"ו) ז"ל אבל אם הקנה לו המשון אינ"ק קרקע בכר זכה בו והוא שלו ולפי"מת המשלח לא זכו בו יורשי' הייטו לחין לו ליורש מליתן לשליח אם לא יתנו לשליח משמע דס"ל מליתן לשליח אחר ויזכו בו יורשי' אבותן ובטל השליחו' ואם יאבדו בדרך יתחייב לשליח ע"ז בדרך בהגהת מיי' שהלתי לקמן פ"ק ו' וכ"כ הריטב"א פ"ק דקדושין בש"ם (דף כ"ה ריש ע"ב) דבהרשה בשמת המרשה בטל שליחותו וכתב"ג כתבו התוס' בתשובות ריש פ' אע"פ (סוף לף כ"ה) ואנודה שם דאם את המרשה בטל השליחות ויכולים היתומים לחבוע הנפקד רק אם נתן הנפקד להמורשה קודם שידע שמת כיון דאם הנפקד בא לפני ב"ד היו אומרי' לו לתת ליד המורשה שהרי יש להחזיק המרשה בחזקת חי פטור הנפקד ע"כ מיהו הייטו בתם הרשה תבל בהרשה שהקנה לו (ו)

ד מיהו אם ידוע שמת לא יתנו לשליח (תשו' הרש"ב בכלל ל"כ)

ב העושה שליח בעדים להביא לו מה שיש לו אצל פלוני ובישל השליחות קודם שיתן זה לשליח ולא ירע הנתבע בבישול ונתן לשליח ונאבדו ה (ז) הפטור הנתבע:

הגה (ח) ויש אומרים דחייב חלק אם כן כתב ליה זיל ותפיק לנפשך: (שור בשם הרש"ב י)

ג מי שהרשה לא' (ט) ורצה לבטל השליחות ולהרשו לאחר ראשי:

הגה ואם ירצה יוכל לומר אנס הרשאון ויבא שליחותו קיים וכל אחד משניהם יהיה מורשה בדבר: (תשובת הרש"ב בכלל ס"ב סי' ל') ח ואין הנתבע יכול לרחוק למורשה

שוחר בשליחותך שבשם שחזקה שליח עושה שליחותו כך חזקה שב"ה

יתנו לשליח משמע דס"ל הכי דאם תשובת הרש"ב ופ"ו כ"ל דמ"ש הטור בשם הרש"ב (בס"ו) ז"ל אבל אם הקנה לו המשון אינ"ק קרקע בכר זכה בו והוא שלו ולפי"מת המשלח לא זכו בו יורשי' הייטו לחין לו ליורש מליתן לשליח אם לא יתנו לשליח משמע דס"ל מליתן לשליח אחר ויזכו בו יורשי' אבותן ובטל השליחו' ואם יאבדו בדרך יתחייב לשליח ע"ז בדרך בהגהת מיי' שהלתי לקמן פ"ק ו' וכ"כ הריטב"א פ"ק דקדושין בש"ם (דף כ"ה ריש ע"ב) דבהרשה בשמת המרשה בטל השליחות ויכולים היתומים לחבוע הנפקד רק אם נתן הנפקד להמורשה קודם שידע שמת כיון דאם הנפקד בא לפני ב"ד היו אומרי' לו לתת ליד המורשה שהרי יש להחזיק המרשה בחזקת חי פטור הנפקד ע"כ מיהו הייטו בתם הרשה תבל בהרשה שהקנה לו (ו)

יתנו לשליח משמע דס"ל הכי דאם תשובת הרש"ב ופ"ו כ"ל דמ"ש הטור בשם הרש"ב (בס"ו) ז"ל אבל אם הקנה לו המשון אינ"ק קרקע בכר זכה בו והוא שלו ולפי"מת המשלח לא זכו בו יורשי' הייטו לחין לו ליורש מליתן לשליח אם לא יתנו לשליח משמע דס"ל מליתן לשליח אחר ויזכו בו יורשי' אבותן ובטל השליחו' ואם יאבדו בדרך יתחייב לשליח ע"ז בדרך בהגהת מיי' שהלתי לקמן פ"ק ו' וכ"כ הריטב"א פ"ק דקדושין בש"ם (דף כ"ה ריש ע"ב) דבהרשה בשמת המרשה בטל השליחות ויכולים היתומים לחבוע הנפקד רק אם נתן הנפקד להמורשה קודם שידע שמת כיון דאם הנפקד בא לפני ב"ד היו אומרי' לו לתת ליד המורשה שהרי יש להחזיק המרשה בחזקת חי פטור הנפקד ע"כ מיהו הייטו בתם הרשה תבל בהרשה שהקנה לו (ו)

חערוך וכ"כ הרב בל"מ מתשו' הרש"ב • ולפע"ד דין זה לינו ולינה לא"ל הכי וגם אין עשה לא"ל כלל כין ידע בלא ידע לדעת המחבר דלא בלאחר כשידע שמת חייב ל"ב גם בלא ידע ויהא חייב בשליחותו בעדים דחייב להמחבר והרב בלא ידע כמו בידע • ומ"ש הסכים וכן דעת הרמב"ם מת לענין אחריו' הדרך דאפי' אם מת ולאי כיון שהקנה לו אינ"ק לתן לין בה אבל היכא שמת יש היזק במיתת לענין שליחות דבטל שם בפ"ג ד"י' והביאה המחבר ד"כך הם המשך דברי תשובות הרש"ב • (וכן נראה מת"ב ס"פ מ' מה' שלוחים וז"ל וכן נראה לרבינו ברוך הע"ם שפסק כרבנה דשליח בשעי' אחריו שעשלו לא פוי שליח אם פתב לו ובכתב ירו סוי שליח ומה שאלו מלריכין לכתוב הרשה לאחרים אינ"ק ומות והרא"ל לא הסינו שם הרא"ל בשמו ז"ל הרמב"ם שם ד"ל כ"כ הרי"ף פ' הגוזל עניים ה"ם דין י'

ד מיהו אם ידוע שמת לא יתנו לשליח (תשו' הרש"ב בכלל ל"כ)

ב העושה שליח בעדים להביא לו מה שיש לו אצל פלוני ובישל השליחות קודם שיתן זה לשליח ולא ירע הנתבע בבישול ונתן לשליח ונאבדו ה (ז) הפטור הנתבע:

הגה (ח) ויש אומרים דחייב חלק אם כן כתב ליה זיל ותפיק לנפשך: (שור בשם הרש"ב י)

ג מי שהרשה לא' (ט) ורצה לבטל השליחות ולהרשו לאחר ראשי:

הגה ואם ירצה יוכל לומר אנס הרשאון ויבא שליחותו קיים וכל אחד משניהם יהיה מורשה בדבר: (תשובת הרש"ב בכלל ס"ב סי' ל') ח ואין הנתבע יכול לרחוק למורשה

שנ"ה עומד בדיבורו ולא היה לך לחזור כך ואין לי להסכיר בשביל מורתך עכ"ל וכתב הב"י והר"ת לא דיקא הגליון שבטלו אם הכתבע לא ידע פטר (הנתבע) מן האחריות לדעת הרי"ף והרמב"ם ודוק אם רן המורשה וכתוביב בדין זה תלוי בידיעת הגליון שבטלו וכמ"ש מור"ם בהג"ה בס"ג כיון לאין לו הפסד כ"כ בזה לכתבע איחזיר ודין עמו ע"ש: ו המרשה את חבירו כו' ע"כ דיבר הטור והמחבר אחר שבלא גליון להבין לו מקדונו לו הלוואתו אים לו ביד אחר שאינן מחולקין בו וכאן מיירי בשי שבאם גליון לדון עם קבולו שחייב לו ואינו רוצ' לשלם לו מחזיק טענה אים בינוהם מוכח לדונא אין מילוק בין לא לדא דגם בהמפקיד צריך להקנו' לו המתון ולכתוב לו דון וזכו ולפיק לבפשך כו' וכמ"ש הטור בשם הרא"ש ס"ד ע"ש: ז צריך ליקח בקנין דוקא בזה שבא להוציא צריך להקנות לו ולכתוב זיל דון כו' אבל בהרשה למכור משלשין או קרקע אין צריך לזה כי מקום ג' בשם ל"ש ע': ח דון וזכו ולפיק כו' גם בסימן ס"ו כתב דלריך לכתוב וכה ועיין בטור לא כתב בס"ח בבוסם הרשה ל' וזכה ועפ"ר מ"ש בזה: ט לא יזיב לו דבר משעם הבל שאין יומות לו ובטל הגליות: י לא גרע מגליון כו' דבטור מלחריות בא"ש הטור והמחבר בר"מ זה: מחלה

בלשון מבציף ו' עד פעיף י"ב הבל לשון הרמב"ם וזה פשוט) שבוכר דהרא"ש כתב כן בס' מרוכה לפי דעת הרי"ף והרמב"ם וליה לא ס"ל אלא כדפי' וכן דעת כ"י והלכך אפי' ידע המורשה בבטול הגליות כיון שהכתבע לא ידע ודן ע"פ הרשאתו אל זה והרי ההרשאה קבלו לאיכו חוזר ודן ולפסר גם דעת המחבר כן ולא כתב כב"י כן אלא לדעת הרא"ש דנקט ליאבא לידע המורשה אבל הרמב"ם לא קבלו לאיכו חוזר ודן ולפסר גם דעת המחבר כן ולא כתב כב"י כן אלא לדעת הרא"ש: (יב) לחוביא לא בהרשה לבטול אבל אם לא בהרשה לבטול אבל אם לא בהרשה לבטול אבל אם

ג מיימון דלקמן סי' ס"ט ר"ל בסס הרמב"ם כ"כ בהגהתו סס בפ"ג וכ"כ בה"ת בשמו בשער ב' ע"ס סי' ג' כ"כ הרמב"ם סס ולתדו מתה לחתר דב לחדי סס כיון דכתב ליה כל דמתענני וכו' אליה שויה

ואל"כ ה"ם הכא כן בלמע"ד : (יח) אם כתבו לו כו' מתנה לו אלים כו' ע"ל סי' קכ"ג ס"ק כ"ח אם חזר המרשה ומתל לו הולה שנמרע לם מייב להשורה' המתנה ואלים שהקנ' לו : (יט) מתנה לו אלים כו' כתב מהרש"ל פ' מרובה בקרקע לו בפקדון שמועיל קנין לחלק המוכר' מוקנה לו החלק בקנין נמור דהוי כחלו ברשותו לו שהיה מלוה בשטר והקנה לו החלק של שטר בכתיבה ומסירה אבל אחר מילי אחין מועיל בו קנין רק בתקנתא דרבנן מוקנה לענין אלימות ה"כ לא מועיל במה שהקנה לו חלק מן לוחו המחון עכ"ל ר"ל דלא"ג דמלו לגוויה אלים לחי' בדבר אח"ל להקנות לו מ"מ אם נחתר דאלים שוויה היולך ידון על הכל והלא עיכוכו רוחות אלא עשאו אלים רק על האלים אבל בקרקע לו פקדון לחרי' אה"כ דשוויה אלים על הכל שהקנה לו האלי' מוקנה לענמו בקנין וכן עיקר : (כ) לדון עמו על הכל .

ולע"ג דבשתפי' בס"ם זה אין מכתבא מחוייב לדון עמו על הכל רק על חלקו הא מתבאר אם בשבשתף יש לו הרשאה לו בשחבירו יודע שזה תובעו מרוב לדון עמו על הכל וכ"ם הכא שלא בהרשאה וכ"כ מהרש"ם שעיין ביחורו סמ"ג : (כא) דדוקא בבה"ג כו' כתב בסמ"ע י"ל בטעם (וכ"כ הב"ח שעם זה) דבמוקנה לו האלים לו הרבינא יתרבה אלים מה שיוכל לחלק אין טעם זה מספיק דאל"כ הל"ל כמו דאלף אם מוקנה לו האלים מחבור סתם ולא אל"ל האלים מתה שתוכל אמי לחיכו וכחל לדון על הכל כולו ולמה כיים וכתב דין זה בהקנה לו ק' וזו מהחוב אלא ה"ש דבמאמר המלטרף בסס אלים לו רבינא בכלל כל החוב וכיון שנתן לו רשות לתובעו כל החוב והקנה לו האלים מחבו יש לו אלימות בכולו ולכך ידון עמו בכולו : יב סכך כותבין בהרשאה על"ר סס מבוה' דאי לא כתב לו כל דמתענני לך מן דינא עלי הדר מכ"ם לדיך לאלם לו כל ההולאות דהא אם בעי היה מחויב בכולו אלא שכ"מ נתן לו המחון עד שלא החזיר לו ההולאה דאיהו לדיך להחזיר ההולאה אם לא כתב לו כל דמתענני ולאחר שכתב לו כל דמתענני נראה דאף אם הוליא הולאה יתר מזה שקבל לדיך לאלם לו כל הולאה ולא כשיעו' מה שקיבל וכתב בסמ"ע בסמ' שע"ה ס"ו ועל"ר ה"ש עוד מזה : יג ואם רולה מורשה לחחזיק כו' והיינו אפילו אם הקנה לו אל"ק וכ"כ בזמיכו בנוחנין לכתוב בכל הרשאו' דהקנה לו אל"ק ואין דעת המרשה והמרשה רק לחיות אלים בדבר

דדינא

יא מתנה לו אלים כו' ויש מי שאומר כו' בפרישה כתבתי דל"ת הע"ב דבחקב"ל לו האלים לו הרבינא מתה אינ"ל מיד הכתב ולו כשיקין עמו על הכל ויוכיחו יתרבה אלים שפי מתה אינינא לחלקו אם לא ויוכיח מידו רק האלים . ואילון זה לאינו בחקנה לו בדבר קלוב כגון מלה זהו' אבל אין טעם זה מספיק דאל"כ הל"ל כמו דאף אם מוקנה לו האלים מחבור סתם לו רבינא לו רשות לתובעו כל החוב והקנה לו האלים מתה יש לו אלימות בכולו ולכך ידון עמו בכולו : יב סכך כותבין בהרשאה על"ר סס מבוה' דאי לא כתב לו כל דמתענני לך מן דינא עלי הדר מכ"ם לדיך לאלם לו כל ההולאות דהא אם בעי היה מחויב בכולו אלא שכ"מ נתן לו המחון עד שלא החזיר לו ההולאה דאיהו לדיך להחזיר ההולאה אם לא כתב לו כל דמתענני ולאחר שכתב לו כל דמתענני נראה דאף אם הוליא הולאה יתר מזה שקבל לדיך לאלם לו כל הולאה ולא כשיעו' מה שקיבל וכתב בסמ"ע בסמ' שע"ה ס"ו ועל"ר ה"ש עוד מזה : יג ואם רולה מורשה לחחזיק כו' והיינו אפילו אם הקנה לו אל"ק וכ"כ בזמיכו בנוחנין לכתוב בכל הרשאו' דהקנה לו אל"ק ואין דעת המרשה והמרשה רק לחיות אלים בדבר

ה (יח) כאם כתב רון וזכי ואפיק לנפשך יא (יט) מחצה או שליש או רביע והמותר שלי מתוך שהוא רן עמו על חלקו צריך הנתבע (כ) לדון עמו על הכל פ"ויש מי שאומר (כא) דדוקא בב"הג אבל אם כתב לו רון וזכי ואפיק לנפשך מאה דינרים והשאר שלי איננו מזקיקו לדון עמו אלא על המאה דינרים :

ו (כב) כל ההוצאות שיוציא המורשה על דין זה המשלח חייב בהם יב (כג) שכך כותבין בהרשאה כל דמתענני (פי' הרמ"בס בפ"ג מ"אלוחין כל אחלית בדין זה עלי לגלמו) לך מן דינא עלי הדר :

הגה (כד) ואינו אלא בעלמא יג (כה) ואם רולה המורשה לחחזיק במחון אינו יכול וצריך להחזיר לאינו אלא בעלמא (טור) לפיכך אם תבע מקרון מן הנפקד ונשבע נשתבו למורשה ואינו לו עליו לדין

אלא החזיר לו ההולאה דאינו צריך להחזיר ההולאה אם לא כתב לו כל דמתענני ולאחר שכתב לו כל דמתענני נראה דאף אם הוליא הולאה יתר מזה שקבל לדיך לאלם לו כל הולאה ולא כשיעו' מה שקיבל וכתב בסמ"ע בסמ' שע"ה ס"ו ועל"ר ה"ש עוד מזה : יג ואם רולה מורשה לחחזיק כו' והיינו אפילו אם הקנה לו אל"ק וכ"כ בזמיכו בנוחנין לכתוב בכל הרשאו' דהקנה לו אל"ק ואין דעת המרשה והמרשה רק לחיות אלים בדבר

דדינא

המלטרף בסס אלים לו רבינא בכלל כל החוב והלכך יש לו אלימו בכולו עכ"ל וכן עיקר וכן הע"ל מהרש"ל סס וכתב דאם כשהקנה לו האלים ורשות מתלה לדון על האלים מה שאומר מן האלים אינ"ל לו לתן כלום לתרשה ואם כתב לו אלא אלים בחה שיומר מן החוב הוי כמירו דקל דאין מועיל סס קנין אלא כשהקנה לו חני החוב ואל"ה הכתבא לעמוד עמו לדין וא"ת אם שהומר לחלקו דמירות דקל גופא לו תפס לא מקיקון מיניה עכ"ל וכזה דס"ל לתרש"ל דאם הקנה לו אלים מה שומר מן החוב אל"ה הכתבא לדון עמו לא נראה דעת הע"ב והסמ"ע דלעיל . ולכאורה נראה דמהרש"ל לחיי כזה רולה לדון עמו מחמת שהמחון שייך לעמו מחמת שהקנה לו אלים מה שומר מהחוב אל"ה הוי כמירות דקל והסמ"ע והב"ח חיירי כזה שהקנה לו הרשאה ועשאו אלים על האלים והלכך נ"ל לפירות דקל דהא בלא"ה הרשאה אחני הכתבו' אפילו על חלוה ע"ם ואחר דברים אחינן בקנין בקנין וכדלקמן ר"ם קכ"ג מטעמא דלענין אלימות אחני וכמ"ש סס . אבל זה אינו דאל"כ לאחר דאלים שויה פשוט דלא יכול לדון עמו על הכל אחרי לא עשאו אלים רק על האלים וכ"ם בס"ק הקודם אלא נראה דמהרש"ל חיירי בחוב הלוה וא"כ הע"ב שהקנה לו הרשאה בכתיבה ומסירה כיון שהקנה לו אלים מה שומר מן החוב דמי לפירות דקל והסמ"ע והב"ח חיירי כשתובעו בשביל קרקע לו פקדון דבכה"ג אף כשהקנה לו אלים מה שומר מן הקרקע לו הפקדון כיון דהוא בחזקת אלו ועכיד דאלמי ל"ד לפירות דקל ומחוייב הכתבא לדון עמו וכן עיקר ודו"ק ועמה"ל סי' ר"ט ס"ה : (כב) כל ההוצאות כו' אפילו הוצאה יותר מהה שקבל כיון שכתב ליה כל דמתענני . כ"כ הסמ"ע :

וכתב מהרש"ל פ' מרובה סי' ר"ל ובראה אם אבר אותו בתנאי זה שיומר לו המחון מיד הנפקד ובל זמן שאינו מומר לא יגלם לו יגלם לו אפילו הוליא האלים יתר על מה שנאבדו פשוט שהנים מעותיו על קרן הלוי ע"כ : (כג) שכך כותבים בהרשאה כו' כתב כ"י מיהה אחרהם אם לא כתב לו כן אם אינו יכול להחזיק בכל המחון וי"ל דכ"מ אם לא לחזיק במחון ונתנו למורשה שאינו שייב לגלם לו הוצאות ע"כ ומביאו ל"מ וכ"כ בסמ"ע ולבע"ד בלאו הכי לא תמרי' דיכול להחזיק במחון אלא כשאומר אתה הקנית לי בקנין גמור אבל כשאומר שהוא אלוחו אלא מרוחק לחחזיק לענמו פשוט דאינו יכול אם לא כתב ליה כל מה דמתענני והוא מרוחק שהוא אלוחו אינ"ל לגלם לו הוצאות ובראה אנם הכי"ל והסמ"ע מודים לזה ולא מיירי אלא כשהשלים אומר אתה הרשיתני לחוליא כל הוצאות אע"פ אלא כתבת כן בהרשאה וכן מתמא ל"ל הסמ"ע דהא אי בעי היה מחזיק בכולו כו' מתמא דלריך לגלם הוצאות מכח תנו דאינו מחזיק בכולו ופשוט דתנו לא שייך אלא כיכא דאינו כתב ליה כל מה דמתענני אף אם התנאה עדיין בוד אלים . והמרש"ל סס כתב דאפי' לא כתב לו כן בהרש"ל נריך לגלם לו דמסתמא דעת' דהכי הרשה הה כתרהה ואומה"כ כה"ג מיירי אלא אפילו אם קנין אבדו אינ"ל מה שיומר מחמת עסק זה בשאני אבות לריך המרשה לגלם לו כל הוצאותיו עכ"ל מיהו כל זה מדוב' אבל מלד המנהג נראה דלכ"ע לריך לגלם כל ההוצאות אף אלא כתב כל דמתענני מעשה שבתאבר לעיל סי' ס"ח ס"ה דכל דבר שנהגו בחדש' לכתוב כל מי שאתקי' בבודר לכתוב אבר דעתו איכתבוהו כמנהג המדינה ועי"ש : (כד) ואינו אלא בעלמא כו' כיון דכתב ליה כל דמתענני הלכך אינו אלא אלים ואינו יכול להחזיק לעצמו . כן הוא בס"ם. וכתב מהרש"ל שם דאפילו לא כתב ליה כלומה דמתענני ליה מן דינא כו' מ"מ לא יכול האלים לעכב לעצמו מידי מאחר שעיקר תקנת הרשאה אינו אלא לשובת המשלח כו' והיינו בהלוחה אבל בקרקע ופקדון יכול לאחר בבר הקנית לו על דבר ועמה"ל בס"ק אחת : (כה) ואם רולה המורשה כו' והיינו אפילו הקנה לו אל"ק וכן נראה לי (וכ"ם בזמיכו דנוחנים בכל הרשאות דהקנה לו אל"ק ואין דעת המורשה והמרשה רק לחיות אלים בדבר דאינא אבל הכי"ל ר"ל ואין דברו כ"ל דשבשאת האלים שויה לאו מאוס אלא דרך הקנה הוא אלא דאומדן דעת' הוא מאחר שכתב לו בדרך הרשאה אלא שויה רק אלים ולכן אין לחלק בין אם כתב לו אל"ק או לא עכ"ל ולכאורה נראה דהכי"ל והסמ"ע אולי לעמתיהו דהכי"ל דהטור סובר דהרשאה אסקי' לו אל"ק לא כתבלה כשאת א"כ אלו הוא לגמרי והסמ"ע ס"ק ל' ס"ל דהטור סובר דכתבלה כשאת ובתב אנם דעת הר"ת כן וכתב"ם לעיל ס"ק בשמם וכ"כ בב"ח ס"ם וזה דלעי מ"ם דכשאת כתבלה הרשאה א"ל לחחזיק במחון ע"ש . ולפ"ז מה שהעלתי אם אם אלא כתבלה יכול לחחזיק במחון . אבל בבעה"ת מוכח דאינ"ם אם כתבלה כשאת א"ל לחחזיק המחון לעצמו :

ז"ל אבל דעת הרש"ל כו' אפ"ה קתני אין מאלחין כו' כדי שיוכל להפס' ולהכלל מאוכסי' מ"ש דילמא אלא לגבי מאלחי' דפקדונ' שבוב מרי דפקדון ונפלו זוזי קמי ויתמי ושליחות' דידי' לא כלום הוא כו' ולי' לי' תקנתא לנשם מות' אלא בהקנה' הרשאה כעובד' דרבא וכב ובב ספר כזוזי דר' אבא דהוי אתקלתי דהתם הרשאה הוי דמתקרי אוכלתא והקנאה כעובדא דרב פפא דהקנה לו זוזי אגב אסיפא דבתיא ושיא היתה הרשאה כמו כן ולא"ת א"כ הרש"ל הוי' הא קתי"ל דאלא שויה ולו תפס מפקיקן מיניה ומאלחי נפק לאסיה עד תוך דלא בעי לאיקם בהדיא ל דיבא ק"ב מפוס כבודו ק"ב מפוס אחתו עכ"ל מיהו מבואר היבא דהקנה לו בקנין גמור ולא הוזכר בקנין אוס ענין הרשאה והמאלח עושן אהרשאו אם אלא כוסר ואומר שהקנהו לו לגמרי ואו לא לחחזיק במחון וכ"כ הבעה"ת אם

בסס

דלוכח הכי : **יד** ורוכה שמעון יתן לו מעותיו פי' לאותן מעו' שקבל שמעון בהעיר לאחרת ממעו' לאותן מבקש לאותן שיתנם לו שם מיד ולאיזו רוכה להתתן עד שיבא שמעון לעירו דלאותן ויתן לו מעות לא כתיב לו בתיב מ"ה הדין עם שמעון כו לאדעת' דהכי קבלם שמעון

(כו) צריך להחזיר לבעל הפקדון דהרי המורשה לאיזו לא שליח בעצמא (הגהות מרדכי דשבועות) ואם לאותן שהיה לו מעות בעיר לאחרת והלך שמעון לשם ונתן לו הרשאה לקבל שם המעות ונתת לו תמורתם בעיר לאותן והלך שמעון וקבלם ואח"כ בא לאותן לשם **יד** (כז) ורוכה שמעון יתן לו מעותיו הדין עם שמעון : (פתה"ל סימן שי"ג)

ז להרשא שאין כתוב בה דון וזכי אלא כך היה כתוב בה סב ואפיק לנפשך אין לפסלה מפני שאין כתוב בה וזכי דסב וזכי חדא מילתא היא וכן אין לפסלה מפני שאין כתוב בה דון (כח) כיון שכתוב ברא כל דמתעני מן רינא עלי הדר הרי זה במקום דון וכשרה ק אם אין כתוב בהרשאה כל דמתעני מן רינא עלי הדר כשרה היא שאין כותבין לשון זה אלא לתקנ' המרשה שלא יוכל לומר הקנרא אותו לי כיון שכתבו דון וזכי ואפיק לנפשך :

הגה (כט) שטר הרשאה אין צריך לכתוב בו זמן (ל) ומכל מקום נוהגין לכתוב בו זמן **טו** (לא) וכן מה שכותבין בהרשאות בפשיטא בלא לאיסכא וכו' : (מרדכי פרק מרובה והגהות מרדכי דשבועות) :

ח ר הבעל שבא לדון עם אחר שמחוץ (לב) בנכסי מלוג של אשתו צריך הרשאה **טז** (לג) ואם יש פירות בקרקע מתוך שיש לו לדון על הפירות

כשם הרב ן' מנ"ם וז"ל ולקניתו כיהליה לך שתולל אנב אמים' פ"וכתב שם דכיתיה ופי' הרב ן' מנ"ם בהקלאה נמורה ולא בתורת הרשאה וכו ולקח על פי לאם היו אתן לאמיה על תוך כדי אלא יחזיק בהם לעצמו עכ"ל וכ מוכח בש"ם פ' מרוב' (דף ע') נבי כיון דכתב ליה כל מה דתתעבי המעות עדיין לך מן דינא קבל עלי אלא אוי' ביד הנפקד ולא מצי לתתם לנפשיה וכ"כ פשיט' דלאותן בטור ומחבר לקמן סעיף ז' ע"ש וכן מצינו מדברי מהרש"ל פ' לקח על נב הנוזל עניים סי' מ' ע"ש : (כו) דקיב' לשמעון קנין ע"ז דקי"ל אין המורשה היה יכול להחזיר בלא לעצמו וכתו שכתבלר : (כז) ורוכה בחליפין מקום כיון שכבר קבלם שמעון יתן לו מעותיו פי' אותן מעות שקבל שמעון בהעיר לאחרת ממעות לאותן מבקש לאותן שיתנם לו שם מיד ואיזו ויתן לו להתתן על שיבוא שמעון לעירו דלאותן ויתן לו מעות לא כתיב אלא מ"ה הדין עם שמעון כו לאדעתא דהכי קבלם שמעון ע"ש בת"ה סי' שי"ג בכתב וז"ל ולא"ב דלא היו המעות עדיין ביד הנפקד פשיט' דלאותן יכול לחזור בו אע"ג דקבל הקנין לשמעון דקי"ל אין משכנ בחליפין מ"מ כיון שכבר קבלם שמעון אין לו דין עליו והניחו לאי' מהמוכ' לאכילו פירו' עד אלא בא לעולם דלאיכם בקנים לו ואי קדים הלוקח ולקח אין מוליאי' אותו מידו ע"ל סי' פ' : **טו** וכן מה שכותבין בו' ל"ל דגם זה אין צריך אלא לדעתא דהמקבל הוא לבתו' כן ע"ש במרדכי בוסף ההרשאה : **טז** ואם יש פירו' בקרקע בו' עכ"ר שם הוכחתי דלא חס אין עליו עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לשמי הבאים דן גם עם גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל בדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל כבר הוכיח לו ואי קדים הלוקח ולקח אין מוליאין מידו(כללקמן סי' ל"ט ס"ל) ס"ו עכ"ל מ"ע ול"ל לעיל סי' ס"ו סי' ז דמתבאר שם דהמוכר ס"מ לתבירו אף על פי שאינו נקנה בחמירה לאוד מכל מקום אם תפס הלוקח אין מוליאין מידו ומ"ה שם לאר מזה הך דן דלהכא ולפ"ז הייבו דוקא בשתרכה לו רלאותן בתחלה אינקח שם בשער הכו' המעות לעצמו בשילה וק"ל : (כח) כיון שכתוב כל דמתעני כו' אבל אם אין כתוב בה כל דמתעני כו' ונם אין כתוב בה דון בסוף' ר מוחר' לאכיי וא"ש אם"כ ואם אין כתוב בהרשאה כל דמתעני כו' הייבו בשכתוב דון וק"ל . מיהו הייבו בשהיה כתובה בענין שאינו מקבל לו נוף נישון דף מת הדבר אבל אם הוא בענין שקונה נוף הדבר כגון בחשלמי' והקנה לאותם לו בקים ומעות פקדון אנ"ק ושטר בכתיבה ומסירה אפי' לא ע"ב וכ"ב בת"ל דון וזכי כל דמתעני כו' בשרה ומקוייב לדון עתה דבהי דלא זכה מעשה אליחות מ"מ זכה מעשה קנין וכן מצינו להדיא מדברי בסמ"ע הע"ש בסעיף ל' ע"ש וכתבן הוא : (כט) שטר הרשאה כו' עיין בוסף שטר הרשא' בתהרס"ל פ' מרובה סי' ע"ו בקלרה ובבר כתוב על לד שהוכיח היותר טוב בתיקוני שטרו' הנדפסי' אך שהוא בתיקוני קצת ובתהרס"ל שם הוא בקלרה והוא ג"כ על נכון . וכתב עוד מהרש"ל שם דמה שכותבין בפנינו עדים מ"מ שמועיל רק שהקנין והיה בפני עדים ויכך אחרתי לו בפני עדי' כו' עכ"ל ולא ידעתי מה טורך שהקנין והיה בפני עדים הלא הי"ל לקנין מהני אפי' בינו לבינו דלא איכרי' שהרי לא לשקרי וכמ"ש כל הפוסקים ובתבאר לקמן ר"ס קכ"ט וסי' קפ"ט מ"ח ואשר דמהרש"ל לא כ"כ אלא לכתבלה לרוות דמיגלת לאוד לבבר הרלב"ד כתב שאין הכל מודי' בקנין ומכיון כ"ל לקמן סי' קנ"ח ס"ב אבל בדיעבד פשיטא דמהני אפילו לא היה הקנין רק בינו לבינו דכל הפוסקים מוליקין על הרלב"ד ועוד דגם הרלב"ד מודה בקנין אנ"ק כדמשמע להדיא מדברי שם ע"ש ובהרשאה כותבי' שהקניתי לו אנ"ק ולפי ענות דעתי ח"ל לאוס לבפרת הרלב"ד אף לבתבלה ונם הרלב"ד עצמו אינו מקליא כן רק בשבתב שאין הכל מודי' בדבר וק"ל : (ל) ומ"מ נוהגי' לבתוב זמן . נראה שנהגו הוא לבתוב זמן דהא ב"מ לענין כשול וכהלקמן סי' קכ"ג ס"ק י"ג ע"ש ובתשו' הר"ב סי' מ"ד כתב דפשיטא דלבתבלה אין לתקדי' זמן ההרשאה או לאחר' ובדיעבד כשר ועיין עוד שם בסי' מ"ב ובסמ"ן מ"ג : (לא) וכן מה שכותבי' בהרשאות בפשי כו' נ"ב אינו אינם מנהג . ומהרש"ל שם לא הביאינו בכוסתו כלל ומשמע מדבריו שם שנ"ב אינו מנהג לבתבו ובתב שם שאין כותבי' ג"ב בטול מודעו' בהרשאת תמון וכן דלא כאמת' כו' אבל בתיקוני שטרו' הנדפסי' בתוב בלא אינסב' כו' ובישול מודעות כו' ולא כאמת' כו' וכן נוהגין : (לב) בנכסי מלוג אבל בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (לג) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (לד) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (לה) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (לו) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (לז) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (לח) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (לט) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (מ) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (מא) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (מב) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (מג) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (מד) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (מה) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (מו) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (מז) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (מח) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (מט) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (נ) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (נא) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (נב) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (נג) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (נד) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (נה) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (נו) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (נז) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (נח) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (נט) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (ס) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (סא) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (סב) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (סג) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (סד) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (סה) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (סו) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (סז) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (סח) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (סט) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (ע) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (עא) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (עב) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (עג) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי אחן ברזל אינ' הרשאה ואפי' אם הוא מוחה יכול לדון וכתו"ש בא"ע פ"ה ס"ד בשם הפוס' ע"ש : (עד) ואם יש פירות בקרקע כו' כתב הסמ"ע דאף אם אין עליה עתה פירות שכבר נתלבו מסם מ"מ כיון דהדא עומד לפירות לבנים הבאים דן גם על גוף הקרקע ולא נתמעט כאן אלא הקרקע שאינו מנדל פירות כלל לדעת רב האי ולדעת הרא"ש גם בזה יכול לדון על גוף הקרקע ולא נתמעט אם לא שהבעל והלא מודי' שהפירו' נתנו לבתבלה על בתה בנכסי א

ש"ל הרמב"ם סם דין נ' וכ"כ הטור בשמו ולזה הסכי' מתיאר' דרב הונא הני תרי לחי וכו' כתובות דף כ"ד ע"ח ונפרק שבועה הפקדון דף לו ע"ח תוי' וכתב ולקמן בעמיתו וכו' ולוקיאנא שם דף ל"ל מתרוייכן דמסיק לריך הרשאה היכא דלא כתיב דאין לו לדון עמו ולומר לו אינו מורה כשם שאינו מורה לו שום זכות בטענת הפירות כגון שם אינו לו לדון עמו בשום דבר אלא בפירות הקרקע מן הטורים הקרקע לחשה לו' לו ד' שנים בכה"ג אינו לו עתה שום בפקיעתא שם זה מתזיק בפירות אלא רוצה לדון עמו הקרקע בענין זה לריך הרשאה אבל היכא דאמר לשטר שום בפקות' דאין לים בהדי' דמתזיק לעולם לא לריך הרשאה והדין והסברא נותנת דאל"כ היכא לאיתא לעולם היכא דנפלו להנכסים שלריכין לאחר ליקח בהן הקרקע איתבל פירות יכול מקרקע ומקרקע ויתזיק בהן ויעבדו עמה קנוניא אלא תתי הרשאה לבעלה הוא גם כן לא תתבטלו ומתבטל לו תקנת אחרים ומאיזה שאתקנו לבעל פירות מן הלשה ובכל מקום חייבי' לתיקון העולם ואלא לחשוב תרוצותות ושולה לעקור תקנת אחרים אלין כהן דעת מהרח"ו זה היתה כוונת הסמ"ע שכתב וכן הוכיח מהרח"ו ר"ל דהוכיח כהרח"ם ולא כהריב"ם ולפי שנעשית דעתי הרשאה יכול לדון עמו הפקדון דמסיק לריך הרשאה אינו כרור כוונ' מהרח"ו יכן מצא דעת הר"ב בח"ע סי' ס"ם ד' דקרקע כענין אינה: (לד) וה"ה הרשאה: מצמע הא אם היה מוחה א"י לדון (וכן מצמע להדיא בתשו' מבי"ם ח"ב סי' קס"ד ע"ח) ותע"ב שהב"ו כתב לקמן סי' קע"ו בשם הרשב"ם דבעל בנכסי אשתו אל"כ הרשאה מצוה דוקא כדיה ואפי' בע"ב יכול לתבוע ואינה יכולה לעכב עכ"ל גרלה הריטב"ם מיירי בפירות שהם שלו ובכה"ג ולאי אינה יכולה לתבוע ע"ב גם דברי הריטב"ם בלא"ה תמוהים לאי עצמא מצוה דוקא כדיה אל"כ אתאי אמרי בש"ם דלאי ליכא שיורי בחרעא לריך הרשאה ובלאיכא פירי דל"כ הרשאה אמרינן מעמא דמגו דבעית אפירי נחית אכולה אדעת: (לה) מ' מהאחים שלא אלקו ירוחה שלהם ומחילא הם שותפים ונשותפים לא מולרך לומר שלא אלקו לאם היו נקלקים שותפים ון"ל (עיי' בתשו' מהרשל"ם סי' ס"ח) וסי' קל"ו וסי' קס"ב: (לו) שבא לתבוע כו' כל' פעיף זה הוא ל' הרמב"ם וכתב בכדן הבית דמצמע מדברי הרמב"ם דה"מ בשאותפים הם תובעים אבל לא בשם בתבעים וכת"ם המרדכי בשם שמה גדולים וה"כ אין מקום לא"ם הרח"ם ושור וכ"מ שורדים מיד לנכסיו כו' עכ"ל ולפע"ד יש מקום לדברי הרח"ם ושור דהא שעמייהו דהנהו גדולים הוא כת"ם המרדכי בשם שיבול לומר מה ששתקתי תחלה כי אחרתי מי יתן שלא היה תובע אותי לעולם ושעם זה לא אייל אלא בשאות ואחיהם אחיהו עושר בדין וא"כ כרלה דם"ל לדהנהו גדולים כת"ם העור סי' קע"ו בשם הרמ"ה ז"ל דה"ה שני שותפין בקרקע שתבע מ' לא' לדם אותו קרקע מפני חוב שיש לו על המוכר שחברה לדם אז שיש לו עדים שנולה מתנו והוריהו לתובע כתובה לא מני שותפא לאחר דיבא דהא אליותי' קעביד ודוקא בחמוב' דלא מוקבר אותם' אלא בקרקע דבשדה אלו עבד דהוי אלא בקרקע ברשותי' דהאי דאתי לבי דיבא עכ"ל וא"כ מתקיימים דברי הרח"ם בקרקע דבשדן הזאתם הלחר אליותי' קעביד ויולדים מיד לקרקע ואינו יכול לומר תנו לי זמן על אלחזור ולדון עמו וא"כ הנהו גדולים והרח"ם כולהי כחל' שעה קיימי ולא פהב"ח בסי' קע"ו בל"ל דהנין הרמ"ה פליג אהנהו גדולים ולדברי הרח"ם ולכך הנוח דברי הטור בקוטיא אלא כת"ם וכן נראה להדיא מדברי הר"ב לקמן סי' קע"ו בסי' דהנהו גדולים לא פליגי אהרח"ם ושור וכ"כ בסמ"ע אם וכתב ג"כ דכ"ע מודי' לרמ"ה ונם המחבר נוטה הענין בשם דברי הרח"ם ושור וע"ם: (לו) תובע שלא כו' לעיל ס"ם ע"ז כתבו הטור והמחבר פעיף ט' אם מכירו בעיר ואחיו ולא בא לריך ליתן לזה התובע הבל כו' וכ"כ בסי' רל"ם ומשמע שם להדיא הא אם מכירו יודע משמע אף שהוא בעיר אין ליתן לו לזה הבא עד שיודיעהו ונראה דהא דאין מחלקין הע"ו בכאן בכך מטוס דהתם איתן לו בעינן ולאי אידוע שחברו אחר בא לא אבל מבתחת א"ל ליתן דאחר לא אחר אבל אם הוא חבירו ודין עמו ולא יוכל אחר כך להוציא ממנו אבל הבא אפילו מבתחת לריך לדון עמו דלחריכן מבתחת אחר אחר יבדר אחר כך אלא אחר יחזור ודון עמו ואין לו הפסד בזה אבל אם אפילו בולאי אלא אחר אף שהוא בעיר א"ל לדון עמוכן על אלקו וכן מחלק הבעה"ת והמחבר נוטי' שם אפילו בשאר בין לדון עמו וכן ליתן לו לאע"פ דמקוייב לדון עמו על כולו מבל מקום אינו מחויב ליתן לו אלא אחד ולא הבא יבא ביד ב"ד אלא אם לקע"ג דלחריכן דבליותיה קעביד הוינו לענין לדון עמו ואינו ליתן לו הבל והא"ה הבא ודוק: (לח) אין הזאתם הלחר כו' אין להקנות הא אם יש לו שבעה אחרות אפילו היה בעיר לא בתחייב הא' בתיבו אל זה בתי"ם הטור כאן ובסי' קע"ו ונם המחבר כתבו שם דל"ל דאם לא היה בעיר אף אלא ודעמו מיכול לענין בע"ח מ"מ לא אל עליו דינו אל זה דלמאן אם היה שם מני טוען שום שבעה אלא בתחייב בו (וכ"מ ג"כ לבע"ד דין בזה לריך ליתן לו זמן כ"ד מחדש על הרצון מצמה מירד עמו לדון גם ליתן לו זמן מירד עמו לדון טור) מבא"כ בסמיה בעיר והיה לו לבא

ע"ם

ובתשובתי הסייע לא"מ בסי' כ"ה הלכתי מזה ע"ם: יז אחד מהאחים שלא אלקו אלקו פי' שבדין לא אלקו עזבון אביהן וכיון ח' לבן ובשותפין לא הוכר' לומר אלא אלקו אלא אם אלקו אלא היו נקלקין שותפין ון"ל: יח שבא לתבוע כו' ולא אם חייב כו' הטור והמחבר דקדקו לכתוב שבא לתבוע אבל אם הזאתם הנתבעין ותבעו לא' ולא חייב אין הדמי כתחוי' מחמת אלא כן אף שהיה בעיר ובת"ם בפרש' וכ"כ מור"ם לקמן סי' קע"ו פעיף כ"ה בהג"ה ופס יהוא דין זה יותר ע"ם. גם מ"ם בטור כאן מב ח"ם יות' בטו': יט אלו הייתי שם הייתי תובעו שבנו' אחרות כל' זה כתוב ג"כ בריב"ן ול"ל הייתי טוען שבע' אחרות וכן הוא ל' הגמר' ז"ל אלו אבא אבא הוא אתם הוי שבועת שפי והאמ' ל"ם שבייס המחבר וכת' ע"ז ז"ל לפיכך אם היה בעיר אחר' כו' 'ועל אינו ידה בכל מה שטוען אותי ובל"ר שם כתבתי לל"ת אזה הא אם יש לו שבעה אחרו' אם כשהיה בעיר אין מתחייב הא' בתיבו אל זה ובת"ם הטור כאן ובסי' קע"ו וגם המחבר כתבו שם דל"ל דאם לא היה בעיר אף אלא ודעמו מיכול לטענו בע"ח מ"מ לא אל עליו דינו אל זה דלמאן אם היה שם מני טוען שום שבעה אלא בתחייב בו (וכ"מ ג"כ לבע"ד דין בזה לריך ליתן לו זמן כ"ד מחדש על הרצון מצמה מירד עמו לדין גם ליתן לו זמן מירד עמו לדין טור) מבא"כ בסמיה בעיר והיה לו לבא

ע"ם

הפירות רן על העיקר (לד) ואינו צריך הרשאה (ועיין בכפן הטור סיין ס"ה):

ט יז (לה) שאחר מהאחים שלא חלקו או מהשותפי' יח (לו) שבא לתבוע תובע על הכל הואיל ויש לו חלק בזה המטון אינו צריך הרשאה משאר שותפין ואם יצא חייב (לח) אין השותף האחר יכול לומר לשותפו שדן יט אילו הייתי אני שם הייתי תובע טענות אחרות ומחייב בעל דיני שהרי אומר לו למה לא באת לתבוע גם אתה תלפיכך אם היה בעיר אחרת יש לו לחזור על הבעל דין ולדון עמו ולומר לו אינו מורה בכל מה שטען שותפי

ע"ש • ובטור כתוב הלי דינא בסנהדרין אחר מת"ס כתן בס"ע ובדריסה הלרכתי מזה ע"ש ודו"ק : כ ולפיכך יש לכתב' לעכב כב"ל וכן הוא הסכמ' הטור כהרמב"ם ולא כהר"אש דכתב דאין הנתבע יכול לעכב ע"ש ועפ"ר מ"ש אמ"ש הטור בשם הרא"ש

שותפי כ (לט) ולפיכך (יש) לנתבע לעכב ולומר או דון עמי בחלקך או הבא הרשאה שהרי ממון שניכם בידי ושניכם בעלי דיני ולמחר יבוא אחיך או שותפך ויתבע גם הוא ויתבאר זה עוד בסימן קע"ו סעיף כ"ה וסעיף כ"ו :

קכג הרשאה על מה נכתבת וכיצד נכתבת • ובו ט"ו סעיפים :

א (א) אמרינא דגמרא אין כותבין הרשאה לתבוע פקדונו שביד חבירו (ב) ולא כפר לו ואם היה פקדון של מעות צריך להקנות לו **ב** (ג) אגב * קרקע ג וכן יכול להרשות לתבוע קרקע אפילו כפר בו (ד) ד וכן מלוה בשטר (ה) אפילו כפר בה ה שכשם שיכול להקנות השטר ושעבודו בכתיבה ומסירה כך יכול להרשות עליו (ו) ולמסור השטר בידו כדי שיגבהו **ג** (ז) וצריך לכתוב לו קנה לך איהו וכל שעבודיה ראית ביה ו אבל אין כותבין הרשאה על פקדון שביד חבירו ז שכפר בו ח וכן אין כותבין הרשאה על מלוה שבעל פה **ד** (ח) ט אבל הגאונים תקנו שכותבין הרשאה אף על המלוה בין בשטר בין בעדי קנין אף על פי שכפר בה בב ת רין יכרי שלא ישול כל אחר ממון חבירו וילך לו למדינה אחרת **ה** (ט) אבל על מלוה על פה שכפר לא תקנו שיכתבו הרשאה (י) ומכל מקום **ו** לא נהגו שנתבאר בנתבאר

כתבו וכ"ל דזהו לא כמוותני גם מהר"מ שעיקשטין כתב הנזכר לעיל בגליון המלכי הרש"י ומהר"מ פלאגי אמת"ג וכן משמע מדברי ז וכתב הכ"מ מהר"מ כתבו מיי"ם וז"ל כיון דהוי כמתנ' לחיבעי לי' לחיתי וכן הוא בפרק הנזכר לא היה יכול לומ' תחלה לא תרד עמך לדין עד שאשמע דברי האחר דין י"ל לדעת הרמ"כם דוק' עכ"ל וכן שיקר

קכג (א) מדינא דש"ס כו' הכלל שהסברת הרשאותה שכפרו קודם שהיה דעת הרמב"ם פ"ל דלעניין הרשאה הרשאה אבל בלא קונה הקנין גתור• ומ"ה הנ"ל סעיף ק' ובלא כדברי הרשב"ם בתשו' מי"ל ס"ל כ"ד כו' לא ירדתי לסוף דעתו דהא ע"כ בטלה הרשאה בלא קנין אם כתבי וכמ"ש התוס' והרא"ש דאע"ג דקי"ל כר' יוחנן תקנת' היא שעשו בשלוחות וכ"כ הטור גופיה בסעיף ה' בשם הרא"ש והרשב"ם לא כתב אם רק דקי"ל כלשנא בתרא ואע"ג דלא מצי לאקדיבהו ת"ל אלא שוי' ע"ש ודו"ק • על פי דכתבי' אפי' כפרי' דלא אייך בה לאיחזי כאיקר' : (ו) ולאחר שהשטר בידו כו' והיה כשמקנה לו השטר בתנג מהכי לאחלי דקי"ל לעיל פי' ס"ו ס"ו דשטר נקנה בתנ"ך אפי' בלא כתיבה ומסירה: (ז) וצריך לכתוב לו כו' ואז יכול להרשות עליו אפי' מדינא דש"ם ולא דלא הרא"ש לו שום הרמב"ם מודה לזה• ולא כמ"ש מתשמעות כ"ל לקמן הרמב"ם כתב בפ"ג מהלכות שלוחי' כו' דמשמע מדבריו דהרמב"ם פליג ולפע"ד דהרמב"ם לא פליג להטור ובעה"ת הגהת"ל ב"ב דכוונת הרמב"ם לומר כשאינו מוסר לו גוף השטר אין לו דרך שיכתוב ע"ו הרשאה וכן הוא בהשג' הראב"ד וגם בכסף משנה נופי' ריש דף קמח כתב שדעת הרמב"ם כן ע"ש : (ח) אבל הגאוני' תקנו כו' פי' שאין השג"ת בודו לתקנו לו בכתיבה ומסירה וכן פי' הסמ"ע והכ"מ דק אחר רבינו אמן מ"ש הסמ"ע שפי' זה הוא דלא כפ"ל לא ידעתי בכ"ז אוס משמעות שיכתוב פי' זה ועוד כ"ל מתשמעות הרמב"ם והמחבר דתקנ' הגאונים אחר רבינו אמן קיימה אפי' במלוה ע"פ דלא כפריה וכן משמע בכ"מ ודו"ק : (ט) אבל על מלוה ע"פ כיון שאינו שכיח להלות ע"פ דמי' למשעון שביב מרע פרעתי וגם כפריה לא תקנו שיכתבו עליה הרשאה : (י) ומ"מ לא נהג כו' כלומר אע"ג דאין כופין להכתבא מ"מ אם נתן לו אחר הלוואתו ולאחר לפלוני וכו'

ש"ם בשם הרמ"כם שם דין ז' ויכולה שם שכן הורו מקום שהוא כפירות שעבור קרקע וכתב הכ"מ שם דמשמע שבעל הקנין לו כתב שיש עליו כשתעבדו קרקעו ולא לאלוה וכו' וכיון דקרקע היכא נגזלת כפריה כלא כפירה הוא

טורי זהב

סי' קכג סעיף א' אבל הגאונים תקנו כו' כך כתב רבינו ויקשה הא רבינו רי"ס כתב שזהו הדין לפי התלמוד וגי' שאם אחר והורו הגאונים הוא מדברי הרמב"ם ומוכרח עמו רבינו והיינו דרבינו ס"ל דתקנת הגאונים היתה במלוה ע"פ אבל מלוה בשטר הוא מדין התלמוד אבל הרמב"ם ס"ל דמלוה בשטר הוא הוכחת הגאונים ממילא במלוה ע"פ תקנה ליכא :

ב סס ס"ה בסס אכיו הרמ"ם וכ"כ התו' סס בב"ק בל"ה קמשלטי דבריה ל"כ התו' סס וכ"כ הכ"י סכן פסט המקנה מ סס בסס הרמב"ם סס ד"ו וכתב הכ"מ זה כסוס בעצמו ג וכתב הלן בס' שבועת העדות" לקין כותבין הרשאה על מתון אלא בא לידו מעולם כגון בוס ופגם וניזקין סמ"ע ס וכתב הסמ"ע אבל בפי' המרדכי איכו לסמכו במקומו על ידי הרשאה כמו שכותבין הרשאה על כל מלוה ע"פ תקיפו דכפר בה ע"ס מ"ס כ"כ בס"ת בסס הרלשוני ופסוטים הס וקם קין עם המורשה הא' ובתייב המוכע כתב הכ"י שכול שמור ומותר הדין ועל' מי' קבב"ג פ"ס כ"כ הרי"ם הגוז' קמא וכ"כ הרמב"ם סס ד"ת צ"ל הרמב"ם סס ד"ט וכ"כ ג"ל בס' מרוכה סכך הולו בלוטים וכתב הכ"מ שכ"ל הטעם כיון ופסקנו רבי' אויה (סס דף ע"ע"ל) דיכו בדין הבלית ולומר לתקוני מדרתיך וכו' ק לשון הטור מתשוב הרלש"ם דוכה לשכל בהכירתו ווכל לכבדו לתכוד כי מה שהשיל הרמב"ם תבלי שבטיהם ומכרו ומם מחרע מומם לא"ל כו' הוכו לבטל שמם לא"ל בוס ומכר מקר לבדו ולא בוכיו הכמר קיים אבל לא בכה"ג ולכן הרמב"ם בעיכם דוקא ודקדקו בהכירתו כו' הרי כתוב בהרשאה שלא יוכלו למכור כי אם אחר מ"יום אל הכרזה כו' כראה כי לא תלה הענין רק בת' יום אחר הכרזה ושיין עוד סס ולין לכתר בס"ת בתשובה אחרת בסמ"ע בכ' ל"ב

אחר שכרשות שמעון מתלו לו בשבע הימים ובפטר הרמ"בא בתשובה אחרת בסמ"ע בכ' ל"ב

ובלבד פטור דכוין שמכרו לבלים הרי הוא בלחרות המשלח : (יא) ולא"ג דכפריה דלמחי כשיקל' לא חייבי' בכה"ג שהיה כו' זהו מדברי הרמב"ם וגראה דהיינו לבכרתו אבל לתלו דקי"ל דתקנו עשו בשליחות ק"כ יכול להרשותו אף בשבועה וכן משמע בעור שכתב ע"ז מדברי הרמב"ם כו' וכן משמע מהמרדכי פ' מי שמת לפי מה שפירשו הסמ"ע והכ"מ דברו ובמ"ש לקמן בסמוך ודו"ק וכן מוכרח לדברי אף בשבועה : (יג) מי שהיה לו תביעה כו' מה שלמד כן בד"ה מהמרדכי פ' מי שמת בבר הביאו עליו הסמ"ע וכ"מ ובאמ אחרונים דאין פי' דברי המרדכי כן אלא כוונת המרדכי לומר דהרשאה מהני אף על התביעה כיון דאינו אלא שליחות אבל כשמקנה לו במכר לו בתחנה אי"ל לתקנות התביעה אבל כאן בהגה"ה ל"ק מידו על דברי הר"ב די"ל דכ"כ לבכרת הרמב"ם והמחבר דלא"ל להרשות אבטובעה דבשיטת דלא"ל אבטובעה ותביעה אל דינא אית לה סמס דברי' שאינם בקנין בקנין וכ"כ בל"ה להדיה דהתו' לבדלי ומ"ם אלא כדרך לכתוב הרשאה על המתון כו' קוינו אבוס בגם לבהרמב"ם אבני הרשאה על המתון אפילו אמלוה ע"פ דלא בפריה לבתר תקנת הגאונים' מיהו לדיקן דקי"ל דאין ההרשאה תלוי' בקנין יכול להרשותו אתביעה וכמו שפירשו הסמ"ע וכ"מ ואחר אחרונים דברי המרדכי ודו"ק :

כתב בסמ"ע כתב הל"ן פ' שבועת העדות דאין כותבין הרשאה על מתון אלא בא לידו מעולם כגון בסת ופגם וניזקין ולאפוקי רש"י ל"מ ג' עכ"ל ותעות פופר הוא וכ"ל כתב הרל"ם שבועת העדות דכותבין הרשאה כו' ולאפוקי רש"י הוא בל"מ ובכל"ן סס ע"ם : מיהו ל"ל לאף רש"י מורה הסלילנה כותבין הרשאה על מתון אלא בא לידו מעולם דהא רש"י פי' כן על מה דתנן במתניתין אלבם פלוגי בתו כו' ול"ל דרש"י כמ"ש המרדכי פ' מרובה בסס ראש"ן דאין תקנה בהרשאה אלא בליקטי לוה קנ"ק וזוב אתו בהרדעי ותקנו דאל"כ אין זיל דון ואפיק בחלו הקנו אנ"ק עכ"ל אם כן ודאי דבבר אלא בא לידו מעולם אין בקנה אנ"ק ולבך בחתני' לא מצי למכתב הרשאה אבל לבתר תקנת בהרדעי מצי למכתב הרשאה וכן הסכימו תו' והרל"ם ושאר פוסקי' דלהגהרדעי כתבו הרשאה אפי' בבבר אשיכו בקנין וכמ"ש לעיל : (יד) ומכיהם בתים כו' לחיי אפי' אלא בשל בפי' הרמב"ם אמרי דמשמע כשלי הוא"ל והרא"ש לאחר אם אם לא אירוע אלא בשל הראשונה אלא כשבאו ויבל יתנו לאיזה אירוע אלא בשל הראשונה אלא אינן לאיזה אירוע אלא כשבאו ויבל יתנו לאיזה אירוע אלא בשל הראשונה אלא אינן לאיזה אירוע אלא בשל הראשונה אלא אינן לאיזה אירוע אלא בשל הראשונה אלא אינן

לעכו"ם וכתב לדריך לשלם ❧ שאקבל להעכו"ם כלי כסו שאעבון מ"ל חייב לשלמו מדינו דגרמי אבל אי אמר שברשות שאעבון אקבל לו בשבע כתשובה לחרת הוכח בל"מ: יב מוכח כו' וכתבמו מכתים ו"ל לעבות תקנה זו כדי שלא יאמר הנתב' בשקר לה"לם כי יאמר לחזיק המעו' בידו ולרוץ כהן עד שיבא התובע ובשבע: יג שקובעין ל"ד זמן כו' דאלי"ב יש לתוס' דיכא להתובע הוא דאמר ויכשר מורשה להוכיח אף ממי שאינו חייב לו ויאמר הרי זה כריך להשלים המעו' עד שיבא ואשבע ואני לא אבא עד זמן מרובה ואתוך כך ישווה עמי ליתן לי קמי תביעתי בתנם: יד עד שאחרים בפני המורשה על מי שטענו כו' כלומר ואם זה תקלת נאוני כו' הוא לפי שאינו לתבינו לפני' ריכם ובכל' ע"ב: טו לפי לא יוכל כו' וכ"ש אם המורשה בתנם ונדולה מזה כתב בת"ה כפי' שכ"ל ❧ לפי' לא המורשה להמורשה שכרך ויהיה תלוי בי אם תרצה אתן לך ואם לא תרצה לא אתן לך ❧ מקבל המורשה מ"ל בדבר ויכול להעיד כיון דאין שכירתו על שליחות זה ודאי והבוא דאיה לדברו ומסיק וכתב ז"ל מיהו הכל לפי ראות עינ והבינו בל"מ וכתב שהב"י כתב ע"ז דלי"ב ליה ושאינו יודע לשה ע"ז בל"מ

בפנינו ואין ישבע זה עד כאן לשון טור • וכ"כ מהרש"ל שם • כמ"ש בתשובת מהר"ם מ"ל בשאלות הזכות סימן כ"ג דף ק"י ע"ב ודלקמן מן מעכבין כו' ע"ש • וכתב עוד מהרש"ל שם וזה לשונו ואם יש למורשה חלק בנוף התביעה מחמת מה שלא ממי לטענן מה לי כזה שהוא אינו רוצה לקבל תרם עליו אם מחל לך הבעלה אבל בעבור תלקי לא אחתול לך ובודאי אז ודאותיה לאו כל כמיניה לטענן דלאו אלים כח דידיה מן כח המרשה דהא מינה קאתי ולא עוד אלא אפילו אם רוצה יכול לתבוע לחוב אף חלק של המורשה דלא גרע ממוכר ש"מ לתבוע ויכול לתחול ואי מזרחל"ה המורשה על המרשה בעבור אתחל אי"קי פעור דהא הנותן ש"מ לתבוע ומחלו פעור לב"ע (ובנעה"ת כתב דנם בנותן חייב ופ"ב המחבר לעיל סי' ס"ו סל"ו וכן פסקתי שם בס"ק קי"ו ע"ש) אפי' עשן המורשה שפיר כבר מעותיו על הוצאות הדרך וכל זאת עשה בעבור חלק אלו מ"מ ל"ל לשלם לו אלא הוא קרקע לו מקדון דקלי' לו נוף המתון שכיל הבפקר לו לא יכול המרשה למחול חלקו המתנה לו השלים ומ"מ לכל מילי מועיל שמעון לבא עבודתו והוצאתיו של המרשה אף שבקנה לו נוף המתון ובדיף ממי שמכר לו הטער דלא הקנ' לו נוף המתון אפ"ה לא יוכל המורשה לבאן כ"ת לאחר מה לי לעבדותו לו לוהוצאתיו דומ"ל הוא מחל חלקו לבל בחלק אלו אינו מחתין לו דהא ס"ם מוכי' קאתי וא"כ מאחר שהמרשה ג"כ בב"י נוכל מוכה ומעיד בחלק אלא וכה כו מודי כאותו מקדון ואף שמסקי' בס' הלשה שבתחלה מלוה שטוען על ז"ח אמנה לו מרוע אינו אלא לקחה כאמן הוא' שקב לאחרים וכתב השור אפי' הוכח בהמרשה גופי' עוטן פרוע לו בס"ב בע"כ בל המורשה כאמן לטענן בב"ד ובבר' בא לדון עמו מתוך ההרשאה וא"כ כשהמרשה גופי' עוטן פרוע לו בס"ב ישרה הוא לבנין ומ"מ יכול המורשה לאחרים על המרשה שבאמת הוא מוכה ומעיד ולא בתוכת קבוכות לו אחר אתחלא ברוכה לתחול לבתבע דלאו כל כמוניה לתחול חלקו מחאר שכתב לו לתחנה לו לשלים אבל אם אינו קרקע לו מקדון אפי' לו נוף המתון אפי' לא כתב לתחנה ולשלים וגם הרשאה בירו לא עדיף ממי שמכר לו נוף הטער בכתיב ומסוכה דהא בהרשאה לא בקנו' לו נוף המתון מעולם ויהיה חלא מאוס מקנת' דשליחות אבל השלים לא קנס כלל וא"כ משלו בטער ליתן לו מתנה אלים ורבינ הוי כמו שמכר לו מקמי הקנה לו נתן מתונו אל זה לו וא"כ יכול לתחול אותו עכ"ל ומה שכתב ולא שאמסקינן כפ' לאשה שבתחלה כו' מ"מ הכא שהחלק מתנה לו אלים לא כתב לו חלא מעשכב ד"ל בתוך ההרשאה ומזה כא לדון עמו מתוך ההרשאה וא"כ כשהמרשה גופי' שוטן פרוע בלתן כ"ל דוקא הכא כיון שהחלק אלו לא כתב לו אלא כמ"נם שם אלא בתוך ההרשאה ובהרשאה ג"כ מוזכר שהוא מורשה על הטער אבל אם כתן ש"ח לחבנו ולא כתב לו מרוע ולא הדא"ל היה רק מורשה לו שבהרשאה נזכר שיש לו מעות פקדון אבל פלוני ק' זהו' ובתן לזה בתתנה בקנין אנ"ק תמסיס זהו' ואל"ל זהו' עשה בתשובה כלל לותו מורשה לו שכתב לו עכ"ל תמסיס עשר מתנה עליהם בפני עצמו ואל"ל זהו' כתב לו הרשאל' לתחת בפני עצמו לתחנה בלתן לומר פרוע ס"ב וכ"כ הטור בסי"ח וכן תשמע ל"מהרש"ל ודוק • מיהו אם שבעלתי לעיל סי' פ"ו סעיף י"ח ס"ק ל"ד דכל היכא דיכול לתחול בלתן לומר פרוע אל"כ כ"ה כל' בכל שעון בלתן לומר פרוע אל"כ הוא מעות פקדון ובתן לו הנעות אנ"ק וק"ל: (כב) אפי' לא יוכל ממון כו' הא הוא וכ"ב אם המרשה בתנם ונדולה מזו כתב בת"ה כפי' שכ"ל דאפילו אל"ל המרשה למורשה שכרך יהיה תלוי בי אם תלכה אתן לך ואם לא תלכה לא אתן לך אפי' בכה"ג לא מיקבל המורשה בדבר ויכול להעיד כיון דאין שכירתו על שליחות זה ודאי והבוא לדבריו ומסיק פ"ב בשם מיהו הכל לפי ראות עיני הדיינ ע"ש והבינו בל"מ וכת' שהבית יוסף כתב ע"ז דלי"ב ליה ושאינו יודע לשה עכ"ל ממ"ש ולפע"ד יפה הרמ"ן כתב הב"י דאין דברי הת"ה נראין דלא כתב בת"ה שם כן אלא מהראים שהבינו מתי"ם תוס' וא"ז דבשביל שאל אתן לבעלו' בתשובה נם וה"ה הכא (ובמש"ל בס"ק אחר ע"ש) ואין זה ראיה דבשלמא התם ליכ' הבאתן אפי' דאלו אי לית ליה אלא דבשביל שאל בעיטו' יתעבר לאחר זמן לא בפני' ליה אבל הכא אינכא מיקבל דילמא מירוות האתן ויש לנוס מיעבד מיתן לו שהרי קרוב הדבר שותן לו יותר הוכלה

כשיכה תשובה

ובע"ת בשער כ' כתבה בשסגאון וכ"כ המרדכי בפ' מרובה

טורי זהב

סעיף ט' אלא תקנה קלה בלע"ל אם רוצה מתבע להנתן ממון בתביעה בב"ל עד שיחרימו תקלה בפני המרשה שומעין לו שהרי אנו רואין שאין כוונתו לרוחתו וזה בכלל מה שנזכר בסעיף ט' וכן נראין דברי רש"ל בפ' מרובה וכתב רש"ל בפ' הנ"ל אע"פ שהקנה לתורשה אלא בחוב יכול המרשה אם"כ לתחול לבתבע הוא מודי דהוה מוכר שע"ח כו' והמרשה אינו משלם לא אלא בהוצאה אחרת המורשה ולא שום שכר בשאלה ומ"מ אם הוא קרקע לו מקדון אלא המתון שכיל הבפקר לו לא יוכל המורשה לתחול ומ"מ אם המרשה מתפיק בשאין לכל מילי כיון שהמרשה אתא אצלו אל המורשה יכול להחרים על המרשה שאינו מוכה מעמת קנוניא כוה:

ז כן כו' הכ"י
מ"ש הרא"ש
בכלל פ"ו סי'
ג' העגישור
והתו'
הסכימו
לקפוטרפוס
מעיר לעיר
בשאינו טוען
בדבר חס
בתשובת
הרש"בן
ש וכתב
הביית יוסף
בשם הרשב"ץ
לתכוער
הדבר שהעד
התחום על
הבשר יכל
מורשה ולריך
תקירת בית
דין כדי
להוציא הדין
לאחייתו מע"ע
בשם ר"מ
* שם ושם
ב בשם כ"ר כ"כ
בע"ת בשם
תשובת גאון
והבוח לשיה
מכרייתא לין
מתכין
לפטרופסים
כשיש וכו' ושם
מיכן לתכיהם
הרשות כידו
ניסין ל"כב
ע"ח
ל טור שם
לאחוקי מע"ש
הארדכי פרק
מדובה ליכול
להרשות לת
עבדו
(** פי'
וכל הרשאה
שאינו תוקנה
לו המחון של
תביעה וכותב
לו דון ולפיק
לנפשך לאו
הרשאה הוא
בת"ש בסי'
קכ"ג בס"ע)

כשיזכה בדין משלומו יחכה : (כג) ומטעם זה נ"ל כו' ל"ע
למה כתב המחבר זה בל' ל"ל הלא גם השור כתב כן שכתב אחר
דין הכ"ל ו"ל לפיכך מושים לו עדי' על תביעתו לא ירשה ל'
מהעדי' כו' עכ"ל סמ"ע ולק"מ דבמקנת ספרי הטור לית ל"ל ירשה
ל' מקרובי העדים וכ"כ מהרש"ל
שם סי' י"ד ופסק כן הרא"ש עמו
פסול וכתב דע"ם הוא מ"ש
בקנת ספרי הטור ל' מהעדים
לו קימור ל' הוא ו"ל קרובי
העדים ע"ש . ולענין דוחא
העיקר כהמחבר וכן נראה דעת
מהרי"ו בתשו' סי' ק"ש ומשמע
עוד במהרי"ו שם דאם מתחל' לא
קבן לו שכרו וזה רוצה לפטלו
יקבון לו אח"כ ויעיר בחשון מהנו
מיוון כהלעיל סי' ל"ו . מיהו
מכוער הדבר וכמ"ש הב"י בשם
תשו' רשב"א דאפי' הוא מורשה
בתנם מכוער הדבר שמורשה הוא
עד ע"ש : (כר) לדון עם
ערב קבלן כו' דוקא ע"ק דהרשות
ביד התלוה לבנות תאיזה שיראה
התלוה"ה מערב דעלמא כשאין לו לתלוה אבל כשיש לו לתלוה
ברוח לבנות מהלוה תתלה ואיך יכול הלוה לחיות מורשה לבנות
מהערב תתלה ולכך כתב ע"ק שהוא מותר בכל ענין וק"ל וכראה
דכשאין לתלוה עתה מתה לשל' אחי מקבל עדותו של הלוה על הקבלן
או ערב בעלמא לחוטיא מידו ובשלם להתלוה ולא אמרינן שיחסר
כונע בדבר כי יקבוב היום או מחר יהיה לו מתה לפרוע ונגבה
מחלו' מידו ולכך דוחה שיגבה אותה מהערב שהרי אין לו רווח
בחסר שום עתה שיפרע הערב ויחזור הערב עליו כשיהיה לו מתה
לפרוע ודוחק לומר מנוס דהסני כות לו והרלשון קשה ועוד דלא
כחסר עכור זה כונע בדבר כדאמרינן בפרק מזקת הכתים דפריך
התם (דף ש"ה ריש ע"ב) אי דלית ליה קרעת לקרויתי אחי ר"מ
ואמאי חסיב כונע בדבר ותקנו עליו התוספות תימה דכ"מ אם
יתעשר יפטר ואתרלוס דשאל בסיגל כך אין לפטלו כיון דהשתא
לא שלוום מידי והניחו בת"ה סימן שכ"ד וכתב דבא"ז גדול ובהגה'
לקרי שבראיתן תירו"ה בפשוטו' לא בלשון שאל ובסך הלב' ע"ש (ודוח')
זה כתב המחבר לעיל סימן ל"ז ס"י ע"ב) ולפיך מיהו אם בת"ה הך
דיבא דלעיל ס"ק שלפני זה עכ"ל סמ"ע והנה מ"ש ודוחק לומר
מנוס דהסני כות לו והרלשון קשה היינו כמו הוא לכן מוכח בש"ם
ומחבר לעיל סי' ל"ז שוכי דאיכא לא בסהע' מייב ע"ש ומ"ש ועוד דלא בחשב כו' הוא נ"כ אחת לדינא וכ"כ הרשב"ן
בחדושיו פ' חזקת הבתים שם ולא בהב"ת סי' ע"ז ס"ו אבנית בל"ע וכתב בסימן ע"ז ס"ק י"ב ע"ש אך אני חוכך מכאן משעם אחר
דהא התו' והפוסקים שם לא כתבו כן אלא בס"ד דש"ם אבל לאחר המחרן הש"ם דטוען בעדות מנוס דלא לאחוי לוה רשע ואמרי דא"ל לחכי זכוי לך אלא בחחרות כו' משמע
ל"ל דה"ה הכא דטוען מה"ש ואע"ג דבש"ם התם פריך ס"ם הוי נמי לוקח לוה רשע ומשני דא"ל דלוקח התם כיון אלקח מעות מהלוקח אבל הכא אלא הלוה
אלו הוא וכיון בחחרות דהוי חייב לשלם להלוקח כשר לעדות ל"ל דלוקח התם כיון אלקח מעות מהלוקח אבל הכא אלא הלוה
מהקבלן בלוס אפשר דלא הוי לוה רשע לגבי קבלן וא"ל דטוען בעדות ומכ"ם לפי מ"ש הרשב"ן בחדושיו פרק ה"ה שם שהקשה הר"ן הלוי
דהא בעדות שקר מי שעבר אלאו ותי' דה"ק דלא ליקרויה לוה רשע ולא יפלם ולהוציא ידי הבריות מתכוין עכ"ל וא"כ בערב
מסתחא לא רגילי לחוטי לוה רשע ולא יפלם . ומ"מ אף להסמ"ע נראה דוקא כשא"ל הלוה בשעת הערבו' ערבני לו הכנס
קבלן עבורי דאל"כ אלא הוא בענין שאין הלוה מריך לחזור ולשלם לו בדלקמן סי' ק"ל ס"ב פשוט דטוען בעדות בין בערב בין בקבלן
כשאין לו בכסים משע' דלא ליהוי נמי מלוה לוה רשע ולא יפלם וכיון לו בכסים לו לערב כשר לעדות דלא נ"מ דשאל דהא הלוה מחויב
לשלם לתלוה מיד ובקבלן פסול לעדות דהא ע"י עדותו עבה שהקבלן ולא יוכל הקבלן לחזור ולגבות מחמו כיון אלא אל הכנס קבלן
עבורי ואם אין לו לוה בכסים כאן רק בחדוכה אחרת אפשר לערב פסול להעיד דהא בכה"ג התלוה יכול לחבוע הערב תחלה כדלקמן
סי' קכ"ט ובמ"ע : (כה) לא יכול לדון עם המורשה שם יכול ערבני ודו"ק : (כה) לא יכול לדון עם המורשה כו' כלומר עכ"ל
עוכה קמ"ל דלתלוה שיעשה כל מה דאפשר אלא יכול לדון עם המורשה אבל ודאי אם המורשה תובעו אינו יכול לומר לא אדון עמך לפי
שם לי עדים שהם קרובים לך אלו ל"ל שיכול לומר כן לא אדון עמך כי יש לי עדים שפרעתי אם קרובים לך ואמר שהתלוה עשאך
בכוחם מורשה שתפסול העדים רק אם כבר דן עמו והתפסת תלוי בעדים שאם אינו יכול להניח עדים שהם קרובים לו ודו"ק .
אוב מלאתי בתשו' הרב ם"ם ק"ד סוף דף רפ"ו שהבין דהמחבר יכול לחזות מורה' אל התוב' הבא עליו בהרשא' מכח עדים אלו ועיש :
(כו) בזמן שיש לו חלק כו' כלומר דדקדקו הב"י וכתבו בזמן שיש לו חלק בתביעתו ולא כתבו אם אין לו חלק כ"ל כ"ל דוקא
כשיש לו חלק בתביעתו עכמ' כמלא הקרובים פסולים להעיד לומר לזכו' כיון לזכו' כיון לחוכה כהלעיל סי' ל"ג סעי' י' אבל כשאין לו חלק
בנוף התביע' עכמו אע"פ שהכרו תלוי בחוס יוקא ק"מ הם לוכם מעידים לחוכ' כמתון זה רק אי"ל שנוגעים הם וטוען הכר להעיד
לחוכה כמ"ש לעיל ל"ם ל"ו וכדתוכם נ"כ מת"ש הטו' דנאמן להעיד פ' רבע שורי להרוג אף הבור וכמו שנתבאר לעיל סי' ל"ד סעיף
כ"ו ע"ש : (כז) אבל לא את עבדו כו' וכ"מ מהרש"ל שם סי' נ"ג ונראה דאף דקי"ל דיכול להרשות אפי' בדבר שא"י להקנות כמו
שנתבאר בר"ם זה הייטו משום הכשיבות המעות לידו דקנהו משא"כ עבדו שאפילו יגיע לידו יהיה אל רבו אבל מה שקנה עבד קנה רבו
ונתבאר דלא שייך ביה דון ולפיק לנפשך . וכתב הסמ"ע ות"מ אם הנתבע נתן לו פטור דלא נראה תשלום שעשאו בעדים ובאמת הוא :
ויכול

טורי זהב

סעיף י"ב לא יכול לדון כו' נראה פשוט שאם לא ידע מחלו העדות ודן עם המורשה שיוכל אח"כ לבטל המשפט בשביל עד אלו שיוכל להעיד לו .
סעיף יג ואין הבעל אוכל פירות מ"ש הסמ"ע בס"ד דאם היה אוכל פירות אינו מרשה את דשתו מאחר אלא יהי' נראה הנאה אלה אחר שתוטלת
דן הנתבע ומולאת דתמוה הוא מאוד ולא שתבראה בלבד שהנוף אלה א"ל מרשה והכא לא מיירי שהקנה לה המחון
בחמת שתדון עליו בהרשאה קיימינן ובקי"ל אלא שהיה ודאין לומר המורשה בלוס אחר שיוכלו אין הנתבע אלא אם אמר בחשבון כאן כיון שאפשר בחשבון להיות לה
המון בלא בעלה בגון אם כתן לה מתנה אם"כ שייך לומר אפיקן לנפשך דא"נ אבא עכשיו בלבד וכן תורה הלשון שהרי אם כתן משמע בחמת לא כתן
אלא אם אינו מרשה שנתן לה לא הי' הבעל אוכל פירות (ל"ה גם דברי הסמ"ע כך הם מתפרשין) :

בד"מ : טז ומטעם זה כ"ל שגם הוא כשר מ"ע למה כת' המחבר
זה בל' נ"ל הלא גם הטור כ"כ שכתב אחר דין הכ"ל ז"ל לפיכך מי
שיש לו עדי' על תביעתו לא ירשה ל' מהעדי' כו' וכמ"ש בפרים' שם :
(הגה) (וכתב בית יוסף בשם הר"שבא דמכוער הדבר שהעד
בתתו' על הבעל יהא מוכשר
ובריך חקיר' ב"ד כדי להוציא
הדין לאחיתו עכ"ל ד"מ ר"כ) :
יז לדון עם ערב קבלן דוק'
ערב קבלן דהרשו' ביד התלוה
לבנות תאיו' שיהיה תתלה והי"
מער' דעלמא כשאין לו להלוה כרי לבנות
מהלוה תתלה ואיך יכול הלוה
להיות מורשה לבנות מהערב
תתלה ולכך כתב ערב קבלן שהו'
מוכר בכל ענין וק"ל . ובראה
דכשאין לתלוה עתה מתה לשלם
אזי מקבל עדותו של הלוה על
הקבלן או ערב דעלמא להוציא מידו
ולשלם להתלוה ולא אמרינן
שיחסר כונע בדבר כי יקבוב היום או מחר יהיה לו מתה לפרוע ונגבה
מחלו' מידו ולכך דוחה שיגבה אותה מהערב שהרי אין לו רווח
בחסר שום עתה שיפרע הערב ויחזור הערב עליו כשיהיה לו מתה
לפרוע ודוחק לומר מנוס דהסני כות לו והרלשון קשה ועוד דלא
כחסר עכור זה כונע בדבר כדאמרינן בפרק מזקת הכתים דפריך
התם (דף ש"ה ריש ע"ב) אי דלית ליה קרעת לקרויתי אחי ר"מ
ואמאי חסיב כונע בדבר ותקנו עליו התוספות תימה דכ"מ אם
יתעשר יפטר ואתרלוס דשאל בסיגל כך אין לפטלו כיון דהשתא
לא שלוום מידי והניחו בת"ה סימן שכ"ד וכתב דבא"ז גדול ובהגה'
לקרי שבראיתן תירו"ה בפשוטו' לא בלשון שאל ובסך הלב' ע"ש (ודוח')
זה כתב המחבר לעיל סימן ל"ז ס"י ע"ב) ולפיך מיהו אם בת"ה הך
דיבא דלעיל ס"ק שלפני זה עכ"ל סמ"ע והנה מ"ש ודוחק לומר
מנוס דהסני כות לו והרלשון קשה היינו כמו הוא לכן מוכח בש"ם
ומחבר לעיל סי' ל"ז שוכי דאיכא לא בסהע' מייב ע"ש ומ"ש ועוד דלא בחשב כו' הוא נ"כ אחת לדינא וכ"כ הרשב"ן
בחדושיו פ' חזקת הבתים שם ולא בהב"ת סי' ע"ז ס"ו אבנית בל"ע וכתב בסימן ע"ז ס"ק י"ב ע"ש אך אני חוכך מכאן משעם אחר
דהא התו' והפוסקים שם לא כתבו כן אלא בס"ד דש"ם אבל לאחוי לוה רשע ואמרי דא"ל לחכי זכוי לך אלא בחחרות כו' משמע
ל"ל דה"ה הכא דטוען מה"ש ואע"ג דבש"ם התם פריך ס"ם הוי נמי לוקח לוה רשע ומשני דא"ל דלוקח התם כיון אלקח מעות מהלוקח אבל הכא אלא הלוה
אלו הוא וכיון בחחרות דהוי חייב לשלם להלוקח כשר לעדות ל"ל דלוקח התם כיון אלקח מעות מהלוקח אבל הכא אלא הלוה
מהקבלן בלוס אפשר דלא הוי לוה רשע לגבי קבלן וא"ל דטוען בעדות ומכ"ם לפי מ"ש הרשב"ן בחדושיו פרק ה"ה שם שהקשה הר"ן הלוי
דהא בעדות שקר מי שעבר אלאו ותי' דה"ק דלא ליקרויה לוה רשע ולא יפלם ולהוציא ידי הבריות מתכוין עכ"ל וא"כ בערב
מסתחא לא רגילי לחוטי לוה רשע ולא יפלם . ומ"מ אף להסמ"ע נראה דוקא כשא"ל הלוה בשעת הערבו' ערבני לו הכנס
קבלן עבורי דאל"כ אלא הוא בענין שאין הלוה מריך לחזור ולשלם לו בדלקמן סי' ק"ל ס"ב פשוט דטוען בעדות בין בערב בין בקבלן
כשאין לו בכסים משע' דלא ליהוי נמי מלוה לוה רשע ולא יפלם וכיון לו בכסים לו לערב כשר לעדות דלא נ"מ דשאל דהא הלוה מחויב
לשלם לתלוה מיד ובקבלן פסול לעדות דהא ע"י עדותו עבה שהקבלן ולא יוכל הקבלן לחזור ולגבות מחמו כיון אלא אל הכנס קבלן
עבורי ואם אין לו לוה בכסים כאן רק בחדוכה אחרת אפשר לערב פסול להעיד דהא בכה"ג התלוה יכול לחבוע הערב תתלה בדלקמן
סי' קכ"ט ובמ"ע : (כה) לא יכול לדון עם המורשה כו' כלומר עכ"ל
עוכה קמ"ל דלתלוה שיעשה כל מה דאפשר אלא יכול לדון עם המורשה אבל ודאי אם המורשה תובעו אינו יכול לומר לא אדון עמך לפי
שם לי עדים שהם קרובים לך אלו ל"ל שיכול לומר כן לא אדון עמך כי יש לי עדים שפרעתי אם קרובים לך ואמר שהתלוה עשאך
בכוחם מורשה שתפסול העדים רק אם כבר דן עמו והתפסת תלוי בעדים שאם אינו יכול להניח עדים שהם קרובים לו ודו"ק .
אוב מלאתי בתשו' הרב ם"ם ק"ד סוף דף רפ"ו שהבין דהמחבר יכול לחזות מורה' אל התוב' הבא עליו בהרשא' מכח עדים אלו ועיש :
(כו) בזמן שיש לו חלק כו' כלומר דדקדקו הב"י וכתבו בזמן שיש לו חלק בתביעתו ולא כתבו אם אין לו חלק כ"ל כ"ל דוקא
כשיש לו חלק בתביעתו עכמ' כמלא הקרובים פסולים להעיד לומר לזכו' כיון לזכו' כיון לחוכה כהלעיל סי' ל"ג סעי' י' אבל כשאין לו חלק
בנוף התביע' עכמו אע"פ שהכרו תלוי בחוס יוקא ק"מ הם לוכם מעידים לחוכ' כמתון זה רק אי"ל שנוגעים הם וטוען הכר להעיד
לחוכה כמ"ש לעיל ל"ם ל"ו וכדתוכם נ"כ מת"ש הטו' דנאמן להעיד פ' רבע שורי להרוג אף הבור וכמו שנתבאר לעיל סי' ל"ד סעיף
כ"ו ע"ש : (כז) אבל לא את עבדו כו' וכ"מ מהרש"ל שם סי' נ"ג ונראה דאף דקי"ל דיכול להרשות אפי' בדבר שא"י להקנות כמו
שנתבאר בר"ם זה הייטו משום הכשיבות המעות לידו דקנהו משא"כ עבדו שאפילו יגיע לידו יהיה אל רבו אבל מה שקנה עבד קנה רבו
ונתבאר דלא שייך ביה דון ולפיק לנפשך . וכתב הסמ"ע ות"מ אם הנתבע נתן לו פטור דלא נראה תשלום שעשאו בעדים ובאמת הוא :
ויכול

על תביעה וכותב לו דין ודפיק לבפסך לאח הרשאה הו כמ"ש בסי' קכ"ב : יט ויכול הנתבע לומר לאו בעל דברים דידי לאו בעל דברים דידי אלא שליחו כירו נמצא שאינו אלא שליחו יט (כח) ויכול הנתבע לומר לאו בעל דברים דידי את אבל יכול להרשות את אשתו שהרי אם נתן לה מתנה קנתה כ (כט) ואין הבעל איכל פירות נמצא כשכתב לה זכי לנפשך א"ל הנתבע יכול לומר לאו בעל דברים דידי את :

יד כא (ל) יכולים לשלוח הרשאה ביד עכו"ם (לא) ובלבד שיזהר מלכתוב בה וקנינא מיניה דאין שליחות זוכייה לעכו"ם אלא יכתוב וקנה העכו"ם :

טו ג ואשר לא טוב עשה בעמיו זה הבא בהרשאה סבר א כשהנתבע והתובע בעיר אחת אבל אם הנתבע בעיר אחת והתובע בעיר אחרת הרי

(כח) ויכול הנתבע לומר כו' ע"ל סי' קכ"ב ס"ק י"ז : מ"ש פעיף (כט) ואין הבעל אוכל פירות אבל אם היה הבעל אוכל שו"ב מ"ת פירות אפשר דלא היה יכול לבטל הרשאה ע"ז דו"ל אע"פ שהגוף כ"כ התום' יאסר לה ונ"ל לבעל שיכול לדון עם אחר החיוב בגבסי אשתו בשמו בריש אפי' בלי הרשאה כשיש בו פירות קידושין דף נ' מתוך שיכול לדון על הפירות סוף ע"ל וכמ"ש הטור בסי' קכ"ב ס"ק ו' ומכולהו עמו דאשתו עשה הנאתה שם ג' מימרא מתנו אף כשמוליא שהרי הבעל דרך שבועות אוכל פירות ומי יודע שמא תמות דף נ"ל ע"ל היא קודם ושא' גם גוף הדבר ס"ל עיר כ"כ ביד בעל עכ"ל סמ"ע ונראה הרא"ד מדבריו דה"ה אם נתן מתחלה בהגבתו בס"ב בתתי' לאשתו הקרן ע"מ שיאכל מה שנותן אפי' אי' לדון עמו על הפי' וכן ל"ה אם הוא בענין שהקרקע הוא של בעל כל ימי חייו ואפי' אל אשתו אי' לדון עמו ולפע"ד זה אינו דאדרבא יות' מבתבר שיכול לדון כשהקרקע אלו משיכול לדון כשהפירות אלו ואם דאלמריכון הכא לאמר קנתה ואין הבעל אוכל פירות כו' הייתו משו"אם היה אוכל פירות כמתה ויכולה לדון בהרשא' ויל' הפירות דהא לא שייך לומר מתוך שיכולה לדון אי' הקרקע יכולי' לדון על הפירות דהא בקרקע נופא עדיין אין לה שום זכות ואיהא כאחר בה מתוך כו' משא"כ לענין אפי' קכ"ב אפשרות כבר אלו ושייך לומר מתוך כו' ודו"ק : (ל) יכולים לשלוח הרשאה ע"י עכו"ם כו' ואפילו אם סי' ס"ג חולק אזה והעלה דבלוחה ואחר דברי אחיכן נקבי בתליפי' פשיט אחין הרשאה מועיל לעכו"ם דבריו אלא לא יוכל לעשות מורשה בכה"ג אלא אם גם שליחות וכמו שנתבא' לעיל ואין שליחות לעכו"ם אבל בקרקע ופקדון יכול להקנות לעכו"ם בק"ם שמועי' תליפי' לעכו"ם אבל לא יכתוב כל מה דאתעבי עלי' מן דוכא שהוא לי' שליחות כו' עכ"ל (וכה"ג כתב בתשו' מהרש"ם סי' כ"ט ע"ש) • וזה הוא נראה לומר דנם דעת ר"ת כן אחיכו יכול לעשות הרשאה אלא בדבר שנקנה בתליפי' והייתו דהטור וסמ"ג ומרדכי שהביאו דברי ר"ת כולם הביאו טעמו בלו דילפי' מכסף מקנתו שמועיל תליפי' בעכו"ם ובראה לדעתם דאף שכתוב בהרשאה כל מה דאתעבי מ"מ כיון שהוא בענין שנקנה בתליפים אחרי' דהעכו"ם יוכה קנין גמור ומ"ש כל מה דאתעבי הוא כמו שהקבל עליו אחריות ולא שיעבה העכו"ם אלא • רק מדברי המחבר משמע דהרשאה מועיל בעכו"ם בכל ענין • אך לבי' הסמ"ם בעיקר הדין שסוכר ר"ת דתליפי' מועיל לעכו"ם אינם תקום בס"ם דעכו"ם קוי' בתליפי' וכן בפוסקי' לא אשתמיט חד מהייהו שהזכיר דין זה בתקומו' שהזכירו דיני קנין לעכו"ם • וכן בס"ם פ' בתרא דעכו"ם (דף ע"ח) אמר רב להני סכוראתא כי כייליתו אחר' לעכו"ם שקלי זוזי מהייהו והדר כיילי להו ואי לא בקיעי בהדייהו זוזי מזוזיהו והדר שקלינהו מהייהו כי היכי דתיהוי הלואה נבייהו דאי לא עבדיתו הכי אי ליכ בראשתייכו קא הוי וכי קא שקליתו דאי יין בסך קשקליתו • ואם אית הלא לקנינהו מיהלייהו בתליפי' ואע"ג דמשמ' דאם ל"ל מזוכ' מועיל בעכו"ם ס"ה דהוי מהני מזוכ' הייהו מזו' דזוזיהון דאיכ עכבת יין אמות דכוכת' דקא' קרא איכסך לי' וכדאית' בס"ם אם אבל תקנת דתליפי' מועי' בכל נוכי ואמר לא הוי רגילי' להקנות לעכו"ם בתליפי' • ונם נגי בכור אחריהו כל הפוסקים למנות היתר להקנות הבהמ' לעכו"ם משום דמספק' להו אי קי"ל כר"ל אוכר' ויתכן דפליגו אי מזוכ' אי חצות קוי' בעכו"ם ובחו אם תבאר כי"ל סי' ש"ך ואם אית הלא דיקנה לעכו"ם בתליפי' וכן נגי תקון אחריהו הפוסקי' וכל אחרוני' לעצות בהיתר לבקנו' לי היכ' דלא אמר' בחזוכ' ואם אית' ליקנינהו הוי' בתליפי' • והרליה אחרי ר"ת מכסף מקנתו אף שאינו כדאי לבזוכ על דברי ר"ת מ"ת תורה הוא ואעבה חלקי • אלפע"ד לאו ראיה הוא דלעכו"ם אינה לך תליפי' אינו מועיל בעכו"ם ואם דמחעשינן מכסף מקנתו דלא בקנה בתליפי' הייתו דאפי' ליסראל אין בקנה עבד עברי בתליפין דוקא אע"ג דהאי קרא דכסף מקנתו בעכו"ם כתוב מ"מ ביסראל נמי משתעי קרא • ותדע דאל"כ הא דמשמע מכל הפוסקים דאין עבד עברי בקנה בתליפי' מכ"ל הא אלא ואלי כדפי' • ועוד דא"ל דקרא לגוכי' אי אלא לגוכי' דע"ב אין בקנה בתליפי' לעכו"ם משעם שאין תליפי' מועיל לעכו"ם ותדע דהא רב יוסף קאמרא התם (בקידושין דף ע"ח) דמכסף מקנתו ולא בחור' תבוא' וכלי' טעמי' משום דלא קין לע"ג דס"ל לרב יוסף התם דכל אחר דברים בעולם אין מועיל קנין במידו דלא קין כמשוכ' התם מקידושי אשה ופליגין בכור ואי"כ אמאי אצטריך קרא לאשמועי ע"ע אלא ואלי כדפי' • גם מה שהקשו התוס' בקידושין דף נ' סוף ע"ח ד"ל ואי' והיכא ס"ל דכיון משאה עברון שתקנה אשה בתליפי' והא אשה עברון גופ' לא מקנו בתליפי' דלא מפי' תליפי' לעכו"ם דהא אמרינן בבכורות מדיסראל בחד' עכו"ם נמי בחלק ויל' דהייתו לבר מתליפי' כו' וכן משמע לקמן נגי מיהר לעכו"ם מכסף מקנתו כו' עכ"ל כלפע"ד קשיקר כמו שהביאו בקומייתם דאין תליפי' לעכו"ם ואם"ל דאשה תקנה בתליפים כמו אשה דאע"ג דעברון עכו"ם הוה מ"מ אשה עצמה בקנו' בתליפי' ליסראל ואם"ל דה"ה אשה (וכן מבלתי בתשו' מהר"מ מינץ סי' ה' דף ל"ב ע"ד שכתב בפשיטות דלא מקנו תליפין לעכו"ם דוקא כסף או משיכ' הוי קנוי' עכו"ם לגר כדאית ליה ולגר כדאית ליה ע"כ שוב מבתי בתשו' מהרש"ם סי' כ"ט שכתב אלפע"ד שסגר' ר"ת נעת יחיד הוא כו' אך אלא כתב טעם לדבר וע"ש : (לא) ובלבד שיזהר כו' דקנינא משמע שהעבדים קנו מיסראל ושוב מעשו (ועיי' בתשו' ר"ש כהן ספר ב' סי' ל"ג כתב דהיכ' שהמרשה והמורשה הם עכו"ם או אנוסי' לא מהני הרשאה כין בדיני ישראל בין בעצ"ע אף לא"ל' ע"ש) אלמא' לזכות לעכו"ם ואין זכייה לעכו"ם אלא יכתוב וקנה העכו"ם והייתו אקנה העכו"ם עצמו בתליפין (ויכתב בתשו' דברי ריבות סי' ש"ח דלדעת ר"ת ה"ה דעכו"ם יכול להרשות ליסראל ע"ש וכתשו' ר"ש מרוכא סי' כ"ט פסק דאף ר"ת מודה לעכו"ם אי' להרשות ישראל ומכ"ש שעל ישראל זה נאמר לא טוב עשה עכו"ם ע"ש) :

טורי זהב

סעיף י"ר שיזהר מלכתוב לפי' הסמ"ע סחק"ל דבסודר תליה מילת אל מי יהי' היה לבתוסקי' להזכיר ענין הסודר ולא הכתובה וכ"ת דהא בהא תליה דאם הסודר אל העדים דוקא כתבינן וקנינא הא ליתא דהא בימי חכמי התלמוד היה הקונה נותן סודר ואם"ס היה כותבין הלשון וקנינא כמו דאי' בפ' יש נוחלין אלא כלע"ד דיכולים העדים לתת סודר אלהם לעכו"ם להקנו' לו רק אלא כתוב בלשון הפשר וקנינא מיכו' דהל' מורה על שליחות אקנו בשנולו דאין שליחות לעכו"ם אלא שיכתבו וקנה העכו"ם דהייתו ע"י הסודר אל העדים שע"י קונה חוב פלוני בכלע"ל

ברור (ח"ם דברי הרב שנבו מחכמי)

סעיף ט"ו בהגה שלא בפניו כל זה כתב המרדכי בשם ריב"ק וחמ"ר כתב עליו ולפסר לפרש נמי שמחלק בין אם הוא אלא אם טעמות כמ"ש רמ"ל בסמוך ונראה מדעת רמ"ל דאין מחלוקת שהבין המרדכי בסוף דעת ר"י להוציא מילוק אחר שהביאו הרשאה בהיתר

ע וכתב המרדכי פרק המפקיד * דהתורשה אסיר לטעון שקר ואפילו הבעל דבר בעצמו אסור לשקר פ״ס בסנהדרין

קכד

א שור בסס מקנת רבוותא מהירושלמי דסנהדרין שלא תהא סנהדרין שומעת טענת שקר מפי המתורגמן ובכהן גדול הוא דהתירו משום יקרא דכ״ג שלא לבזותו וכן כתב הרי״ף בתשובה וכן כתב רב סעדיה והביא הרא״ש בפסקיו דיש אגרת הע״ד וגם הר״ן סס בתב כל זה

(לב) וי״ל כו׳ לפע״ד דברי הרב מגומגמים • וגם מ״ש שכל זמן שהמורשה הוא אצלם כו׳ נראה שהבין מ״ש הפי׳ בסס התוס׳ דה״מ בשהוא אצלם ולפע״ד זה אינו כ״ל אם ישען המורשה אמת מה בכך שהוא אצלם ובעל טענות ואם מתוך שהוא אצלם ובעל טענות ישען שקר לו יוכה אצלו כדין ל״ל דמתעבר על ריב לא לו תיפוק ליה דפשיטא דאסור למורשה לטעון שקר וגם אינו תלוי בתורש׳ דפשיטא דאפי׳ בע״ד בעצמו אסור לטעון שקר וכמ״ש המרדכי בפ׳ המפקיד תשובת מהר״מ ומשאלתם אם האמצלר יכול לטעון כל מה שיודע לטעון לבעדים אפי׳ בדב׳ אינו״ל לטעון לבעדים אפי׳ בדב׳ כן להיות תובע ולא לו ואפילו לעצמו אינו רשאי לשקר כו׳ והוא פשוט אצלם כוונת התוספ׳ לחר דלבעדים כאלה אינו רוצה לדון עם הלוה מחמת שהלוה הוא אצלם ובעל עמו א״כ זהו שהוא מורשה לא שוב שמתעבר בעל ריב לא לו ומה לו בזה ותבעמו הלוה עצמו אבל כשטורת להבית לחברו מעותיו אחין חברו יכול לטרוח מלוה קבביד שהרי אין חברו יכול לטרוח כמו הוא וכן משמע לשון התו׳ אם שכתבו זה הבית בהרשאה כשהוא עושה בשביל שהוא אצלם ובעל טענו׳ כו׳ וכן משמע בכסף משנה דכוונת התוס׳ שהלוה הוא אצלם ע״ם ולפ״ז נראה דהראב״ד ושור ומתבר לא פליגי עם התוס׳ דאדרבה כוונתם אחד דכל שהמורשה עושה מחמת שהוא בעצמן אחין המורשה הוא יכול לעשות כן כגון שטורת הוא לו להמורשה ולא להמורשה לו כגון שהמורשה הוא בעיר אחרת וכה״ג מלוה קבביד רק כשהוא בעיר א״ל והמורשה יכול לעשות כמו המורשה מה שאינו עושה כן בע״כ הוא מפני שהלוה הוא אצלם ובעל טענות א״כ מתעבר על ריב לא לו • וגם דברי הב״י נראין כן ע״ש במ״ש ולי נראה דתרוייהו איתנהו כו׳ ומחלק דגם מ״ש הר״ב וי״ל דאין חילוק כו׳ אינו מדוקדק • ומ״ש בכסף משנה דתרוייהו איתנהו דכל שאינו יכול להוציא מיד הלוה מפני אלמותו לו מפני רוחק המקו׳ מלוה קבביד כו׳ נראה דכוונתו שיודע שהלוה יקזיק בו שלא כדין מחמת אלמותו ולא יעיז פניו בא אלמותו כגד המורשה והיה מעיז כגד המורשה כגון שהמורשה הוא אדם חשוב לו יודע עפקיו ועניניו ותקבולין וכה״ג נמצא דהוי כעין מ״ם התוס׳ שטורת להבית לחברו מעותיו אחין חברו יכול לטרוח ודוק : (לג) י״ל דאין אדם יכול לעשות מורשה כו׳ ע״פ במרדכי פ׳ מרובה דכ״כ תחלה בסס ר״י ב״ר קלונימוס וכתב עליו ז״ל אמנם לפי מ״ם ר״י נוח׳ דפי׳ דהחיים אינו דוקא כשהוא עושה שלית בשביל שהוא אצלם ובעל טענות אבל כשהוא טורת להבית מעותיו לחבירו אחין חברו יכול לטרוח אין זה חוב׳ ואדרב׳ מלוה קבביד להבית אינו״ל עשוק מיד עושקו עכ״ל ונראין ליתן טעם לדברי תור״ם למה השמיט מסקנת המרדכי דנראה מחמו דסבירא ליה דלבל הכחות אם כתרלה אחר כך דשרי ובע״ם כתב מסקנ׳ וז לחוד דכתב ולכן אם כתרלה אח״כ בדבר וקבלו קנאה שגילה דעתו לחפרע עכ״ל ונראה דדעת תור״ם להבריע כדברי ריב״ק דמסתבר טעמיה משום דאף אם מלוה קבביד מ״מ על הרוב אין אדם מתרלה להיות מורשה ולהבנים ראשו בריב לא לו ולפעמי׳ קורא׳ עליו ואחר לא טוב עשה מ״ם ס״ל דאף אם בתרלה אח״כ אין חוזרים דאינלאי מילת׳ לחפרע כיון דאין דרך העולם להתרלות בזה ואין לבו אלא מהרלוי ואילך לא לחפרע ואתחלה לא חל הקנין ודלא כעיר אושן עכ״ל סמ״ע • ולפע״ד זה דוחק דתור״ם הבריע כריב״ק ולא כר״י ועוד שהרי לא הוזכר בל״מ מזה כלום • אלא נראה דפשיטא דגם ר״י לא פליג היכא דלא טוב עשה דאי״ל לעשות מורשה אלא בפניו דאין אדם יכול לעשות מורשה אלא בפניו וכשאין יכול לעשות מורשה אלא בפניו דאינו כלום לא״ע (וכ״כ בשלטי גבורים פ׳ הזהב דף י״ח ע״ב בהתחלת בסס המרדכי פ׳ מרובה דהרשאי׳ שהיא טוב׳ לבלית אפי׳ בתרלה אח״כ הבלית בלות׳ הרשאי׳ אבעב׳ אלא בפניו אין בהרשאה כלום כי אין בלותו הרשאה מחמ׳ מרחק שיבאנו בפניו בקנין כו׳ ומשמע דליכא חלון דבלית בהא וכ״כ ה׳ המגיד פ״ד מה׳ זכיה ומתנה שהרמב״ן הוכיח מפ׳ יב טוחלין דף קל״ח וכריתות דף כ״ד דבמה שהוא חוב׳ אפי׳ בתרלה אח״כ אינו כלום הוא וכתב ה״ם שם וכן עיקר ע״ש) אלא לריב״ק דאחר בתחלת דאי״ל לעשות מורשה אלא בפניו משמע דבכל נוטי אי״ל לעשות מורשה אלא בפניו משום דסל״ל דהא דאחרי׳ דלא טוב עשה כעתו בכל נוטי הוא ע״ז אחר המרדכי אמנם לפי מ״ם ר״י נוחא בו׳ דא״כ כשנוטרת להבית מעותיו דמלוה קבבי׳ ודאי יכול לעשות מורשה אלא בפניו (וכן פי׳ בס׳ ח״ח דעת הר״ב ע״ש) וא״כ הי״ל שפת׳ הרב ודאי מוירי בענין שניאר מקומם דהיינו היכא דלא טוב עשה כגון שהו אלם ובעל טענות וכה״ג והלכך בכה״ג פשיטא דאפי׳ בתרלה אח״כ אינו כלום וא״כ הע״ם שכתב דאי״ל לעשות מורשה אלא בפניו ואם בתרלה אח״כ קנאה לא כיון יפה דליכ׳ מאן דפליג בהא דהיכא דאי״ל לעשות מורשה בין לריב״ק בין לר״י לא אמנו אם בתרלה אח״כ כיון דהקנין לא חל מעיקרא ודוק כי זה ל״ל

ברור ודלא כתב״ם והסמ״ע :

קכד

(א) הנתבע כו׳ כתב בל״מ וסמ״ע דאפי׳ לתובע לא התירו אלא כשהוא יושב בביתו ושולח מורשה לב״ד בחקוטו בכתו ורשותו משא״כ כשנם התובע בב״ד אמור לטעון ע״י אלין אבו אלא ישען בעצמו וכה״ם הטור בסס הרמב״ם בפי׳ ז״ז ועיין בדברי הזכר סס פעי׳ ו׳ עכ״ל וכ״כ הב״ח דכשהוא בב״ד לב״ע בין תובע בין נתבע אמור לטעון ע״י אחר ולפ״ז מה שנוהגין עכשיו

טורי זהב

ואפי׳ מלוה קבביד וא״ב גם בהרשאה אלא בפניו אם הוא בחוקן זה ודאי מהני וז״ה נראה דדקדק הש״ך בחן וכתב דאין חכין לאדם אלא בפניו להורות דאם הוא בחוקן דודאי מלוה קבביד מהני והרי כתיב אחר לא טוב וכו׳ משמע דוקא בחקום הנייר קרא דלא טוב וכו׳ דוקא מיקרי חובה ופת״ע פי׳ דלבו מרדכו שם מחלוקת בין ריב״ק לר״י אלא שרא״ה הבריע כריב״ק ואפי׳ בעקום מלוה מקרי חובה כיון דדוב פעמים אין אדם מתרלה להיות מורשה ולגלו כמ״ם דבמקום מלוה דלא ציך חובה דנוחא לי׳ לאיכא למעבד מלוה :

(לב) אינו״ל לעשות דברי הרב מגומגמים • וגם מ״ש דכשהוא אצלם ובעל טענות אינו״ל לעשות מורשה אלא בפניו ולפע״ד זה אינו כמ״ל אם ישען המורשה אמת מה בכך שהוא אצלם ובעל טענות ואם מתוך שהוא אצלם ובעל טענות ישען שקר לו יוכה אצלם כדין ל״ל דמתעבר על ריב לא לו תיפוק ליה דפשיטא דאסור למורשה לטעון שקר וגם אינו תלוי בתורש׳ דפשיטא דאפי׳ בע״ד בעצמו אסור לטעון שקר וכמ״ש המרדכי בפ׳ המפקיד תשובת מהר״מ ומשאלתם אם האמצלר יכול לטעון כל מה שיודע לטעון לבעדים אפי׳ בדב׳ אינו״ל לטעון לבעדים אפי׳ בדב׳ כן להיות תובע ולא לו ואפילו לעצמו אינו רשאי לשקר כו׳ והוא פשוט אצלם דאינו התוספ׳ לחר דלבעדים כאלה אינו רוצה לדון עם הלוה מחמת שהלוה ה

שקר מפי המתורגמן עכ"ל • ור"ל הכתב עצמו חזקה היא לדין מעתיד לשעון דבר שקר בפני מי שחייב לו והא דאיה שכומר הכל פטור מן התורה משום חזקה הכתב מצינו משא"כ כשיטעון ע"י שליח אבל תובע לא אמרו חזקה לזכו מצינו לשעון דבר שקר • ועוד דתובע מקרי המעות להמורשה אלו והרי עומד במקומו וכל לו הוא התובע עצמו משא"כ בכתב דאינו מקרי לאחר דבר לדיו' עומד במקומו • ועוד דכתובע הוברכה לתקן עורשה אלא ילך אדם במקום קבירו לתדיות היום וכמ"ש בפי' קס"ג ועיין בל"מ שכתב דאפילו לתובע לא התירו אלא בשכתוב יוזב בביתו ושולח מורש' לבל"ד במקומו בכתו ולשותו משא"כ כשנם התובע בב"ל אמר' לשעון ע"י אלין אלו אלא ישעון בעצמו וכמ"ש הטור בס' י"ז בשם הרמ"בם ועיין בדברי המחבר שם סעיף ו' : ב וכשיש יקרות כו' ע"ל ס"ם ס"ו כטור לשית מומכין בשיש וכתובות לדין : ג משגרין להן סופרי הדיינין כו' בפריסה כתבתי לאפשר דמ"ל אמרו דמשלחין אליה הסופרים מזו' דהן יכתבו מיד טענותי' בפניה ויביאו אותן בפני ב"ד ונם כתבתי שם בפני התובע ותכיש מלטעון שקר : ד עושין לת"ל כו' ע"ל סי' ז' ס"ו שכתבתי לתלא שכאן לדיני בת"ל ערוכה לקבל דין הדיינים אלא שוילא כיה מילתא לילך ולערער עם עם הארץ • והא דתולה בתורתו אומנתו משום דאחר אנשים רבלה עשקיהן עם עכו"ם וע"ה ולאי מריכין ג"כ לילך עמהן לפני דייני' והיותר נרח' דדוקא בהני אתורתן אומנתן אמרו דאחוי לתום על בבודן ולעשות להן תיקון אלא לילך בעצמן לערער עם עם הארץ וק"ל :

קכה א הולך מנה כו' וכתב רי"ז בכ"מ מ"ל דס"ל אם כתן לאלוחו שטר מתנה לו שוש שטר שיתנכו לפלוני לזו זכה והייבו כשאומר לו זכה לפלוני כמ"ש המחבר בס"ו עד"מ ר' וע"ל סי' ס"ה סי' ג' : ב דהולך בזוני לחי דוקא בחוב ופקדון ולא במתנה וכמ"ש בסימן ס"ה מילתא בטעמא : ג זכה בשבילו בסימן ס"ב יתבאר בפקדון לא אמרינן הכי כ"ל בשהבקד הוחזק בפרן עיין שם מ"ש : ד כיון מת"ל לזה כו' ולא מלי יורשי הלוה לומר בתבטל שליחתך כדאמרינן בשליח דעלמא כמ"ש הטור והמחבר ר"ס קכ"ב דשאני הכא דבבר זכה זה להמקבל : ה לו מלוה כו' ולזון המשלח יכול לומר לא נתתי בידך אלא כדי לתת לשמעון ולא ליורשיו וע"ז סיים וכתב אלא יתנוהו ליורשי שמעון דכיון דמוד זכהו לשמעון ממילא יורשיו יורשין זכותו : ו ומ"מ לאוכן מיב

והיו מוקדין לו אבל ולאי דלאו כל כמיניה לומר בטלתי בינו לבין עצמי אפי' לא היה כתוב בו זיל ולאיק בפשך וא"כ פשיטא מאי אמרין יכול לחזור מהולדת המורשה • כן בלפע"ד ברור :

קכה (א) שהיה חייב כו' פקדון כו' אבל במתנ' לא הוי הולך בזכי כדלקמן סעי' ה' : (ב) הולך מנה זה כו' וכן אם אמ' תן מנה זו בחוב ופקדון הוי בזכי ו"ל דבתן ובולך בעינן דוקא שנתן לו עתה וכמ"ל ס"ק כ"ח מיהו אף בזכי לכ"ע בעינן שיגיע לרשות האלוח קודם שיחזור בו הנותן וכמ"ל סי"ק ל' ע"ש : (ג) מנה זה כו' כ"ר ירושם בס"ח ס"ה דה"ה אם כתן לאלוחו שטר מתנ' לו שום שטר שיתנכו לפלוני לזו זכה בו ומכיולו ב"ו וכת' בל"מ דהייבו כשאומר זכה לפלוני וכדלקמן סעיף ה' ו"כ"כ הסמ"ע וז"ל המרדכי וחי"ל אפ"ק דנעשין תוספתא תן מנה זו לפלוני הולך מנה לפלוני תן שטר מתנה זו לפלוני התבטל כל"ל"ר שטר מתנה זו לפלוני אם רצה להתנוה יחזיר ואלו מתנה זכה כבר' מתנה אמלי יכול לחזור ויש תוספת' שכתוב בהן לא יחזור ולאיתן דל"ל לערבינהו ולאיתנינהו בהדי' מלו' ופקדון עכ"ל אבל אם תוספתא שכתוב לא יחזור כ"ל דהל"מ והסמ"ע לא קאי אלא הכא כיון אסוף דברי ר' ירושם שהייבו כשנותן לו שטר אחר אבל בכתן לאלוחו שטר מתנה אמ"ל בשם הריטב"ם שזה ז"ל ונרסינן בירושלמי בחוב תן מנה זה לפלוני הולך מנה זו לפלוני תן שטר מתנה זו לפלוני הולך שטר מתנה בטילו ש"כ) והלך ומכלו אמת יתן לאלוחו ע"כ : (ד) כיון מת"ל כו' פי' דאע"ג דבשאר אלאות בכמ' הלוה יכולי' הירושים לבטל האלאות ד"ל שם בסימן כדלעיל ר"ס קכ"ב אלא הכא כיון שזכה זה בשבילו (עיין בתשו' מהרשד"ם ס"ם קמ"ג) : (ה) לזה לו מלוה כו' אע"ג דהתתיל דרב דלעיל בחוב ופקדון סיים דק בלוה ומלוה משום דפסיק' לזה אבל בפקדון מיבא נוכי דיוכל לחזור כדלקמן ס"ב : (ו) לו מלוה פי' ולאין תבוע כוותי' המשלח יכול לומר לא נתתי לך אלא כדי לתת לשמעון ולא ליורשיו כדלקמן סוף סעיף ח' נבי מתנ' דהלוה לו פקדון אלא : (ז) ומ"מ לאוכן חייב בלתרוייתו כו' פי' בסמ"ע דלבבר' זו אין לו חייב אלא"כ הנמי שמעון הא לא"ה אבל אם הזירו אין שמעון יכול לתבוע אלא

שיבא לבית דין וישיב בערו לתובע וה אישב בביתו ב (ב) ונשים יקרות שאין בבורן לבא לב"ד ג (ג) משגרין להן ג סופרי הדי נים ויטענו בפניהם ג וכיוצא בזה ד עושים לת"ל מיד חכם (ד) שתורתו אומנותו וזילא בירה מלתא למיזל לבית דין ולערער בהדי ע"ה ל :

קכה השולח חובו או פקדונו על ידי שליח • ובו' סעיפים :

א ל' ראובן (א) שהיה חייב מנה לשמעון או שהיה לו פקדון בידו ואמר ללוי א (ב) הולך (ג) מנה זה לשמעון ג אם בא לחזור ולישלו ממנו אינו יכול ב דהולך כזכי דמי ומיד כשהגיע ליד לוי ג זכה בשבילו לשמעון ג לפיכך ד (ד) בין • מת (ה) לוה ה (ז) או מלוה יתנוהו ליורשי שמעון ו (ז) לומכל מקום ראובן

לו כח ורשו' : (ב) וכשיש יקרות כו' ע"ל ס"ם ס"ו : (ג) מזגרין לה סופרי הדיינין כו' בפריסה כתבתי מזגרים לה כו' כתב הסמ"ע משום דסם יכתבו מיד טענותיה' בהריב"ם כו' ס"ב מתם ויביאו אותן בפני ב"ד ואם ירצה התובע הולך עמהן והיא טוענ' בפני התובע ותכיש מלטעון שקר ע"כ : (ד) שתורתו אומנתו כו' • לפיכך בשתאחר בי"ד ריש סי' רמ"ג דתורתו אומנתו הייבו אם יש לו אומנות אז משא ומתן לתתרכם ולא לבעשיר ובכל שעה שהוא כבור מעבקיו חוזר על ל"ת ולומר קשה על מה שנוהגין עכשיו שמחייבים לבות ת"ת לדין וכ"ל הכמו שנתבאר שם לענין מם תלוי בתנהג ס"ה בזה וע"ש • עיי' ניתן לף י"ל ע"ש ב וכתב בתשובות מהרשד"ם סי' תל"ט שפסק לאם בקבין מהבתבע מורשה ועמדו ר' ירושם בדין התובע ומורשה הנתבע ובתחייב המורשה על שהולה לדברי התובע מני הנתבע לאיהדר ביה ואין דברי הכוכי לפע"ד בזה * אם אלא העיקר כמ"ש הריב"ם סי' שנ"ב שהולא מורשת הנתבע הולה היא לכ"ע ע"ש ולריתו ברורה מהפרסים ומהירושלמי נבי הנע עמדן שיולה בתקנת כו' ודברי מהרשד"ם שם בזה לא מקוורין • נם מ"ש מהרשד"ם שם ראיה מתלי הנוכרכו הרא"ש ושור לעיל סי' קכ"ב לומר דאם בעל התובע ההרשאה בלי ידוע המורשה והלך ותבע ובתחייב בדין לא מני תובע לומר כבר בטלתי שליחותי דכיון דנוקקין ל"ד לדון על ההרשאה ונם כתב בה זיל ואפיק לבפסך דיוכל' ריע"כ ת"ל כראה דדוקא מורשה מתובע לדוקקין ל"ד ונם בת"ה בה זיל ואפיק לבפסיק אבל בתבע מני לומר בטלתי כו' עכ"ל ולאו מילתא היא דאפי' יהיה כדברי מ"מ כישול לחזור ותורה לחזור דבהי דיכול לבטל מ"מ כל אלא כישל אינו יכו' לחזור ועוד דלא הולדהו הרא"ש ושור לזה לא אמר כיון שאמר ביטל ההרשאה כגון שם עדיים שבטל ואפ"ה לא אמרי כיון שלא ידעו הב"ד מזה אמר דת"ל אם אמר לא אמרי כיון שלא ידעו הב"ד מזה אמר דת"ל אם הנתבע מעכב ויאמר אמר ל"ל כח ורשות להתורגמן אם כשם כתן לו כח ורשות דאסור ע"כ הרמ"ן ול"ל אמת' התובע נותן לזה שעומד עמו כח ורשו' ולנבי כתבע לא שייך בתיב' כח ורשות דאינו יכול לעשות מורשה אפילו אינו שוה עומד בפני ב"ד ולפ"ז מ"ש הל"מ והמ"ע וכ"ל כאן דבשעומד בב"ד אפי' לתובע לתור לאמר אינו מורשה אלא כיון נותן לו כח ורשות * אם היא מלטעון שקר עכ"ל ולא אמר לתובע לתור לאמר אינו מורשה כשירוע אלא כיון נותן לו כח ורשו' : (ג) הולה עיין בהריב"ם סי' ס"ו : (ד) בין מת"ל כו' ע"ל סי' ז' ס"ו בפניה ויביאו אותן בפני ב"ד ואם ירצה התובע הולך עמהן והיא טוענ' כפני התובע ותכיש מלטעון שקר ע"כ : (ד)

קכה אתתו אתתו כו' • לפיכך בשתאחר בי"ד ריש סי' רמ"ג דתורתו אומנתו הייבו אם יש לו אומנות אז משא ומתן לתתרכם ולא לבעשיר ובכל שעה שהוא כבור מעבקיו חוזר על ל"ת ולומר קשה על מה שנוהגין עכשיו שמחייבים לבות ת"ת לדין וכ"ל הכמו שנתבאר שם לענין מם תלוי בתנהג ס"ה בזה וע"ש • עיי' ניתן לף י"ל ע"ש ב וכתב בתשובות מהרשד"ם שם דאם בעל התובע ההרשאה בלי ידוע המורשה והלך ותבע ובתחייב בדין לא מני תובע לומר כבר בטלתי שליחותי דכיון דנוקקין ל"ד לדון על ההרשאה ונם כתב בה זיל ואפיק לבפסך דיוכל' ריע"כ ת"ל כראה דדוקא מורשה מתובע לדוקקין ל"ד ונם בת"ה בה זיל ואפיק לבפסיק אבל בתבע מני לומר בטלתי כו' עכ"ל ולאו מילתא היא דאפי' יהיה כדברי מ"מ כישול לחזור ותורה לחזור דבהי דיכול לבטל מ"מ כל אלא כישל אינו יכו' לחזור ועוד דלא הולדהו הרא"ש ושור לזה לא אמר כיון שלא ידעו הב"ד מזה כגון שם עדיים שבטל ואפ"ה לא אמרי כיון שלא ידעו הב"ד מזה אמר דת"ל אם הנתבע מעכב ויאמר אמר ל"ל כח ורשות להתורגמן אם כשם כתן לו כח ורשו' : (ב) הולך מנה זה כו' וכן אם אמ' תן מנה זו בחוב ופקדון הוי בזכי ו"ל דבתן ובולך בעינן דוקא שנתן לו עתה וכמ"ל ס"ק כ"ח מיהו אף בזכי לכ"ע בעינן שיגיע לרשות האלוח קודם שיחזור בו הנותן וכמ"ל סי"ק ל' ע"ש : (ג) מנה זה כו' כ"ר ירושם בס"ח ס"ה דה"ה אם כתן לאלוחו שטר מתנ' לו שום שטר שיתנכו לפלוני לזו זכה בו ומכיולו ב"ו וכת' בל"מ דהייבו כשאומר זכה לפלוני וכדלקמן סעיף ה' ו"כ"כ הסמ"ע וז"ל המרדכי וחי"ל אפ"ק דנעשין תוספתא תן מנה זו לפלוני הולך מנה לפלוני תן שטר מתנה זו לפלוני התבטל כל"ל"ר שטר מתנה זו לפלוני אם רצה להתנוה יחזיר ואלו מתנה זכה כבר' מתנה אמלי יכול לחזור ויש תוספת' שכתוב בהן לא יחזור ולאיתן דל"ל לערבינהו ולאיתנינהו בהדי' מלו' ופקדון עכ"ל ולאו תוספתא שכתוב לא יחזור כ"ל דהל"מ והסמ"ע לא קאי אלא הכא כיון אסוף דברי ר' ירושם שהייבו כשנותן לו שטר אחר אבל בכתן לאלוחו שטר מתנה אמ"ל בשם הריטב"ם שזה ז"ל ונרסינן בירושלמי בחוב תן מנה זה לפלוני הולך מנה זו לפלוני תן שטר מתנה זו לפלוני הולך שטר מתנה בטילו ש"כ) והלך ומכלו אמת יתן לאלוחו ע"כ : (ד) כיון מת"ל כו' פי' דאע"ג דבשאר אלאות בכמ' הלוה יכולי' הירושים לבטל האלאות ד"ל שם בסימן כדלעיל ר"ס קכ"ב אלא הכא כיון שזכה זה בשבילו (עיין בתשו' מהרשד"ם ס"ם קמ"ג) : (ה) לזה לו מלוה כו' אע"ג דהתתיל דרב דלעיל בחוב ופקדון סיים דק בלוה ומלוה משום דפסיק' לזה אבל בפקדון מיבא נוכי דיוכל לחזור כדלקמן ס"ב : (ו) לו מלוה פי' ולאין תבוע כוותי' המשלח יכול לומר לא נתתי לך אלא כדי לתת לשמעון ולא ליורשיו כדלקמן סוף סעיף ח' נבי מתנ' דהלוה לו פקדון אלא : (ז) ומ"מ לאוכן חייב בלתרוייתו כו' פי' בסמ"ע דלבבר' זו אין לו חייב אלא"כ הנמי שמעון הא לא"ה אבל אם הזירו אין שמעון יכול לתבוע אלא

טורי זהב

ס' קכר בטור אהא דאמרינן כ"נ דן ודכין אותו אלא דאמר לאו' שליח ובו' קשה לבאורה הא לאיבא מורה דאין לאחות מורשה כי אמר יתחייב נ"כ אבל אם לא יכל דהמקשה פריך לאמר אין דכין אותו אמאמר בעצמו מוכרח לבא לב"ד ומי נרע משאר כתבעים דיכול להעמיד מורשה ומאני דלעמיד אין לדם מעמיד מורשה כגון שנתחייב שבועה ועל אותו פעם אחר דכין אותו שהוא עצמו מוכר לאבא ס"ב מוכח דמלי הבתבע להעמיד מורשה במקום תשלומין המגיעים עליו דהייבו שבבל התביעות ומנה מורשה ואם פסקו עליו שבועה הוא בעצמו והא אם מקבל עצמו גם בתשלומין בשילה לאלם המורשה בשבילו וק"ל :

ה לשון הטור כ"ג לעור משובלת דדוסתלי בר יגלא סס ע"ב

אלא לרלוכן וכן פי' הב"ח וכתב דהכי משתברא דלא כמ"ש בש"ע אלא הברויע עכ"ל ולפיכי דוקא שעם להברעתו דלדרבה לוסבא מסתברא כיון שזה זכה לו ולא היה הלוה רוכה לחזור לא היה יכול כמל"ה מוס מעו"ל שמעון ס"כ זה שחזירו הרי כלו כתן מעות של שמעון לרלוכן ושמעון יכול לחזור על ליזו שיכלה ובלפע"ד דגם הסברא הרלשונה מוהה לזה הלב"כ הי"ל להטור והמחבר לפרש כן בסבר' הרלשונ' דוקא בהעני תייב דזה דוחק לומר דסברא הלחרונה מולכת על הדיוק • ועוד דא"כ ק' מכ"ל להטור כן דדוקא העני ולא לוק על הרמב"ם והלא לא נזכר סבר' זו בשום פוסקיכן בהגה' תשל"ו ספ"ק דנעשין מעשה ס"ו בסק דיכול לתבוע מי שירצה •

וא"ם הטור והעני לוכחא דמילתא נקט דלא"כ אין דרך שהלוה יתבע את לוי דבשעת לכיחא לי' לחזור על רלוכן שהלוהו אבל אם ס"כ שיכול לתבוע את לוי אם ירצה • אלא דעכ"ל א"ם הטור לבתחלה דאם תייס עליו כו' פטור והוא מדברי הרשב"א כתב אחר כך והרמב"ם כתב החזירו לו שניהם חייבים בלחריותו כו' • ל"ל דהרמב"ם כת"מתם כשהחזירו שניהם חייבים בלחריותו ולא חילק בין תייס עליו לו לא משמע דלפילו תייס עליו חייב וכן יש לפרש דברי הרמב"ם: (ח) חייב בלחריותו כו' כתב בתשו' מהר"ל שלמה כהן ספר ב' סי' כ"ט מי שהיה חייב מעות לחבירו ונתוך זמן הלך הלוה לחדיב' היום ובהגיעו זמן יש מקח בסילת המטבע מהני לוה כ"ז חייב בהון' לו זכי לפוטרו מלוכסים דכפילת המטבע שגיגיע ודמי לשוטל שלא"ם שחייב בנגנה וחבילה כשהחזירו שלא מדעת לחר זמן השלה מ"ז פטור מלוכסי' (בהלקמן סי' ס"ם סעיף ח') איכ ה"ה לענין לוה כהי דלא מפטר מחיוב גנבה וחבילה בזכוי ע"י לחר שלא מדעתו ח"ח מועיל לפטור מלוכס גזירת המלך וכנ"י כי"ע"ד בשם מ"כ דלקם לחר לי הלו' טול מעותיך והרי הם לרוכי' ומוכחי' וגנבו לו בלבדו חייב דלא מתרמי לי' עיסק' מי לא זכין בהו והכא כיון שהוסלה מרשותו ויכה לו ע"י לחר תו ליכה לחיוב לחיתרמי ליה עיסק' ובטור ועוד דכיון שחיבו עיכר הרוחק שהמטבע לא בשתכה מלוכתו ל"ל לו הרי שלך לפניך כתו בגנב ומטבע ובפסל עכ"ד וזכין דברי כ"ל דל"ד כלל לשוטל דהדר' בעיני' ל"כ מיד שכלה זמן השלה כל היכ' דלשת' ברשות' דמר' לית' לבל הכא כיון דבשיש' דחייב בלוכסים לע"ג שמסרו ליד לח' ול"ל הולך לו זכי וכלפירש"י לחדיק ספ"ק דנשין וכתו שחמ' נ"כ לחדיק מבל הפוסקים שכתבו סתמא חייב בלחריותו משמ' בבל מיכי לחרויות לפי' דלוכסי' והייכו ע"כ כיון דבלוכ' ניתנה ל"ל מעות הוא לשולם ברשות הלוה ול"כ ה"ה לענין לוכס הגזירת המלך וגם לא דמי לגזל מטבע דהתם דוקא בשהמטבע עכמו שנגזל בעין וכמ"ש לקמן ר"ס שם"ג ע"ש ול"כ כ"ש בהלוה כשחיבו משלם לו לוחו מטבע עכמו שהלוהו שלא בלחריות הלוה ועוד דבהלוה נרלה דלפי' מבל"ם לו לוחו מעות עכמו הוא בלחריות הלוה כיון דלהוללה ניתן' וכמ"ש כתבתי לעיל סי' ש"ל ס"ז בשם התוס' והפוסקים ע"ש והא דלמטריך הב"ח בשם מ"כ בסי' ע"ד לעשם דחלו מתרמי ליה עיסק' כו' הייכו משום שלמר להחלוה ליקח ולוח מסרב מבל"כ הכא כן כ"ל: (ט)

אבל לחר החזר כו' בסמ"ע הביח זה בס"ע ד"ל כ"כ הרשב"ל חלא גבי מתנה דל"ת דל' החזר ולהכה שפי בתתנה מל' הולך קמ"ל אבל בחוב ופקדון מהני החזר כמו הולך עכ"ל ולפעד"ל כדעת הר"ב • דו"ל הרשב"ל דחל"ל לא זכוה בנוף הבשר ולא"כ שיש שם קנין כיון שלא הגיע לידה מתיים ולא זיכהו לה ממילי הזכייה ולא לחר לשלים שלא לחזיר שלא זכתה בבשר לון לשלים הוה ליתן הבשר ליורשים ומתחוור הדין בסקא מדגרסי' בפ"ק דנשין הולך מנה לפלוני והלך ובקש ולא מלאו' אמת יחזיר למחלא כו' וזה הוא הנדון שלפנינו אלא לחתם הולך והכ' החזר שהוא גרוע מתנו' ולהתם מנה ולהכ' כיירוש' כתוב תן מנה זה לפלוני הולך מנה לפלוני תן בשר מתנה זו לפלוני הולך בשר מתנה זו לפלוני הולך ומלאו אמת יתן ליורשיו ע"כ לאדנו מהירושלמי הזה דתנה ובשר לחר עכ"ל ולרי מסוף דבריו שהבינה הירושלמי מבואר דהולך בשר מתנה לפלוני יתן ליורשי' כמו בתוב ול"כ ע"כ דהחזר בשר מתנה זה לפלוני גרע מהולך ול"ל ה"ה בהחזר מנה לפלוני דהכי הדין מנה ובשר ל"ל אלא דהחזר גרע מהולך וכן משמע כמי ממה שכתב בתחלת דבריו ולא לחר לשלים שלא לחזיר שלא זכו לו • דלשון שלא זכו לו משמע דלא הוי זיכוי בשום ענין ומה שכתב ומתחוור הדין בסק' מדגרסינן כו' דמשמע דמיירי בתתנה כרלה ודלא דבשר מתנה הוי בחוב כיון שכתוב בהתנה בשר המתנ' לו לפסר דמיירי שהי' חייב ליתן לה בשר זה ולפלני הכי שיכו ושיגיל כיון שלא לחר אלא לי' החזר ולא מייתי דלאי' מפרק קמא דנשין דלא בשהיא לא זכתה אלא ליתן בשר ליורשים כדלחרינן התם ומ"ל ודו"ק • וכך כתבתי לעיל סימן רכ"ח ס"ק ח"ד בשם ריבא"ן ולא"ל ולא ופרע לפלוני בעל חוב לא הוי מ"ל ופרע מלא ופרע ודו"ק:

(י) ולא מחמת לוכסו כו' פטור' ל"ד לא"ם מור"ם בסמוך בהג"ה הוא מהחרדכי שכתב שנזה הדין עם המפקיד ודוקא לא"ל דשם לא לחזרו אלא שלבתחלה לא יחזיר ולכן לחר שלא החזיר בדיעבד פטור אלא נרלה דשלחני התם דרלוכן עשה לפלוי שיכ מקבלו לוי לידו הרי הוא מתון של רלוכן ולא יחזירו לשמעון מחמת אלוי הרי מסל בשמו בתתון של רלוכן ולא לחר דכרי לו בכוכי' לפע"ד דכיון שזה זכה בשבילו והרי הוא של המלוה לו המפקיד מה לי שעשאו שלים לו לא ס"ם עכשיו אלא לו הוא של המפקיד לגמרי וכן משמע להרמ"ק במרדכי והנ"ל בפ"ק דנשין שהשם מקור דין זה דלאי' לא עשאו שלים רק מזכה לו כגון בהולך מנה של מלוה לפלוני דיכל הכי והבלתיו לקמן ס"ק י"ל ע"ש ודו"ק ועוד דלאי' עשאו שלים אם הקדירו מקמ' שהוא לעם לו מתה' אלוי שבידו להבריחו להחזי' בשור ול"ד למסל בשמו בתתון מבידו דהייכו אחין לוכסו על זה המתון עכמו כגון בהרדף שבר כלי' של לחר שחייב משעם מסל בשמו בתתון מבידו לקמן סי' ס"ם ס"ג אבל כאן שהוא רק שוחר על המעות הוה מבריתו שיחזיר לו המעות בסיעם דלוכס המחבר פטרי' ובזה לתי נמי שפיר דל"ד לא"ם מור"ם בסמוך דהת' אין הלוכס ע"ז המתון עכמו שהרי מ"ל לבנשו שיחזיר לו זה המתון עכמו שנתן לו רק שרולה לבפור לו שוכו וזה לא מיקרי לוכס וכן משמע בע"ם דלקמן בהג"ה הייכו טעמ' משום דלא מיקרי לוכס ע"ם וכן מחלקים לקמן ס"ם

טורי זהב

ס"ו קכה בהג"ה החזיר לפלוני כן לחר מרישב"ל שכתב החזר שלייכו זכי' בכל עכ"ל משמע בכל נוחלת ומחת תמיכת סמ"ע סק"ו ע"ש זכה בשבילו כו' נרלה מ"מ דשמוליק בחלוה אם בא המלוה לייכו יכול לבחותו מכל הלבוש משל"כ בפקדון יכול לבחותו מכל הנפקד הב' אם נתנו לבחמן וזה מוכח אם ק"ל בעבין החזרתו לאת המלוה שיש מילוה בין מלוה לפקדון: וי"א שכשהחזיר כ"ז הוא דעת הרמ"ם שהבית רבינו משמע לפי' לא הענו ובכ"ל דרבינו דוקא הענו קלחר דחייב הבלית והל"ל כפומע דכ"ז שהוא בית הבלית הוא בעין וכשחזיר לבלוה לבלוה מתנה וכן בנפקד בעבין שהוא כפרן לא"ם ול"כ כולהלי יוכיחם לבל בשאר פסולת בגון לחבר וכיוכא בזה פטור הבלית וסברת זו נרלה מן הרלב"ד דקדק לי' מוסע דוקא לבל הרמב"ם ס"ל דבבל נוחלת לחרויות שניהם חייבים בחרויות בכל"ל ע"ש ואם מיהמת לוכסו קשה הא קי"ל בהכוכם לבור לבטל עכמו בתתון מבריתו ול"כ כיון שמעות מבריתו ל"ל עכמו בתה שיחזיר לו דהכא עיקר הלוכם בשכיל לוחו מתון בא"ם רבינו"ם בקי' ובקשה מלי קמ"ל ביתוק ליה לפי' ביתו עלינו נגלים לחרים דפטור ול"ל דהכא לפי' אין עליו בלא לוכם בעבלא פטור המקו' ובזה ביתא מלי בקי' ס"ק דנשין דרב לחלא בר יצחי' סיה לו בקדון ולא לחרו ר' יוסי ור' דוסתאי ובקבו הפקדון ונקבו

חייב בלחריותו עד כו' פי' ולין לשמעון הם בכל עם כלוי שלא עם לוכן שהיה ליה לו נפקד אלו ועל לחריותו בקבלו בידו ולא נתנו רשות ליתנם ליד לוי: ז לבל לחר החזיר כו' ק"ק (והביאו הב"י בסי' זה דהמעיין בתשו' הריש"ל בעל דין זה סס"ט) ירלה דשם בתשובה לוירי מתתנה מדהכיח דלוה מההיח דהלך ונקבו ולא מלאו כו' דלוירי בתתנה וכמ"ם בסי' זה בפרישה ול"כ י"ל דדוקא בתתנ' לא מהני גם כ"הולך כת' בה מתי לא מהני הל"ל דהחזיר הבל בחוב ופקדון מהני כתו דתהני ל' הולך ובלתת דכתב שם בתשו' ז"ל החזי' הוא גרע מהולך • אבל נרלה דלא כ"כ אלא בנית דלשון החזר יהנה עפי' בתתנה מל' הולך קמ"ל אבל בחוב

ופקדון קרוב לודאי דל"ל דמהני גם לשון החזיר ע"ש ול"ע: ח והענו פי' רלוכן: (ט) ולא מחמת מכסו החזירו כו' פטור ול"ד לא"ם מו"ם בסמוך בה"ג הוא מהחרדכי שכתב שנזה הדין עם המפקיד ודוקא לא"ל דשם המפקי' ודוקא לחלק בשם לא לחזרו אלא שלבתחלה לא יחזיר וכלן לחר שלא החזיר בדיעבד פטור אלא נרלה דשלחני התם דרלוכן עשה לפלוי שיכ מקבלו לוי לידו הרי הוא מתון של רלוכן ולא יחזירו לשמעון מחמת אלוי הרי מסל בשמו בתתון מבידו דהייכו אחין לוכסו על זה המתון עכמו כגון בהרדף שבר כלי' של לחר שחייב משעם מסל בשמו בתתון מבידו לקמן סי' ס"ם ס"ג אבל כאן שהוא רק שוחר על המעות הוה מבריתו שיחזיר לו המעות פטור' ובזה לתי נמי שפיר דל"ד לא"ם מור"ם בסמוך דהת' אין הלוכם ע"ז המתון עכמו שהרי אי' לבנשו שיחזיר לו זה המתון עכמו שנתן לו רק שרולה לבפור לו שוכו וזה לא מיקרי לוכם וכן משמע בע"ם דלקמן בהג"ה הייכו טעמ' משום דלא מיקרי לוכם ע"ם וכן מחלקים לקמן ס"ם

ועי"ל ס"ם קכ"ו וכסי' רל"ב ס"ח ונסי' שפ"ח ס"ו מ"ב בחילוקי דינים הלכו: י וי"ל דכשהחזיר כו' פי' אפי' לא העבי' לחוכן אם ה"ה הרשות ביד שמעון לגבות ממנו מחיה שילכה מלוי לו מרלוכן וז"ש שנתנה חייבים בחזרותיו ר"ל מחיה שילכה נוכה כולו וכ"כ הרמ"ם ועפ"ד: יא הדין עם לוכן ומסיק סס וכתב ז"ל ואע"ג דשמעון לא הוסוק כפרן מ"מ הוחיל ונעשו לוכן שליח לקבל זכה לו והא דאמר לוי לא זכיתי לך עדיין דאפשר לת שלי הוה דברי שבלב ולוכן דברי עכ"ל: יב אם דבפקדון כו' אבל בהלוה דלהוה נתנה ומתחילה לא סלוה לוכן אלא למלוות נקאתו בכל ענין הוא זכות לשמעון שנתן מידו דלוכן ותב בעין ביד שמעון משא"כ בפקדון דגם בהיותו ביד לוכן הו' בעין המעון הפקידו בידו בשביל הנאת עצמו מ"ה כל שאינו כעשה אח"כ כפרן אין לשמעון זכות בחזרתו לידו מ"ה יכול לחזור בו ועפ"ר: יג יכול הוא לחזור ולישלן עפ"ל סס כתבתי דהברייה ביד הנפקד לחזור ולשלן אז לא ולא אמרינן מדלא הוחוק כפרן ניחא להמפקיד שיהי' הפקדון בידו ולא ביד אחר ויהיה מחויב לחזור ולשלו מיד השליח והיינו טעמא דהמפקיד מתחילה לא ס"ד שיסמכו הנפקד לעולם אלא שלאחר זמנו יחזור לשלחנו לידו ביד שליח שהיין וק"ל: יד ואפי' במחניה לו שליח פי' דא"ל מינו יש לי ביד פלוני לך וחזור לו שדעתך לבא לכאן אם יתנם לך הנאם לי וכמ"ש הטור והמחבר פי' זה בר"ם קכ"ח ס"ב ע"ש: (הגה ועיין בהג"ה פ"ק דנישין על לוכן שאלא מנה לשמעון לשומרו לו ועי' אותו שלי' החזיר לו שמעון ונלכם בדרך): **טו** אם כא לחזור אינו חוזר בפריסה כתבתי לי' הא"מ דכתב שעתו ז"ל כיון דהבעלי' רגילין להפקיד אצלו תו אין הנפקד יכול לחזור בו שהרי כבר נפטר בחזרותו עכ"ל ונראה דאף אם יחזור הנפקד וירצה לקחתו מיד זה הנני על חזרותו מ"מ אין לשמעון אוס עסק ושענה עם לוכן הנפקד כיון דהחזיר פקדון אלו לתו ארגיל להפקיד בידו והנת' ל"ם הא דקאמ' או אפי' לא מחזיר לים אלא אלא דשליח מהיימן כו' דקמ"לן דאע"ג דלא עשאו עתה אלא בכל ונס חזר וקבל עליו הנפקד אחריות מחדש אם"ה אינו חוזר ועפ"ר: **טז** אינו רוצה להחזיק בהם בשביל הטוב ע"ל סי' פ"ג סס"ב סס כתב תו"ם דין אינו מחזיק בהם בשביל הטוב המשנה והמחבר כתב מזה בס"ם ל"ת וכסי' ל"ט כת' הטור והמחבר דין אם א', תופס מה שנתן לידו אלי' ואומר שהשלי' לו הרבור חייב לו ע"ם נ"ם ל": **יז** אין לו אחר בכסים כו'

ס"ם קכ"ו ע"ם וד"ל: (יא) ועיי' בתשו' מהרשל"ם ס"כ: (יב) הדין עם לוכן שהרי הרמב"ם פש"ו מה"מלוה ולוה דין כ' ומי' שנתנה לו כיון שחוב מלוה היה ואפי' אם פקדון היה זכה לו ולא מצי למהדר דכי פרכינן התם נמי פקדון ליתא לים אין לכוני שיהא פקדונו ביד אחר ומוקמי' ליה בשהוחזק כפרן ה"מ היכא דאחריותו ת"ל הנפקד הולך אבל אמר ליה המפקיד הבא ליה פקדון ונפקד ת"ל תן ה"ל כזכי ולא תאי הדר ביה ואם אחר לוי ה"ה כשלא הס ולוכן דברים עכ"ל מרדכי והנ"מ סס: (יג) הא דפקדון כו' אבל בהלוה דלהוה ניחא ומתחלה לא הלוה לרלוכן אלא למלוה נקאתו בכל ענין הוא זכות לשמעון שנתן מידו דרלוכן ותב בעין ביד שמעון משא"כ בפקדון בהיותו ביד לוכן הוא בעין המעון הפקידו בידו בשביל הנאת עצמו מ"ה כל אינו כעשה אח"כ כפרן אין לשמעון זכות בחזרתו לידו מ"ה יכול לחזור בו עכ"ל סמ"ע: (יד) יכול הוא לחזור ולשלן הייינו כו' כתב הסמ"ע דל' זרק סס דהייינו שהברייה ביד הנפקד ע"ל כ מחוס לחזור ולא אמרי' שמחויב לחזור דאין אדם רוצה שיהא פקדונו ביד אחר סס כנמ' ל סס כסס הרמ"ה וכ"כ הרשב"ם והר"ן ספ"ק דנישין מ סס ס"ה כסס כעה"ת כשער כ'

ל"ל מ"מ אינו נקרא כזה עובר על דעת בעלים ודי"ק: (טו) לחזור ולישלן כו' משמע דאע"פ שהשליח מקבל עליו כל האחריות מ"מ כיון אלא הוחזק כפרן יכול לחזור ולישלו והב"ח כתב דמשמע מדברי הרמב"ם דכשהשליח מקבל עליו כפי' כל האחריו' ואפי' מחוסבי' לי' לחזור וכן מבואר מל' הל"כ בחותו פרק דדוקא כשהשני לא קבל עליו כ"ח אחריות דוקא ואבדה התם הוא דאמר למיתר לתה בתון אבלי להשניע דה"ה אינו בתון אבל כשקבל עליו כל אחריו' לא מצי למיתר הכי ונס אפר הפוסקים ס"ל כהרמב"ם בזה עכ"ד ולפע"ד ליכא למ"ד הכי ובפרט מ"ש דכשקבל עליו כל אחריות לא מצי למיתר את מהימנא לי בשבועה לא בהיתא דמה בכך שקבל השליח כל האחריות הלא אם נאמר המפקיד את מהימנא לי בשבועה והאיך לא מהיימן לי בשבועה ואני אומר שמא לא נאמן והתעיין כרמב"ם אם יראה להדיא דלא משמע מידי ע"ש ועי"ל סי' רכ"ו: (טז) דלא מפטר שאחר בהכי מאחריו' • כדלעיל סי' קכ"ח ס"ב: (יז) ובכ"ז יותר הוה מפקיד גניס כו' ותע"ג אלא עשאו המפקיד שליח כיון דהוה מהיימן גניה ובחומן שבתנאר לקמן סי' רכ"ח סכ"ו • ואפי' אם יראה הנפקד לחזור וליקחנו מתנו על אחריותו • וכ"כהסא"ע וכ"ה וע"ל ס"ם רכ"ג עוד מדינו' אלו: (יח) ואין לו אחר נכסים כו' אבל אם יש לו

ו' אם נכסים הדין עם לוכן שהרי הרמב"ם פש"ו מה"מלוה ולוה דין כ' ומי' שנתנה לו כיון שחוב מלוה היה ואפי' אם פקדון היה זכה לו ולא מצי למהדר דכי פרכינן התם נמי פקדון ליתא לים אין לכוני שיהא פקדונו ביד אחר ומוקמי' ליה בשהוחזק כפרן ה"מ היכא דאחריותו ת"ל הנפקד הולך אבל אמר ליה המפקיד הבא ליה פקדון ונפקד ת"ל תן ה"ל כזכי ולא תאי הדר ביה ואם אחר לוי ה"ה כשלא הס ולוכן דברים עכ"ל מרדכי והנ"מ סס: (יג) הא דפקדון כו' אבל בהלוה דלהוה ניחא ומתחלה לא הלוה לרלוכן אלא למלוה נקאתו בכל ענין הוא זכות לשמעון שנתן מידו דרלוכן ותב בעין ביד שמעון משא"כ בפקדון בהיותו ביד לוכן הוא בעין המעון הפקידו בידו בשביל הנאת עצמו מ"ה כל אינו כעשה אח"כ כפרן אין לשמעון זכות בחזרתו לידו מ"ה יכול לחזור בו עכ"ל סמ"ע: (יד) יכול הוא לחזור ולשלן הייינו כו' כתב הסמ"ע דל' זרק סס דהייינו שהברייה ביד הנפקד ע"ל כ מחוס לחזור ולא אמרי' שמחויב לחזור דאין אדם רוצה שיהא פקדונו ביד אחר סס כנמ' ל סס כסס הרמ"ה וכ"כ הרשב"ם והר"ן ספ"ק דנישין מ סס ס"ה כסס כעה"ת כשער כ'

בידו לעשות עד שהוצרך להחזיר פטור • יא (יא) ז"ש אומרים שכשהחזיר לו המנה לראובן שניהם חייבים באחריותו עד שיגיע ליד שמעון כל חובו: הנה לוכן אם היה לו מעות ביד שמעון ואמר לגוי לקבלן משמעון והלך לוי וקבלן ואח"כ אמ' שמעון לגוי שיחזיר לו מעותיו אקבל בשביל לוכן [אמר בעצות פרנסו] ואם לא יחזירם ויפטר לו חוב שחייב שמעון לגוי ממקום אחר והנה לוי אומר לרלוכן לא קבלתי בשבילך כדי שאפטיר את שלי ורוצה להחזירם ולוכן אומר אלא יחזירם מאחר שכבר עשה אליחותו וזכה בשבילו יא (יב) הדין עם לוכן (מרדכי והגהות אשרי פפ"ק ד דנישין):

ב יב (יג) הא דבפקדון אינו יכול לחזור ולישול מיד לוי דוקא כשהוחזק הנפקד כפרן דאז זכות למפקיד שתצא מתחת ידו אבל לא הוחזק כפרן יג (יד) כ יכול הוא (טו) לחזור ולישלן • לואי שוייה מריה דפקדון שליח להביא לו כיון דגלי רעתיה דניח' ליה דליתביה ליה אם בא לחזור אינו חוזר יד ואפי' במצויא לו שליח (טז) דלא מיפטר בהכי שומר מאחריו' או אפי' לא ממצי ליה שליח אלא דשליח מהימן גבי מפקיד (יז) ובכל יומא הוה מפקיד גביה טו אם בא לחזור אינו חוזר:

ג מאם אם שליח למלוה הנה מעותיך ששלח לדפלוני חוב שיש לי בידך אם המלו' מוד' לשליח שיש לו בידו יז (יח) ואין לו שאר נכסים שיגבה מהם זה חובו והגיע זמן הלואתו אין כח ביד המלוה לערער על המשלח ולומר הפסדתני מעותי שמסרתם ליד מי שאיני יכול להוציאם מידו שהרי המשלח יאמר אף אם היו

ל"ל מ"מ אינו נקרא כזה עובר על דעת בעלים ודי"ק: (טו) לחזור ולישלן כו' משמע דאע"פ שהשליח מקבל עליו כל האחריות מ"מ כיון אלא הוחזק כפרן יכול לחזור ולישלו והב"ח כתב דמשמע מדברי הרמב"ם דכשהשליח מקבל עליו כפי' כל האחריו' ואפי' מחוסבי' לי' לחזור וכן מבואר מל' הל"כ בחותו פרק דדוקא כשהשני לא קבל עליו כ"ח אחריות דוקא ואבדה התם הוא דאמר למיתר לתה בתון אבלי להשניע דה"ה אינו בתון אבל כשקבל עליו כל אחריו' לא מצי למיתר הכי ונס אפר הפוסקים ס"ל כהרמב"ם בזה עכ"ד ולפע"ד ליכא למ"ד הכי ובפרט מ"ש דכשקבל עליו כל אחריות לא מצי למיתר את מהימנא לי בשבועה לא בהיתא דמה בכך שקבל השליח כל האחריות הלא אם נאמר המפקיד את מהימנא לי בשבועה והאיך לא מהיימן לי בשבועה ואני אומר שמא לא נאמן והתעיין כרמב"ם אם יראה להדיא דלא משמע מידי ע"ש ועי"ל סי' רכ"ו: (טז) דלא מפטר שאחר בהכי מאחריו' • כדלעיל סי' קכ"ח ס"ב: (יז) ובכ"ז יותר הוה מפקיד גניס כו' ותע"ג אלא עשאו המפקיד שליח כיון דהוה מהיימן גניה ובחומן שבתנאר לקמן סי' רכ"ח סכ"ו • ואפי' אם יראה הנפקד לחזור וליקחנו מתנו על אחריותו • וכ"כהסא"ע וכ"ה וע"ל ס"ם רכ"ג עוד מדינו' אלו: (יח) ואין לו אחר נכסים כו' אבל אם יש לו

אחר נכסים כו' לכאורה משמע כאן דעת הבעה"ת והע"ו דהוכח דאית ליה נכסי לא משתעבד מדר' כתן אבל אי אפשר לומר כן כמו שהוכחתי לעיל סי' פ"ו סעי' ב' ס"ק ה' בתריכות דאפי' אית ליה נכסי משתעבד מדר"ג רק דהוכח דאית ליה פפירא אלא דאמי תקנת חכמים הוא שאין נוכי' מתנו נכסים לו נכסי דה"ל כנכסי' משועבדים לאין נוכים בתקון שם בני חורין וא"כ לכאורה נראה דליתא לדבר ודינא שכתב הבעה"ת והע"ו כאן אבל אפי' נכסים אחרים אין המשלח כופה לשליח כו' דהא עכ"פ המשלח מחויב לתתם למלוה

וגם

שורי זהב

ובקשו הנפקדים שיחזירו להם ולא רצה ר"י ור' דוסתאי נתרצה ושלח ר"ל אם יש מוסים ופרדים לאותן הנפקדי' או שהם קרובים לתלכות אחר לא אין א"כ אפיר עבדת ובקשה לאיזו טרך אבלי כן אבלא כמ"ם דכיון דחכא קיום בעלמא סני והי' חוקר אם היה קנת מחש בלוים וכ"ם כיחא מה שהקשה סמ"ע סק"ד מחה שאחר רמ"א בסמוך הדין עם לוכן וסס לא הוה לוכם רק שמעון היה רוצה לעכב מתון של לוי בידו ולוכם אמון לא מקרי לוכם כמו שכתבנו אבלא הכאות ויסורין ואין להקשות מחה שכתב סוף סימן קכ"ו ואפילו כטל לא שלו לבטל הפקדון בטול מן הפקדון כבל מה שהוטיף דשלמו הקם וכמ"ם ואם שיורן הסמ"ע דהת' הו"ל אבלא לא בלע"ד דבשיק מזכרנו הוה רבי דוסתאי ורבי ויכו אבלוחין אל ר' אחא ואם"ה ילמיכן מאם לחוכם פטור ותו גם מדברי המרדכי אם הייינו בדין אל רמ"א כאן מוכח דלא מיירי בעשאו אית הא מדאמר אם לחולך מנה לבלוני ולא מהני אם מה שהוא אבלא אבלא לענין דלא מצי לחזיר אע"פ אבלא הוחזק כפרן:

סעיף ב' אבל לא הוחזק כפרן וכו' ע"כ נריך לומר דהנפקד אינו ברור לנו שהוא מהיימן להמפקיד דאל"כ אינו חוזר כמ"ש סוף סעיף זה וא"כ לא נפטר הראשון מאחריות אפי' כ"ז דאינו חוזר ונושלו וא"ה אם בא מפקיד לנפקד הראשון אינו חוזר אבל הנזכר ומחויב לחזור ולקח מתנו ולשלם לבעלים וא"ל יכול לחזור ולא אמר מתנו דהנפקד מאחריות אם כתבן לאחר אם אין לכאורה מהיימן אבל סתלוה דגרים להמפקיד וס"ע אבלי"ג לא כ"כ והוא תמוה לעכ"ל והאיך ופטר הנפקד מאחריות אם כתבן לאחר אם אין לכאורה מהיימן אבל סתלוה •

ע"ש רשלית מהימן כ"ל דהרבות' בזה אע"ג דעכשיו לא גולה דעתו דכיחא לי' אלא כשאר ומחי הוה מהיימן אבלו:

ג מבואר לעיל סימן ס"ו ס"ב ס"ס ובכעה"ת ע"ל סי' הכיח בכסים הרי התוכע גובה מהם ולא יורבי המשלח תובעין את השליח וה"ל כתלו לתבוס מי ותולשים מידו

ונם הוא כותבם מדלוכו הטוב ולית לוה פסידא כלל בזה וכל שכן לליתא מ"ם הכ"ח על מ"ם הבעה"ת והע"ו והגיע זמן הלוחתו וה"ל לאורווי דבתסים לו בכסים אחרים המשלח כופה לשליח ליתנם למלוה אפי' הנע הזמן לאין כ"ל נוקקין לסוכיא מזה ולית לוה מדר"ל כיון שיש לו בכסי' אפי' זכורות משום לחוב זה הל' משונגדי' לאין נוגעים מהן בשקו' בני תורין ואפי' הנע הזמן ולא כת"ם כ"ו פ"ו דבהני' הזמן אין לו דין משונגדי' לליתא ע"ש עכ"ל וזה לשון לכבר הוכחתי לעני' סי' פ"ו סע"ב כ' ק"ק' יש"ק' להיכח לני' ליה לנוה אבו פסידא נוני' מחמו אפי' אית ליה למלוה בכסי' וכתבתי אם אנם דעת הכ"ו כן ונם הכ"ח נופי' ברים סי' פ"ו כתב דבלי הכ"י דסתם ע"ם וה"כ הכא הרי המשלח אחוק הלוה הבסי כתן מעותיו ולית ליה פסידא בתה אנוכין מחמו אפי' יש לו למלוה בכסי' זכורות המשלח נוכה מחעות זה ואפי"ם למלוה עדיה גובה המשלח מחעות דידיה דבעל חוב כחוב וכל שכן אם המשלח תפס מאל המשלח וכבר כתב מהרש"ל פ"ל דב"ק סי' י"ם לאי תפס דאונן מלוי בעבור חוב שיש לו על אמעון ולוי מייב לאמעון אפי' אית ליה בכסי לאמעון אין מוציאין מרלוכן ואף אכתבתי לעיל סי' פ"ו ס"ק ה' דלאתמיעתיה להמרש"ל דבדי הבעה"ת ושוב כאן שפיר דבריהם מה שלי לאמר לומר כן לדעתם מ"ת לענין דינא העליתי אם כדברי מהרש"ל בזה לכך נראה דנם הבעה"ת והט"ו כאן מודי' לאם אכתבתי דאף בשיש לו בכסי וכמשלח רוצה לאלם לאמר הכלים לאמר אותם אם הוא מעכבן אותם בזה הלוה אלו ואפילו יש לאלוה אדיה וכ"ם זכורות ק"ו לאמלקו אלא כיון אאם היה אותו מעות בידו היה מרוך ליתן המעות הנתן כמי מרוך ליתנם לו אם אין לו מעות אחר אלא כיון אאם אמר לענין אם אמלא מרוך להתורה לאלוה עוחר לפנינו ויאומר אחוק יאלקנו במעות שיש לו מאלו כדינו מרוך הוא ליתן לו מעות אל המשלח אבל זאן אלא כתבם לו לא נפסד המשלח מהחוב ולא"ג דמשמעבד מדר"ל אפי' אית ליה בכסי וכמ"ם מ"ת אפי' היה לוה אני פורע לאלוה לאמון אין הלוה לאמון מחייב ליתן למלוה אלו זה המעות ונמסר מיוה כגון אמלוה רוצה המעות להתרפות בהם ולא"כ יאלם לו אל"כ כגון אמלוה מבן דוק' בלאות מעות עמ' לו בלאות דבר עמו אמלא המשלח ורוצה לאלם לא המשלח במעותיו כדינו וכה"נ • ואם לא תפרש דבריהם כן אלא כאמרו וכלאחר בלאות דברי בעה"ת לא מאמיע כן לאעיין בדברו אם ע"ש אין דבריהם ברלוכן לדוקא אלא הדין ברור כת"ם וכמו שהוכחתי לעיל סי' פ"ו ס"ק ה' בלאריכות ע"ב : (יא) לאבל אם יש לו בכסים אחרים כו' דוקא בשאלם חוב אל הלוה אבל בפקדון אפי' יש לו בכסים מוכחים מדר"ל וכמ"ם הרא"ש (והתחב' לעיל סי' פ"ו ס"ד הוסל"ב סי' ק"ח ס"ל) כ"כ הכ"ח ולאיל לפי שעתו לעיל אבל לפי מ"ם בסתוך אין תלוה לבקדון ודוק: (כ) המשלח כופה לליתן ליתנם למלוה כו' וכ"מ להמלוה יוכל המעות בעין לברכו ויגבה להשלוח קרקע"ל ויקנה בהן עודות ויגבה לו זכורות שיש לו בכ"ב הכ"ח לקמן ס"ם ה' ובכר כתבתי לעיל ס"ק ו' לליתא אלא בכל שעון השליח נוכה מחעות ולאינו נוכ' קרקע"ש: (כא) אפי' אם אין לו בכסי' אחרי' אע"פ שהוא כאמן בנגד המלוה לומר אני מוכן שאינו בכל זמן אלא בא ליד המלוה לא פקע שליחותו המשלח אבל בעל דברי' אל המשלח ובנגד המשלח אין לו מנו שאינו כאמן לומר המזרתי לך הוא"ל והולך כזכי אמי עכ"ל עוד וכת' הסמ"ע דד"ל דאם היה לו מנו גם נגד המשלח כגון דמסרם לו בלא עדים נאמן בשבועה היסת שהמלוה מחייב לו בחנו דלהר"ם וכה"ם כת' ות"ל נ"כ לא אמר לומר דלא אקבלתי מידך כו' דכיון דכבר מודה שקבלם מידו שוב אינו נאמן לומר להר"ם כו' ולכאורה מבחנו שהמלוה מחייב לו כמו שהוכחתי דבדי הטור כהסמ"ע וכן מבחנו לכאורה בבעה"ת שבת' ח"ל והמומרי לא יהיו מנו דאמר ח"ל אקדרתיכם ניחלך הכא לא אמר לאיהדר ליה דכיון דהולך כזכי אחריותי קיימי ולא מהדר לאו עכ"ל ונ"ס לכאורה מ"ם הכ"ח דכיון דבכר מודה שקבלם כו' מה בכך כל מנו כך הוא שהוא מודה עכשיו ולאו מאמיני לאיתו בחנו שיש מבקר • אבל כל מעיינת ספיל תרלה שדברי הכ"ח בטוטש הל"כ קשה וכו' בשביל שיש לו מנו נגד המשלח נאמן לו המלוה חייב לו הלא נגד המשלח אין לו שום טענה ולא"כ כיון אלא פטר המשלח מהמלוה עד שיתבם למלוה כופהו המשלח לעשות שליחותו דכל זמן אלא בתי' לו לא עשה שליחותו ונם בבעה"ת לא הזכיר מקודם שהמלוה מחייב לו כמו שהזכיר הטוב וי"ל שבוכתו אם רוצה לטעון שהמשלח מחייב לו לא לא מבאין ליה בחנו דהחזרתי לכל בחנו דלהר"ם נאמן בשבועה שהמשלח מחייב לו לכל הטור דמשמע דבא לומר שאינו נאמן דמנו דלהר"ם כמו שאינו נאמן בשום מנו דשיש לו הכ"ח דכיון שבכר מודה שקבלם שוב אין לו שום טענה נגד המשלח ומ"ם הטור שאינו נאמן לומר החזרתי כו' ה"ה דאינו נאמן בחנו דלהר"ם ל"ג נם הטור מודי' דיכא שטוען שהמשלח מחייב לו ולא"ג דמתלם מודי' שטוען שהמלוה מחייב לו מ"מ השתא בא לומר דאם רוצה לטעון שהמשלח מחייב לו אינו נאמן בחנו דלהר"ם אבל אם טוען שהמלוה מחייב לו אינו נאמן בשום מנו שיש לו נגד המשלח וכן מבאר לכאורה בתשובת מהר"ר יוסף שרשקי סי' קי"ח דף קכ"ח ע"ד ע"ב ונבהבו נראה דאין דברי הטור בשם בעה"ת כאן סותרים לדברי תשו' הרא"ש דיש כלל ק"י שהבתי סי' כ"ח סעי' ח' ע"ש ולא כתשו' מהר"ל ן' ששן סי' ק"ח ע"ש עוד הקשה בתשו' ר"ח ן' ששן סי' ק"י שאתי לא מהמכן לי הכא בחנו דהלכנו והגיה בכ"ע ולא"מ לא מודי' הנאתא מדינים אלו ומודי' בענין דק"י לטעון בלבנו כלקמן סי' רכ"ו ס"ג ק"ב שיודע שבבר נפתחים בחנות דאו אייב אף בלוונסי' כלקמן סיימן רכ"ב סעיף ז' ודו"ק • ושיין בתשובת מהר"ר אלשה כהן ספר ג' וסי' ע"ז כ"ו ע"ש : (כב) ולא הניח בכסים כו' דאלו הניח בכסים היה חוזר המלוה על הבכסים והוה דינו כאלו מי המשלח דאם הטוטרשים היו מוחרים ותובעי' את המשלח כמו המשלח :

ויש

כו' אל"ר מ"ם לייסר לא"ת מכאן לא"ם בסי' ק"ה : יח לא בפטר המשלח כו' מ"ם יכול המשלח לבטות המלוה אלא יבא ליהו היזק : יט אפי' אם אין לו בכסי' כו' ל' הטו' תע"ג דהוא בלאן נגד המלו' לומר אני תופסם בחוכי בחינו דפרעתיך מ"מ הוא"ל וכל זמן אלא בתו' המלוה לא פקע שליחותו מאמ' שהמלי' בעל דברים דהמשלח הוא וכנגד המשלח אין לו מינו שאינו נאמן לומר החזרתים לך הוא"ל והולך כזכי אמי לפיכך אם מת המשלח כו' ול"ל דאם היה לו מנו גם נגד המשל' כגון דמסר' לו בלא עדים לאי בעי' היה יכול לומר לו עכשיו שליחותך בשם שהמלוה בחוב שהוא ח"ל • ופקע שליחותו שהוא ח"ל בחינו דאלו היה טוען לה"ל דאם היה פקע בזה שליחותו גם בחוזה אלא מסרה לו אלא בטלו בחוכו פקע שליחותו וע"ל מ"ש עו' מזה די"ל דבכ"ה הוה פשו' גם המשל' מתי אלא לו ע"ש : כ ולא הניח בכסים כו' לאלו הניח בכסי' היה חוזר המלו' על הבכסי' שהניח והוא דינו

טורי זהב

סעיף ג' אבל אם יש לו בכסים כו' רבים מקשים מסוף סי' ק"ה דהבקד פשוט בשה שמסרו לב"ח מעכשו שאחר שהוא נוכה מייב לו משאר בכסיך והכא כמו בחוק הכי ויכו' משלח פטור ולא"ת דהכא כל עיקר התרעומת דמלוה על המשלח שאומר הייתי מסלקו במדלי לפרעינא ולא בחנות שבידך ובזה הדין עמו מה"ר לעיל שהמקדיר דומה לדלות המלוה שלו אתשלומין ואין לו מלוה בשה יהיה הפרעון כי הבקד לומר עדיין הבקד לפניך ומשוהינו לך הב"ח בשמלם לו ומשום הכי לאמר אם לו משאר בכסיך ובזה הדין עם הבקד מ"ם דבינו והמלוה מחוד ונוכה לוחם לאו דוקא לוחם אלא חוב שלו נוכה מזה שיומלא • שם אפי' אם אין לו כו' כתב דבינו וכנגד המשלח אין לו מנו כו' תמוה הוא לי כל עדיין יש לו מנו דבתבנו המעות בתחילת אפי' ק"ח בהמקדיר אבל תמיהו לומר בתנו דבתבנו ד"ל שבתו דהחזרתי לך לא אלי עדיין אף שיש לו מנו כיון דהולך כזכי ולית ליה בבסה"ת בתוב בהדיא בלשון זה ולא מהיון בחנו דאלי לומר החזרתי ס"ת דעיקר הטענה היא בחוכי תבסתים וכמ"ם בסמ"ע ות"ל דלא בתשובת בזה אלא אלא דלא תשובה ותאמר כי הוכי לא יש לו מנו בבתתי לך נגד המלוה הל"ו ובמנו נגד המשלח וע"כ בלאן לומר בחוכי תבסתים אבל אם עשיתי שליחותך וכבר עשיתי שליחותך וכאילו קבלתי המלוה מ"ל דאנו דהחזרתי לך לא מהני מנו אחר דוקא כגון בלאמר לו לא בתתי מעולם ואז מהני לטעון בחוכי תבסתים אבל כל"ל דאנו בלאן כי לפי דברי המלוה עכשו לא מצי להסביר להמלוה בשביל אבותו ובלאת יש לתמוה על מה"ת דודאי דרדיה חייב המלוה לאלם לאלוה בלאלם חוב אלי הבמ"ע כתב דבזה פטור אלוה מן מלוה ולא מבתי' אלא בלל דלמה ובסיר המלוה בקלקול המשלח ולהבקיע מחוכו אלא ולאי חייב לבדוע ות"ל למה יוכל המלוה לחזיק בזה אף שהמלוה חייב לו •

דיכו כלומי המשלח דהא יכול לכפות המשלח לחזיר ליתן
מתנו ליד המלוה כמוכר לפני זה מה לא כמשלח הכיח כלום דוקא
אין להמלוה שום דין עם היורשי אלא עם המשלי לומר לו תן לי
מעותי שלא רשוכן הלוה לי על ידך ואם אמרו המשלי בהיסת נגד
המלוי לומ לתה מוי לי במינו
ולו בעי היה לומר כבר נתתיהן
לו והיה נאמן בהיסת: **כא**
ויש מי שאומ שאם כו' הטעי
מפורי בטו דס"ל דכל הקומ'
תן לו הולך לפלוני המלוה לחמ'
וכו לו ע"מ שתתנו ותכ' לידו דמי
וכל זמן שלא קיים תנאו דהמשלח
בשלו לא יכל מידו דמי ר"ל אע"ג
דקל דבפקדון לו במלוה ה"ל
הני לזכות כלומר זכו הייכו
דוקא שאינו יכול לחזו ולשלו
מידו אבל מ"מ כיון דהוכיח בל'
הולך לו תן כוונתו היה דזוכה לו
בשופן דיגיע דוקא לידו ואם לא
יגיע לידו הרי הוא עדיין ברשות
המשלח: **כב** אבל במתנה
לא כו' הטעם דבפקדון ובחוב
דהמתון הוא כבר אל זה שלו
לידו מ"ה בקל יכול לזכות זה
בשבילו משא"כ במתנה שבא
עכשיו לזכות במתון אלא הים אלו
מעולם מ"ה בעינן ל' מעולה
דמבורר שפי: **כג** וא"ל
הנותן הולך כו' דבלשון הולך
דאחר הנותן כיטל שליחותו
דהמקבל דא"ל המקבל לזכותו
ולקבלו מידו וכ"פר: **כד**
לפיכך אם אמר הולך כו' פשוט
בוא לא שכתב דבר והסוכו אנב
שכתב בר"ם זה דנחוח ופקדון
אינו יכול לחזור בו ועד"ר מ"ם
עוד מזה: **כה** נעשה
נדר ל"הטור הוא אחירתו לגבוה
כאסירתו לחדיוט וכ"כ שנית לקמן בסי' רמ"ג ע"ם והכ"י הקשה
עליו וכתב דלקן אחירתו לגבוה אייך בזה ומ"ה כתב טעם אחר
מאוס דנעש' נדר וכמ"ם המחבר כאן ומעעם דלא מיקרי לגבוה
אלא עניני הקדש ועני הדיוט הוא וכ"כ בע"ם ועוד הקשה הכ"י
בסי' רמ"ג על הטור דאם זה הוי כאסירתו להדיוט א"כ מאי אריא
דאחא' לאחירו הולך עדיפא מינה הל"ל דאפי' לא אחר אלא לתן
לעני כך וכך אינו יכול לחזור בו
ואני כתבתי דלא"מ
דגם לדקה לעני מקרי אחירתו לגבוה דכל האומר אחן כך לעני
ה"ל כאלו אחר אתן לגבוה ומשלא נבוה קודם עניי והא דאיה
דבקלא בפרשת כי תצא כתיב מובא שפתיך תשמור ועשית
כאשר נדרת לי"י אלהיך נדבה אשר דברת בפיך ודרשינן מיני
בפ"ק דר"ה (דף ו') אהקדש לקרבנות ואנפיך ר"ל לדקה הרי
דכל"ל אם הקדש בפסוק אחד וכתב על כולן ל"י אלהיך וכבר
מבוא' בגמ' וכתבו הטור והמחב' בי"ד סי' רכ"ח דאף האומר אתן
כך וכך לעניים כל זמן שהוא בידו יש לו התרה לבדו בפתח תרשה
מש"כ בסמוכים מידו וכתן לאחר לתנו לעני וה"ק אחירתו לגבוה
כאסירתו להדיוט לעניו שאינו יכול לחזור בו אלא שיש לו התרה
בחרטה ובעכשיו שהוציאו מידו שוב אין לו התרה ועל"ר: **כו**
אם אפי' לא הי' בידו כו' אלא שהנהיו' עפ"ר אם כתבתי דבשלא
אח"כ לאחירו זוכה לו אפילו אינ"ם אלא הנכיה לאם כך כיון
דאחתלי זוכה לו ולא חזר בו הנותן דהא אפי' לאחר דאם
דס"ל דאין לא הוי כוכי אפי' לא מוכרו לו אינה זוכה אלא אם כן
לו דבריה' ברשותו וזכה לו כו' ול' רשותו מאמע אפי' לאחירו כ"ם
ל"י זה דס"ל דאין הוי כוכי דאם א"ל זכה לו דזכה לו אחירו
גמ"ם כאן אלא שהנהיו מידו בשאינו מוכר בחנותו ורשותו וקל"ל:
כז אבל אם לא א"ל זכה כו' פי' אלא אם א"ל זכה אלא א"ל תן
לו הולך לא אחרי אחרו אי הוה לו בשעת אחירת תן לו בחנותו
לא זכה כו' ר"ל מרוכין אנו לברר לא הטור דבא אבל לו לא
ק"ל זכה מחל אבפין דל"ל דלא ק"ל זכה בשום אופן ואם"ם
בפרישה

(כג) ויש מי שאומר כו' כראה דר"ל דהמכרא אחרונה פ"ם בשם
פלגא דקפילו מת המשלח ואית ליה לבלית מנו ל"ל לחזיק לעצמו הרמ"ה דכיון
כתנו ומעשה דלקמן ובה"ת הכין דבלגא אריאה דאין לו נכסים דא"ל הולך
והמלוה מודה שחייב לבלית וע"כ הקל מאי כ"מ הלא כיון דמודה כמאן דא"ל
מלוה שחייב לבלית והמשלח זכו דמי לו
מחויב להחזירם לבלית לאין לו הולך על מכת
נכסים אחרים לאוכי מעשה"ל"ל שתתנו לפלוני
ותיכן דב"מ אם חייב המלוה גם דמי ולו מקרי
לאחרים דכיון דלא זכה בהן תנאי זכו ולו
הבלית וכלו לא יכל ולא מוד הלוה לא לא זכו
לו הנפקד אם כן כל ב"ח תולקי' וכלו לא יכל
בחוב זה אבל לבסבר הרשאה מוד הלוה לו
שהוא הנעשה"ת היכא דאין לאחרים הנפקד ולזה
נכסי' לאחרים כבר זכה בהן הסכו' הב"ח
הבלית ואין לב"ח שום זכות בהן דהלכה רווח'
עם"ל ולא ידעתי לסו' דעתו דהא כל היכא
טעם סבר הרשאה היא הבלית שעבלא
אומר לו אף אם היו עדיין בידי ע"ר מבלו
היה מוכיח ממני מדר"ן וא"כ בטל הבלית
כשיש ב"ח אחרי ולאי לא היה מעיקרו אם
מוכח לידו אלא גם הב"ח אחרי ס"ו מיומרא
היו מוכיחין מידו מדר"ן וא"כ דאחרי ניעין
אחרי לא יהא לב"ח שום זכות אף לב"ב ע"כ
בהן אלא ולאי בדפי': (כר) אם הכי
איכו יכול דכיון דא"ל הולך כמאן
לא כתב מוכח דא"ל זכו דמי לו הולך מ"ל אתתו
הדין וכ"ע"ל לפלוני דמי ולאי מקיים תנאי' וכו שבלאר מעשה
ולאי לא לא זכו וכלו לא יכל מוד לפיכך אם
הלוה לו הנפקד עכ"ל הרמ"ה ק"ל הכע"ל לא
בטור וכב"ח כתב שאתבר אפשי שקבל
בסבלא זו דהלכה רווחת ביסרל לה אלא הולך
כל היכא שעבר ע"ר משלחו בטל וכו' אם אף
הבלית מעיקרו וכלו לא יכל ס"ב ע"ב
מרשותו דמי ולפע"ל אין מזו ר מהירוש"מי
בסרע' דהא הכא אינו עוכר פ' הזהב וכתב
כלום ע"ר משלחו רק שרוצה אם המרדכי
להחזיקם לעצמו בחוכו ודוק: * דלא מקרי
(כה) אבל בתתנה כו' הטעם עכי אלא אם
דפקדון וחוב הוא בבר אל זה שלו מ"ה בקל יכול לזכות כן אין לו
זה בשבילו משא"כ בתתנה שבא עכשיו לזכות במתון אלא הים אלו
מ"ה בעינן ל' מעולה ומבורר שפי ועיין בתשו' ר"ן לב ספר נ' סימן
י"ח: (כו) אלין לו ק"ק זוה כו' עיין בי"ד סימן רכ"ג: וכן הוא
(כו) נעשה נדר כו' והלכך כיון שאסרו ליד הבלית שוב
איכו יכול לחזור בו אפילו ע"י התרה אבל אלו לא אסרו לידו אע"ג
דהיה חייב לקיים נדרו מ"מ היה יכול לבשל עליו ולהתיר וכמ"ש
בי"ד סי' רכ"ח כן כתב הסמ"ג וכ"כ הרשב"א בתשו' סי' תרכ"ו
דבכה"ג דהכא איכו יכול לבשל עליו להתיר וז"ל וכל מה שבבר
מסר ביד הווכה בו לו ביד אחר שווה בשביל עניים איכו יכול
לחזור בו דה"ל כתרומה ביד כהן דאיכו בשאל עליה בו' ועמ"ש
בי"ד סימן רכ"ח ס"ק י"ח: (כח) תן לפלוני בתתנה כו' הכא ראיה
לבתורה משמע דבחוב ופקדון לב"ע הוי תן כוכי אפילו איכו נותן
לו עתה אחפן רק שבא אחר כך לבשותו קודם שיחזור בו המשלח
אבל בלאת בתוספתא פ"ק דגיטין דף י"ג ע"ש ד"ה והא לא משך כו'
ובהרא"ש שם כתבו בשם ר"ת דאף בחוב ופקדון לא הוי הולך לו
תן כוכי אלא בשאומר לידו עתה ואומר לו הולך לתן וכן הוא
במרדכי שם וכ"כ התוס' פ' המוכר את הספינה דף פ"ה ע"ח ד"ה
ה"ג כו' בשם ר"ת וכן כתב ר' יהודה בע"ו ריש מ"ב בשם ר"ת ויש
לומר דגם דעת הטור והמחבר כן אלא דלשמועינן הכא דלבסבר
ר"ת בתתנה לא הוי תן כוכי אפילו מוסרו לו עתה ולהרמ"ה הוי
תן כוכי בכה"ג אף בתתנה ודוק • ועיין בש"ע סימן ר"ס ס"ו
מדין הולך ותן בגנב: (כט) כל זמן שלא הגיע לידו אל דף יח סוף
המקבל• ועיין בתשו' מהר"ר יעקב לבית סי' כ"ה. וכתב ע"ב וכ"כ
בתשו' מהר"ם מ"ב סי' קב"ה דאפילו ר"ת דאמר תן בתתנה לאו
כוכי מודה דכל מיכא שבשלא הולכו למקום המקבל דהוי כוכי
כיון שהוא יכול המקבל לישלו כו' ע"ם ולא בהיא וכן משמע
מדברי התוספות והטור והמחבר דעיקר החזרה תלוי בכל זמן
שלא הגיע ליד המקבל וק"ל ואולי מוקף המהרי"ם שם ג"כ מפני
שהמעשה היה שבבר כתן לו המקבל וכדמשמע בקצת תלשונו שם ע"ם
אבל בלאת גם זה אינו דאפילו כתן לו המקבל יכול לחזור מהה
פלוני וכו' שם דף י"ג ע"ב
ל"ה גופא ובהרא"ש שם: (לא) שהיה ברשותו כו' כתב בב"ח בחוב ופקדון אפילו ח"ל זכו בעינן שיגיע
לאחר כך לרשות הבלית דאל"כ יכול לחזור בו דהא זכו כמתנה לב"ע מוכיע לן בתלוזיו פרק המוכר
הסכינה דף ס"ה ע"ח וז"ל בפקדון דלאיתי' ברשותי' דבפקדון כגון פרה שבאתם וכיוצ"ב אם אינו מחמת שאינו מוכה לו אינ"ם
שיקבל עליו וז"ל וכה בפירוש לא קבה עד כאן לשונו וכן משמע להדיא בתוספות שם דף פ"ה ע"ח ובתוספות שם דף י"ג ע"ב
ל"ה גופא ובהרא"ש שם: (לא) שהיה ברשותו כו' כתב בב"ח דהטיטו בפרת ר"ת אבל לבסבר הרמ"ה שהבית הטור בעינן שיהא בידו

(כג) ויש מי שאומר כו' כראה דר"ל דהמכרא אחרונה פ"ם בשם
פלגא דקפילו מת המשלח ואית ליה לבלית מנו ל"ל לחזיק לעצמו הרמ"ה דכיון
כתנו ומעשה דלקמן ובה"ת הכין דבלגא אריאה דאין לו נכסים דא"ל הולך
והמלוה מודה שחייב לבלית וע"כ הקל מאי כ"מ הלא כיון דמודה כמאן דא"ל
מלוה שחייב לבלית והמשלח זכו דמי לו
מחויב להחזירם לבלית לאין לו הולך על מכת
נכסים אחרים לאוכי מעשה"ל"ל שתתנו לפלוני
ותיכן דב"מ אם חייב המלוה גם דמי ולו מקרי
לאחרים דכיון דלא זכה בהן תנאי זכו ולו
הבלית וכלו לא יכל ולא מוד הלוה לא לא זכו
לו הנפקד אם כן כל ב"ח תולקי' וכלו לא יכל
בחוב זה אבל לבסבר הרשאה מוד הלוה לו
שהוא הנעשה"ת היכא דאין לאחרים הנפקד ולזה
נכסי' לאחרים כבר זכה בהן הסכו' הב"ח
הבלית ואין לב"ח שום זכות בהן דהלכה רווח'
עם"ל ולא ידעתי לסו' דעתו דהא כל היכא
טעם סבר הרשאה היא הבלית שעבלא אומר לו אף אם היו עדיין בידי ע"ר מבלו
היה מוכיח ממני מדר"ן וא"כ בטל הבלית
כשיש ב"ח אחרי ולאי לא היה מעיקרו אם
מוכח לידו אלא גם הב"ח אחרי ס"ו מיומרא
היו מוכיחין מידו מדר"ן וא"כ דאחרי ניעין
אחרי לא יהא לב"ח שום זכות אף לב"ב ע"ב
בהן אלא ולאי בדפי': (כר) אם הכי
איכו יכול דכיון דא"ל הולך כמאן
לא כתב מוכח דא"ל זכו דמי לו הולך מ"ל אתתו
הדין וכ"ע"ל לפלוני דמי ולאי מקיים תנאי' וכו שבלאר מעשה
ולאי לא לא זכו וכלו לא יכל מוד לפיכך אם
הלוה לו הנפקד עכ"ל הרמ"ה ק"ל הכע"ל לא
בטור וכב"ח כתב שאתבר אפשי שקבל
בסבלא זו דהלכה רווחת ביסרל לה אלא הולך
כל היכא שעבר ע"ר משלחו בטל וכו' אם אף
הבלית מעיקרו וכלו לא יכל ס"ב ע"ב
מרשותו דמי ולפע"ל אין מזו ר מהירוש"מי
בסרע' דהא הכא אינו עוכר פ' הזהב וכתב
כלום ע"ר משלחו רק שרוצה אם המרדכי
להחזיקם לעצמו בחוכו ודוק: * דלא מקרי
(כה) אבל בתתנה כו' הטעם עכי אלא אם
דפקדון וחוב הוא בבר אל זה שלו מ"ה בקל יכול לזכות כן אין לו
זה בשבילו משא"כ בתתנה שבא עכשיו לזכות במתון אלא הים אלו
מ"ה בעינן ל' מעולה ומבורר שפי ועיין בתשו' ר"ן לב ספר נ' סימן
י"ח: (כו) אלין לו ק"ק זוה כו' עיין בי"ד סימן רכ"ג: וכן הוא
(כו) נעשה נדר כו' והלכך כיון שאסרו ליד הבלית שוב
איכו יכול לחזור בו אפילו ע"י התרה אבל אלו לא אסרו לידו אע"ג
דהיה חייב לקיים נדרו מ"מ היה יכול לבשל עליו ולהתיר וכמ"ש
בי"ד סי' רכ"ח כן כתב הסמ"ג וכ"כ הרשב"א בתשו' סי' תרכ"ו
דבכה"ג דהכא איכו יכול לבשל עליו להתיר וז"ל וכל מה שבבר
מסר ביד הווכה בו לו ביד אחר שווה בשביל עניים איכו יכול
לחזור בו דה"ל כתרומה ביד כהן דאיכו בשאל עליה בו' ועמ"ש
בי"ד סימן רכ"ח ס"ק י"ח: (כח) תן לפלוני בתתנה כו' הכא ראיה
לבתורה משמע דבחוב ופקדון לב"ע הוי תן כוכי אפילו איכו נותן
לו עתה אחפן רק שבא אחר כך לבשותו קודם שיחזור בו המשלח
אבל בלאת בתוספתא פ"ק דגיטין דף י"ג ע"ש ד"ה והא לא משך כו'
ובהרא"ש שם כתבו בשם ר"ת דאף בחוב ופקדון לא הוי הולך לו
תן כוכי אלא בשאומר לידו עתה ואומר לו הולך לתן וכן הוא
במרדכי שם וכ"כ התוס' פ' המוכר את הספינה דף פ"ה ע"ח ד"ה
ה"ג כו' בשם ר"ת וכן כתב ר' יהודה בע"ו ריש מ"ב בשם ר"ת ויש
לומר דגם דעת הטור והמחבר כן אלא דלשמועינן הכא דלבסבר
ר"ת בתתנה לא הוי תן כוכי אפילו מוסרו לו עתה ולהרמ"ה הוי
תן כוכי בכה"ג אף בתתנה ודוק • ועיין בש"ע סימן ר"ס ס"ו
מדין הולך ותן בגנב: (כט) כל זמן שלא הגיע לידו אל דף יח סוף
המקבל• ועיין בתשו' מהר"ר יעקב לבית סי' כ"ה. וכתב ע"ב וכ"כ
בתשו' מהר"ם מ"ב סי' קב"ה דאפילו ר"ת דאמר תן בתתנה לאו
כוכי מודה דכל מיכא שבשלא הולכו למקום המקבל דהוי כוכי
כיון שהוא יכול המקבל לישלו כו' ע"ם ולא בהיא וכן משמע
מדברי התוספות והטור והמחבר דעיקר החזרה תלוי בכל זמן
שלא הגיע ליד המקבל וק"ל ואולי מוקף המהרי"ם שם ג"כ מפני
שהמעשה היה שבבר כתן לו המקבל וכדמשמע בקצת תלשונו שם ע"ם
אבל בלאת גם זה אינו דאפילו כתן לו המקבל יכול לחזור מהה
פלוני וכו' שם דף י"ג ע"ב
ל"ה גופא ובהרא"ש שם: (לא) שהיה ברשותו כו' כתב בב"ח בחוב ופקדון אפילו ח"ל זכו בעינן שיגיע
לאחר כך לרשות הבלית דאל"כ יכול לחזור בו דהא זכו כמתנה לב"ע מוכיע לן בתלוזיו פרק המוכר
הסכינה דף ס"ה ע"ח וז"ל בפקדון דלאיתי' ברשותי' דבפקדון כגון פרה שבאתם וכיוצ"ב אם אינו מחמת שאינו מוכה לו אינ"ם
שיקבל עליו וז"ל וכה בפירוש לא קבה עד כאן לשונו וכן משמע להדיא בתוספות שם דף פ"ה ע"ח ובתוספות שם דף י"ג ע"ב
ל"ה גופא ובהרא"ש שם: (לא) שהיה ברשותו כו' כתב בב"ח דהטיטו בפרת ר"ת אבל לבסבר הרמ"ה שהבית הטור בעינן שיהא בידו

מתנ

ג טור סי' כריתות ולקוימתא דרב פפא סס ד' ר"ל ע"ב וכפרש"י סס וכ"כ הרי"ף והרא"ש סס סי' כ וכלקוימתא דרב זביד סס וכ"כ הרי"ף והרא"ש סס והרמב"ם פי' מה' זכייה דין י"ב דס"ל דכל הני לקוימתא לא פליגי להדדי לענין דינא דלא מר מוקי לה הכי ותר הכי ח סס וכ"כ תוס' סס ריש ע"ב ומתורץ בעצמו סס ד סס בסס הרמ"ה מתוס דלגבו לא מקרי דומה לבאר מתנת מ"מ מגיבו נתן בסירה ולגבו מוכיח המתנה מתת ידו הלכך לגבו קונה עד לאחר מיתה אבל זה שהמקבל דבר בעלמא דהיינו כשאומר לו המוכר להמקבל זכה לפלגו והמקבל אומר יקנה לו תמכר וכמ"ש סס ר"ן ס"ב הרמ"ה אשמועינן דאמרו לחול לא זכתה לו אלא כ יאחר האלמא אח"כ יזכה לו תמכר ולא מיירי כשאומר כן יזכה לו רשותי הוא זכה לו והקשתה ל"ם דכאן הבית הטור דברי הרמ"ה באחרונה ולקמן מי' רמ"ג לא כתב אלא כמ"ש בתחלה ודוק: (לג) יתן ליורשי המקבל דאמנה הוא אינו מיכול לאחר מיתה אבל בחיי המקבל אינו יכול לחזור בו כל זמן שהמקבל בו בחייו והורשו ליורשי: (לד) יחזיר ליורשי משלח דברי הבית הכיון שמת הנותן תמנה לקיים דברי הבית כשהבית המתנה מתת ידו לקמן מי' ר"ן סב"ג ובכ"ב ס"ב ובה המקבל לא יחזיר לו כזכי בתחנה לא אמר לו אם אינו מחזיר לו אינו מחזיר לו אינו מחזיר לו

קכו הפורע חובו במעמד שלשתן • וכו׳ כ״ג סעיפים:

קכו א בין מלוה כו׳ כתבו התוספות פפ״ק דגטין דף י״ג ע״ב דלא תקינו מעמד שלשתן בכתובה דלפסד שלא תבוא לידי גנייה לעולם עד כאן לשונו וכן כתב הרשב״ם שם וכן כתב הרא״ש בפ״ק דמציעא והרמב״ן והמגיד ריוסף פרק חי הוכיח אמר רב נחמן דף י״ג כ״ח דכתובה לא״כ לוקנית במעמד ע״ח שלשתן כיון דלא כייתה לגבות מתיוה ולפסד שלא תוכה בהם הגמ׳ שם ע״ב הלשה כלל וכן כתב הריב״ם סי׳ ג׳ מפורש ר״ו וכתב דמשעם זה דיכה במיומרא דרב שלמתה מתות לבנותיה במעמד הוכח דכן רלוכן בעלה שלין בו מקום הכריע הרי״ף למעמד שלשתן כיון שרלוכן לא כפ״ל המקבל הי׳ חייב לדיב׳ לאשתו לתת לה דבר אם לא תתכם לתלו אלא היו הוכח בתוב כשלחרי׳ לרלוכן עלמו ע״כ • כמי היה ומוכח מכאן דמלוה שלא הגיע זמן פרעונה יש כה דין מעמד דהכהנו ניכלי שלשתן וכן משמע בתו׳ הרא״ש כלל ס״ט סי׳ י׳ ע״ש וכ״פ מהרש״ל פ׳ המוכל סי׳ כ״ז (ודעת הר״ן ספ״ק דגטין דלפי׳ בכתובה שייך מעמד שלשתן ויחיד הוא נגד כל הני רבותא) מיהו מל״התוספו׳ ספ״ק דמציעא דף ד׳ ע״ש לא תשמע לבאורה שכתבו וז״ל דלא תקינו מעמד ג׳ אלא בדבר שרלוי לגבות מיד אבל בכתובה לאיכו הרמב״ן בשלל חייב עתה עד אחר גירושין ונם שמא לא תתגרש לא תקנו מעמד כ״ם ובילמו ג׳ עכ״ל משמע דמלוה שלא הגיע זמן פרעונה לא תקנו בה מעמד דלא אחרינן ג׳ וכן משמע לבאורה מלשון התוספות והרא״ש פ׳ המוכל (דף פ״ט סוף ע״ש) וז״ל דמעמד ג׳ אינו מועיל בכתובה בלשה היושבת תחת בעלה כיון שעדיין לא נתבה לגבות דאפי׳ מלן לאיה שעשוקים דרב הוכח ולפי׳ במלוה הייכו דוקא במלוה העומדת לגבות עכ״ל ולפסד דגם כוונתם כן לומר כיון דכתובה עומדת בספק לא אלא בקנין תקנו בה מעמד ג׳ אבל מלוה שעומדת לגבות כולהי אינם שלא הגיע עדיין ז״פ יש בו מעמד ג׳ • ובתשו׳ מהר״ם שבירדכי פרק איזהו כשך גבי המלבר שבקש מן הקהל להיות עדים אלו עד זמן שיתנו הם כו׳ ספק שהקהל כתחייבו כמעמד שלשתן ולא״כ כתב אבל אחר ולפי׳ אינ״ל כיון דלפתי לא משא זמן נגיית המם כל כה״ג נמיא קנינים כגון הכו דלא לוסיף עלה ולא ליקני כמעמד ג׳ כו׳ עכ״ל מיהו לענין משיכה ומסירה סעי׳ ו׳ ע״ש • ושוב הסא בלאו הכי הר״ן סובר דאפי׳ בכתובה יש בו דין מעמד ג׳ • ולא״ה כ״ם בתשו׳ מהרשל״ם סי׳ שכ״ט שבלא הגיע ז״פ אין בו דין מעמד שלשתן ע״ש:

כתב מהר״ם די מורדכי בתשו׳ אלא סבו סי׳ ד׳ על שמעון שקבל עליו כמעמד ג׳ לשלם לרלוכן בעד לוי מבחורה של לוי שבידו אחר בגוף הדבר אין שאפשר שתלוה הבחורה ולא יעלה לבסוף חוב שמעון לאו מנה בודק הוא ולא הוי כלום ע״כ דבריו (וכה״ג כתב בתשו׳ הזייביס לא״מ בסי׳ כ״ו) וכראה דמייירי שלא היתה הבחור שה בבירור בשעת מעמד ג׳ כדי חוב שביהם רק היה הדבר שפק אבל אם היתה שה וה״ה מעמד ג׳ אי כדי חוב שביהם קנה מדין מעמד ג׳ אף שהיה אפשר שתלוה אחר כך • כ״ל ודוק: (ב) מלוה כו׳ ל״ם מלוה ע״ם ו״ל מלוה אבר בפתלק אשטר כלאיתא בפוסקי ושור ומבקר לעיל סי׳ ס״ו סעי׳ י״ם לאפי׳ מלוה בשטר לוזוכה קנה גוף החוב במעמד שלשתן ועי״ש וכ״כ בתשו׳ מהר״ם אלשיך סי׳ ה׳ ע״ש: (ג) בין פקדון • וה״ה מי שבתייב לחבירו מתחת שהוציאו לו בייסי לע״פ המתחה אלא כא לידו מעולם כגון שמעון שתקע לרלוכן ובקשו הכ״ד לת שמעון יכול רלוכן להמחות לוי כמעמד ג׳ מה שמגיע לו משמעון • והמוחתה כן מתבאר מדברי הרי״ף והתוס׳ והרא״ש ומרדכי ריש פ׳ שור שנגח ל״ו ולשאר פוסקים ע״ש: (ד) אבה שיש לי בידך כו׳ לאו דוקא בכבש בתקומו שאמרו זה הלשון אלא ר״ל דבעינן שהיה לו בידו כמו שתבאר בסעיף ב׳ וה״ה אם אמר לו אבה שאתה חיי׳ לא תהנו לוי קבה וכן הוא לבדיה כתבו הרא״ש והבאתיו לקמן בסעיף ו׳ ס״ק כ״ו: (ה) בין שבתנו לו בתתנה (עיין בתשו׳ מבי״ט ר״ו והרמ״ם ח״ב סי׳ קס״ד ותראה לבני מלי דקי״ל בפשיטות לאפי׳ בכתבו לו מתנה אייך דין מעמד ג׳ דברי תנומנמים עיין שם) בין כו׳ כתב וכן פי׳ ר״ת הסמ״ע דקי״ל דל״ת דוקא בפרשון הוא דתקנו כן כו׳ ולפנד״ב לאיפכא דקמ״ל דל״ת דוקא בתתנה הוא דתקנו כן וכדע״ל אוכא מרבותא שם בל״ה שהביא הרי״ף פ׳ המקבל (נם בעה״ת שער כ״ח סוף ח״ה הביא כל דברי הרי״ף דפ׳ המקבל ע״ש) דמעמד ג׳ הוא דוקא בתתנה (והביא בתעמד ג׳ וכו׳ בעל העי׳ דף ק״ו ע״ש ג״כ מפרתם ודוקא לאיתא הרי״ף דגבי הני ניכלי לא נגבי׳ בעיסקי ותתנה הוי ע״ש) קמ״ל דלאיתא אלא כדעת הרי״ף הא״כ בפרשון הוא וכן משמע בב״י לדאיתא ע״ש וכן פי׳ הב״ח דאפי׳ הוא קאמר: (ו) בפרשון אוכו אבה כו׳ כתב בתשו׳ מהר״ל לדברי״ו וכן משה אלשקר סי׳ ס״ג דוקא בבה״ג שאייב לאי אם המחה אבל אם אינו אייב ולא נתן לו לא המחה אינתן לו מעותיו הסכיתו כדי שיקנה לו בתורה א״כ ליתן לו ולא קבה מדין מעמד ג׳ ולא הוי אלא כשליח ע״ש ובלאיתו אינו בלא הרא״ש והר״ן בשם הרמ״ם שבאיתו הסכם שעדיין יש כח לרלאון בו וכתב״ו מה׳ מהרי״ף בשלמה עכמו מחכו ומשעבד לשני ולא כשאר אוס זכות לרלאון וכמ״ם לקמן ס״ק י״ח מאיל״כ הכח שעדיין יש כח לרלאון בו אם אינו מעותיו הוא שיקנה לו כבדו סחורה והלבך אין בו דין מעמד ג׳ ודוק: (ז) קנה ואין כו׳ אינתא בש״ם דהוא תקנת חכמים מהרה לקנין הלבתא בלא מעמא וכתבו התוס׳ ופוסקי׳ ושור סעי׳ י״ג דאז״ל עשו קנין זה אינו לו שעשה מאוס תקנת האוס דמי שקונה סחורה ואין בכ״ח מה׳ ברי״ף בידו מעות מעמידו אבל כ״ה כו׳ כדלקמן בסעיף קטן י״ח:

וכתב בתרוצי הרשב״ם דמי שהקנהו לו במעמד ג׳ יכול להקנותו גם הוא לאחר במעמד ג׳ וע״ש: (ח) ואין לרלוכן ולא שמעון והרמב״ם שגם כו׳ אבל לוי יש קוראים דיכול לחזור ולגבות מרלוכן כדלקמן סעיף ט׳ • (ט) אע״פ שעדיין כו׳ עמ״ל סי׳ קל״ה הם מוכרים סעי׳ ז׳ מזה: (י) וכן אין הנותן יכול לחזור בכסף משנה פ״ו מה׳ מכירה כתב דמאן דאית ליה אאין הנותן יכול לחזור כן ב״ל כדעת הראשונים לקמן בסעיף ט׳ דאין לוי יכול לחזור להא בהא תליא וע״ש אחריך • ולפע״ד אינו נראה כן • וכ״כ התוס׳ והפוסקים בשם ר״ת דאינו יכול לחזור ולהרי הר״ן כתב פ״ק דגטין בשם ר״ת דלוי יכול לחזור וכ״כ הב״י פ׳ המקבל בשם ר״ת וכן דעת הרא״ש ושור דאי״ל לחזור ולהרי המקבל יכול לחזור וכן כראה דעת הר״ב שאינ״ם שבתם בלן כדברי המחבר דאי״ל לחזור לקמן סעי׳ ו׳ דהמקבל יכול לחזור • וכן י״ל להבך ג״כ דאינ״ם שהמקבל אינו יכול לחזור בהרשב״ן ס״ל שהמקבל אינו יכול לחזור וכמ״ל ס״ק ל״ח בשתומים ל״ל דיכול לחזור וכמ״ם בתרוצי רשב״ן והשור בשמו וכ״כ הב״י פ׳ מי שאת להרוש ז״ל ואיהו כתב רי״ף ז״ל דבהא דאמרי׳ דקנה שוב אינו חוזר על המלוה וכיון שקנה הרי הוא כאלו פטרו בפירוש וכתבו המפרשים ז״ל הכן נראה עיקר ורוב מפרשים כתבו דהא דאמר שמוחל המוכר ג״ם לחבריו וחזר ומתלו מחול סתם׳ דאמר ואפי׳ לו מכרו במעמד שלשתן יכול לחזור אבל הרי להרוש דבסק דאין המקבל יכול לחזור ולע״פי כן בסק דהנותן יכול לחזור דלא אלא אלא בהא • ואולי גם המקבל חזר בו שהרי לקמן סעי׳ ט׳ הביא כ״ה הסברות וכאן כתב בסתם דאי״ל לחזור:

ובהיות כן גם מה שבסק המקבל בסתם דאין הנותן יכול לחזור ל״ל לדיב׳ כי בב״ל לא הביא שום חולק על זה וכתב שכ״ת מהלבו׳

קכו א בין מלוה כו׳ כתבו התוספות פפ״ק דגטין דף י״ג ע״ב דלא תקינו מעמד שלשתן בכתובה דלפסד שלא תבוא לידי גנייה לעולם עד כאן לשונו וכן כתב הרשב״ם שם וכן כתב הרא״ש בפ״ק דמציעא והרמב״ן והמגיד ריוסף פרק חי הוכיח אמר רב נחמן דף י״ג כ״ח דכתובה לא״כ לוקנית במעמד ע״ח שלשתן כיון דלא כייתה לגבות מתיוה ולפסד שלא תוכה בהם הגמ׳ שם ע״ב הלשה כלל וכן כתב הריב״ם סי׳ ג׳ מפורש ר״ו וכתב דמשעם זה דיכה במיומרא דרב שלמתה מתות לבנותיה במעמד הוכח דכן רלוכן בעלה שלין בו מקום הכריע הרי״ף למעמד שלשתן כיון שרלוכן לא כפ״ל המקבל הי׳ חייב לדיב׳ לאשתו לתת לה דבר אם לא תתכם לתלו אלא היו הוכח בתוב כשלחרי׳ לרלוכן עלמו ע״כ • כמי היה ומוכח מכאן דמלוה שלא הגיע זמן פרעונה יש כה דין מעמד דהכהנו ניכלי שלשתן וכן משמע בתו׳ הרא״ש כלל ס״ט סי׳ י׳ ע״ש וכ״פ מהרש״ל פ׳ המוכל סי׳ כ״ז (ודעת הר״ן ספ״ק דגטין דלפי׳ בכתובה שייך מעמד שלשתן ויחיד הוא נגד כל הני רבותא) מיהו מל״התוספו׳ ספ״ק דמציעא דף ד׳ ע״ש לא תשמע לבאורה שכתבו וז״ל דלא תקינו מעמד ג׳ אלא בדבר שרלוי לגבות מיד אבל בכתובה לאיכו הרמב״ן בשלל חייב עתה עד אחר גירושין ונם שמא לא תתגרש לא תקנו מעמד כ״ם ובילמו ג׳ עכ״ל משמע דמלוה שלא הגיע זמן פרעונה לא תקנו בה מעמד דלא אחרינן ג׳ וכן משמע לבאורה מלשון התוספות והרא״ש פ׳ המוכל (דף פ״ט סוף ע״ש) וז״ל דמעמד ג׳ אינו מועיל בכתובה בלשה היושבת תחת בעלה כיון שעדיין לא נתבה לגבות דאפי׳ מלן לאיה שעשוקים דרב הוכח ולאפי׳ במלוה הייכו דוקא במלוה העומדת לגבות עכ״ל אחותו עכין ולאפסד דגם כוונתם כן לומר כיון דכתובה עומדת בספק לא אלא בקנין תקנו בה מעמד ג׳ אבל מלוה שעומדת לגבות כולהי אינם שלא הגיע עדיין ז״פ יש בו מעמד ג׳ • ובתשו׳ מהר״ם שבירדכי פרק איזהו כשך גבי המלבר שבקש מן הקהל להיות עדים אלו עד זמן שיתנו הם כו׳ ספק שהקהל כתחייבו כמעמד שלשתן ולא״כ כתב אבל אחר ולפי׳ אינ״ל כיון דלאכתי לא משא זמן נגיית המם כל כה״ג נמיא קנינים כגון הכו דלא לוסיף עלה ולא ליקני כמעמד ג׳ כו׳ עכ״ל מיהו לענין משיכה ומסירה סעי׳ ו׳ ע״ש • ושוב הסא בלאו הכי הר״ן סובר דאפי׳ בכתובה יש בו דין מעמד ג׳ • ולא״ה כ״ם בתשו׳ מהרשל״ם סי׳ שכ״ט שבלא הגיע ז״פ אין בו דין מעמד שלשתן ע״ש:

כתב מהר״ם די מורדכי בתשו׳ אלא סבו סי׳ ד׳ על שמעון שקבל עליו כמעמד ג׳ לשלם לרלוכן בעד לוי מבחורה של לוי שבידו אחר בגוף הדבר אין שאפשר שתלוה הבחורה ולא יעלה לבסוף חוב שמעון לאו מנה בודק הוא ולא הוי כלום ע״כ דבריו (וכה״ג כתב בתשו׳ הזייביס לא״מ בסי׳ כ״ו) וכראה דמייירי שלא היתה הבחור שה בבירור בשעת מעמד ג׳ כדי חוב שביהם רק היה הדבר שפק אבל אם היתה שה וה״ה מעמד ג׳ אי כדי חוב שביהם קנה מדין מעמד ג׳ אף שהיה אפשר שתלוה אחר כך • כ״ל ודוק: (ב) מלוה כו׳ ל״ם מלוה ע״ם ו״ל מלוה אבר בפתלק אשטר כלאיתא בפוסקי ושור ומבקר לעיל סי׳ ס״ו סעי׳ י״ם לאפי׳ מלוה בשטר לוזוכה קנה גוף החוב במעמד שלשתן ועי״ש וכ״כ בתשו׳ מהר״ם אלשיך סי׳ ה׳ ע״ש: (ג) בין פקדון • וה״ה מי שבתייב לחבירו מתחת שהוציאו לו בייסי לע״פ המתחה אלא כא לידו מעולם כגון שמעון שתקע לרלוכן ובקשו הכ״ד לת שמעון יכול רלוכן להמחות לוי כמעמד ג׳ מה שמגיע לו משמעון • והמוחתה כן מתבאר מדברי הרי״ף והתוס׳ והרא״ש ומרדכי ריש פ׳ שור שנגח ל״ו ולשאר פוסקים ע״ש: (ד) אבה שיש לי בידך כו׳ לאו דוקא בכבש בתקומו שאמרו זה הלשון אלא ר״ל דבעינן שהיה לו בידו כמו שתבאר בסעיף ב׳ וה״ה אם אמר לו אבה שאתה חיי׳ לא תהנו לוי קבה וכן הוא לבדיה כתבו הרא״ש והבאתיו לקמן בסעיף ו׳ ס״ק כ״ו: (ה) בין שבתנו לו בתתנה (עיין בתשו׳ מבי״ט ר״ו והרמ״ם ח״ב סי׳ קס״ד ותראה לבני מלי דקי״ל בפשיטות לאפי׳ בכתבו לו מתנה אייך דין מעמד ג׳ דברי תנומנמים עיין שם) בין כו׳ כתב וכן פי׳ ר״ת הסמ״ע דקי״ל דל״ת דוקא בפרשון הוא דתקנו כן כו׳ ולפנד״ב לאיפכא דקמ״ל דל״ת דוקא בתתנה הוא דתקנו כן וכדע״ל אוכא מרבותא שם בל״ה שהביא הרי״ף פ׳ המקבל (נם בעה״ת שער כ״ח סוף ח״ה הביא כל דברי הרי״ף דפ׳ המקבל ע״ש) דמעמד ג׳ הוא דוקא בתתנה (והביא בתעמד ג׳ וכו׳ בעל העי׳ דף ק״ו ע״ש ג״כ מפרתם ודוקא לאיתא הרי״ף דגבי הני ניכלי לא נגבי׳ בעיסקי ותתנה הוי ע״ש) קמ״ל דלאיתא אלא כדעת הרי״ף הא״כ בפרשון הוא וכן משמע בב״י לדאיתא ע״ש וכן פי׳ הב״ח דאפי׳ הוא קאמר: (ו) בפרשון אוכו אבה כו׳ כתב בתשו׳ מהר״ל לדברי״ו וכן משה אלשקר סי׳ ס״ג דוקא בבה״ג שאייב לאי אם המחה אבל אם אינו אייב ולא נתן לו לא המחה אינתן לו מעותיו הסכיתו כדי שיקנה לו בתורה א״כ ליתן לו ולא קבה מדין מעמד ג׳ ולא הוי אלא כשליח ע״ש ובלאיתו אינו בלא הרא״ש והר״ן בשם הרמ״ם שבאיתו הסכם שעדיין יש כח לרלאון בו וכתב״ו מה׳ מהרי״ף בשלמה עכמו מחכו ומשעבד לשני ולא כשאר אוס זכות לרלאון וכמ״ם לקמן ס״ק י״ח מאיל״כ הכח שעדיין יש כח לרלאון בו וכתב״ו מה׳ מכירה אם אינו מעותיו הוא שיקנה לו כבדו סחורה והלבך אין בו דין מעמד ג׳ ודוק: (ז) קנה ואין כו׳ אינתא בש״ם דהוא תקנת חכמים מכירה דקנין הלבתא בלא מעמא וכתבו התוס׳ ופוסקי׳ ושור סעי׳ י״ג דאז״ל עשו קנין זה אינו לו שעשה מאוס תקנת האוס דמי שקונה סחורה ואין בכ״ח מה׳ ברי״ף בידו מעות מעמידו אבל כ״ה כו׳ כדלקמן בסעיף קטן י״ח:

וכתב בתרוצי הרשב״ם דמי שהקנהו לו במעמד ג׳ יכול להקנותו גם הוא לאחר במעמד ג׳ וע״ש: (ח) ואין לרלוכן ולא שמעון והרמב״ם שגם כו׳ אבל לוי יש קוראים דיכול לחזור ולגבות מרלוכן כדלקמן סעיף ט׳ • (ט) אע״פ שעדיין כו׳ עמ״ל סי׳ קל״ה הם מוכרים סעי׳ ז׳ מזה: (י) וכן אין הנותן יכול לחזור בכסף משנה פ״ו מה׳ מכירה כתב דמאן דאית ליה אאין הנותן יכול לחזור כן ב״ל כדעת הראשונים לקמן בסעיף ט׳ דאין לוי יכול לחזור להא בהא תליא וע״ש אחריך • ולפע״ד אינו נראה כן • וכ״כ התוס׳ והפוסקים בשם ר״ת דאינו יכול לחזור ולהרי הר״ן כתב פ״ק דגטין בשם ר״ת דלוי יכול לחזור וכ״כ הב״י פ׳ המקבל בשם ר״ת וכן דעת הרא״ש ושור דאי״ל לחזור ולהרי המקבל יכול לחזור וכן כראה דעת הר״ב שאינ״ם שבתם בלן כדברי המחבר דאי״ל לחזור לקמן סעי׳ ו׳ דהמקבל יכול לחזור • וכן י״ל להבך ג״כ דאינ״ם שהמקבל אינו יכול לחזור בהרשב״ן ס״ל שהמקבל אינו יכול לחזור וכמ״ל ס״ק ל״ח בשתומים ל״ל דיכול לחזור וכמ״ם בתרוצי רשב״ן והשור בשמו וכ״כ הב״י פ׳ מי שאת להרוש ז״ל ואיהו כתב רי״ף ז״ל דבהא דאמרי׳ דקנה שוב אינו חוזר על המלוה וכיון שקנה הרי הוא כאלו פטרו בפירוש וכתבו המפרשים ז״ל הכן נראה עיקר ורוב מפרשים כתבו דהא דאמר שמוחל המוכר ג״ם לחבריו וחזר ומתלו מחול סתם׳ דאמר ואפי׳ לו מכרו במעמד שלשתן יכול לחזור אבל הרי להרוש דבסק דאין המקבל יכול לחזור ולע״פי כן בסק דהנותן יכול לחזור דלא אלא אלא בהא • ואולי גם המקבל חזר בו שהרי לקמן סעי׳ ט׳ הביא כ״ה הסברות וכאן כתב בסתם דאי״ל לחזור:

ובהיות כן גם מה שבסק המקבל בסתם דאין הנותן יכול לחזור ל״ל לדיב׳ כי בב״ל לא הביא שום חולק על זה וכתב שכ״ת מהלבו׳

ז שם בנמ' וכ"ד מפרש רב אפי' טעמא ריש ל' יד ח טור ס"ג כ"כ הרי"ף בפרק המקבל קלח לפסק כרבה דאמר המוכר ס"ל שלחוני מזוזר (שם קף קיב ע"ח) וכ"כ הרמב"ם פ"ו מה' מכירה ה"ל וכ"כ דעת הטום' והרא"ש ז"ל

מכירה דקדק שהרי"ף והרמב"ם סוברים ג"כ שאינו יכול לחזור • והיינו כמ"ש בכ"מ שם דכיון דס"ל להרי"ף והרמב"ם דאין המקבל יכול לחזור א"כ גם הנותן א"י לחזור • וכבר כתבתי דאין ענין זה לזה: גם הרשב"א פ' האיש מקדש והרן שם כתבו דהרי"ף סובר דיכול לחזור ולכך השמיט הך תוקשתא דבפ' האיש מקדש דפליגי במעמד שלשתן בדרב הונא • מיהו מדברי הרמב"ם מוכח דס"ל דאי' לחזור מדפסק בפ"ה מה' אישות דקדשה במלוה במעמד שלשתן מקודשת וכ"כ הרן והרב המגיד שם לדעתו ולכאר לחזור דס"ל דיכול לחזור שלא דאשה שמה' דעת' ובכר לא שביק דידי ומחיל לאחריני דהא לפי הך תוקמתא פליגי ר' מאיר ורבנן בהאי סברא והיאך פסק הלכה בקנין וכ"כ רי"ו בס"ע מ"ח אלין זה ז"ל ודוקא שמחלו בלא קנין אע"פ שמחילה בעלמא מועלת בלא קנין אבל מחלו בקנין פשוט הלכה אפי' לא יתן הזולתני כו' ור"ם חולק: בהגה"ם שאחר וכתב עוד שם לאפי' לא חזר כו' שמעון כיון דליתן לה לרחוקן ביד שמעון

(יא) אין הנותן יכול לחזור ולמוחלו למי שהוא בידו ג (יב) ז ואפילו גולד לוי לאחר שהלוה ראובן לשמעון קנה:

ב א בר"א כשהיה לראובן מנה ביד שמעון ז (יג) אבל אם לא היה לו מנה בידו אלא שא"ל תן מנה ללוי בשבילי ואפרענו לך (יד) לא קנה וכל אחר משלשתן יכולין לחזור בו ח (טו) (ואפילו (טז) מחל המלוה ללוה יכול לחזור בו ט (יז) כל זמן שלא קנה בקנין) (ר"י כ"ש) ואפי' רחוקן ט כל זמן שלא קנה פי' שלא פטרו לוי המלוה לרחוקן הלוה בקנין וכ"כ רי"ו בס"ע מ"ח אלין זה ז"ל ודוקא שמחלו בלא קנין אע"פ שמחילה בעלמא מועלת בלא קנין אבל מחלו בקנין פשוט הלכה אפי' לא יתן הזולתני כו' ור"ם חולק: בהגה"ם שאחר וכתב עוד שם לאפי' לא חזר כו' שמעון כיון דליתן לה לרחוקן ביד שמעון

ועפ"ה: ו ואפי' כולל לוי כו' לאפוקי מת"ל דס"ל דטעם דמעמד שלשתן דקנה הוא משום דכשנה שכשתעבד שמעון הלוה לרחוקן נשתעבד לכל מאי דאתו הנת שלחוקן לבא בכחו ולא"ה בשעת ההלוה מאי שיהא כבר כולל בשעת ההלוה דלא מה"מ קנה אלא משום תקנת הסוחר וכ"ל ומחילה אפי' כולל לא"כ קנה: ז אבל אם לא היה מכה בידו כו' ואין חילוק בזה בין קטנו ובגדלתו לאחר בני אדם ב"י בשם רוב הפוסקים ולאפוקי ל"י פ' המקבל ע"ש ג': ח ואפי' מחל המלוה להלוה כו' ל"ל אפי' לוי המלוה אלוה לרחוקן מחל לרחוקן הלוי כי כתרלה לאתפרע משמעון אפ"ה יכול לחזור על

שמעון כלום: י ואפילו פרע שמעון מקצת החוב פי' וקפ"ל (מה שנתן כתן ולריך לחזור לנאמן לנאמן לא כדמסיק ומהמותר) כל מ' מה שנתן יכול לחזור ולא לתרגין כיון דהתיל לקבל מתנו וזה לוקח כריכין לעמוד בו ככולנו יא לריך זה שהתנו בידו כו' ק' הלא כתן מיירי בתן לרחוקן קמתק' מנו' כיד המומחה וכרתה דקדי אמ"ם המחבר לפטי זה ז"ל ות"ת אם נתנו לו חוזר וגובה מרחוקן כו' וע"ו כת' תוי"ם וכן אם המקבל כו' ול"ל אם הוא כעניין דכפטר הנותן והמקבל (דהיינו לו') לנאמני (פגון שקנה לו לוי בקנין על הפטור) אפי' עדיין המעות ביד המומחה שלא נתנו להמקבל עדיין ורוצה לחזור בו שלא לתנם לו כיון שלא היה לו בידו אמ"ם לריך לנתנם לו אם נרע מערב דעלמא אפי' כלא קנין משתעבד בשעת מתן מעות לו כשפוטר ע"מ ברכוניו לבוא לנאמני וכמ"ש תוי"ם יין זה בעינו כפי' קכ"ש מ"ג ל"ל וכן אם פטר הלוה ע"מ מערב ה"ל כערב בשעת מתן מעות עכ"ל והשתא ל"ש דקיבר ונתנה לריך זה שהמעות בידו דהלוה אם המעו' בידו בשב"ספ' מקנתן וקי"ל ע"ש כמרדכי פ"ב לא קלי אם אפטרו בקנין אלא מעכו"ם מוכל ויהודי דהעכו"ם כפטר בתלמוד היהודי שבעיתו וש"ם פתם תוי"ם וכת' וכן אם המקבל פטר הנותן וקי"ל: יב וז"ל דלא קנה ב' הטור בשם הרא"ש דכיון דמעמד אלמתן תקנ' מכמי' קיים בלבת בלא שעמד אין לו אלא מה שתקנו חכמים לי כיון דמה שתקנו חכמים לבעלוני אבל בשלא הזכיר המנה לא מקנו אלא כערבות אלא בשעת מתן מעות: יג ואם היה הלוה אבלו כו' וה"ע כיון דמלוי לבוא נתנה מתחילה בשעת הלוואה הלוה לו לדעת' דהכי איכא' לו כ' דיכרין בתה שהיה בידו בשעת הערבון מיסין לו מעות ותבא מתחלה המה עלו המיסין אלה כדמיון וקבל עליו לו מאמר שבי' לו ת"ה ק"ל נתי בתעמד אלמתן תן לו כ' דיכרין בתעות ולא מאמר שדעתו היה דוקא לתינו' מאל"כ אם היו המיסין מקדין בידו דמקדון מתנה בעין וכן מפורש ה"ם בשור אלא אם נתיתי לשומו לתופסו' כיקור ע"ש: יד לנתן אחוי' לתמתה כו' דבמעמד אלמתן נכנס המקבל בתקום מתקה בכל זכות שהיה למתקה

ובדבקנא בריאה הי"ל כאלו אמר לו תן לו כ' דיכרי' מתחתי' שבידך כ"ש סוף ק"ג וכ"כ בתשו' מהר"ל מרגליות סי' ל"ז. וכתב עוד מהרי"ט אם אבל אם מפרש אותו לו מעון. מאלו ויהיה הפקדון בידו לאמצען עד שיפרע לו לו אמר לו תן לך כלוני כיון שאתה בטוח מתנו מתחת הפקדון אינו לו כידך לא קנה ובש"ם: (כד) נעשה כאומר לו תנו לו כ' דיכרי' כהפקדון דוקא קחת' אחרי התם אינו אומר לו תנה דוק' הפקדון אבל אם מאל"כ הכא אחרי בידו אלא תנו לו כ' דיכרי' אחרי יש לי כידך כשאומר תן לו כ' דיכרי' מהתעים שזה קאמר וכדלקמן בי' רב' ס"ל בלאומר תן מנה לבלוני מנכסי' וכ"ל הוא מתתם לדתם תיכף למיאמר דוקא קאמר ואבבדי מנה קבור ואם לא תיישיבן כ"ם הכא אירוע אחרי בידו אלא תנו לו כ' דיכרי' ודאי לכ"ע זה קאמר ודו"ק: (כה) ואם היו הלוה כו' ודאי"ג דאבכן לענין מורה מקנת מקרי הלוה מחרן הענבה אלא מעיקרא אלא בדבר בכוף אלו' דבענבה הוא דבעבד בפזה לבתו מנה בבענבה דבעות עליה קאמר בין הלוה דתנו לו בין מנה בבעות בענבה דעלמא הוא דבמות עליה ושון נוגהו הלכך קנה ומתיב לו ליתן כ' דיכרים תן המנה ולא לתיבו לה ליתן לם הוא אלו המנה ותוגם אינן כ' ולא ליתן בבעות מתם אלא לומר דב' המתת' זו קנה ומתן לו בבעות לו מנה אינן כ' לבעל אבקוק וכל שיהיה לים פרעון הוא אמר בכסף עכ"ל המב"ן בבעה"ת שם: (כו) וחייב ליתן כו' בתשו' הבב"ן בבעה"ת שם אמר המחלקה הוא אמר בע"ל אלו לוה או נפקד ושעם הלוקים דם"ל כהי"ל אנשור ופוסקים לתן יכול להחמות בע"ל ולפ"ז קנה על המקבר אבסניף ג' מבן בבתם לאמר בע"ל יכול להמחות וכ"ם בב"י ובכן הבינ הבבנת הלוקים וכ"ע הבשיב הים חולקים (ובע"ם הבשיב הים חולקים ודלא אכיון לאם אבתבתי): (כז) המחהו כו' לפי שדברי המחבר ואחר אחרונים בע"ע בדין זה ע"כ מוכרח אמי לאחריך מתקור לין זה הוא תשובת הרא"ש בכלל ס"ג סימן ה' וז"ל אלמן לתון תוכן מחמון מנה והמוב מנה לבלו אל מרעתיך כי בבנין דבריתי עם אמי אתתן לבל בעדי זה המתון ונסתרה לבל תיובת בו בתעבד אלמתן ונבית מתנה בפני מקבתו והבינ אתון עדים ע"ז אתרה אמו לבלוקון אמי אתן לבל זה המתון בעד בבו ואמר לו אם אתון קבתה אבל אתבע מתני בלום אהרו אמר תיובת לבל ואתן לו אחרון לבל ודלוקון אומר אבל בתרלם לגבות מאמו בלום ואתן מבני אבל אם בדברי ומה שבה מנה הוא מנה אבתיתה תיובת לו לבל מזה המנה לבל בבלום ואתנון אומר ברלם לו זה המנה אם הוא אם אחר בעדו. תשו' מיב אתון לבלוקון ואמר אם אמרו לו אם אמרו לבל אמר בעבודו אבדרי הוא מודה אבתחיב לו מנה אבל אמר אבתבר מתנו מאמר מנה בבל אמרו לו

ק"ו טור ס"ק
בסס ר"ת
וכן כתב
הרמ"ה וכן
דעת הגיו
הרש"ם כן
כתב התוספו'
בפרק קמ'
דגיטין ד' י"ג
ע"ב בד"ה
נוסח אחר כ
הוא בסס
ריב"ש ור"ת
וכן כתב
הרש"ם סס
בפסקיו וכן
כתב הרשב"ם
בתשובה

כדר"ו וחשוב זה בעינינו כאילו פרע ונסתלק ממנו וכן שוטן בודאי חייב הייתי לך ופרעתיך כי בפניך דברתי עם אחי שתתן לך המקח ונשאר לך חייבת בו אינו מחייב זה פרעון מה שאחיו נדרש ליתן לו בשבילו וכיון שאסור זה פרעון בעינינו אין מהדי דלא הדר תו ופרע ובודאי שיפרע לדם מה שנדרשה לו שהוא חייב הלכך אינו יכול לישבע שפרע הוא לו אחר לתת אותו המתון בשבילו כיון שהודה על הפרעון היאך היה והוא היה סובר שהוא פרעון טוב ואינו פרעון דמעמד שלשתן אינו חוזר דלא"כ היה המתון בוד מי שמעמיד אותו כגון שאחר מנה שיש לי ביד תהיו לבלוני אותם שלשתן' חייב לי תתהו בתעמד שלשתן בכה"ג קנה וכפו' הקי' לכל אם לא' לאוכן לשמעון מכה שלוי חייב לי אני אפרענו לך בשבילו לא קנה ולא נפטר בכך לחכם מה שעגן בשעבוד לאשה ונבית ממנו מקלתו בפני זו שעבוד ודאי היה דאע"פ שלא כתב' לאמו מן הדין ליתן בשבילו זה המתון מ"מ כיון שהוא שוגן שעבוד ברי שפרעו קבל פרעון מאחיו יבא כמה היה הפרעון אקבל מאותו מכה שהיה חייב

לו ופרע המותר והנדרשה בעינינו כתבתי לאמר כן ר"ר ויקיבל ז"ל עכ"ל ומכיאו העור לקמן סעיף כ"ב:

וכתב העיר פוזן לקמן סעיף י"ז ז"ל לדמיל דמיירי שהעדים הביאו שלוי (הוא במקום אמו שבתשו' הרש"ם) כתבלה ליתנו לו והעידו ג"כ שראו שלוי נתן לו קנת מעות בפניהם אלא שאינם יודעים כמה ונם אינם יודעים אם נתנו לוי דוקא ע"ז הקום אלא שראו שמנה לו מעות לידו דאלי"כ למה אחר פוסב' שמעון כמה היה הפרעון ופסל למה לא יפנע לאוכן שמה שנגנב מלוי היה חייב לו ויהא נאמן בזמנו דלהל"ם דשמעון בית ליה מנו דלהל"ם שהרי עדים מעידים שהיה חייב לו ולית ליה ג"כ מנו דפרעתי שהרי פסק אחינו נאמן לומר פרעתי אחר כך כ"ל עד כאן לשונו ואין דברי כלפע"ד דאם אמנם שעדים לא העידו רק שלוי כתבלה ליתנו אלא שהרי הרש"ם שבעור שעדים לא העידו ונבה ממנו קנתו בפניו הוא נאמן בעלמא פרעתי אע"ג דלית ליה מנו כגון שהלוה בעדים נאמן לומר פרעתי בעמ' טענה מעליות' היא רק דהכא איכא טענה מעליות' משעמא דכיון שבכר שפרעו מסתמ'תו לא הדר פרע הכל זה שאומר שבפניו פרעו היא טענה מעליות' שהרי הוא אומר שתחלה פרע לוי עבורו ומה לי אם שוטן אני פרעתיו או שוטן בפני פרע לך אחר בעבורי

לקמן מי שיאחר לאחר בפני פרע לך אחר נשבילו לא יקח נאמן לא נאמן:

ועוד כלפע"ד דאע"כ אינו טען מתחלה פרעתיך אע"כ הכל היה נאמן אע"ג שהי' ידוע לו שהיה חוב' בפני ב"ד שהמתחו במעמד שלשתן ויכל אע"כ לומר כן פרעתיך בעמ' ומ"כ גם מה שאמר בפני גבית קנתו מיד נאמן בזמנו שהיה אומר פרעתיך רק שאחר שאמר בפני ב"ד הבעמדתיך אקבל לוי ויהיה סבור לזכות בשעבוד הבעמדתיך אקבל לוי וסבור דהוי פרעון ואע"כ כיון שאוב אומ' לאוכן אלא כתבלה לנבו' אלוי כו' ואע"כ מחר שמעון ושוטן שפרע לו הוא לו אחר על זה אינו נאמן לומר דכיון דמתחל' טען בפני ב"ד שפרעו בתה שהעמידו אקבל לוי ויהיכן אמנם שהרי דלא פרעו אע"כ אינו נאמן לומר פרעתי אחר כך כ"ל דאינו יכול לחזור ולטשון כיון שכבר כתב' בשעבו' דאמר' לא אינו יכול לחזור ולטשון וכדלעיל סי' פ' ואינו נאמן לומר שהרי שבר' בתנו אהיה יכול לומר מתחלה פרעתיך לפי שאנו לשפרע לא אמרינן אקבל מה שאחר מיד בתחלת טענתו נבית ממנו קנתו בפני הוא נאמן בזמנו וכה"ג מחק כתבו התו' בפ' הכותב דף כ"ה ע"א בסס ר"י נבי הגאון אותם' ולתפס' מלוגמ' דשטרי ע"ב ודו"ק. וכן מדוקדק לשון תשו' הרש"ם שכתב שהרי הוא אומה כו' ובזה הוא סבור להיותו פטור כו' וכן שוטן בודאי חייב הייתי לך ופרעתיך כי בפניך דברתי עם אחי כו' דלאחר מזרך כתב וכן שוטן בודאי חייב הייתי לך ופרעתיך כי בפניך כו' והלא כבר כתב לא שהוא אומר שבפטר ממנו מחותו מנה בשבילו שהעמידו אקבל אמו כו' וכן לאחר מזרך כתב אע"כ הלכך אינו יכול לישבע שפרע כו' כיון שהודה על הפרעון היאך היה כו' והלא כבר כתב וכיון שאסור זה פרעון בעינינו אין מהדי דלא הדר תו ופרע כו' אלא עיקר כונת הרש"ם לומר דכיון שהוא אומר שבפטר ממנו מחותו מנה בשבילו שהעמידו אקבל אמו כו' וכן שוטן בודאי בפני ב"ד חייב הייתי לך ופרעתיך כי בפניך דברתי עם אחי כו' אע"כ

הכאיב זה פרעון בפניו ב"ד בשעתו שעגן כן לפניו והלכך אינו יכול לישבע שפרע אע"כ דכיון שהודה בפניו ב"ד על הפרעון היאך היה שוב אינו יכול לחזור ולטעון ודו"ק:

ובהיות כן מ"ש המחבר (ונתבכו אחריו הע"ש והבמ"ע) אם המתחו במעמד שלשתן בעגן דלא קנה אינו נאמן לומר שפרעו אע"כ מ"ע ר"ל דנאמן לומר בפני ב"ד שפרעו אחר כך היכא שאומר כן מיד בפני ב"ד ואולי משמע ליה כן להמחבר מיתור לשון הרש"ם שכתב אמן שהרי דלא הדר תו ופרע ואולי שיפרע לדם מה שהודה לו שהוא חייב כו' משמע שזהו שעבוד שאין בה ממש. אבל לפי ענות דעתי אין לנבות יסוד על דקדוק יתור לשון זה. ונם לא יתכן לומר שהרש"ם יוכיח מתון ע"פ שבתתו לומר שזהו היא שעבו' שאין בה ממש כלי עשם וראיה אלא ואולי כותבו כדפי' לכיון שהודה כן בפניו שפרעו בתה שהעמידו אקבל ולא שוטן אוס דבר הוה כאילו הודה אלא פרעו אע"כ כיון אלא שוטן כך בפירוש שהרי שוטן לפניו שפרעו בתה שהעמידו אקבל ואיך יפרענו לאחר כך בגית והאולי שיפרע לדם מה שהודה לו שהוא חייב ואם כן מה שוטן לאחר כך שפרעו לאחר כך הוי מוזר ושוטן (ואולי גם המחבר מיירי שהכל היה כן לפני ב"ד אלא פסם לשוטן לא אשמע כן ונם מדברי הסמ"ע אשגיח לקמן במאיר מוכח בהדיא אלא פי' כן דלא"כ אפי' מוזר כותבו' כמי ודו"ק) ואם לדברי המחבר כ"ל דהיינו דוקא אם עדים שהוא חייב לו והמחבו אקבל לוי הא לאו הכא כשטוען מיד בפני ב"ד פרעתיך אף על פי שהמתיתיך אקבל לוי נאמן בזמנו דלהל"ם דלא עדים' הך חזקה דלא פרעו גבית מיד חזקה לאיתחר בס"ם בהדיא חזקה אין אדם פורע תוך זמנו ואפילו הכי היכא דלית ליה מנו קי"ל דנאמן וכדלעיל סי' ע"ח סעיף ח' וסעיף ד' ע"ש ולא כמ המחבר לומר אלא דטענה שפרעו אע"כ היא בעמה טענה נרועה אבל היכא דלית ליה מנו מודה שיכול לשטון אע"כ בזמנו שהיה שוטן שעבו' טובה. כן נ"ל. עוד פי' הסמ"ע ס"ק ט"ו דהמחבר מיירי דלא חזר ביתתיים דאוכן על שמעון לומר לו לוי לא נאמן לומר פרעתי אחר כך אינו נאמן לומר לו לוי אם לא אמר לו אחר כך אינו נאמן לומר לו לוי כתחייב לא כתחייב ליתן לי פרע לי אם עכ"ל ונם זה אמת ולפע"ד דאם שוטן שמעון בתחלה בפני ב"ד שראוכן חזר עליו ואמר לו לוי כתחייב ליתן לי פרע לי אם ולכך פרעו (אי שוטן לפני שידעתי אלא כתחייב לוי פרעתי לו) ודאוכן כותר נשבע שמעון ונפטר אלא דמיירי

ששמעון מודה לו שלא חזר עליו אלא שאומר אף על פי שהמתיתיך והיה זה פרעון אעפ"כ פרעתיך אינו נאמן היכא דלית ליה מנו.

כן כלפע"ד:

ועל מ"ש הרש"ם והעור בסוף דברייהם דשבע שמעון ויפרע המותר. כתב הב"ח לקמן סעיף ב"ב בעור דלאלה דנשבע שבועת דאוריתא שהרי הודה בחותר. ולפע"ד דאינו חייב רק היסת דהא לא רצה לפרוע כלום שאמר אחר אע"כ הכל אע"כ הוי לא הודה בכלום אלא שאנו מחייבי' לשלם המותר ושום דאינו נאמן לומר ובכר כתבאר לעיל סי' ע"ה סעיף ה' בהגה' וסי' פ' ס"ק דאם כתחייב במקצת לפי שאינו נאמן בדבריו לא מיקרי מודה מקצת. ועת"ס סס: (כח) אפילו לא כתבלה כו' ויש חולקין בזה וכתבולה בעור והמחבר בעעמיה קיל ספק כן בב"ד כיון שהתוס' והרש"ם והרשב"ם מסכימי כן. ובאמת דעת הרשב"ם בתשובה

פפ"ק

טורי זהב

פי' קכו סעיף ו' אינו נאמן לומר שפרעו דברי המחבר בזה/תוהים ואין כידי לישבם דאמאי אינו נאמן לומר אחר גבית לי שפלוני המוחה לא רצה לשלם לך והאמתיתי לך דכל מן הדין אי"ב לשלם כיון דזאת ההמחאה היא בעגנין דלא קנה ופרעתיך עלי כמ"ש המחבר מ"ש לסברת הגמי' שהוא דעת הרש"ם וכסמ"ע מקרי' מוקי להא דמיירי אלא הודיעו אחר זה שאין המוחה חייב לו כו' ותמהתי דאי לא תבע ודאי לא פרעו ומה נאמנות איך תבעו מתי לא ידע שאין הודה לקבל מן המוחה ואמאי לא נאמן לומר פרעתיך כיון שודעתי האמת שאין המוחה מחויב לשלם לך ועי"כ פרעתיך מכאמי והאמינו בדברי רבינו בשם הרש"ם ז"ל מקור דין זה לא"מ דהתם מיירי שאחר פרעתיך בעגנין אחר כיון שאחר מתחלה שפרעו ע"י מ"ש וה"ל כאומר לא לוותי דהו"ל כאומר לא פרעתיך אך דברי המחבר מ"ש לי לבהו"מס ואין לדחות ולומר דה"ק אם ב

אינו נאמן לומר שפרעו כיון שהודה שפרעו ע"י המחאה אינו תלוי בנאמנות:

סעיף ז' ו'

אינו נאמן לומר שפרעו אחר כך:

ז (כח) אפילו אם לא נתרצה הלוה או הנפקד ליתן לזה שצוה המלוה או המפקיד **טז** צריך ליתנו

טו אינו נאמן לומר שפרעו אחר כך: **טז** צריך ליתנו לו בע"כ ולאפוקי מהתולקים ע"ז ואומרים דיכול לומר

טו אינו נאמן לומר שפרעו כו' דכיון דהמחאה סבר שפרעו בזה שהמחאה אכל המחאה' מוקה דלא פרעו אמת דהלוה שיפרע לדם ק' אם שחייב כ"ב הרש"ם כתשובה וכ"כ הטור בשמו בסימן זה סב"ב ע"ס. ומיירי דלא חזר ביתתים המלוה על המחאה לומר לו המחאה לא כתחייב ליתן לי פרע לי אם וק"ל: **טז** צריך ליתנו לו בע"כ ולאפוקי מהתולקים ע"ז ואומרים דיכול לומר

לומר לתה נת לי חזה שהוא קנה לי ואיני רוצה להיות לוה שלו : יז כיון דלא ל"ל כשעמד שלשתן דתקנו חז"ל תקנה זו לטובת המלוה וכ"ל ומשום תקנת הזון כפ"ל מיד המשתה וכנגם המומחה במקומו : יח ל"ם מתנה מועטת קמ"לן נזה ל"ל מתנה מועטת אין צריך להיות המקבל עמהן וכן אית' בגמ' פ"ק דגיטין (דף י"ד) בהדיא ולא איירי כאן בענני דנענני צריך לקיים דברי אפי' אמר כן בעמו שלא לפני שום אדם משום לתיירתו לגבוה הוא לו משום כדר כמ"ש הטור והמחבר בסי' קכ"ה ס"ם ה' : יט מיד מי שהמעות בידו ל' הטור בשם הרמ"ה דוק' מיי שהמעות בידו אבל מהניתן לא מהני קנין דמלי' לנוכלה כתבה ואין אדם מקנ' לחבירו דבר שאינו ברשותו ועפ"ר שם כתבתי דאם היה פקדון הוא מעות ואינ' קנין כשהפקדון הוא מעות ואינ' ליתן לו המכל שבידו דמשבע אינו ניקני' בפקדון שהוא בעין ושם משבע עליו משל"כ בהלוה דלהולאה כתבה ובכסים דהלוה משובבים

ליתנו לו על כרחו יז כיון שאמר ליה במעמד שלשתן : יח ל לא היה במעמד שלשתן כשאמ' ליה מנה לי בידך תנהו ללוי (כט) לא קנה ויכול לחזו' בו לא שנא מתנה מרובי יח לא שנא מתנ' מועטת (ל) ואם קנה יט (לא) שמיר מי שהמעות בידו כ (לב) תבתורת הוראה (לג) ראית ללוי גביה מנה (לד) אינו יכול לחזור בו : ט לאמר ראובן לשמעון במעמר שלשתן מנה שיש לי בידך תנהו ללוי ושמעון רוחה את לוי ולכן רוצה לוי לחזור ולתבוע מראובן כא אינו יכול כו"א שיכול לחזורבו (לה) כל זמן כב (לו) שלא פטר לוי את ראובן בפירש (ואפילו אם פטרו בפירוש אם הטעהו בדרך שיתבאר בסמוך סעיף י' וי"ל חוזר עליהנותן) (מהרי"ו סי' לג וכ"ו ס' המקבל) : (לז) גומבל מקום אפילו לפיר עתה אינו יכול לתבוע ארח ראובן תחלה כל זמן שיכול לגבות משמעון : הנה (לח) ונלקה לי להורות בסברת החקרונה וח"כ

מאיקמר הלה בפירוש איכו מתרלה ונם לא הי"ל לתקן אלא שיודע ואכן אינתא בירוש לאמי כ"כ לת הלוה ולמה תקנו שיהיו אלשתן עוחדים יחד אלא בעיקן לאמי כ"כ שיתרלו יחד במעמד אלשתן ולכך איכו מועיל שלא בפניו דאמת בס' המקבל איכו מתרלה ולא אם יודע שהתרלה מ"מ לא פלוג ותקנו מעמד וכ"כ בה"ת אלשתן דמתרלה בודאי במעמד אלשתן יחד : ואכן דעת מהרא"ל בסעי' כ"ח בשם ה' החולכ' מי' כ"ו : ונם מ"ש על המחבר שהוא עלמו הביא בסעי' הרא"כ ואכן כ"ל מועשת כו' כתב הסמ"ע דלא אייר כאן בענני דנענני צריך כ"ע ואכן הוא לקיים דברי אפי' אמר כן בעמו שלא לפני שום אדם לחזיתו דעת הרמ"כם לגבוה הוא לו משום כדר כמ"ש הטור והמחבר בסי' מן קכ"ה ס"ם בשם ו' מה' ה' עכ"ל ואתן תקום לאייניים לעשות דפשוט דהכא אפי' בענני אלוה דין יכול לחזור בו אל"ל דלעיל סימן קכ"ה דהתם הרי הוא נותן המעות נ' ב בשם בשם לגלותו והרי המעות ברשותו וזוכים בו עניים אבל בחומר מנה בעי"ה ומכ"כ לי בריך כיון אחין החוב ברשות הנותן לא זכו בו עניי' אלא אבין הרא"ם כשהיו הענני לו הנבאי אבל המומח' במעמד אלשתן כמ"ש הפוסקי' בפרק המקבל בס' אור שבנת ל' ה' והטור והמחבר בי"ל סי' רכ"ח סעי' מ' ודוק' ובתשובה כלל בפקדון אל"ם שיהא הנבאי עומד שם משום דפקדון כל היכ' דאיתי' כ"ש סי' ג שם בדשות' דמרא איתי' וכמו שבתבאר שם בסימן רכ"ח ס"ו ואם סי' ג שם בפקדון ברשה דדוקא בשעלעי' וכמ"ש הטור והמחבר שם בל"ח פירוש ל"י בשעלעי' כו' וברשה דדוקא אמרי' בשעלעי' אבל בשהפקיד ובאחר שם כי אבלו מעות ואינם ברורו' ותתומים בענין דמותר להשתמש בהן שמעון הוא ע"פ מה שבתבאר לקמן סימן רפ"ב סעיף ז' לא קנו עניים דהא עיקר החייב

בכה"ג לא שייך לומר כל היכא דאיתי ברשות' דמר' איתי' וא"כ כ"ל דהסמ"ע מיירי בפקדון דשעלעי' או מעות ברורים ותתומים ולא בשאר עכ"ל דוק : (ל) ואם קנה בקנין סודר כו' אינו יכול לחזור בו אפי' לא הוה בידו : (לא) מיד מי שהמעות בידו כו' אבל מהניתן לא מהני קנין דמלוה להולאה ניתנה ואפילו בפקדון מ"מ אין מועבר נקנה בחליפין בפקדון אל"ל אם הוא פקדון משעלעי' ערבות ואינ' הקנה לחברו בקנין או מהני קנין אף מהניתן : (לב) בתורת הוראה כו' הא"ה בתורת הוראה או בשאינו אתנה לא מהני בלשון אתנה לא מהני בשאינו ברשותו או בשאינו מועבר כדלעיל סי' ס"ו : (לג) ראית ללוי גביה מנה (לד) ראית הרי"ף דלאם הוה בדרך הוראה מהני אף בלא קנין אפי' בדבר שאינו ברשותו נקנה בקנין כדלעיל סי' ס"ו ומי' רמ"ה ס"ח בהגה"ה קנין לענין לא מהני לטעון להשתא' או להסביע הוראתו כדלעיל סי' פ"ח סי"ו ואע"ג דבהוראה במעמד שלשתן אינו יכול לטעון להשתא או להסביע הוראתו אפי' בלא קנין ובלאיתא שם ובכמי' זה סי"ג הכא בלא מעמד שלשתן אמיירי : (לד) אינו יכול שאיל שהמקבל אבל שמעון בפטר מחבו : (לה) כל זמן שלא פטר כו' בפירוש : בהגה' ברוך הכא קנין דלאם הוה בדרך הוראה מהני אף בלא קנין אפי' בדבר שאינו נקנה בקנין כדלעיל סי' ס' ס"ו ומי' רמ"ה ס"ח בהגה"ה קנין לענין לא מהני לטעון להשתא' או להסביע הוראתו אפי' בלא קנין ובלאיתא שם ובכמי' זה סי"ג הכא בלא מעמד שלשתן אמיירי : (לו) אינו יכול שאיל שהמקבל אבל שמעון בפטר מחבו : (לה) כל זמן שלא פטר כו' בפירוש : הטורת הדין כותן כך לפי שע"פ אורת הדין אינו אינו ערב אבל קיתא לא יתבע את לוה ולא יתן ליכו' : (לו) ומ"מ אפי' לפי דעת זה כו' אי' לתבוע כו' המחבר לא לקדן בלשון דבהרא"ם ובוור בשיטת דאם אינו יכול לגבות בפשוטו שמעון שיכול לגבו' מלוה ונ"ם ותלע דהם מאמע מדברי המחבר דלבסברת האחרונה יכול לחזור מקמת שמעון דוקה את לוי כלומר אינו רוצה לגלות ואם קיתא דבלאיתא לא הוי אלא ערב מה בכך שמעון דוקה ונבה מחבו בע"כ אלא ולאי כדפי' וא"כ מ"ש המחבר כאן כל זמן שיוכל לגבות בפשוטו משמעון ושמעון רוק' בשל' בפשוטו רק שדוקה קנת והו"ק : (לח) וכ"ל להורות בסברת האחרונ' ולפע"ד המע"ה כיון דהרי"ף והרלב"ד ובעה"ת פסקו דא"ל לחזור ונם מדברי הרמב"ן בספר הזכות שהביאה שער כ"ח סוף ה"ה וכן מדבריו בחדושיו פ' מי שמת מזמע שמבסר' לדברי הרי"ף דפ' המקבל וכן דעת הרשב"ם בתשו' מבוארה כ"ו מחו' ב' ונם בחדושיו פפ"ק דגטין הסכי' לדברי הרי"ף ע"ם וכ"כ כ"ו פ' מי שמת וז"ל ואיתה כתב הרי"ף ז"ל דבהא דאמרי' דקנה שוב אינו חוזר על המלוה וכיון שקנה הרי הוא כאלו פטרו בפי' וכתבו התרשב' ז"ל דכן נראה עיקר עכ"ל וכן נר' להדיא דעת הרמב"ם כ"ו מה' מכירה וה' המ' שם (ועיין בכ"מ שם) והסמ"ג עשין כ"ב דף קנ"ח סוף ע"ג ודף קס"ח ע"ב וכן דעת רבינו אליעזר בר נתן בתשובותיו בריש הס' סי' פ"ג ע"ם) ואולי אי הוי ראה הר"ב כל הנך פו' שהבאתי לא הוה פסק כן שהרי לא הביא כב"י ול"מ דק דעת הרי"ף והרלב"ד ובעה"ת ותו לא מדי (והרשב"ם פ' הלוה מקדם הבריא דהמחבר יכול לחזור בו כל זמן שלא פטרו בפירוש לאומחבר שלא היה המחבר כפטר מחבו על פיו אל זה שיכבל עליו הא מדוב' תחייב ליה זה שיכבל עליו כיון שהוא שבודו על פיו אל זה והיכי אמרי' דדין מעמד שלשתן הלכת' בלא מעמד אפי' במקבל עליו לתת לבח בחבו עכ"ל ולפע"ד אין זה הכרע דודאי אלא לא תקנו דין מעמד נ' מחבו לא היה קונה המחבר כלל והיה נם המומחה יכול לחזור ופשוט דהיה המחבר נ"כ יכול לחזור לכך תקנו דין מעמד שלשתן אחין המומחה יכול לחזור בו ונקנה המחבר והלכך לבתר

ספ"ק דגטין לחפך : ונם בב"י כתב שהרא"ם בתשו' כלל ס"ט דשם סעיף ע' כתב לחפך (מיהו כ"ע דלא מחלק כן בתשו' הרא"ם לחפך ולחדרב' כך נראי' מהא בתשו' הרא"ם כלל ס"ט ומשמע לבאורה כמו בפסקיו והכיאו הטו' לאחריכן שם פעי' ר"נ ע"ב) נם כ"ה מנין בפ"ו מה' מכירה כתב שם מוקים דף ר"ד ע"א לא והדברים עתיקין יכן דעת הר"ן מהיא הוה ספ"ק דגיטין וכ"כ עוד הר"ן לאחיה וכולי בתשו' סי' ס"ט וכן דעת הבעה"ת אבל מתנה שער כ"ח דמעמד שלשתן לא מועטת לא מהני בעל כרחו וכ"כ כ"ו פ' מי בעי בפניו שמת וז"ל ואיהו אסתברא לאי קמ"ל שם הוה אי' ואחר אין רצוני ליתן וכמו שכתב לו לא היה קונה אילך דמעמד בשם הרא"ם שלשתן לא משמע אלא מרצונו אל אבל בתוי המתחייב כך מלאתי בכמוקי מתנה לאן לאחרונים ז"ל עכ"ל וכ"כ עוד הר"ן מהני בה הכ"פ המובל בשם הרא"ה וכן קנין גרידי לא פסק הרשב"ץ פ' האים מקדש שכל מלוה ל"ם ע"ם וכ"כ בעל הנישור דף ק"ו פקדון לאין ע"ב דאי אחר אחר מלוה אינו נותן מטבע בקנה אלא לעמוד יכול לומר כן עכ"ל בחליפין וכן בראה עיקר בשם וכן מאמע וכתב הכ"י לשכל דמעמד שלשתן שה"שלשתן והכריס עומדים ומתרצי' יחד ועוד אי' ברורים הם קונה בע"כ למה הוצרכו לתקן א"ת בי"ל מעמד נ' וכי נרע אלא בפניו בשם הרי"ף

ד רמב"ם
בפ"ז מה'
מלוה ולוה דין
ג' וכתב ה"ה
ירושלמי
הניחו
בהלכות פ'
המקבל וכ"כ
הטור שם בשם
הרי"ף בפ"ז
הכ"ו

דתקנו דקנה גם המחתה ר"ל לחזור בו דסתכה דעתיה ז"ל דמה' מהתומ' והוי כפטרו בפי' להמחת' כן כ"ל): (לט) וא"כ אין לו מרוכים לחלוקי' שכתובים בסמוך כו' כתב הסמ"ע ז"ל ר"ל דשם בסעיף י' כתב דאם מלוה עני ואין לו ממה לגבות ה"ז מוזר דמאי קריא שהוא עני וכל שהוא עני ולאי אינו פורע אף שתבעו אפילו בלא עני מי כיון שאינו נותנו לו אחר שתובעו הטור שם בשם יכול לחזור על הנותן ומיהו מ"מ י"ל ואיה דינא בפי"ז שטובן לחובן עשיר היה והעני כו' אתי גם לשמת הרא"ש שהוא סברת האחרונה דאומר לו הלוה מזלך גרם שהעני לו ת"ל אם לא היית מקבל עלי' הייתי מוכיח מידו קודם שהעני ולא פליג הרא"ש עם הרי"ף אלא בדאמר המומח' לחקבל בלך וזוב ובפריסה הבאתי ראיה לזה מתשו' הרא"ש שכתב הטור בפי' ל' דמיירי שם להמחתה אלא מפני שלא היה לו ביד המחתה הרא"ש שם להמחתה המחתה כלום בשעת המחתה ע"ש וכן מ"ש בסעיף י' דאם הלוה עני יכול לחזור על הנותן ג"כ סברת האחרונה שודה בו ר"ל סברת וקבלת גם מ"ש לפני זה בסמלת עני דאחר יש בו כ"מ גם לסבר' האחרונ' לענין אם פטרו המלוה בפירוש דמודה בו הסבר' האחרונה דאינו יכול לחזור עליו וכ"כ ג"כ אחר עליו מפני שהשעה: כד דה"ל כאילו הרשה לו מעות לישלם בחוזו ולא בשלם דפטור ז"ל הכי' ואיתיגם בלא בלשון זה ז"ל דה"ל כאילו הרשה לו מקום שם לו מעות מרוזות ומוזמנ' שם ר"ל שוא משם כו' ואין להביא ראיה מכאן דאם הלוה ת"ל לחלוה מעותך מרוזי' ומוכתים בביתי בת ושול' אותם בחוזך ולא כשל ולאכסו פטור דה"ל דמ"ם הכי' כאן דה"ל כאילו הרשה לו מקום כו' דפטור הייטו בשאותו מקום תכתת המעות הוא סמוך וקרוב לחלוה לו שהחלוה אינו מקפיד לילך לחזריהן לביתו דהלוה וכמו כאן דכתר' המקבל ליקח המעות מיד המומח' איכלאם לו לו שהוא ילך אצלו ולא קפיד בזה אבל היכא דמקפיד החלוה על הליכת לקחיהן לבית הלוה ולאי אין זה הסבת חלוה להיות פטור בזה מהאוכסין ואפי' מסתמא כמי אינו פטור בזה הלוה עד שיגלה החלוה דעתו שאינו קפיד כמו כאן ומזה נראה דאיירי כמי הכי' הכי' וכמ"ש לעיל בס"ס ק"ך: כה ואם המקבל אחר שכתו כו' עדיע"ל מי' ל"ח ע"ש בפי' כ"ח ס"ד ובדברי המחבר ס"ג דכתב דאם הבא"ה הקדים מעות ונתן לחנוני ליתן לפועלי חזון כפי מה שיל' והן כתרמו ע"ז במעשה שלשתן הבטלנו הפועלים אבל דאם ודוקם עם החנוני ולא חילק אם כמו שחילק כאן בשם הרא"ש דהיינו דוק"ם פטרו הפועלים לגמרי בפירוש: ובדרישה כתבתי דלק"מ דשלחו הם לשוטן לחנוני שנתן לפועלי' מ"ה כתב שם שהם דאינן יכולין לחזור על הבא"ה אבל הבא"ה בכח דמודה המומחה אלא שנתן לו ומ"ה רוב' לחזור בזה ס"ל להר"מ דוק' דיכול לחזור על המחתה כל אלא פטרו בפי' וזהו דלא כמ"ש הבי"ע ע"ש: כו ובמלת הלוה עני כו' עד מפני שהשעה בפו' לא כתב מפני שהשעה דמשמ' דאיירי דהמחתה ידע מזה מעיקרא שהיה עני אלא ז"ל היה עני בלאותו שעה ולא ידע לו היה מקח מעות ותומ על רשוכן ור"ל אף אם המחתה ג"כ לא ידע מזה מעיקרא שהיה עני בלאותה שעה והמחבר לעצמו' אזל שגם בכ"ו תמה על הטור במ"ש דין זה בשם ר"ת והלא דברי ירושלמי שבכתב לפני זה הוא ולפי מ"ש ניחא דהירושלמי כתב כן בדעבה עדמה והיינו שידע המחתה מעיקרא שעני היה ובפה"ג לפי' פטרו בפי' לא מהני ע"ש ודו"ק:

(לט) וא"כ אין לו מרוכין (מ) לחלוקים שכתובים בסמוך בסעיף י' ר"ל כי הם תלויים דבברא קמייתא ואם כתרמ"ל המקבל ולא תבע המעות עד שהעני הנפקד ובשטל זה לא יוכל לגבות מן הנפקד לפ"ע אינו יכול לחזור על הנותן כד (מא) דהוי ליה כאילו הרשה לו מעות לישלן בחוזו ולא בשלן דפטור (ביאורי יוסף פרק המקבל) כה (מב) ואם הנפקד אחר שכתן אם בפטר הנותן עיין בעיל סימן כ"ח סעיף ג': לאמר להם במעמד שלשתן מנה לי בידך תנהו לפלוני כו (מג) ונמצא הלוה עני ואין לו מנה לגבות ממנו הרי זה חוזר וגובה מראובן מפני שהטעהו

כג אין לו מרוכין לחלוקי' שכתובים בסמוך ס"י וי"ל כו' ר"ל דשם בסעיף י' כתב דאם מלוה עני ואין לו ממה לגבות ה"ז חוזר דמאי קריא שהוא עני וכל שהוא עני ולאי אינו פורע אף שתבעו יכול לחזור על הנותן ומיהו מ"מ י"ל ואיה דינא בפי"ז שטובן לחובן עשיר היה והעני כו' אתי גם לשמת הרא"ש שהוא סברת האחרונה דאומר לו הלוה מזלך גרם שהעני לו ת"ל אם לא היית מקבל עלי' הייתי מוכיח מידו קודם שהעני ולא פליג הרא"ש עם הרי"ף אלא בדאמר המומח' לחקבל בלך וזוב ובפריסה הבאתי ראיה לזה מתשו' הרא"ש שכתב הטור בפי' ל' דמיירי שם להמחתה אלא מפני שלא היה לו ביד המחתה הרא"ש שם להמחתה המחתה כלום בשעת המחתה ע"ש וכן מ"ש בסעיף י' דאם הלוה עני יכול לחזור על הנותן ג"כ סברת האחרונה שודה בו ר"ל סברת וקבלת גם מ"ש לפני זה בסמלת עני דאחר יש בו כ"מ גם לסבר' האחרונ' לענין אם פטרו הלוה בפירוש דמודה בו הסבר' האחרונה דאינו יכול לחזור עליו וכ"כ ג"כ אחר עליו מפני שהשעה: כד דה"ל כאילו הרשה לו מעות לישלם בחוזו ולא בשלם דפטור ז"ל הכי' והניחו גם בלא בלשון זה ז"ל דה"ל כאילו הרשה לו מקום שם לו מעות מרוזות ומוזמנ' שם ר"ל שוא משם כו' ואין להביא ראיה מכאן דאם הלוה ת"ל לחלוה מעותך מרוזי' ומוכתים בביתי בת ושול' אותם בחוזך ולא כשל ולאכסו פטור דה"ל דמ"ם הכי' כאן דה"ל כאילו הרשה לו מקום כו' דפטור הייטו בשאותו מקום תכתת המעות הוא סמוך וקרוב לחלוה לו שהחלוה אינו מקפיד לילך לחזריהן לביתו דהלוה וכמו כאן דכתר' המקבל ליקח המעות מיד המומח' איכלאם לו לו שהוא ילך אצלו ולא קפיד בזה אבל היכא דמקפיד החלוה על הליכת לקחיהן לבית הלוה ולאי אין זה הסבת חלוה להיות פטור בזה מהאוכסין ואפי' מסתמא כמי אינו פטור בזה הלוה עד שיגלה החלוה דעתו שאינו קפיד כמו כאן ומזה נראה דאיירי כמי הכי' הכי' וכמ"ש לעיל בס"ס ק"ך: כה ואם הנפקד אחר שכתן כו' עדיע"ל מי' ל"ח ע"ש בפי' כ"ח ס"ד ובדברי המחבר ס"ג דכתב דאם הבא"ה הקדים מעות ונתן לחנוני ליתן לפועלי חזון כפי מה שיל' והן כתרמו ע"ז במעשה שלשתן הבטלנו הפועלים אבל דאם ודוקם עם החנוני ולא חילק אם כמו שחילק כאן בשם הרא"ש דהיינו דוק"ם פטרו הפועלים לגמרי בפירוש. ובדרישה כתבתי דלק"מ דשלחו הם לשוטן לחנוני שנתן לפועלי' מ"ה כתב שם שהם דאינן יכולין לחזור על הבא"ה אבל הבא"ה בכח דמודה המומחה אלא שנתן לו ומ"ה רוב' לחזור בזה ס"ל להר"מ דוק' דיכול לחזור על המחתה כל אלא פטרו בפי' וזהו דלא כמ"ש הבי"ע ע"ש: כו ובמלת הלוה עני כו' עד מפני שהשעה בפו' לא כתב מפני שהשעה דמשמ' דאיירי דהמחתה ידע מזה מעיקרא שהיה עני אלא ז"ל היה עני בלאותו שעה ולא ידע לו היה מקח מעות ותומ על רשוכן ור"ל אף אם המחתה ג"כ לא ידע מזה מעיקרא שהיה עני בלאותה שעה והמחבר לעצמו' אזל שגם בכ"ו תמה על הטור במ"ש דין זה בשם ר"ת והלא דברי ירושלמי שבכתב לפני זה הוא ולפי מ"ש ניחא דהירושלמי כתב כן בדעבה עדמה והיינו שידע המחתה מעיקרא שעני היה ובפה"ג לפי' פטרו בפי' לא מהני ע"ש ודו"ק:

(לט) וא"כ אין לו מרוכין (מ) לחלוקים שכתובים בסמוך בסעיף י' ר"ל כי הם תלויים דבברא קמייתא ואם כתרמ"ל המקבל ולא תבע המעות עד שהעני הנפקד ובשטל זה לא יוכל לגבות מן הנפקד לפ"ע אינו יכול לחזור על הנותן כד (מא) דהוי ליה כאילו הרשה לו מעות לישלן בחוזו ולא בשלן דפטור (ביאורי יוסף פרק המקבל) כה (מב) ואם הנפקד אחר שכתן אם בפטר הנותן עיין בעיל סימן כ"ח סעיף ג': לאמר להם במעמד שלשתן מנה לי בידך תנהו לפלוני כו (מג) ונמצא הלוה עני ואין לו מנה לגבות ממנו הרי זה חוזר וגובה מראובן מפני שהטעהו

כג אין לו מרוכין לחלוקי' שכתובים בסמוך ס"י וי"ל כו' ר"ל דשם בסעיף י' כתב דאם מלוה עני ואין לו ממה לגבות ה"ז חוזר דמאי קריא שהוא עני וכל שהוא עני ולאי אינו פורע אף שתבעו יכול לחזור על הנותן ומיהו מ"מ י"ל ואיה דינא בפי"ז שטובן לחובן עשיר היה והעני כו' אתי גם לשמת הרא"ש שהוא סברת האחרונה דאומר לו הלוה מזלך גרם שהעני לו ת"ל אם לא היית מקבל עלי' הייתי מוכיח מידו קודם שהעני ולא פליג הרא"ש עם הרי"ף אלא בדאמר המומח' לחקבל בלך וזוב ובפריסה הבאתי ראיה לזה מתשו' הרא"ש שכתב הטור בפי' ל' דמיירי שם להמחתה אלא מפני שלא היה לו ביד המחתה הרא"ש שם להמחתה המחתה כלום בשעת המחתה ע"ש וכן מ"ש בסעיף י' דאם הלוה עני יכול לחזור על הנותן ג"כ סברת האחרונה שודה בו ר"ל סברת וקבלת גם מ"ש לפני זה בסמלת עני דאחר יש בו כ"מ גם לסבר' האחרונ' לענין אם פטרו הלוה בפירוש דמודה בו הסבר' האחרונה דאינו יכול לחזור עליו וכ"כ ג"כ אחר עליו מפני שהשעה: כד דה"ל כאילו הרשה לו מעות לישלם בחוזו ולא בשלם דפטור ז"ל הכי' והניחו גם בלא בלשון זה ז"ל דה"ל כאילו הרשה לו מקום שם לו מעות מרוזות ומוזמנ' שם ר"ל שוא משם כו' ואין להביא ראיה מכאן דאם הלוה ת"ל לחלוה מעותך מרוזי' ומוכתים בביתי בת ושול' אותם בחוזך ולא כשל ולאכסו פטור דה"ל דמ"ם הכי' כאן דה"ל כאילו הרשה לו מקום כו' דפטור הייטו בשאותו מקום תכתת המעות הוא סמוך וקרוב לחלוה לו שהחלוה אינו מקפיד לילך לחזריהן לביתו דהלוה וכמו כאן דכתר' המקבל ליקח המעות מיד המומח' איכלאם לו לו שהוא ילך אצלו ולא קפיד בזה אבל היכא דמקפיד החלוה על הליכת לקחיהן לבית הלוה ולאי אין זה הסבת חלוה להיות פטור בזה מהאוכסין ואפי' מסתמא כמי אינו פטור בזה הלוה עד שיגלה החלוה דעתו שאינו קפיד כמו כאן ומזה נראה דאיירי כמי הכי' הכי' וכמ"ש לעיל בס"ס ק"ך: כה ואם הנפקד אחר שכתן כו' עדיע"ל מי' ל"ח ע"ש בפי' כ"ח ס"ד ובדברי המחבר ס"ג דכתב דאם הבא"ה הקדים מעות ונתן לחנוני ליתן לפועלי חזון כפי מה שיל' והן כתרמו ע"ז במעשה שלשתן הבטלנו הפועלים אבל דאם ודוקם עם החנוני ולא חילק אם כמו שחילק כאן בשם הרא"ש דהיינו דוק"ם פטרו הפועלים לגמרי בפירוש. ובדרישה כתבתי דלק"מ דשלחו הם לשוטן לחנוני שנתן לפועלי' מ"ה כתב שם שהם דאינן יכולין לחזור על הבא"ה אבל הבא"ה בכח דמודה המומחה אלא שנתן לו ומ"ה רוב' לחזור בזה ס"ל להר"מ דוק' דיכול לחזור על המחתה כל אלא פטרו בפי' וזהו דלא כמ"ש הבי"ע ע"ש: כו ובמלת הלוה עני כו' עד מפני שהשעה בפו' לא כתב מפני שהשעה דמשמ' דאיירי דהמחתה ידע מזה מעיקרא שהיה עני אלא ז"ל היה עני בלאותו שעה ולא ידע לו היה מקח מעות ותומ על רשוכן ור"ל אף אם המחתה ג"כ לא ידע מזה מעיקרא שהיה עני בלאותה שעה והמחבר לעצמו' אזל שגם בכ"ו תמה על הטור במ"ש דין זה בשם ר"ת והלא דברי ירושלמי שבכתב לפני זה הוא ולפי מ"ש ניחא דהירושלמי כתב כן בדעבה עדמה והיינו שידע המחתה מעיקרא שעני היה ובפה"ג לפי' פטרו בפי' לא מהני ע"ש ודו"ק:

שוב מלתי בתשו' מהר"ן ז"ל מסון סי' ק"ג ק"ל לחריך בענין זה ומסיק בסי' ק"ד די"ל קיים לי בהרשב"ן לגבי אחר אם וז"ל אי כיה כיה נראה הלוה זה מלי לאמר קיים לי דאינ' ידע שהוא עני פטור מזון דקיים לי בהרשב"ן לגבי אחר הנה הנכתי מ"ש הנה נראה לי דודאי כיה נראה הלוה זה מלי לאמר קיים לי דאינ' ידע שהוא עני פטור מזון דקיים לי בהרשב"ן לגבי אחר כתב בפי' פטור ע"ג הטור אלא אם הלוה אינו מתחת ידו בשיעת ופשיעת אלא פטרו מב"ו אם ההמחתה היה פטור אבל אם מלי אהני ליה שעדיין בידיה ועוד כ"ל אלא הוסיף התלוה אינו מתחת ידו בשיעת ופשיעת אלא פטרו מב"ו אם ההמחתה היה פטור אבל אם מלי אהני ליה שעדיין בידיה ועוד כ"ל אלא הוסיף בלי לדעת הרשב"ן דבעינן עדמה גדולה ודאם בכ"ל שהרי כל עיקר טעמו אל פטור דה"ל

כז ואם ידע בו לוי שהוא עני לו שהיה עשיר כו' כבר כתבתי דבהני תרתי לקמיה הרא"ש מודה : כח הוא בשטר פי' בשטר מקויים דלא"כ תפסת בעלמא הוא כמ"ש ר"ם פ"ב ומ"ו :

כט ישבע לוי וישולם פי' כשבע שבועה תמורה כדין התורה ס"ת אחין בו בחמות על תכיריו דכשבע שבועה תמורה ומועל בחמות ר"ס פ"ב : ל ואם היה מלוה על פה כנ"ל ותיבת לא בחתך : לא בשבועת היסת כמינו דלי בעי אמ' פרעתיך היה נאמן בהיס' :

לב לאחר שאחר לשמעון כו' דין זה כבר כתבו הטור והמחבר לעיל סי' ס"ו ס"ד ושם כתב הדין בטעמא אל דבר ע"ש בטור והמחבר מ"ש שם בס"ש מעצמן מעצמו אלעתן : לג וחייב הנותן כו' זהו אפילו לבבות קטנות' שכתב המחבר בס"ט דשלחו הכא דנמלא דטעות משוקלא הוה וכ"כ הטור :

לד ומ"ש אם נתן לו נפרעון תוכו לאפוקי אם נתן לו בחתב' דיכול לומ' אם הייתי יודע שאינו חייב לו לא הייתי נותן לו בחתבה : לה אינו נאמן לומר דמעיתי בכיון דלא עדיפא מנברא דאתיא מתמתיה דהרי מצינו לומר לאחרון

שהטעהו כז (מר) ואם ירע לוי שהוא עני או שהיה עשיר באותה שעה והעני אינו יכול לחזור בו : יא (מה) הטען לוי שהיה שמעון עני והטעהו וראובן אומר עשיר היה והעני אם החוב שנתחייב ראובן ללוי כח (מו) הוא בשטר (מז) על ראובן להביא ראייה ואם לא יביא ראייה אם יש נאמנות בשטר גובה לוי חובו בלא שבועה ואם אין בו נאמנות כט (מח) ישבע לוי ויטול ל ואם היה מלוה על פה ינאמן ראובן לא (מט) בשבועת היסת לומר (נ) עשיר היה באותה שעה : יב לב (נא) ראובן שאמר לשמעון שטר חוב שישלם לי בירך תנהו ללוי והיה זה במעמד שלשתן כל שלא חזר בו ראובן חייב שמעון ליתנו ללוי אבל אם חזר בו ראובן לא ואם כתב לו שהקנה לו הוא וכל שעבודו והמחהו אצל זה שמופקרים בידו אינו יכול לחזור בו :

יג יאם לאחר שנתרצה הלוה או הנפקד ליתן למקבל אומר ענייתי בחשבוני ולא היה לו אצלי כלום וטעיתי במה שהודיתי לו יאם יכול לברר בערי' שהוא אומר אמת פטור (נב) אפילו היה בעדים כשנתרצ' ליתן לו לג וחייב הנותן ליתן למקבל לד (נג) אם נתנו לו בפרעון חובו ואם אינו יכול לברר השעות יאם המחהו בפני עדים וגם קבע זמן למקבל ליתנו לו לזמן ידוע והוא בתוך זמנו לה כאינו נאמן לומר. טעיתי (נד) לוכן אינו נאמן לומר לו משטה הייתי

דה"ל לשאול עליו אכן כתב ז"ל לחבל סבור שהוא עשיר והוא עני השור אם בין שהמחה יודע בו בין שלא פטור דה"ל לשאול עליו ע"כ וכ"ל כ"כ בה"ת ומינו שהמלוה זה שלא פעמים רבות ואחרו לו שהוא עשיר וא"כ כשע"כ"ת וכ"כ מה היה לו לעשות ולא עשה וכיון שנמצא שהיה עני מעיקרא ולאי הרמ"ם אם אבל שעבודו וכ"ם שהשטרות לא הוכי' מחמת ידו וכמ"ם ופשוט' הא אם וזלו' זה חייב וכמ"ם ופסק המכ' ובמנו אחש הפלם הפוסק כר"ו עכ"ל ולא היה לומר ידענא מאי קאמר דבשטא דפרעתיך הוא פרעתיך הוא כשבע היסת דלהרמב"ן פטור אף כשלא כתב ובפטר בפירוש פטור ע"ג בשטר אלא ד"כ כיון שהמחהו בסתם אין לך אוכר בה"ת כשע' גדול מזה כיון דלהרמב"ן המחה' כ"ם מחודש' זו כעשית בלשון אף מודע לאחרון סי"ד ה"ש ובכל' שהוא עני והרמב"ם שכתב ולאחר דהנהו נולאי לעבדי מוסכי לא יעל לאחרון כו' לא יהא אלא אוכר כו' הייכו מאוס דס"ל וכו' גיטין דהיכא שהיה עני לא הוי המחה דר"ל ע"ש זו בדיעא וא"כ כיון שיש הכחה ט כ"כ הוי ביכיה מרך לבנים לאחי' המח"כ אם בש' ר"ם ור"ת וכ"כ לדין דהרמב"ן וכיון דאין הכחה מכ"ל קים לי בהר"ן בן בתון ואולי הטור בפסי"ל כוונת מהר"ן אשון לומר דכיון ד"ת ל"ל דלמי מכי הלי לומר ק"ל ומייתי לאחי דייק אחרים מהרמב"ם דבנגד אשר מרי' לבני דאיה ברור' וזה שמעון קיים לי מיכ' דאי' ברור' אא מסק אכל בפשיה ר"ן לפע"ד זה אינו אא כיון שאינו דנין ל דמעמד ג' עכשיו על הש' אם הוא ברור הוא כהולאה לו אא מכי לומ' קים לי בהרמב"ן בקנין אש"ג שהשטר אינו כלו וכמ"ם אם דלא אחר אתם עידי ואולד לומה ושטה בשלמי כלבני המחבר כאן ודאי פליגי עליו וכן הראב"ד בבעה"ת אשר דהא לא תבעי

כ"ח ובעל הערי' (ורב הלי נאון) וכ"ו פ' המקבל (עמ"ש שם הכ"ו בפי' הירושלמי) ושור מי' זה בשם י"ח פליגי עליה בלם ודע לאחרון לפי כשתובע המחמה שהוא עכו"ם בדבריהם ע"כ ה"ל הרמב"ן ומדלקה : ואבל בלא ידע לאחרון שהוא עני כיון לאין הברע בכי' ובי"ח שבועו שהולקי' לו אא כדין עליו (עיין בתשו' מהר"ן אשון שם) דק מדברי הרמב"ם ומ"ג והמחבר לא משמע כן בדקה דתני לאחרון לומר קים לי בהרמב"ן ולבדי להשבו' הרמב"ם וכמ"ם המחבר : ואולי אי הוה ידעי המחבר והפוסק דהוא דהרמב"ן והראב"ד ובעל העישור דפליגי לא הוה פסקו כו שור בשם כן ובפרע שבשע הירושלמי לא משמע כן (עיין בתשו' מה"רר אלמה כהן הזייבי לספר אבי סי' כ') : (מר) ואם ידע בו שמשע הא אין הסתם לחרייכן מסתמא לא ידע דאשו בשופטי עפקיכן ובפ"ז אינו יכול לאחרון לחתרים בתם מינו בשור יש בחקלת טסחאות ולאחרון מחרים סתם עלמאן דידע כו' (מה) שנו לוי שהיה אחשון עני כו' כתב בשטר גדולי תרומה תבלא בקש שנו לוי ס"ה

ידע שהוא עני לאחרון אמר לו ביכו לביכו ואעפ"כ קבל עליו משמע דבכה"ג לאחר כל כמיני' לאחרון שהדי אלא שהוא עני ולאחרון אומר אידע שהוא עני כגון שאחר לו ביכו לביכו ואעפ"כ קבל עליו משמע דבכה"ג לאחר כל כמיני' לאחרון שהדי אלא שהוא עני ומילתא דלא שכיח הוא שיקבל עליו אף שהוא עני ובמילתא דלא שכיח לא מיירי אבל אם לאחרון שנעו בודאי דיכו כדאמרן : ושוב נראה לתרץ הא דלא נקט הכי תלוקה מפוס דבשור בחמות יכול להשבו' אלא מחל לו ו"ל ולאחר דעת בהכי מפוס דדינו כשובן אחלת לו ובמחלת לו יש ב' סברות ר"ל לאפי' כתוב בשטר בחמות יכול להשבו' אלא מחל לו ו"ל ולאחר דעת בעה"ת דהוי כמו שבוען אחמה ולא"כ אפילו אין כתוב בו בחמות אינו יכול להשבו' הכיל התחבר ב' הדעות לעיל סי' פ"ב ס"ח) ומשם כן בין לאחר ובין לאחר מילוק בין כתוב בו בחמות לבין כתוב בו בחמות ולא כתוב בו בחמות ולא כתוב בו בחמות ולא מפוס דזהו כשובן פרעתי ודוק : (מו) הוא בשטר מקוי' כדלעיל בין כתוב בו בחמות לא לא מפוס דזהו כשובן פרעתי ודוק : (מו) הוא בשטר מקוי' כדלעיל סי' פ"ב : (מז) על לאחרון להביא ראיה כו' כמ' גדולי תרומה הקשה לאחרי לא מחלק מי בהבית לאיה בשם בחמות ומפורש בשטר כבר אחרי לו לא ויעל כן בסתמקא בכה"ג ובפעל"ם פשו לבחמות מפורש כבר אחרי מבטל הראיה בעדים שמכיח ולא מיירי אלא מסתם בחמות ולא הולך בשטר דין בחמות כבר אחרי דבשטא דדין בחמות כבר אחרי לעניין ביטול עדים כדין סתם בחמות לעניין שבועה כדלעיל סי' ע"ח : (מח) ישבע לוי שבוע' תמורה בנק"ח כשאומר לאחרון לישתבע לי כדלעיל סי' פ"ב ס"ב :

(מט) בשבועת היסת בתנו דלהר"ם לו בתנו דפרעתיך : (נ) עשיר היה בלותו שעה ולשבר אל התחבה דלעיל פעיף ע' אפילו היה עשיר יכול עתה לחזור ולא שייכי' דינו' אלו אלא בסברו בפירוש וכמ"ם לעיל פ"ק ל"ט ומ' :

(נא) לאחר אחר כו' דין זה שיקרו לעיל סי' ס"ו סעיף ד' ושם כתבתי שע"ש לקח אם כתב לו שהקנה לו הוא וכל שעבודו והמחהו אלא זה יש קולקין דיכול לחזור בו ע"ש : (נב) אפי' היה בעדים כשנתרצה כו' ונם קבע לו זמן והוא עדיין תוך זמנו בעניין דלית ליה מנו כלל פטור כיון שמכרר הטעות בעדים ועיל סי' פ"ק סעיף ד' ומ"ש שם : (נג) אם נתנו לו בפרעון חובו כו' לאפוקי אם נתנו בחתבה פטור כיון שהמחן לאם היה ידע מהטעות לא היה נותן לו : (נד) וכן אינו נאמן לומר מעשה הייתי דמעמד שלשתן הוא בקנין (ליתו קנין מתם דהא נאמן לומר מרעתי אלא בקנין בשעת הזמלה שתקנה לו) ובקנין אי' לומר מעשה הייתי לך : ושוב דלמה ושטה בשלמי אלא ידע כלום אם חייב לו אם לא : כ"כ הבעה"ת ושור ולפ"ז משמע דאפי' לא המחה ב בדום לו אלא קבע זמן לפרעון בעניין אינו לומר להר"ם לו פרעתי אי' לומר מעשה הייתי כך מהני מרעתי בכל בפיעת הנילו ו"ל דמהני ליה טענת טעיתי אבל מעשה הייתי כך לא מהני אף בפיעת לכ"ע ובן משמע מתו"ם

הע"ו

מ"ם בשם בה"ת ג"ם בשם תשובת הגיו הרא"ש בכלל ס"ט סי' ו' וביאור הנ"י דבריו כשהודה בפני עדים וכמ"ש שם בשם הר"ן וכ"כ התוס' שם וזכן משמע מהא דתנן (בשבועת דף ל"ח ע"ב) מכה לי כיריך וא"ל הן וכו' אין לך כידי חייב ל"ל מהיכן לומר אין לך כידי שטעיתי במנו דפרעתי

הי"ל לעיל סי' פ"ח סעיף ט"ז בשם דבמעמד אלשתן א"י לטעון לא טענו' הטעיה ולא טענו' הטבעה: (נה) יש מי שאומר כו' קשה דהא בנ"י כת' דלית הלכתא כבעה"ת דיחיד הוא. וכ"ל שכאן בש"ע חזר כו' המחבר ומה שכתבתי הרגיש המחבר

אבל אם בעל דין מודה לו כדי להשטות בו כמו שהשטה הוא בו כשהבטיחו מה אלא היה חייב לו אבל הכא אם רצה להשטות כתובה (לפי אלא"ל תן ומה שכיריך לפלוני דהוא כתביעה בדין) לאחר השטה בזה כמקבל אלא ידע כלום אם חייב לו אם לא ועכ"ל הטור:

לז הייתי בך ואם לא המחהו בעדים (נה) מי יש מי שאומר (נו) שנאמן לומר טעיתי לח במגו דלה"דמ לט דפרעתיך אם הוא אחר זמן (נט) והרמ"ם בין הנותן למקבל מ"ש מי שאומר (ס) ראינו נאמן לומר טעיתי (ס) במינו דפרעתי) דאין כאן מגו דהוי כמגו במקום עדים דלא שכיח שטעה אלא אדרבה

אדם מדקדק הטבע קודם שיורה:

הגה

לרלוכן משטה לכי כך לא שמעינן ליה דמעמד אלשתן הוא בקנין וקנין לוכו יכול לומר משטה הייתי כך (וכת"ם הטור והמחבר בסי' פ"ח) ולא"נ דלא אמר אתם עידי (פי' וכסי' פ"ח ול"ב נתבאר דבהודה בעדים כ"ל אתם עידי ואם לא מכי לומר משטה אני כך) כי כל קנין הוא כשאר

והמחייב עצמו בשטר ל"ל אתם עידי (והטעם דכולי האי לא ליתן שטר עליו אין לדם שום בהשטה וכן מצא בסי' פ"ח ע"ב ולא "כע"ם שכתב הטעם ז"ל דהא יאר לותם לחיות עדים בשטר ע"ב) ועוד דלא אייך לומר משטה אני כך אלא כתובע מחנוכו לפי שכתובע לו אלא

(נו) שלאחן לומר טעיתי וכשבע שבועת היסת למקבל ונפטר והמקבל חוזר ותובע לנותן לסברת האחרונה דלעיל סעי' ט' ולסבר הראשונה דלעיל שבסתם גם הנותן פטור אלא שבשבע שבועת היסת למקבל שהיה לו כידו כשהמחהו. כ"כ הטור (ובתשו' מהרי"ש סי' כ"ו הקשה דע"כ לא קאמר' הסבר' האחרונה הא אלא כשדחהו מאל"כ הכ' שאומר אלא הי' בידו כלום ולא"מ להנותן לומר דלא טעה וכשתלא המקבל מתנו והמומחה מאקר והמקבל אפסיר לנתנאי מה שלא יחד עדים לאחתאתו וכ"כ הב"ח ע"ש) ומ"ש ברישא כשבע שבוע' היסת למקבל כלפע"ל דלא בקש למקבל אלא מאוס ברוכה לפטור עצמו מהקבל וא"כ כיון שהוא בא בכח הנותן והנותן לומר ברי אחין כאן שעות מריך ליבע מקבל אם אין הנותן לומר ברי כגון שטענו אנתתי החשבון לו אמת לו שהלך למדינ' הים (ע"ל סי' קכ"ח ס"ק כ"ט) לו כשהנותן רוצה לחתות השבועה למומחה ולשלם למקבל אין המקבל יכול להשבועו למומחה דהא אין לו עליו אלא שעב' אמת ומעולם לא היה לו אלא המומחה כלום אבל בסים כשבע הנותן שבוע' היסת למקבל אע"ג שאין המקבל טוענ' ברי מ"מ כיון הנותן ומומחה' אומר ברי שטעה מלרפין טענת המקבל והמומחה להדדי ומשביעין בכה"ג והכי מתלקין לעיל סי' קכ"ח ס"ק מ"ו ע"ש ודו"ק מיהו י"ל דהכ' נס ברים מריך ליבע אע"ג דאינו טוענ' אמת דאע"ג דבכה"ג לעיל סי' קכ"ח ס"ק כ"ט ס"ל ליבע אחמי הכא כיון שאינו נאמן לומ' שטעיתי אלא במנו דפרעתי וכי היכ' דבפרעתי היה מריך ליבע ה"נ בטעיתי מריך ליבע וכה"נ אמרי' לעיל סי' קכ"ח סעי' ה' דהיכ' דנאמן לומ' הנאמן לומ' הזהרתי וכה"ג משום מנו דנאמנו מריך ליבע שבוע' תמוה' כעין נאמנו וכן לעי' סי' ע"ה ס"ק מ"ז ואין לחלק ולומר דהתם הכיון היסת עכ"פ מריך ליבע לכך מריך ליבע' שבוע' מחוור' כעין חות' טענת אחי יכול לפטור עצמו משל"כ הכא דל"ל ליבע כלל דהא התם הך שבוע' דהזהרתי לית' במשנה כלל ופוסק שבתקנה שבוע' היסת היא אלא דלפיכן לה

מדהוה בעי לאתבועי לי טעין נאמנו הי' בהזהרתי א"כ הי' הכא ודוק:

וצא לנו מכאן דין חדש בכל דוכתא דאין הנתבע נאמן מנו אע"ג דאין לתובע טענ' ברי מריך ליבע היסת כגון בטענו מה לתה עושה בתוך שלי והלה אומר אל תנוך היתה ולקחתיה היתה דאינו נאמן מנו דאלא היתה אל אבל מעולם כדלקמן סי' קמ"ט סעיף ד' מריך ליבע היסת אלקחה מחבירו אע"ג דאין לתובע טענ' ברי וכן כל כיוצא בזה ודוק:

(נז) אם בתנו דפרעתיך כשהמחהו בעדים כשהוא אחר זמנו אינו לא יכול לחזור בו ליכא מנו דכשאומר טעיתי מפסידו אלא שהמקבל חוזר עליו ואלו היה אומר פרעתי למקבל היה המקבל מפסיד ואמת זה אינו מתיר לעצמו אלא לנכי הא"ל לנכי הא"ל ולא"מ דבכה"ג הוי מנו נאות כדאית' בש"ם פ' הלוים מקדש ובכל הפוסקים ומתבאר לעיל סי' קכ"ח ס"ק מ"ו ומ"ש כתן לומ' שכתן למנה (ול"ד לדלעיל סי' קכ"ח ס"ק כ"ב דהיכא דלית ליה מנו נגד המלא בעצמו חייב דהתם אין לו שעב' נגד המלא כלל וק"ל) במנו דאי אמר התזרתי אלה היכא דאינו מריך ליבע אלא דהיכא דאמר ליבע לא הוי עד מעמד בכל עד מריך ליבע לא תחייב עד מש"כ הכא דבא לפטור את עצמו פשוט לפטור היכא דאומר טעיתי במנו דפרעתי אע"ג דמריך ליבע הלנבה דידה אין מילא

כין מריך ליבע אי לא זה כדור ודוק:

עוד כתב בתשו' מהרי"ם שם וז"ל ונמת לדברי"ם אף כשאומר פרעתי למקבל אחר המקבל ונשבע אלה פרעו אם נפטר (כלומר והלה אלו מריך לשלם לו) כדין מנוכו אלא שהדבר קשה לגרוע כח מעמד אלשתן שהרי הם ז"ל אמרו שהע"ם אלא כשאלא המקבל ומעל הנותן מ"מ עיקר מיונו על המחייב אם על המקבל הוא נשאר על הנותן אם הלוה דין ערבות ומשמע דאם לוה אמר פרעתי אינו חוזר על הערב ומריך אינו להתיחס עכ"ל ולפעד"ד דיכול לחזור אף כשטענו המומחה פרעתי יכול לחזור הלוה וכמ"ש לעיל ס"ק מ"ב וסי' נ"ח ס"ק י"ח ולא כתב שום פוסק דלא נשאר על הנותן רק דין ערבות ז"ל הרא"ש בתשו' (והכיאה הטור סי"ג) כתב דיראה אלא יתבע הנותן תחלה כל זמן מיוכל לגבות משמעון כי הוא עיקר החייב ולא נשאר על הנותן אלא דין ערבות כו' ומשמע דאינו ר"ל דאינו אלא ערב מאם לכל דבר דא"כ דין מדוים כזה היה לו להכיאה מיוה ראיה ועוד דאמרו אם שמעון הלך לחרחוק אז אחין לו אלא דינו ערבות וכה"ג בתוקן אלא יוכל לחזור על הערב כדלקמן סי' קכ"ט לא יתפרע מן הלוה אלו אלא הרא"ש בא לומר דשורת הדין נותן אלא יתבע הנותן תחלה והיינו שכתב לשון ירחה ונם כתב אלא יתבע ואלא כתב אחינו ויכול ליתבע וא"ק שע"פ שורת הדין ירחה אלא יתבע הנותן תחלה כי כפי הנראה הוא עיקר החייב ולא הוי הנותן אלא כערב כן כ"ל ודו"ק. ועוד הוכחתי כן לעיל ס"ק ל"ז מדברי המחבר ע"ש: (נח) והדין בין הנותן והמקבל. עיין מ"ש בסמוך ס"ק כ"י. (ס) בתנו דפרעתי בוור' הרב בהגה"ה זו דדוקא בתנו דפרעתי אינו כאמן דין לאחכא עדים בהמחאה אבל בתנו דלהל"ס לא"ע כאמן וכ"כ בב"י וכן דעת הר"ן וכ"כ בר"מ ובפמ"ע כתב דמלשון המחבר שכתב דהוי כתנו במקום עדים משמע דאפי' ליכא עדים בהמחאה אי"ל לומר שטיתי ולפע"ד אין מזה הכרח דס"ק דהוה כתנו במקום עדים דאי לאו דהוה כמרוי לזה לא הוה מודה בפני עדים ונם הב"ח הקשיך להוכיח מדברי הרא"ש שבכל ענין אינו כאמן לומר שטיתי וכל דבריו אינם מוכרחים ואפי' יהיה כן דעת הרא"ש מ"מ לא הלכה לא אי"ל הכי וכה"ל לעיל סי' פ"ח סעיף כ"ג ס"ק כ' ולא כה"ש בתשו' מהר"ם כהן בספר כ' סי' קמ"ח. גם הע"ליתי שם דבלא מנו (כגון שהעדים מעידים שלא זזה ידם מתוך ידו עד עתה אז אמעידים שהוא תוך זמנו) לכ"ע לא שטעון טעיתי ואין משמע מדברי המחבר והר"ב ולא כמהרי"ק שורש ס"ה. גם הע"ליתי שם דדוקא כאן בהמחה במעמד אלשתן הוא דלא מהני מנו דפרעתי לומר טעיתי דאוקה אלא טעה כיון שהודה בפני עדים כשנגנו מעמד אלשתן אבל היכא דלא מעכב בפשיה במעמד אלשתן אע"ג שהודה בפני עדים

יכול

שיודה בעדים אדם מדקד' ומ"ה כתב דהוי מינו במקום עדים ר"ל עדים שהוד' בפניהן מדלא כתב דהוי כמינו בכ"ף הדמיון אבל בלא עדים גם הרש"ם מוד' דבאמן לומר טעיתי במינו דלהד"ם וזהו שכתב נמי מור"ם בהג"ה ודוקא אם הודה כו' אבל מל"המחב' מדסת' וכתב דהוה כמינו במקו' עדים משמ' דס"ל דלסבר' זו לפי' הודה בלא עדים אינו באמן לומר טעיתי דקוקה הוא דאין לדם שוגה הל' בעדים מ"מ בכ"ו כתב גם כאן דדוקא בהודה בעדים הוא דאינו באמן ע"ז ודו"ק ובל"ר מ"ש עוד מזה :

מא ואפילו אם נתן לו כתב דכתוב דכתיבת ידו אינו כהודה בעדים דהרי יכול לומר על כתיבת ידו אמנם הוא לו תמתי אמי על המגלה כדי לקיים תמיתי בכ"ד ומלאה זה וכתב עליו הלי שטרא וכמ"ש העור והמחבר בסי' ס"ו וס"ע סעיף ב' ומ"ז מור"ם כן כ"ל ולא כיש חולקין הוא דעת מהרי"ק שהביא שם בל"מ דס"ל דכתב"י הוה כהודה בעדים ועיין בתשובת בן לב חלק ח' דף קי"ז סי' ל' דפסק דלכתיבת ידו אינו באמן לומר טעיתי ועל סי' ס"ע דכתבתי כתה דעות דאינו באמן לומר פרעתי לכתיבת ידו : **מב** ואפי' יש עד אחד כו' ז"ל ר"ן דסבועת עד א' המעיד פרעון מדרבנן בעלמא הוא והיכא דאסבר משתבע והיכא דלא אפשר כגון הלי מקבל דלא ידע ואינו יכול לנשבע להכחיש העד לא אפשר עכ"ל ומ"ל למור"ם דל"ל להחיות עובדא דגיטא כ"כ ר"ן משום דאשתבע בעדות אלא אפי' דעלמא ג"כ אינו באמן : **מג** ואם מתנה היא כו' הטעם דאם לא יגבה מזה יפסיד ודומה לזה כתב השור והמחבר לעיל סי' קע"ו כי"ג דבמקבל מתנה עבור תקנה דלא יפסיד ע"ז :

מד וחוזר ונוכה אותו מהנותן כיון דהנותן הודה דאין לו בידו וכגרמתו הוכרח ליתן לזה המקבל הה"ה בריבוא כאם נתן לו בשביל חוב והוא נכר אבל אם אינו חוזר דאין הנותן מהימן ונריך התומאה ליתנו להמקבל גם שם חוזר התומאה על המומאה

שטעה על פי מה שהבאתי לעיל ס"ג : (סג) אם אין לו נכסים לנותן כו' והרשב"א בת' בחדושיו דאפי' אם לא נאמר כמינו אלא אם אינו אמר לה אל תתן לה לי אלא אם אינו אמר לה אל תתן לה לי אלא אם אינו אמר לה אל תתן לה לי

בשלחן אם המקבל בשביל חוב כדי לחזור ולגבות מה שפר' בעדו תפי' לתקי' דקי' ל' ר"ם קכ"ח דפורע חובו אלא מדעתו הפסיד מעותיו הכא כיון שהרשהו לגבות וגם שמוכרח לגבות על פי המקום ע"פ ב"ד הל' כפורע מדעתו אבל בתחנה קשיא • וחפשתי מהיכי הוציא הטור כן ולא מצאתי לבד זה מצאתי רשיתי בכעה"ת שער כ"ח ח"ה כתב ג"כ ח"ל והנותן מתנה משלם ליה מה שהמחהו אלא בטעו' עכ"ל ומשמ' דתם דאגב ריקטא פתב הכי ומיירי אם הוא בענין שחייב הנותן לחזור ולגבות לו אבל אם אינו לא כגון שהמוחה היה מסופק בדבר ואמר לנותן בינו לבינו שיודה להמקבל בסתם נחוקת שיש לו בידו ואלא שיהיה יכול בידו ולזה לו משלו ויתן לו ויחזור ויגבה לו ואח"כ נזכר שאין לו בידו ולזה ליתן לו בחמדו כי אינו מצוה להלות לו וליתן בעבדו והב"ד פוס' שמחייב ליתן לו אחמת שהודה בסתם והנותן צריך לחזור ולגבות לו כיון שאמר לו ליתן אף אם לא יהיה בידו ויהא נתן על פיו הכל לעיל ס"ב אבל מל' הטור והגה"ע שכתבו כיון שנגרמתו הוא נתחייב ליתן לזה כו' אלא משמע הכי דאל"כ מאי אריא כיון שנגרמתו נתחייב ליתן לזה אפי' לא נתחייב נמי תיפוק ליה כיון שעל פיו נתן ותפסד המיירי שאחר שנזכר אומר הנותן שלא יגבה לו אל"כ אינו מיי' לו אפי' שעל פיו נתן אלא היה לו ליתן לא שמתחייב מאחר שנגרמתו נתחייב ליתן והוא הבטיחו אם לא יהיה בידו יחזור ויגבה לו ואלולי כן לא הודה לו אז אפי' המיירי שהתומה לא הלה להודו' שאם יזכו' בטעות עד שהבטיחו הנותן אם יזכור בטעות אחר שיתן יחזו' ויגבה' לו ואח"כ נזכר קודם שנתן לו עכ"ל הנותן ולא אמר' אם הבטחתיך לא הי' לך ליתן לפי שיוכל המיירא' לומר בגרמתך שבקשת להודו' והודיתי ע"פ הבטחתך נתחייבתי ליתן לזה ואלולי' שהבטחתו לא הודיתי לפי שהיתי מסופק בעצמי ואתה גרמת לי להודות ועל ידי כן נתחייבתי ליתן • ואע"פ שכבר דמוק שפסק דברי הבעל התרומות והטור והמחבר לעיל כבר כתב דהיינו דוקא לבטרא הרשאה לבעל ס"ט אבל אפי' דס"ל לטור להסברא האחרונה פטור הכ תן דעד כאן לא אמרינן אלא בפטר המוחה אבל אם המחהו אבלו לא רצה ליתן לו ומכל מקום צריך הוא לתבוע לאותו שהמחהו אבלו ולבעות כל השתדלותו לגבות ממנו וכל ב"ת עשה כן אינו יכול לחזור על בעל חובו וכאן כיון שהוא נורם בעבורו אלא נגרם חובו וכבר בפטר הלוה ממנו עכ"ל וקצ"ל והסמ"ע הע"ת דברי האחרונו' ולא הרשאוני וכן הסכים הבית חדש כלי שעם ולזה ולפע"ד לא מסתבר כלל דכיון שהוה יפסיד ודוקא כשיכו' לתבוע מחויב לעשות כל השתדלותו ולתבוע מה שאין כן הכא שהמקבל יודע אחמת שעה ר"ל מה לי לעשות וכי בשביל כך חוזר אקר ולקח מעות אלא כדין וכ"ש לפי מ"ש לעיל ס"ק ל"ח וכ"ו דאינו מחויב להשתדל ולתבוע המוחה אלא ע"פ שורת הדין ע"ש • אוב דאיתי אנם בס' ג"ל תמה על דברי ב"י התקרונים והסכים לדברי האחרונים ואני מוסיף דכתי' הרא"ש הוא מבעל הבבר' האחרונה דלעיל סעי' ט' לא נחבע הטור לכתוב דין זה דל"ת לענין פטרו בפי' דבבר כתב הטור בכמה מקומות דדין פטרו בפירו' לאחרא"ש כלא פטרו בסברא האחרונה דלעיל סעי' ט' (וכה"ג מריך לאיתסב דברי המחבר לקמן סעי' כ"ב וכתא"ש סס בס"ק ט"ש ע"ש) וכ"ה הר"ן ספ"ק דנישין דלסברא דלעיל אלא בפטר מי שהיה חייב לו אח"כ פטרו בפירוש קע"ם שהמקבל מעיד שעשה המקבל חוזר ונותן מהנותן ע"כ ומביאו ב"י וכת' עוד הר"ן לסברא זו וז"ל והנותן חוזר ונובה מהמוחה' ולמ"ג שהמקבל מעיד שאינו חייב לו כלום ל"ל עד אחד וישוע בשבועה כיון שיכול ליגבות ע"כ ומביאו ב"י ומיירי בחופן שאין המוחה נחמן לעשין שעיתי בחנו דפרעתי ע"פ מה שמתבאר לעיל סעיף י"ג דאי היה נאמן היה פטור אף בלא שבועה וכמ"ש לעיל ס"ק ה' ועמש"ל ס"ק ג' : (סט) צריך ליגבע ליתקבל כו' דאל"ל מוסכמ' בקונטרס הוה ולא דחולי' ליה לאו כל כמיגך לאיוני לדודי ואמר' אמר לי מאי אשתלין מוגבע מיפטר דאל"ל כמנה לי בדיוק והלה אומר אינו יודע דפטור ולא' לאמנה אלייתכי ואינו ידע אם פרעתיך דהכא הא אל"ל ולאי פרעתיך אלא דאת הוא דאמרת דאשתכח בים שעות' אלא שעות' לא ידעת' ומיהו ומשתבע דלא ידע ומפטר עכ"ל הרשב"ם בתרוצו : (ע) פטור בלא שבועה • ואפי' מודה הנותן אלא בידו כלום דאתנה בשעות הים' והרי לא נתחייב ליתן לו אלא שנתן לו ע"פ מה שהיה סבור בים לו בידו ועכשיו אינו בידו אין לו עליו כלום : (עא) אמר ליה כו' עיי' בתשו' מהר"ר שלמה כהן ספר ג' סי' ל"ט : (עב) ואינו יכול להוציא מידו • אל' הטור דמשום ערב ליכ' דאל"ל ערב אלא בשעת מתן מעות ומשום מעמד אלשתן לא מחייב כיון דלא היה בידו כלום אבל המעות שנתן כבר אינו יכול להוציאו מידו דאמרי' דנתן לו כדי לקיים דבריו אחר ליתנם לו אפי' אם ידע דלא נשתעבד כיון דלא היה חייב לליקום כהתחלתה והשתא הוא דהדר ביה אלא ליתן לו המוחר ועוד דכדי להוציא מידו אינו נתן לומר דשעה אלא אחרי' דקדק יפה קודם שהודה בקונטר ועכ"ל שהרכתי בזה והוכחתי דהאי דינ' מיירי בהודה לו מתחל' אלא בפני עדים דאי בפני עדים לא היה נאמן לומר אפי' על המוחר שעיתי דאדם מדקדק קודם שמודה בפני עדים וכ"ל ואפ"ה אינו נאמן לומר שעיתי כדי להוציא עכ"ל סמ"ע • ובתשו' הרא"ש אין הכרח לומר כן אלא ל"ל דמיירי בפני עדים ומתחלה כתב הרא"ש כ' שעמים לפטרו אדם משום שיוכל לומר שעיתי והיינו כסברת בעה"ת ועוד דלא הזכיר לו המחה וכדלעיל סעי' ג' ובפוף הייבו הרא"ש חב' שעמי' אדם דאי' לומר שעיתי וכסברת התו' ועוד כיון שבבר נתן ובתחלת תשובה עיקר טעמו היה משום אלא הזכיר המחה וכ"כ בתשובת מהר"ן לבם ס"ח כלל י"ח סי' ק"ג • ומה"ר שלמה כהן ס"ס ר' קמ"ח הביא עליו לפי מה שהבין מדעתו שבוכחו לומר דבעה"ת אפי' בתה שנתן יכול לומר שעיתי (וכן הקשה עליו בספר גדולי תרומה) ועוד הביא עליו דהיאך יעלה על לב שתתלה כתב הרא"ש ע"פ סברת בעה"ת וא"כ לומר שעיתי אינו אלא דלא הזכיר הרא"ש אין הכרח לומר כן אלא ל"ל דמיירי בפני עדים ומתחלה כתב הרא"ש כ' חב' שעמי' אדם דאי' לומר שעיתי והיינו כסברת בעה"ת ועוד דלא הזכיר לו המחה וכדלעיל סעי' ג' ובפוף הייבו הרא"ש חב' שעמי' אדם דאי' לומר שעיתי וכסברת התו' ועוד כיון שבבר נתן ובתחלת תשובה עיקר טעמו היה משום אלא הזכיר המחה וכ"כ בתשובת מהר"ן לבם ס"ח כלל י"ח סי' ק"ג • ומה"ר שלמה כהן ס"ס ר' קמ"ח הביא עליו לפי מה שהבין מדעתו שבוכחו לומר דבעה"ת אפי' בתה שנתן יכול לומר שעיתי (וכן הקשה עליו בספר גדולי תרומה) ועוד הביא עליו דהיאך יעלה על לב שתתלה כתב הרא"ש ע"פ סברת בעה"ת וא"כ לומר שעיתי אינו אלא דלא הזכיר לו המחה וכדלעיל סעי' ג' ובפוף הייבו הרא"ש

דהלי דוכל מיירי בהודה לו מתחלה בלא בפני עדים לא היה כאן לומר לפני עדים מדקדק קודם שיוד' בפני עדי' וכו' ל' ואפ"ה אינו כאן ל' לומר שעיתי כלי להוציא: **מח** מאחר שבשעה שאמר ליתן כו' ז"ל העור כיון דנתחייב ראובן לקהל שהרי בענין החכירות בענין אחין בו חזרה אם לא מדע' כולם יכנה שמעון במעמד שלשתן ויחייב לראובן ליתנם לשמעון ואע"פ שנתבטל החכירות לא יפסיד שמעון כמה שנתבטל לראובן החכירות מדעתו אמנם אם לראובן נגרע חלקו הוא ולא ליות דיב' לו אחין לו בכבי' חייבין הקהל לפרוע לשמעון הלא כפטרו הקהל בשתיקת המקבל אל"כ פטרוהו בפירוש עכ"ל בסס הרא"ש והוא בסכלא התכונה שכתב המחבר בס"ע ע"ש • ולפסר למ"ה השמיט המחבר לכתוב סוף התשובה ומשם דבלונת' לא קחיילי כאן ומסיק אמ"ש לעני' בס"ס ט' • ועיין בשו' בכ"ב שכתב עוד תשובת הרא"ש בענין לראובן שהב' מנה משמעון והביב שמעון לו פרע לך בשבילו כו' ע"ש ואין בה חידוש כל כך אלא אם דכיון שהעמידו במעמד שלשתן וסבר המחבר שבפרע מזה אינ' הלא היה כלום בידו ולא: שתעבר לקן שהרי הלא פרעו שנית וזה לבר כתב המחב' לעניל בסי' זה ס"ו מ"ה לא הוצרך לכתוב כאן דין דאותו תשובה ועפ"ר מ"ב בבאור אותו תשובה • עוד השמיטו המחבר ואו"ר ז"ל מ"ש הטור בסס"ג דין סוחר שאמר לפרסור כו' והוא נ"כ מתשובת הרא"ש ועל המחבר אין לתמוה בזה כי הוא כתב בס"י שלא הסכים לאותו דין בכלל אבל מו"רם שיסכו וכמ"ש בל"מ שלו ה"ל להמציאו ולפסר השום לבני פירוזו אין חידוש כ"כ באותו דין מ"ה השמיטו גם הוא. ובפרישה פרשתי בשוב טעם באופן לאין

יז (עג) תראובן חכר חכירות מהקהל ונתחייב להם בסך דמי החכירות לפרוע לזמן פלוני והקהל היו חייבים לשמעון חמשים והובים העמידו הקהל לשמעון אצל ראובן ואמרו לו במעמד שלשתן שיתן לו מאותו חכירות חמשים זהובים אחר כך נתבטל החכירות (ער) מדעת ראובן **מח** מאחר שבשעה שאמר ליתן לשמעון היה חייב לקהל אף על פי שנתבטל החכירות אחר כך (מדעתו) לא חייב ליתן לשמעון:

יח ג ראובן השכיר חפץ לשמעון בסך ידוע ליום לזמן שיצטרך לו וראובן היה חייב ללוי מאה זהובים והמחהו אצל שמעון במעמד שלשתן ולא נתחייב בשכירות אלא חמשים זהובים כי לא נצרך יותר לחפץ אם שמעון יצא ללוי סתם במעות ואמר מאה זהובים שיש לי משל ראובן אתנם לך ולא הזכיר לו שכר החפץ צריך ליתנם לו ואפילו אמר מאה זהובים שאני חייב לראובן משכר החפץ אתנם לך חייב ליתנם

דבריו בסבר' התום' דלאינו כאן לומר שעיתי כמנו דפרעתי זהו בלא בכעה"ת אבל מה שאמרו הרא"ש בסוף דבריו כ"ש שהוציא המעות מתחת ידו כו' גם הבעה"ת מודה דהלא פשוט' כיון שהוציא המעו' מתחת ידו תו לית ליה מנו והיכ' דלית ליה מנו פשוט' דגם הכעה"ת מודה • וגם מ"ש שנתחייב הוא להיאך יעלה על לב שתתלה בו לשמעון לו כת' ע"פ סבר' בעה"ת ואח"כ אפשר לו ע"פ סבר' התום' • לא"ה אחרי לא להפקיע פטרו הרא"ש מתחלה מעצם זה ב סס סכ"ל לגוד לא דקאמר שם לפטרו וגם בכלל מב' טעמי' ואי"ב בהי דבתר הכי המזכר קיים מסיק בסבר' התום' מ"ה הדין י"ב הרא"שון אמת דבלא הזכיר לו המחה פטור מליתן ואע"פ כ מה שבבר נתן אינו יכול להוציא מעצ' שכח' הרא"ש סס דבנין לי' דליקוס בהיסכותיה • ועוד יש לפרש תשו' הרא"ש דמיירי בתחלת התשו' אפי' היכ' דיכול לבבר הטעות בעדים ואפ"ה מה שכב' נתן אינו יכול להוציא וכן פו' הכ"מ. וכן מוכח בהרא"ש סס מעצמו שכתב דאפי' ידע דלא בשתנכל הוי כמוחל לו מכח דליקוס בהיסכותיה כו' משמע סס דאפי' ידוע שטעה אינו יכול להוציא מה שבבר נתן • ומ"מ לענין דינ' דבר זה נ"ע דלא שבר אלא כן דעת הרא"ש מ"מ נ"ע דהדעת נותן כיון שהבבר הטעות בעדים פטור והרא"ה אבנים הרא"ש סס ממאי דקי"ל בפירות דקל דאי שמיע ואכיל לא מפקי מינ' לקמן כו' ל"ט סעי' ל' לפע"ל אין רא"ה מסס דהתם כיון דדינ' הוא דינול לחזור בו והנית לאכול ולא מיתה בו מכתמ' מקל לו והקנה לו בקנין גמור מצאתו לעולם משא"כ הכ' מה ל"ל למיעבד והלא המעות בבר בידו ומיד שבזבר שטעה תובעו לדין ובלא דגם הרא"ש לא סמך לטעם זה לחוד אלא עיקר הטעם לאינו כאמן לומר שעיתי כיון שבבר נתן ודוק:

(עג) לאוכן חכר חכירות מהקהל היו חייבי' כו' כן הוא בטור ובתשו' הרא"ש • והמחבר הוסיף ונתחייב לם בסך דמי החכירות לפרוע לזמן פלוני ע"פ מ"ש בבדק הבית וז"ל ולריך לומר דהלא עובדא דהרא"ש ז"ל שנתחייב החוכר לקהל בקנין כך וכך זהו לפרוע לזמן פלוני שהתוב תלמיד לא"כ כיון דקכירות הוא' ומשלמת אלא לבסוף עדיין לא נתחייב להם כלום כמ"ש בתשו' לבקיין (בסעי' אחר') נני הלוכן הסכיר חפץ לשמשן וכו' עכ"ל וכ"כ הב"ח ור"ל שעיקר הטעם שנתחייב החוכר לשלם בתורת חוב כגון שנתחייב להם בקנין לו בשטר עליו בחיוה חיוב אחר לשלם חוב גמור וא"כ לא דמי לדלקמן סעי' אחר' דהוי שכירות ולזמן פלוני דנקט לרבות' בקט וחשוב שהמעשה היה בתשו' הרא"ש שחכר לשלם לזמן פלוני וכ"ש אם נתחייב לשלם מיד ודוק: (ער) מדעת ראובן נראה דר"ל אע"פ שראובן הסכים נ"כ לבטל החכירות וכשובדא דתשו' הרא"ש ואה"כ אם נתבטל אח"כ מחזה סבה אחר' אפי' בע"כ של ראובן חייב מעצם שנשעה שאחר ליתן היה חייב להקהל ונראה שלזה כתב המחבר אח"כ בסת"ע שנתבטל החכירות אח"כ • והר"ב שהוסיף תיבת מדעתו לא ידענא למה ולפסר ס"ל דמדעתו הוה רבותא שפי' אפסר שנ"ל מדעתן בכו"ן ובא לפרש שלא תאחר דדוקא כשראובן בטל החכירות אלא אפי' היה מדעתן של הקהל ודוק:

כתב הרא"ש בתשו' כ"ל ס"ש סי' ל' והטור סס"ג וז"ל סוחר אחד לפרסי' שיקבל בשנים מעו' מן השלחני והעמידו אבל שלחני ואח"כ נתלחני עבר המעות מתחת חוב שהיה לו על הפרסור אם הפרסור היה חייב מעות לשלחני הרי עכבם בדין והוה כאלו נתבטל חייב לשלחני כלום ויפטר מן הסוחר עכ"ל ובב"י פי' מתחלה ז' מאד מתחל והאריך לתמוה עליו ובסוף כתב ואם כאמר אם הפרסור שאינו הזה לא היה חייב כלום לפרסור אלא שאחר שיקבל מעות מהשלחני ושיבוש' לי: קשה דבין אם הפרסור חייב מעות לשלחני בין שאינו חייב מדעתן של הקהל ודוק:

כתב הרא"ש בתשו' כ"ל ס"ש סי' ל' והטור סס"ג וז"ל סוחר אחד לפרסי' שיקבל בשנים מעו' מן השלחני והעמידו אבל שלחני ואח"כ נתלחני עבר המעות מתחת חוב שהיה לו על הפרסור אם הפרסור היה חייב מעות לשלחני הרי עכבם בדין והוה כאלו נתבטל חייב לשלחני כלום ויפטר מן הסוחר אומר שאינו חייב לשלחני אבל אם הפרסור אומר שאינו חייב לשלחני ואח"כ הזה מעכבם אלא בדין ישבע הפרסור שאינו חייב לשלחני כלום ויפטר מן הסוחר

* ולין כאן לא מלוה ולא פקדון שור ג שם סכ"ה בשם תשובה לגאון וכתבה בה"ת כשגר כ"ח ד שמשתעבד בלא קנין שהרי לוי לא היה חייב לשאינו כלום ועכשיו נתחייב לו בזה המעמד שם ושם וכ"כ ר' יהוסף בעל"ו ליל השם בשם התוספות פרק המוקמין (דיף קפ"ב) הגיהו הכ"י שם ר"ש בשם הרא"ש כ"כ בפסקיו פס"ק הנישין

אבל בלשת דברי הרא"ש ושור פשוטו' ולתנם הרשבו הלקחונים בזה. והי"פ פתם סרסור הגיל לבסר פקורה ונושל מעות מלוקח ומשלם לבוחר הפקורה והמות' משלם סרסרו' לסרסור וחוזה הסרסור לעכב מן המעות שתחת ידו כנגד סרסרות שלו והבוחר גרי להמעות ההוא ואומר לו בא ואשמיך לך שלחני אילו' לי מעות ומשלי לך בשבילי ואתה תתן לי המעות שלי שבידך המגי' לי כבר פחורתי וכן עכ' שהגמידו לפני המלחני ות"ל שיקבל בשבילו מעו' מן המלחני ואח"כ המלחני עיכב המעות מתת' חוב שהיה לו על הסרסור והלכך אם הסרסור היה חייב מעו' למלחני הרי עכב' בדין והוא כחלו נתבע ליל הסרסור ואייב הסרסור ליתן לבוחר המעות שבידו הגיך לבוחר שהרי כבר קבל המלחני מכל שכר סרסרו' שלו מן המלחני אבל אם הסרסור אומר אחיכו חייב למלחני כלום וזה מעכבם שלא כדין ומאל' שלא קבל המלחני שכר סרסרו' שלו מן המלחני ומכבר הסרסור לבוחר המעות שבידו הגיך לבוחר מהסרסור ויפטר מהסרסור. ומשכיעין להסרסור דלמ"ג דלין לבוחר עליו אלא שבא' מ"מ כיון דמעות שלו היה בודאי מלקפו' מעכ' המלחני לזה ומשכיעין אפי' בשאל ובלעלי ס"ק נ"ו וסי' קכ"ח ס"ק מ"ו ועוד דעכ"פ מריך ליסבע הסרסו' בגר המלחני שעושנו גרי אתה חייב לי ואם לא יסבע ע"כ המלחני אומר אומר אמת ומשלם שכבר קבל דמי המלחני סרסרות שלו שמחמת מה שחייב למלחני. והמת' מי אמר ספיר מ"ם הרא"ש ושור ואייב הסרסור ליתן המעות לבוחר בדין לפי הכ"י או לפי הד"מ או לפי הכ"ת לא ת"ל אלא ליבא הסרסור לבלם לבוח' ומאי הלי דקאמרי ואיי' ליתן המעו' כו' אלא כדפי' דקאמר ליתן המעות שלו שבידו הוה בבור ולא מצאי אילת ודיליס: (עה) כיון שהוה שהיה חייב לרשון מעכר אמתן אלו כמו"ל מה שהיתי עתיד להשתמש בחפן אלא כיון אמר אחי מתי' לרשון הרי הוה שאתחייב כהן גמור לבלם מיד: (עו) דשכירו אינו משתלמת אלא לבסוף כו' דין זה תמוה בעיני אף מהשור מתשו' הרא"ש דמה בכך דשכירות אינו משתלמ' אלא לבסוף מ"מ חייב לו הלוה מהשת' אלא דהוי כלא הגיע עדיין זמן המרעון (דלעיל ס"ק ח') וכמ"ש הריטב"א בקדושין פ' האומר וז"ל דכ"ע יאמר לשכירות מתחל' ועד סוף ואם לא עשה אלא מקצת משתלם לפי חשבון וכן אם הכלי משתלם מן הכעלים דחלוה הוא בגוייהו אינו לין זמנו ליהרע אלא בסוף אלאכתו דקי"ל שכירות אינו משתלמ' אלא לבסוף עכ"ל וכ"כ התוס' לגדלים בגנל עמי' דק"ט ע"א ד"ה ואם כו' דאע"ג דשכירו אין משתלמ' אלא לבסוף מ"מ יאמר מתחלה ועד סוף וכ"כ שוד הרו' בפ' הרו' מקדש דף מ"ח והר"ן והרא"ש נוכי' שם ומוכ' בפ"ם פ' הגנל עמים ופ' הלים מקדש שם ופ' הלוה' (דף ס"ג ע"ח) דלמ"ד ומאן לשכירות מתחלה ועד סוף מלוה הוא גמיה כל מה שצלה שכרו ועיין ברא"ש שם ומאן לשכירו' מתחלה ועד סוף וכמ"ש הרא"ש התוס' והרא"ש והר"ן שם ומכ"ש שבתנא' כי"ר סי' קמ"ג ס"ב דאמרי' בגמ' מעשה שכרו מות' מעשה דיאמר לשכירות מתחלה ועד סוף וכמ"ש הרא"ש התוס' והרא"ש והר"ן שם ומכ"ש שבתנא' כי"ר סי' קמ"ג ס"ב דאמרי' בגמ' מעשה שכרו מות' מעשה דיאמר לשכירות מתחלה ועד סוף וא"כ בתחי' לו שכרו כבר ועל"ל אמרת מיתם' במכוס אחרון מכוס אחרון לית ביה מו' פרוש כדאי' בפ"ם דבא"ת (דף י"ט ע"ב) ע"ש וכ"פ הפו' וכמ"ש כי"ר בפ"ד ס"ק ל' ונם גבי קדושין פסקו כל הפו' והשור בא"ע סי' כ"ח ס"ו דאם אינו' לו שכר פעולה אינו' תקודש אפי' הגיע זמן השכירות לגבות מעשה דיאמר בשכירות מתחלה ועד סוף ות"ל בתחילת לו כבר בשכירות וכ"ל מלוה נגיה ומתקדש בחלוה אינה מקודשת ומכלל' בפ"ם ופו"ם ע"ש ומתפר לומר דכיון בשכר פעולה מיקרי לאוי' ומכ"ש המרדכי ר"פ ל"ג ומרב

נה יש מי שאומר דמהני לו השור בשם הרא"ש דלענין הפקעת מתון דהנותן צ"ל שליחו לחריגן הכו דלא ליסוף עלה (כיון דמעמד שלשתן הוא הלכתא כלא שעמא) אבל לענין זכות המקבל שחריגן שליחו של אדם כמותו: **נו** יכול לחזור בו לו השור שהרי לוי אינו יכול לזכו בו ליהודה על שיכא המכה לוי כמבא שלא זכה יהודה בכלום שכ"ל ור"ל שלא זכה בשעמד שלשתן ויכול לחזור בו קודם שיגיע המכה ליד לוי אבל לאחר שנתן שמעון ע"פ ראובן המכה שלוי לתנו לתנו ליהודה ולוי זכה בה יהודה ואין ראובן יכול לחזור בו: **נז** ליתא מפי הכתב הוא נ"כ מעשה הבו דלא לוסיף עלה: **נח** הואיל וכתבלה כו' לי השור לאיהו הוא לאפסיד לכפשיה שכתבלה לבלא עמו מנ"ח ישראל ולחזור בחזרו על העכו"ם: **נט** ואינו יכול לומר אנוס הייתי בשור כתוב לאפילו אם העכו"ם הנותן הוא שלשון ודקדק המחבר וכתב לומר הישראל כן יעשה וכ"כ השור אף על פי דלא בעינן לון המומחה כמ"ש השור והמחבר כם"ו שאני בעכו"ם דהיה יכול לומר מחמת אונס שאתקי

(פא) ולא יוכל להקנות כו' אבל אחר יכול להקנות לחתומי' זאם ומס בפסקיו ח"ם לדברי ר"ן סי' ל"ח שם וכ"כ הר"ב לקמן סי' ר"ן סי' ל"ח שם לדברי הרא"ש שהרי לוי יכול לזכות בו לעצמו ולא יכול לזכות ליתומי' וכאן גבי שלישתם הכא כדברי המחבר דלא לוסיף עלה הוא מה"כו ב"טור בשם הרי"ף כ"כ בה"ת בצער ר"ח בשם הרי"ף ודיבו מבואר לעיל ס"ע מ"ש בשם ר"ת התוס' גאמו בשם ר"ת דנשין דף י"ג ע"ב בד"ה במעמד נ' קנה וכו' וכ"כ הרא"ש בפ"ק דנישין בשם ר"ת והסו"ף ר"י לבאר דג' תוליקים יש בדבר וכו'

פשלים שלא יתומים (פא) ולא יוכל להקנות משעת יתומים כמבאר שלשתן: (ת"ה סימן זא"ו)

ואם אמר הנותן לנפקר במעמר שליח המקבל **נה** (פב) איש מי שאומר (פג) דמהני תוהוא שעשאו המקבל שליח (פד) אבל אם לא עשאו המקבל שליח אלא שאמר ראובן לשמעון בפני לוי מנה שישלי בידך (פה) תנהו (פו) ללוי שיזכה בו ליהודה **נו** (פז) שיכול לחזור בו: **נא** ימעמר שלשתן **נז** (פח) ליתיה מפי הכתב אלא במעמר שלשתן ממש:

נב איש מי שאומר שאין חילוק בין ישראל לעכו"ם במעמר שלשתן לפיכך ישראל שאמר לעכו"ם מנה שישלי בידך תנהו לישראל פלוני במעמר שלשתן ואמר הנפקר אז הלוה **נט** (צא) ואינו יכול לומר אנוס הייתי איש מי שחולק ואומר שאם הנפקר אז הלו' עכו"ם וא"ל לישראל המפקיד אז המלוה

לא דבר מזה ולפי' לדברי ר"ן שפירש בהדיא דע"י שליח המקבל תהני מ"מ אם לא עשאו המקבל שליח אלא שאמר כו' וכ"כ ר"ירוחם להדיא בסוף כתיב ש"ו ח"ל מעמד נ' ע"י שליח הנותן לא קנה אבל עשה המקבל שליח קנה כ"כ הרמב"ן בנתין עכ"ל ולולי גם כוונת המחבר בח"ם יש מי שאומר כיון דלא מכח דין זה מבואר בתירוצ בשאר פוסקים ולפעד"ב לדיבון דע"י שליח המקבל מהני לכ"ע והוא נופל שכתב הרמב"ן דמעמד שלשתן ע"י שליח הנותן לא מהני לדיו הוא ולא מתאם בשום ר"מאחר הפוסקים (זולתי בהר"ן והרא"ש והמגיד' לחכרו) ולדרכא מדשתתו לבריהם משמע דדין זה הוא כמו בשאר מקומות דק"ל שלוחו של אדם כמותו: (פג) דמהני לענין הפקעת מתון דהנותן ע"י שלוחו אמרי' הכו לא לוסיף עלה אבל לענין זכות המקבל אמרי' שלוחו כמותו ועיין בתוי' מהרש"ל מי' שנ"ט: (פד) אבל אם לא עשאו המקבל שליח תנהו ללוי שיזכה בו' משמע אבל עשאו המקבל שליח אע"פ שאומר ראובן לשמעון בפני לוי בזה הלשון תנהו ללוי שיזכה בו ליהוד' המקבל קנה המקבל והטעם דכיון שהוא שליח המקבל והם שלשתן במעמד אחד מסתמא כי אמר תנהו ללוי שיזכה ליהודה לאו בתורת זכיה אמר אלא שהוא מקבל שליח קנה המקבל בו ליהודה בו' כתב הב"ח וז"ל ונראה דוקא בלשון זה לא זכה בו יוהדה אבל אם בשעת המחלה אמר בפתם תנהו ללוי אע"פ שמתקל"ל העמוד עם לוי שיזכה בו ליהודה בבר זכה לוי מתור' מעמד נ' בפתם בשמיל יוהדה ולא מהני הדבר' הללו לא ניתנו לחזרה והכי מוכח מעובדא דסוחר וכלסור ופשוט הוא עכ"ל ולפעד"ב דל"ל דמה בכך אמר בפתם תנהו ללוי כיון דעכ"פ לוי לא מוכה בו לעצמו רק ליוד' ואיהו יכול לזכות ליוהדה כיון שלא בא לידו כלום ומעובד דסוחר וכרמי לא מוכח מידי לפי מאי דפרשי לעיל ס"ק מ"ד ולפי' לפי מה שפיר' הני' אדם שם ל"ד לכאן להתם טעמ' הוא שהשלחי אומ' כיון שהמתי' בפת שלותן להמרפא אינו אומר שהמתו' הוא שייך לבריהו ולא שהסרפור יתנו לך אבל הכא כיון לאמר הוא שהמתו' אינו שייך ללוי המה יוכה בו יוד' כן נלפע"ד: (פו) ללוי שיזכה בו' ולא לא ס"ג הפו' והטור בי"ד סי' רכ"ח ס"ג ריש ס' לתי שהיה לו חוב כידוע' ואחר חוב זה שיש לי כיל פלוני ויהא הנבחי לו חלקם חזוב כוי כיד עניים עמלם והוי כאלו הענייוס עמלם עותדים שם וזכו בו מעשם מעמד שלשתן ולא מתורת זכיה (ודמי לכפטרוסם של יתומים דעדיף מזליה וכמ"ש לעיל ס"ק פ"ח והיינו כמי מעשם דהוי כאלו היתומים עמלם עותדים שם) כן נלפע"ד: ולא כבעה"ת שער כ"ח סוף ח"ד דמדמי לזו להדדי והזיז על הרי"ף שפסק בפרק שור שנגח אלבעה ואמנה דזכו בו עניים מדין מעמד שלשתן ולפעד"ב דברי הרי"ף בכונים וכמ"ש וכ"כ בספר נדולי תרומה: ועיין בט"ז פ"ד דכ"ק סי' כ': (פז) יכול לחזור בו: ל' השור שהרי לוי לא יכול לזכות בדליוד' עד שיכא המכה לידו כמאן שלא זכה בכלום עכ"ל וכתב הסמ"ע דר"ל שלא זכה במעמד שלשתן ויכול לחזור בו קודם שיגיע המכה ליד לוי אבל לאחר שנתן שמעון ע"פ ראובן המכה ללוי ליתנו ליוד' ולא זכה בו יוד' ואין ראובן יכול לחזור בו עכ"ל ולפעד"ב לאחר שכבר נתן שמעון המכה ללוי אל פי ראובן לא זכה בו יוד' מעמד שלשתן דכיון דלא קנהו בשעה שהיו שלשתן עומדים יחד בתה יקנהו אח"כ הרי כבר בתבטל מעמדם ומה בכך שנתנו אח"כ ללוי רק אם אמר לראובן מתחלה ללוי לנתן תן מכה ליוד' אז הולך אז זכו לו אותו המכה שכיל שמעון אז בשאר לישמו דזכיה לעיל ר"ס קכ"ה והגיע אח"כ לרשות לוי ל' לחזור בו משעם זכיה וכמו שבתאחר לעיל סיון קכ"ה ס"ק ב' וס"ק כ"ח ועי"ש: (פח) ליתיה מפי הכתב דכיון דע"י שלוחו לא מהני כל שכן מפי הכתב שאין כאן מעמד שלשתן אלא הנותן מדבר לנפקד לבד שיתן לפלוני עכ"ל ריב"ש ועיין עוד שם. ונראה דה"ה ע"י כתב המקבל לא מהני ולדרכה נרא שפי מכתב הנותן וק"ל: (פט) הואיל וכתרלה המקבל כלומר ולאיהו יכו' המקבל לחזור על ישראל הטייב לו הואיל וכתרלה לבלא עלמו מנ"ח ישראל ולחזור בחזרו על העכו"ם לאיהו לאפסיל לכפשיל וכלאוה בשור ולהיינו דוקא לבבר הראשונה דלעיל פעיף ט' אבל לבבר האחרונה שם יכול המקבל לחזור עליו אם לא שפטרו בפירוס וכ"כ בית יוסף וס"ח (וכ"כ בחזו' מהרש"ל סי' פ"ו) ולפ"ז ק"ק מה שפתם המחבר כאן וכ"ל בהיון לעיל פעיף ט' הנ"ל הבבר ל"ל כמש שזהו לבבר הראשונה ולבבר האחרונה בשיכן פטרו בפירוס: (צ) כן לעשה כו' כתב הסמ"ע דקדק הט"ו לכתוב דאחר מישראל כן תעשה אע"פ דלא בעינן דנון המומחה כמ"ש הט"ו בס"ו אבל בעכו"ם דהיה יכול לומר מחמת אונס שתקתי עכ"ל ולאו ריעה מפיה דברים דברו מיירי בלומר בפירוס אינו רוצה דהא כתב כמ"ש הטור בס"ו ובס"ז מיירי להדיא דיכול להקנות בע"כ ובסוף דבריו יכול לומר מחמת אונס שתקתי: ולענין דינא נ"ב בשתק הכוונה דאחרונה דמיא אינ הרי הולה ליתלו ומ"ש הט"ו כן לעשה ל"ל דל"ל קאמר לא לתא לאפוקי אם אחר אינו רוצה לפי שאין כיון כלום ואני אהיה מוכרח להודות ליתן לך מפני האונס דבכי הא נוכל יכול לומר אנוס הייתי ולא הוה לך לבלא עלמך מהעכו"ם ע"פ המחלה זו וכה"ג בתבאר לקמן סי' קנ"ח ס"ו וכמ"ש שם ע"ש: (צא) ולא לומר אנוס כו' כבעה"ת ונוו לאתא שהעכו"ם הנותן הוא שלשון ואם

בתבו

שורי זהב

פעיף כ"ב הואיל ונתרצה כו' כ"ל דאפילו לבבר בתרוייתא דלעיל ס"ט דלא בפתלא המקבל מהנותן מודה כאן דבפתלא כיון דהעכו"ם בבר פטור כדיוסף מן הנותן וזה יש ללמוד ממה שאמר אח"כ אם המקבל הוא עכו"ם וא"ל לאחזש מתנו דמטור המקבל גם כאן הוא כן שזה המקבל נוטל להפסיד להנותן: ע"ש כן אעשה נראה דהוצרך לזה לאע"ג דמעמד שלשתן אפי' בע"כ הכא שאינו כי אין אנו יודעין אם ל"ל דק בא"ה כן לעשה הוא מודה וזה פשוט וגם בישראל בענין זה כענין שאמר כן לעשה אלא אמר כן אעשה הכא אינו אמת בעכו"ם

ג שהרי אינו
ויכה לו ע"י
עכו"ם לא
קנה שהרי אין
זכויה לעכו"ם
ולא עדיף
מעתה ג'
מוכיח
נמורה שם
ביתו' ° ועיין
בהרן סס"ק
לעשין מצלו
דיגין ס שם
נסס ר"י דנ'
מ"ליקים ס
מדבר שם
בתוספות
ע שם סעיף
ל' נשם אכיו
הרא"ש בסוף
פ"ק דגשין

כחנו לא ר"ל לאחר לאום הייתי : (צב) לא קנה שהרי אינו
ויכה לו ע"י עכו"ם לא קנה שהרי אין זכויה לעכו"ם ולא עדיף
מעתה אלא מן מוכיח נמורה • טור ופוסקים בסנהדרין זו וכתב
הרא"ש מהרשל"ם סי' שנ"ט. דכי היכי דאין מ"ש בעכו"ם לגבות ר"ל
הא"ם בישראל מוחר לעכו"ם ואין
לנכרי נכרי אין לפנ"ל לדון בעכו"ם
ס"ל דאין בו דין מ"ש משעמ' דלא
עדיף מ"ש מזכה נמור' ואין זכי'
לעכו"ם אבל ישראל מוחר הא אית
ליה זכיה וכמו שנתבאר בשלם
ופוסקים בכתה דוכתי ותסס
בח"מ סיימן ק"מ ע"ש : (צג)
מיהו כו' ר"ל דקנה המקבל •
דנכרי הר"ב ס"ע דמה בכך אחיר
כך להעכו"ם ס"ם הא ס"ל ר"ל
אלו דאין זכיה לעכו"ם ועייליתי
בתרי"ו ומרדכי ותני' מיי'
לבסר מפסים מי"ם ס"ח תני'
מהר"ם ולא כתבו שם בהאי
ליצנא שבתב הרב"ם דאין לבסרם
דבריהם שם לכיון שאחר לו תדו'
ליתן לו וגזה תהיה פעור אם כן
מיד שהעכו"ם כולל לו הוא פעור
ממנו והה כאלו אחל לו וגזה
אין לו על העכו"ם כלום דפשיטא דיכול לאחוז לעכו"ם ומחילא יכול המקבל להוציא מן העכו"ם מעצם דהוי כמקבל לעכו"ם כיון שאת'
לו גזה הל' תדור לו וגזה תהי' פעור מדברי הר"ב לא תגזול ממי מלקבלו לדון מעמד אלא אתה קנה המקבל ואלו
ליצנא מגזול שקנה אותו בדין ותהיה קנס גמורה וא"כ אפילו פטור יכול להוציא מן העכו"ם ע"י תקבילה אינו דאלו ולפי מאי דפריש'
אינו אלא מחילה והמקבל יכול להוציא מן העכו"ם כמו זוכה מן המקבל ולפ"ז נם הנותן אם יכול להוציא מן העכו"ם ודאי אם כן
לדברי הרב סל"ע (וכ"ם הפמיש הגהת הרב ואולי כיון לזה שכתבתי) (צד) ובכל ענין כו' כבר כתבתי לעיל סי' ס"ו אחין
לדברי הרב מכונים בזה בח"ם שבכל מקום אחין לקנין בתפס אם זכה ובכלם אוב לא מפקינן מוכיה ע"ש וח"מ הדין בכאן אמת דהיכא
שבבר נתן העכו"ם מה שבידו ואפי' לא היה מעמד אלא אם זכה המקבל כיון שהרשהו לתן ועשה אלא אותו ובתן לו הרי הוא כאלו הוא
בעצמו נתן לו ועמ"ש שם : (צה) יכול ליתנו לעכו"ם אפי' אחר לו ביום מנה אים לי מידך תנהו לעכו"ם פשיטא
שיתנהו לו כל זמן שאין הישראל חוזר בו עכו"ל טור והרא"ש וכ"כ התוס : (צו) לא זכה העכו"ם • הוא לעת הים מי שהולך
ושעמיהו דלא תקנו דין מעמד ג' להוא הלכת' בלא מעמד בעכו"ם איכו' ויקנו : (צז) יתן לעכו"ם דאפשר'
שאחר ליתנו לעכו"ם כיון דודע שנדיך הנפקד ליתנו לו עכו"ל טור והרא"ש : (צח) קנה הישראל ויכול להוציא מיד הנפקד
בב"ל לכיון שהקישו תכתוב מתנו של ישראל במעמד שלשתן כ"ש ממנו של עכו"ם עכ"ל טור והרא"ש ומשמע דאפי' אין העכו"ם תובע
את הנפקד לו אחת העכו"ם יכול המקבל להוציא מיד הישראל ולקחן כתבתי בל"ע ונסרלה שתוספות ודאי אי לא הכי :
(צט) חייב הלוה לפרוע נם לישראל המקבל שהרי כבר נתחייב לו ואם העכו"ם קנה את הלוה אין הישראל מפסיד בכך כ"כ הטור
והוא מהרא"ש • אבל בלי"ע דכמה כתחייב הלוה לישראל הא לא מבטל ישראל זו ולא עדיף מעמד שלשתן מזכה נמורה וכמ"ש הטור והרא"ש
עצמם ק"כ כי היכא דלית לעכו"ם זכויה לדידן ה"ה לא אמי עכו"ם לגמוכי לישראל ע"י ומקבל ובדאיתא להדיא בש"ס ס"ח ותוהו כתך (דף
ע"ח ע"ב) דאין שליחות ומכיה לעכו"ם לא אינהו לדידן ולא אתן לדידהו וא"כ לא זכה הא הישראל בחתון זה מעלים אלא דאי בעי
העכו"ם לתבוע לפנינו את הישראל הנפקד אם הלוה ורוצה לחזור מהחתלה אם כשהנפקד אם הלוה רוצה לחזיר הפקדון אם המעות
להעכו"ם אחמת שהעכו"ם חוזר בו לייתיבן ליה דא"י לחזור משעם דכיון שהקישו תכתיב ממנו של ישראל ע"ל מעמד שלשתן דהוא
הלכתא בלא מעמד כל אבן מתנו של עכו"ם ולא עדיף עכו"ם מישראל לכי בשביל שהיה עכו"ם יהא אינו עכו"ם נגלה קנה דאם מתנו
אם אבלו אין לזה טעם כלל וכן משמע בדברי התוס' שאחם מקום לין זה כמו שכתבתי ור"ל ואם הנותן עכו"ם נגלה קנה דאם מתנו
של ישראל הקישו ע"י מעמד ג' דהוי הלכתא בלא מעמד ג' ומשמע דר"ל כשהעכו"ם בטיח דין ישראל ורוצה לחזור אם אינו לגבות בכך כ"כ הטור
בדאמרינן בפרק הגיזל בתרא עכ"ל ומשמע דר"ל כשהעכו"ם בטיח דין ישראל ורוצה לחזור אם אינו לגבות בכך כ"כ הטור והרא"ש
עצמם ק"כ דאין לחזור לעכו"ם מחמת שחזור בו דייבי' ליה אחין יכול בו וקנה המקבל משעם דאם מתנו של ישראל
הקישו ע"י מעמד ג' כ"ש מחמת העכו"ם ועוד אחמרי' ליה כך דינכם אבל אם העכו"ם מוציא בכח מהנפקד אם הלוה הישראל אמה
ותחייב הישראל הא לא זכה בו המקבל כלל כיון דאין זכויה ואין שליחות לעכו"ם לא אינהו לדידן ולא אתן לדידהו ולא עדיף מעמד ג'
מזכיה נמורה לגבי ישראל ונם בחדרבי (לשון סנגיטה ומרדכי יפן) משמע דאפי' שבתב ר"ל ואם הנותן עכו"ם והנפקד והמקבל
ישראל ובא המקבל ותבע שזכיה משעם שליחות ליתרבאי ואין שליחות לעכו"ם מ"מ נתחדש' דהשתא מתנו של ישראל הקישו בהלכתא
בלא מעמד מזום מעמד ג' מתנו של עכו"ם לא כ"ש עכ"ל משמע דהא קיים' דאין שליחות לעכו"ם אלא דמ"ל הקישו מתנו של עכו"ם
ופסקינן שהעכו"ם מחייב ליתנו לו ואי' לחזור בו אבל אי מחייב הנפקד לא שמענו כיון דאין זכויה לעכו"ם וכן משמע בתנודה שבתב
כ"ש מתנו העכו"ם ועוד דלדיוסם עכדיגין ליה עכ"ל וכן נראה לפרש דברי המ"ג דף קס"ח ע"ב ותני' מיי' בספר קנין סי' מ' אבל
הרא"ש נראה שתפרש כיון דבדיוסם הוא כן דייבי' ליה לישראל בדיוסם וע"כ כתב ועוד אנם בדיוסם הוא כך עכ"ל ולא כתב לשון
שבדיוסן ליה ומברתו כל"ע דהוכח מדון לישראל זה לגבי ישראל אחר בדיוסם (ואפשר לכיון דהיה המתון אל עכו"ם ונקנה לזה
דייבי' ליה בדיוסם אף לגבי ישראל ולא לגבי סי' ס"ו אבל ס"ו ונאמן ס"ם שם"ע גבי ישראל אבל אם עכו"ם בדיוסם אף פרוך לתחייב
המתן ליתן לן בהך דסי' ס"ו נופיה אם חזר העכו"ם והוציא בכח מן הלוה לילמא הלוה פטור וכן מוכח לתרוץ בתשו' מהר"ם מלובלין
סי' כ"ב דאפשר דהישראל אבלה אשר מהעכו"ם פרוך להמחיר ערב אחם ויבלו עליו העכו"ם ויוציא מידו ומלקנו הרי משמע לתרוץ
אלא העכו"ם מוציא בכח מחייב לאחוילה לו הא"ם אם היה לו עדיים אבלה בדיוסם מתנו וא"כ הכא אישראל פטור ותו דאפי'
מיתה

טורי זהב

אלא מהנו לאחלת לוכסא עבד כן : ע"ש בהגה"ה ואפי' נטל שלו כו' נרוך עיין דוהו לעת ר"ו שבמרדכי בהגהות בתרא ובתלא
עליו לכתב על זה שהר"מ תפוטרוזיה בלינ ומ"ל דאין חדש בתמם על הבטל בשבל מכוס ובכ• בסמ' הסתבר בסי' קכ"ח ס"ב והיה הלבה
פסוקה בכל הפוסקים וא"כ לאה הבית רת"ח כאן לעת ר"ו אוב לאיתי במרדכי ח"מונה שהיה דהר"מ מפולשיה נרוך לחיות קודם מהי פיסקא ואלו
לדלעיל מיהה שם בענין כלאלא לכוכם • בטור סי"ג וכן כתב בעיר הגיעור וכו' כנראה לחוקי להירוזלמי בסבלו בסי' בוה דוקא לחרינן
בלם ליוסא ערמה פטור המחלה ח"כ מיהו להתקבל מעבר מלתבע על שהעני וכזה כ"ע מודו דפטור המחלה דלמיתי' זה לא מתיישב שפיר הא
דקאמר בירושלמי אבל עבו ערמה חייב [ולא] מחוייב תשובת הרא"ש ברכו ס"ו בתה שחיר הענני מבשהה חייב לו דמשמע אלו היה בשעת
מעמד ג' עשיר היה המחלה פטור וכ"ל שהוא בלתך זה לעת העיטור והרא"ש ומ"ע סקר"ח כתב דנם הרא"ם מודה בשם הפמי"ח וא"ל לחן על מ"ש
שהמחלה דומה בלך ושוב ראיתי מודע הרוקח יפרש"ר בשם הרא"ש סי' כ"ח הו שאין לו בכסיס וכו' ומשמע מכל זה שהעני יכול לחזור אל המחלה
דאלו לעני היה מעיקרא להרוקח כתב לא"כ וכן אני אחר בכל מעמד שלשתן הא כזה בשעה לא"ע הוא מקח טעות • ע"ש וכן/ כתב א"א
ז"ל נם המקבל הקשה ס"ו דאם אין אם מעות לנע"ם בוד הסולתו ותו דהתם אפי' מעכו' נא מתנו ונגלה לתלא מתרגלים כתפרשה אלא עדיף
התם

מתוכו על עכו"ם: סה גם לישראל המקבל מן העכו"ם שדה כדר נתחייב לו ולא שעכו"ם אנס ונטל לא הלוה אין הישראל המקבל מפסיד בכך: סו לוה חייב לשלם לי' השור שאינו אלא שוחר לבני בתה שהיה שוחר לבקרן ושטור מהאוכלין ואפי' אכלו העכו"ם עד שהגי' הפקדון לביתו פטור (וכ"ש לתה המשיחו המחבר) ואין זה מכיל עצמו בתמון על הפקדון זה כו' (ע"ש שמנחת רחוה לזה מהגמרא) אבל בתלוה לא שייך ס"ש דמלוה להלוה לתנה וכשו אבלו ליתן לו ממון אחר עכו"ל השור ואין זה לפקדון כתבו הטור והמחבר לקמן סי' רכ"ב ס"ח ודוקא בפקדון ליכא הכי ולא בחוכם אלא שהו להכיח לו ממון מכירו וכמ"ש הטור והמחבר בסי' שנ"ח ס"ד

סה גם לישראל המקבל ואם פקדון הוא ונכנס העכו"ם בביה הנפקר ונטלו בחזקה סו (ק) פאינו חייב לשלם לישראל המקבל (קא) (ל"ואפי' (קב) בטל (קג) אלו והכיל הפקדון (קד) בטל מן הפקדון כל מה שהוכיח עליו (הגהות מרדכי פ"ג דב"ב): מבנסת

ואפשר מהאוכלים ואפי' אכלו העכו"ם עד שהגיע הפקדון לביתו פטור ואין זה מכיל עצמו בתמון על פקדון והגיע רחוה זה כו' אבל בתלוה לא שייך אלא עשיתי דתלוה להולא' ביתה וכלו אכלו ליתן ממון אחר עכ"ל שור ואין זה לפקדון ומי' ס' (קא) ואפי' בטל כו' בהגה מרדכי אותה דין זה על פקדון ע"ל ומ"ש לקמן בסמוך והר"ב כתבו כאן (דף קי"ז ע"ב) בפקדון על עכו"ם לפי' בבר הרש"ל ודע"ל דבבר בתמיב הישראל ליתן הפקדון לישראל אבל לפי מ"ש לעני' דבבר הרש"ל בי"ב ובזרע' מעובר דהה' לא זכה הישראל בגל הישראל ק"ס פ"ג ודבלאו הכי יכול לבטל מהפקדון כל מה שהוכיר עליו ואפי' ה"ל מסה מפוכטיו ז"ל בהגה"ה מרדכי מוד' בזה ודוק: (קב) בטל אלו כו' ע"ב על הרב בב"ב בבת' ובהגה' מרדכי שם מביא דה"ל מזה מפ בטיוז"ל מולא על הר"ו בזה ונם בב"ו לאפקידו בס"ם ע"ב בתב לאין בבר ר"ו גרלין בעיטו והביאו בל"מ כאן ון"ל בתב בהגהת מרדכי רב"ב פ"ג על לאוכן שבאו אבסים בביתו ליקח גו' בבת' מזכון על לאוכן בבר"ל שמעון דין הוא שיעבב לאוכן על שמעון בבר"ל מבכוו ופתב ב"ו ואין דבריו גרלין בעיטו וכן גרלה מדברי הגה' דבבת' וכו' מרדכי שם בים מי שאולא על בבלה זו ע"ב עכ"ל ל"מ מבמע דס"ל בבה"ל דבאן שהפקדון הוא על עכו"ם נם הגי' ובלאחר רב והר"מ מפוכטיו יוזע מולה וכמ"ם בסמוך מבעם דלא זבה הישראל בו דל"ב לחלא בתם בבבדי המחבר נבי מלוה ולפסר שהבב כאן אבי שם בהגה"ה אול בו והבריע כבי"ו וכן מבמע קבת מדברי בתבו' פ"ו דף קע"ו ע"ב שבתב לבבדי ב"ב ו' ע"ב מבאב בלא ס"ל בב"ו ו"ו לפסר ע"ב ס"ם בל"ל לבבב ל"ב לא בלינ הב"ו ולא בתב דמבמע בתיירי בבבבת מרדכי אלקו מבבון אל לאוכן בבבל שמעון שהיו בבבוריס שהוא שהמעבה היה מבבון אל שמעון ולפסר אלו הוי ידעי שהוא מבבון אל לאוכן לא הוי בוטלים בחזקה אל לאוכן בבבל שמעון ולבבב ריב מזליה דלאוכן אלקו מבבון גרם אלא ידעו שהוא אלו ונם ה"ל לחולדים שהוא אלו אבל בבתם בוכי לישול בחזקה אל לאוכן בעד שמעון אל"ם שהוא בבבל אל לאוכן ופסק לאוכן עד שיתן לבם אל שמעון ק"ס אלו בבלו אל שמעון ובכה"ג מיירי כאן בהגה"ה ולא על נב דמדברי ה"ר ר"ו אדון הוא מבה מבוכבריא"ל בם מבמע דבבינ נם בבה מדבהיא דאין לך בתבם על מבבו ומיבב לבלם לבר מאבבוכא שיעבב הנמל' מ"מ בין לאין לאייתו מוכבבת דבאלו בתם אלא היה בבד הבתבם מבל מבבו בבידו בבידו יכול לבתו לו שבדי בם אל מבבו לוקא ולוכבים אותו לבתן אל מבבו אל לאוכן בבבל שמעון אל אל מבבו אל לאוכן בבבל שמעון אל לאוכן בבבל שמעון אל לאוכן בבבל שמעון

ק"מ ה"ת שער כ"ח מק"מ וכתבו התחבר סי' כ"ו ע"ב נמ"ס סס

וכן מ"ל בהגה' מרדכי דלאו דוקא שהצבר הפקדון ע"ש ואפשר לפי שהרב ריקה שה"ר משה מקוטשיזא חולק לכך כתב טושל"ן הפקדון לאחר הוצאו מיחוק בוטל מחמו לכל לא כבר נתן לו מהחוקק : (קה) מבנסת כו' כבר כתבתי סי' כ"ו סי"ב ע"ב :

ס"ל ועמ"ש בפרישה עוד מזה ופרשתיהו : **סז** אין לריך מעמד שלשתן דוקא כדלם הלחבר ג"כ בסי' ס"ו ס"ב ע"ב ועיין בחכן עוד סי' כ"ח :

קכז א שכל מה שקנה עבד כו' לפי ה"ש ודעה זו אפילו לא שכן הבעל והאדון בדי לי שהשטות הן שלו ונם כתבו עליהן שטר חוב ונתנו להן אם"ה אין להן עליו כלום וכ"כ הר"מ ועמ"ש : **ב** ויש חולקין בזה ל"ל מחלקין וס"ל דהייטו דוקא בלוו מהן חעות שחוכים דאיכא למימר דלא לוה וכתב שטר חלא תשום דבעי לגלוי הוחו שכיון ולהאוטיאן מיהן עי' הלוחה זו מאח"כ כשהשטות היו גלוין ועומדין ביד האשה והעבד דלחריכן דכיון להן ע"מ שיון לבעלה אי לרבו רשות בו אפילו בחעות שחוכים דוקא כשהשטרם הלדון והבעל שעת בדי שהשטו' הוא שלהן ולגלוי זוחי הוא נעל שכלל דלאוטה חילא בין בלאשה קלקא מבעלה אי הבעל מרבו אלא דס"ל דיש חילוק בין מכירת קלקא דאיכו כעב' בזה עבד להלוקח ובין הלוחה דלין כוחא לאדם לגוי' כשאיה עבד לאיש אלוה מ"ה לחריכן בהלוחה דלהוטים שיהו נחכון אפילו בחעות שאיכן שחוכים ובל"ר שהאכרתי כזה והחקור הוא בא"ש סי' פ"ה ס"ו ובל"ל בטור גרים סי' קכ"ח : לא

קכז בחב בחזו' מהר"ר משה אלשיך סי' קכ"ד שחעון מכר בית לראובן וקבל עליו לסלקו מכל ערעורים ושבבר לו ע"כ והדמכרם שבמת הפקיד שחעון ביד לראובן שכבו' זהו' ובא שחעון ואחר לראובן השבחות שיש לו בידך חנם לבוי בחע"ם ואחר שחתלה לראובן בא לוקח חוקדם והוציא לראובן מן הבית ועתה אינו רוצה לראובן ליתן השבעו' לבוי בחאמרו אלו הייתי יודע בא הייתי חתרל' ליתן לך לבאורה נרא' דכיון שבא כאו השבעות ביד לראובן בחורת חשכון על דמי הבית אם יוציאנו לוקח חוקדם אלא בחורת פקדון אלו היה שחעון חובעם חחנו קודם שיוציאנו החוקדם לא היה יכול לראובן לעבבו בידו חעשם שחא ישרוף החוקדם הבית דחעיקרא לא נחחייב לחת לו חשכון אם כן כתו שהיה שחעון יכול ליטלו חחנו יכול גם כן להקנותו לאחר בקנין או בחעמד שלשתן לחרוכ' יכול לראובן לעבבו הפקדון דאפי' כבר נחנו לבוי כיון שבטרו של ראובן חוקדם ושבבר לו חשלשלי אינ' הוא שורפו מלוי ואע"ג דהאידנא אין שורפי' מחשלשלים שחכר חשום חשכירת חשרות לא שכיח וגם לא יבא חשר חרשותו לבחרי שבאין בחר בידו אם לחוכל הלכך חביב אחוכו לבנות חחנו ב"ח ע"כ וק"ו הכ' שנוף הפקדון עדיין אבל החוקדם ואפי' אם היה הכ"ח אחקבה אות' לו שחעון הוא כ"ח חוקדם לראובן וראובן הוא כ"ח חאחר אפי' שהיה לאותו חוקדם שבבור החשלשלי אינב חקרקעי אם קדם החאחר ובבה חה שבבה נבה כחו שהבריח הכ"י בסי' ס' והרי שתה לאחר שהוציאו החוקדם חביתו קדם ובבה וכל אם חי שחקנה לו שחעון בחעמד שלשתן הוא חקבל חתנה. ע"כ הבריו • ותחיה לי אם לוי חוא חוקדם היאך יוכה בו לראובן חעשם ב"ח חאחר שקדם ובבה הלא פ"ש דאין ב"ח חאחר שקדם ובבה לא אייך אלא כשבבנין החשלשלים הם ברשות הלוה אבל כשאכרם לאחר בשושל דאין ב"ח חאחר יכול לבבות ואפי' קדם ובבה חוטיאין מידו ואותבין לזה שאכרו לו ואם כן כיון שבבר הקנם לו בחעמד שלשתן שהוא חכירה חחם לבל דבר וכלאוכת בפוסקים בכחה דוכתי היאך יוכה בו לראובן אפילו נחנו לבוי בחנה הרי הוא אלו לנחרי חחחלה : וח"ל כחו שהבריח הכ"י בסי' ס' • לא ידענו' חאי קאחר דאדרבא' הכ"י אם כ"ל ב"ח חאחר שבבה חשלשלי' הכ"ח חוקדם שבבה לו חשלשלי אינ"ק הוא חוכיח מידו ולא אייך בזה חקנ' הבוק שהרי הכ"ח חאחר לא קנה החשלשלי' חחחלה ' וא"כ לא' אדרבא' אם לוי הוא חוקדם ושבבר לו חשלשלי אינ"ק הוא חוכיח מראובן • ואם' לפי מה שכתבתי לעיל סי' ס' דנם בב"ח חאחר שבבה אין חוכיחים חחנו הייטו חשום שלא היו רק חשובבדים לראובן חאח"כ הכא שהיו חכירי' בלוי חבבת החחלה • וכן בדין אם היה לראובן חוקדם בלוי אפי' חוכיח וכלבע"ל לפי מאי דקי"ל דהאידנא' אין חורפי' חשלשלי' שחכר חשום חקנ' הבוק ל"ה אלו היה בידו אל לוי לא היה לראובן יכול לעבוב ח"ל מה בכך שהוא עתה בידו אל לראובן ס"ה הרי לוי קבנו לחלוטי' חיום הבחחלה ול"ל לבשרות הבחם כיון אלא אבות ונם לא יבאו מרשות הבותן לבאחרי ל"ה לא עבו בו חקנ' הבוק וא"כ הב"ג בבבנות חשלשלי אינ"ק אלא חבשרות אבל בחשלשלי כיון דאחרינן דעבו בו חקנ' הבוק והבבנות חשלשלי אינ"ק אבחתוב בבשרות כחאן אלא בחיב דאי לבבנן חשלשלי' ל"ה הייאך בלאחר לחבאין לבבנן אם הוא חוכיח בידו חוקדם ושרבו חחי שחכרו לו • ואפי' לפי מ"ש הב"י דבב"ח חאחר בבדם לא עבו חקנ' הבוק אם כיון דהוא חוזה דבמכירה עבו חקנת הבוק ל"ה לא חבחבר לאלא כיון דמכירה לחכירה דחה לי בקנבו בחבוב' והוא בבתו לו בבאחר קבטי' וכיון שבבר בחכירה בחעמד שלשתן שהוא קנוה נחורה חה בבך שהוא עתה ברשות הב"ח חוקדם :

גם מ"ש חחר"ח לבשוך בחחלת החבו' דאין לראובן יכול לעבבו חעבו' שהיה יכול שחעון ליטלו חחנו ולא היה יכול לראובן לעבבו כו' לוכו חדוקדק לאפי' היה חייב לו חחעון חוב ברור בבר וחא' יכול לראובן לעבבו ח"ל כיון שלא עבבו לראובן והוזה שהוא הפקדון בידו ואתר לה ליתנו אלא חבו' חבו' לוי וכן חבאחב בפוסקים :

קכז (א) שלוה מאשתו כו' חעבבו כו' לא חבבבו כו' ל"ל שבתבו הבעל והאדון שע"ח עליהם : (ב) ואח"כ נירשה כו' וכ"ש אם לא נירשה כ"כ הר"ם בא"ע סי' ס"ב : (ג) שכל מה שקנה עבד כו' עיין בחבו' חבו"ש ח"ח סי' ס"ו • ועיין בחבו' מהר"ח ן' שבון סי' קנ"ח : (ד) מה שקנה וכל מה כו' לפי שעשה זה ולפי בבר' זו אפי' לא שבן הבעל לו האדון בדי שהאשו' שלהן הדין כן : (ה) ויש חולקין בזה וס"ל דדוקא אם היו הרשות שחוכי' כשלוה חשום לבגלוי אזוי הוא הבעל לבד אבל אם שחוכי' לא ואף בשחוכי' לדוך שישענו בדי ובתבאדו דיכי' לו בא"ש סי' פ"ו ועיין ח"מ שם :

ועיין בא"ע סי' פ"ה סעי' י"ב בחבו' בחחבבר ובה"ב וז"ל בחלאה ביד האשה חשות לו חשלשלין ובאין לאחרת חתבה בחבו לי ובאין לאחר חעשה ידיך הם ושלי הם בלחשות ויבקח בהם קדקע ובאין לוקח לוכל פירות ויש לבחרים על מי שעושן אבר ולא אחרה ע"ח כן בחבו לי אלא ובא לבעלי רשות בהם אלא בהם אם אחרה עליה לבבות ראיה (הגה"ה ח"ל בא"ל) בלחבת דוקא בחשות שחוכים אבל בחשות אחוכי' בלחבה' לחבה' לחבר אלו הם ודוקא' לבאחרים בחוך הבית ועיל"ל סי' פ"ו ו"ל דאם לא בחבו בידה ויש לה חבו לחבר אחין לה לו אם אחרה לו בלחבת בבל ענין ועיין בח"מ סי' ס"ב) ואם אחרה לחבה בחבו לי בחבבה בבבעת אבוע' בחבת אבחבם לה הבעל ובאינו לוכל פירותיהם עכ"ל • ובבבי החבבר חושבקים חבבבי הרחב"ם סב"ב חה' לי אות ובבוחו הטור אם ובבבי הר"ב הם ע"ם ח"ם בל"ח אם וז"ל עבבה לבבית בחב בח"מ אבן הוא בעת הרחב"ן אבל הרחב"ן בחב אבות בלחבת וב"ל הח"מ ב"ב דה' חבבה ובבה וב"ז חבבבות אחבה ובחבין ובחב ב"י ס' חוקת הבחבים דף קס"ב ע"ב דל"י ובישב"ן בחבו' בבבבבי הרבב"ן בבלחבת ובעיל סי' ס"ו לבחבת בחם הרבב"ן ובהר"ם דבחבות אחבי' אבחבו' הבא לבחבת ובחבות אחבו' לבחבת ובעיין לבחבן ובן בחב הר אב"ן בחבו' סי' חחבי' לבחבות אחבבם אבחבה לבחבת וב"ב בחם חבבת מחבבבים ובב"י בחם חבבבו הרבב"ן בבחבב"ן בחבו' בבבבבי הרבב"ן בבלחבת ח"ח לבבבן חבבה בבבר לבחבב ובחבו אבבבה בחבבבות אבה חו בבבה חן הבחם הוא בחבבבבן בחבו' סי' ס"ו ובעיבתו ובבוחב בבבבה אבבבה בחבבבות אבה חו בבבה חן הבחם הוא בבבבבבן בחבו' בבבבבי הרבב"ן בבלחבת ח"ח לבבבן חבבה בבבר לבחבב ובבבבבה בחבבבבות אבה חו בבבה חן הבחם הוא בבבבבבן בחבו' בבבבבי הרבב"ן בבלחבת

ג לא יחזיר לבניו לכל גר הוא כקטן שבולד וכמלא אחיהו בתורת ירושה ונם קכמים אמרו שהמחזיר אבידה לעכו"ם הרי הוא בכלל כו' וכמו שכתבו העור והמחבר לקמן בסי' רס"ד וזה נמי אע"ב אחיהו אלא גר מ"מ אין להחזירו לבניו דבניו לא עדיפי כזה מאחרים ולפירש"י דפי' אין רוח קכמים נוחה היומנו לאין מחזיקין לו טובה בכך א"ם אפי' אבל הר"ן פי' כפירש הראשון אין רוח חכמים נוחה היומנו לאין רוח חכמים נוחה עליהן מכח מעשיו • וי"מ כאלו אחר אין רוח חכמים זוכות ויונא "מתנו מזה העושה כן : ד

גילדתן בקדושה רוח חכמים נוחה כן פירש"י והר"אם אבל לפי ר"י הוא איסור בכבה"ג אין רוח חכמים נוחה היומנו דמחלף בישראל ואם יקדש אשת אביו יאמרו אלא תפסי בה קידושין וכשייבם לאשת אחיו יאמרו אפשרוה מקלי' ונם יבא ליבם לבתאלה (לגיר' דנתר' דמייבמי') ובהורתו ולידתו אלא בקדוש רוח חכמי' נוחה היומנו בתה אעפ' לפני' מזור הדין דלא אתא זוס תורבה תיכות • ולפי' קתא הקשו מעובדא דמרי בר רחל דהוי כן איסור גיורת ואים' הפקיד ביד רבא בקדון והי' רבא מהדר אלא להחזירו לו ותירצו דשאני התם דאמו היתה ישראלית דבתעברה מאיסור בגיותה ובכה"ג אינו יורש לאביו כלל ואפי' לאחר שנתגייר לא בדין ישראל (דעכו"ם ועבד הבא על בת ישראל הולד כתותו) ולא בדין עכו"ם דבדיני אומות אם היו שניהן מוזרין לגיותן לא היה יורש את אביו מאחר שאמו מישראל מאל"כ כשאמו ה"ג"כ עכו"ם כשנתעבר וילדוהו לאח' שנתגייר וגר ירש את אביו הגר (כמ"ש השור לקמן בסי' רפ"ג) מ"ה כשאביו גר רוח חכמים נוחה היומנו כשהחזירו לו ועל"ר מ"ש עוד מזה :

קכח א אין הלוה חייב לשלם לו המלוה אלא אם הביא לו הייתי מקיים אותו והיה מוחל לי החוב כדמסיק המחבר

ב (ו) הלוה מהגר שנתגיירו בניו עמו ומת לא יחזיר לבניו ואם החזיר ג אין רוח חכמים נוחה היומנו לבמה דברים אמורים כשהיה הורתן ולידתן שלא בקדושה (ז) אבל אם היתה (ח) הורתן שלא בקדושה ד ולידתן בקדושה רוח חכמים נוחה היומנו :

קכח דין הפורע חוב של חבירו או שמשכנו בשביל חבירו וכו"ס :

א לא הפורע חובו של חבירו שלא מדעתו אפילו היה בשטר (א) ב ואפילו הירה עליו משכון גונטלו זה שפרע **א** (ב) ל אין הלוה חייב לשלם לו ונטל משכונו בחנם וחרי אבד זרה הנותן מעותיו (ג) ה ואפילו אם הירה המלוה רוחקו

והמחבר נוסייהו תולו דכלתמכת (וכמו שהוכחתי לעיל סי' ס"ב בעלי ס"ק ה' ע"ב) ודוקא כשאמרה לאחרים בתנו לי ע"מ שאין לבעלי רשות בו לוכה כלתמכת והחילוק פשוט ומבואר בהרמב"ם ובה' ביגיד • ולא"כ דברי הר"ב כלל"ע : (ו) הלוה מהגר כו' והל"ה מי שיש לו פקדון מהגר לאע"ם אלא עשה לו שוכה אם הית' הורתן אלא בקדושה ולידתן בקדוש יחזיר לאם ורוח חכמי' נוחה היומנו ולאחרי דעת ר"ת כן הסכמ' התו' והר"ן והטו' ועיק' : (ז) אבל אם הית' הורתן אלא בקדוש' ולידתן בקדושה אינו חיי' להחזיר ואם כא לחזי' רוח חכמי' נוחה היומנו כן תוכח מתתכי' אוף שביעי' לפירש"י והמחבר ומייעתו דתכן התם לא יחזיר לבניו ואם התזי' רוח חכמים נוחה היומנו • ומ"ש הכ"ת בזה בדעת העור לבתתלה לא יחזיר דפלונת' דרש"י ור"ת הוא לענין דיעבד אם עבר והחזיר לא מחויר לבע"ל דהא רוח חכמים נוחה היומנו קאמרי ואם איתא לאיכא אוסור לבתתלה איך אייב לומר רוח חכמים נוחה היומנו אלא הביקר שש"ם הוא בעור וכמ"ש הכ"ו וכ"ל בעור כמ"ש המחבר כאן וכוונתו דבהורתן אלא בקדוש' ולידתן בקדושה בכון לחזיר לבתתלה לכם ורוח חכמים נוחה היומנו וכן הוא להדיא כרמזים פ"ק דקדושין שמחבר העור סי' כ"ד ח"ל הלוה מן הגר שנתגיירו בניו עמו לו שהיה לו פקדון אמנו ומת לא יחזיר לבניו ואם היו הורתן אלא בקדושה ולידתן בקדוש' יחזיר לאם ע"כ וכן הוא מסקנת הרא"ש ועיקר : (ח) הורתן אלא בקדושה היינו כשאמו היתה ג"כ עכו"ם אבל כשאמו ישראל ונתעברה מעכו"ם כיון דבכה"ג אינו יורש לאביו כלל דעכו"ם ועבד הבא על בת ישראל הולד כתות' ונם אם היו שניהן' מוזרי' לגמורם לא היה יורש את אביו דבתר אמיה אזיל ונזירות (מזכה ומרא דף ק"ז) יחזיר לאם כן מתבאר מהרא"ש והר"ן :

קכח (א) ואפי' היה עליו משכון כו' עיין מה שהעליתי לקמן סוף ס"ק ה' דהיה בידו משכון הוי ספיקא דדינ' והמחב"ה ואי וק"ן) תפס לא מפקינן מיניה : (ב) אין הלוה חייב לשלם כו' כתב המש"ע וז"ל ולא לאוכר שש"ת דתבירו דיכול ובהלכות לגבותו מהלוה דשאני התם דאוכר הש"ת בכתיבה ומסירה ומעמיד לוקח השטר בתקומו לגבות מלוה אלו מה שאין כן כאן דמיירי ב מהירוזלמי שפרע חובו אל מברו ואינו לוקח כח ורשות מקודם לכן מהתלוה וק"ל וזהו דלא כמ"ש בשאלתות יוסף בתשובתו סי' כ"ח דדיינ' אות שכיהן הוב' בהלכות להדיי ודו"ק ע"ש עכ"ל ולפעד"ב דשלא כדת הדיג על הר"י בזה דבעובד' דר"י לא היה כתיב' ומסיר' רק שעבו"ם מכר שש"ת אל ישראל שם ג"ל הטו' בלא כתיב' ומסירה כדאוכת לדדי' בלשון השאלה שם שלא הוזכר שם שהיה כתיב' ומסירה ונם אית' שם וז"ל ותה מסיב איני אייב לך כלו' ד כתכן שם כי לאו בעל דברים לידי אתו ואי היה לו כתיב' ומסירה לא אויך לומר לאו בדל"ת ועוד דבשאלתות יוסף שם כתב בעל דאיפסקא שם ר"י בס' מי שאת עכו"ם שהכר שש"ת ליישראל כיון שבדיניה דדיינ' ליה אם חזר ומחלו אינו מקולו וכן כל שבותן בגמ' דף ק"ע בדיניה אפי' בלא כתיב' ומסיר' מעלם ע"כ וכ"כ גיסי כמהר"ר משה ובהגה' ש"ע סי' ס"ו סעיף כ"ה ל"ל שם מדב' בענין שהישראל הרשהו ע"ש הבאתא לקנו' ואינו משמיענו אלא שקנייתו קנין אבל מאן ליימא לן בשפורע חובו אלא בראשות ישראל אלא יהא בכלל פורע חובו שהו' פטו' עכ"ל • כוותיה וכ"כ ואם איתא הי"ל להקשות מש"ם וכל הפוסקים מהכלל דמכירות שטרות אלא ולאי אלא על דעתו לדמות מכירות שטרות בכתיבה השור בשמו ומסירה לפורע חובו אלא מדעתו רק שנא להקשות מהכי' ומהרמ"ל דבדיני עכו"ם אי"ל כתיבה ומסירה ואם כן בהשאלות יוסף מודה דבכל חוב לחמ"ע לדינא ואין בהן הענה • כלפע"ד ברור : מיירי וכן

ומ"מ מה שברלה מהשאלות יוסף דנבי עכו"ם בשוכן שיפרע מדעתו כאלא נתן לו העכו"ם כתיבה ומסירה אינו מוכרח ופשט דברי פירש"י שם בנדרי ל' ל"ג מלוכלין פי' כ"ב ע"ש וכן נראה עיקר : (ג) ואפילו אם היה המלוה דוחקו לפרוע כו' גם דין זה אף על פי שכתבו המחבר ע"ב וכן דעת בפשוטות ולא הבינו בב"ל שום מחלוקת בדבר לפע"ד הרבה חולקים בדין זה ולפע"ד דהוי ספיקא דדינא ובמו שאמר • שהרי"ף הביא והרמב"ם והמש"ג והנ"ה מיי' שהביאו הירו' המחיבו בעל חוב דוחק וכן הגלמי גבוליה בשם ריש"ו ותש"ג שהיה אפש' לומר שמחבו עצמם הירוזלמי אחה שכתבו מתחת מ"ת אין זה עיקר לפע"ד דכאין דבירוזלמי פלגלו בזה הי"ל לכתוב אלו דינא בתי' אלא נראה שבירא לזו דבע"ת וכ"כ התו' שם דוחק לדיך לשם והיינו תשוב דבירוזלמי הוכיח כן מתשבה דשקל שקלו ואי לא שקיל מתשכנן אלמא דלא ס"ל לירוזלמי דף ק"ח ע"ת דאפשר לאוקמה בחבור ונבוי וא"כ כיון דבש"ם דילן בכתובו' מוקי הך מתני' בחבו' ונבוי לא מוכ' הוי דינא דירוזלמי מתתני' וכדאית' בשם ריב"ן בתו' בשם ר"ת ומיילא לא קי"ל הכי (שוב מצאתי בסוף ספר גדולי תרומה שכתב דלא ס"ל להרי"ף והרמב"ם כהירוזלמי בבעל חוב בל"ה הא מכי דוחק עיין שם) : תכן היא וכת'

ותו גרא' דמסקי' הירוזלמי נופיה דבע"ל דוחק חייב לשלם דהכי גרסינן בירוזלמי בנדרים פרק אין בין המודר עד כדון בבע"ת הכי' שב"ב דע' שאינו דוחק בבע"ת דוחק בשמעון' מן הדא תדע לך שהיא כן דתיבון ומקריב עליו קונין זכין ונקנין זכות ובלדות תעלות ותשמות הרא"ש שם בשלא בכבם לידו כלום וכא בשלא בכבם לידו כלום ע"כ ונראה דה"ם דתכן בפ' אין בין המודר בהך מתני' דשוקל שקלו דהכהן שהלוו כפורשו יכול להקריב עליו קנין כו' ומשמע ליה להירוזלמי דמקריב משלו והתם אי לא הוי בעל בית מקריב ולאי הוי מתשבני' אותו דכיון בנדרים דשל נבוה הוא לאחן קיום ומשני מי שברת דהתם מיירי בשלא בכבם לידו אל כהן אינא לפרושי שבבר הפרים קרבנותיו ונאכלו ונפסקו בפ' מיד הכהן ותו לא מקריב בע"ה והיינו כדמוקי בש"ם דילן בחבור ונבוי וכמו שפירש"ה תוס' שנבה ונאכל מיד השלא לתו לא מקריב בתר דכתובו' בלחריותו וכ"ל בשלא בכבם לידו וכאן הרי לא נתן לפורע בבר מעות בשלא וא"כ ל"ל דבע"ת דוחק חייב בשלא כן ולא כת"ש בלבע"ל בעת הירו' והשתא מוכ' מהירוזלמי דלא בשוקל שקלו אפס' לאוקמי בבבר' לתוך ידו דהיינו בחבור ונבוי דאל"כ מאחו לא הטוב בשמו

קסט

אי"ל להורות • אם תפס הלוה שפרע בעד חבירו ש"ת שהי' חוב ברור לא מפקינן מיניה' והכי' ראיות לזה ועיין בס"מ בשמו בי' כי' רכ"ח ס"ב ה"ב הל' בשם הירו' עד שתראה אחין דעתו קרוב' אבלו לתקון אם חובו אם הפורע

ק"מ ה"ת שער כ"ח מק"מ וכתבו התחבר סי' כ"ו ע"ב נמ"ס סס

וכן מ"ל בהגה' מרדכי דלאו דוקא שהצבר הפקדון ע"ש ואפשר לפי שהרב ריקה שה"ר משה מקוטשיזא חולק לכך כתב טושל"ן הפקדון לאחר הוצאו מיחוק בוטל מחמו לכל לא כבר נתן לו מהחוקק : (קה) מבנסת כו' כבר כתבתי סי' כ"ו סי"ב ע"ב :

ס"ל ועמ"ש בפרישה עוד מזה ופרשתיהו : **סז** אין לריך מעמד שלשתן דוקא כדלם הלחבר ג"כ בסי' ס"ו ס"ב ע"ב ועיין בחכן עוד סי' כ"ח :

קכז א שכל מה שקנה עבד כו' לפי ה"ש ודעה זו אפילו לא שכן הבעל והאדון בדי לי שהשטות הן שלו ונם כתבו עליהן שטר חוב ונתנו להן אם"ה אין להן עליו כלום וכ"כ הר"מ ועמ"ש : **ב** ויש חולקין בזה ל"ל מחלקין וס"ל דהייטו דוקא בלוו מהן חעות שחוכים דאיכא למימר דלא לוה וכתב שטר חלא תשום דבעי לגלוי הוחו שכיון ולהאוטיאן מיהן עי' הלוחה זו מאח"כ כשהשטות היו גלוין ועומדין ביד האשה והעבד דלחריכן דכיון להן ע"מ שיון לבעלה אי לרבו רשות בו אפילו בחעות שחוכים דוקא כשהשטרם הלדון והבעל שעת בדי שהשטו' הוא שלהן ולגלוי זוחי הוא נעל שכלל דלאוטה חילא בין בלאשה קלקא מבעלה אי הבעל מרבו אלא דס"ל דיש חילוק בין מכירת קלקא דאיכו כעב' בזה עבד להלוקח ובין הלוחה דלין כוחא לאדם לגוי' כשאיה עבד לאיש אלוה מ"ה לחריכן בהלוחה דלהוטים שיהו נחכון אפילו בחעות שאיכן שחוכים ובל"ר שהאכרתי כזה והחקור הוא בא"ש סי' פ"ה ס"ו ובל"ל בטור גרים סי' קכ"ח : לא

קכז בחב בחזו' מהר"ר משה אלשיך סי' קכ"ד שחעון מכר בית לראובן וקבל עליו לסלקו מכל ערעורים ושבבר לו ע"כ והדמכרם שבמת הפקיד שחעון ביד לראובן שכבו' זהו' ובא שחעון ואחר לראובן השבחות שיש לו בידך חנם לבוי בחע"ם ואחר שחתלה לראובן בא לוקח חוקדם והוציא לראובן מן הבית ועתה אינו רוצה לראובן ליתן השבעו' לבוי בחאמרו אלו הייתי יודע בא הייתי חתרל' ליתן לך לבאורה נרא' דכיון שבא כאו השבעות ביד לראובן בחורת חשכון על דמי הבית אם יוציאנו לוקח חוקדם אלא בחורת פקדון אלו היה שחעון חובעם חחנו קודם שיוציאנו החוקדם לא היה יכול לראובן לעבבו בידו חעשם שחא ישרוף החוקדם הבית דחעיקרא לא נחחייב לחת לו חשכון אם כן כתו שהיה שחעון יכול ליטלו חחנו יכול גם כן להקנותו לאחר בקנין או בחעמד שלשתן לחרוכ' יכול לראובן לעבבו הפקדון דאפי' כבר נחנו לבוי כיון שבטרו של ראובן חוקדם ושבבר לו חשלשלי אינ' הוא שורפו מלוי ואע"ג דהאידנא אין שורפי' מחשלשלים שחכר חשום חשכירת חשרות לא שכיח וגם לא יבא חשר חרשותו לבחרי שבאין בחר בידו אם לחוכל הלכך חביב אחוכו לבנות חחנו ב"ח ע"כ וק"ו הכ' שנוף הפקדון עדיין אבל החוקדם ואפי' אם היה הכ"ח אחקבה אות' לו שחעון הוא כ"ח חוקדם לראובן וראובן הוא כ"ח חאחר אפי' שהיה לאותו חוקדם שבבור החשלשלי אינב חקרקעי אם קדם החאחר ובבה חה שבבה נבה כחו שהבריח הכ"י בסי' ס' והרי שתה לאחר שהוציאו החוקדם חביתו קדם ובבה וכל אם חי שחקנה לו שחעון בחעמד שלשתן הוא חקבל חתנה. ע"כ הבריו • ותחיה לי אם לוי חוא חוקדם היאך יוכה בו לראובן חעשם ב"ח חאחר שקדם ובבה הלא פ"ש דאין ב"ח חאחר שקדם ובבה לא אייך אלא כשבבנין החשלשלים הם ברשות הלוה אבל כשאכרם לאחר בשושל דאין ב"ח חאחר יכול לבבות ואפי' קדם ובבה חוטיאין מידו ואותבין לזה שאכרו לו ואם כן כיון שבבר הקנם לו בחעמד שלשתן שהוא חכירה חחם לבל דבר וכלאוכת בפוסקים בכחה דוכתי היאך יוכה בו לראובן אפילו נחנו לבוי בחנה הרי הוא אלו לנחרי חחחלה : וח"ל כחו שהבריח הכ"י בסי' ס' • לא ידענו' חאי קאחר דאדרבא' הכ"י אם כ"ל ב"ח חאחר שבבה חשלשלי' הכ"ח חוקדם שבבה לו חשלשלי אינ"ק הוא חוכיח מידו ולא אייך בזה חקנ' הבוק שהרי הכ"ח חאחר לא קנה החשלשלי' חחחלה ' וא"כ לא' אדרבא' אם לוי הוא חוקדם ושבבר לו חשלשלי אינ"ק הוא חוכיח מראובן • ואם' לפי מה שכתבתי לעיל סי' ס' דנם בב"ח חאחר שבבה אין חוכיחים חחנו הייטו חשום שלא היו רק חשובבדים לראובן חאח"כ הכא שהיו חכירי' בלוי חבבת החחלה • וכן בדין אם היה לראובן חוקדם בלוי אפי' חוכיח וכלבע"ל לפי מאי דקי"ל דהאידנא' אין חורפי' חשלשלי' שחכר חשום חקנ' הבוק ל"ה אלו היה בידו אל לוי לא היה לראובן יכול לעבוב ח"ל מה בכך שהוא עתה בידו אל לראובן ס"ה הרי לוי קבנו לחלוטי' חיום הבחחלה ול"ל לבשרות הבחם כיון אלא אבות ונם לא יבאו מרשות הבותן לבאחרי ל"ה לא עבו בו חקנ' הבוק וא"כ הב"ג בבבנות חשלשלי אינ"ק אלא חבשרות אבל בחשלשלי כיון דאחרינן דעבו בו חקנ' הבוק והבבנות חשלשלי אינ"ק אבחתוב בבשרות כחאן אלא בחיב דאי לבבנן חשלשלי' ל"ה הייאך בלאחר לחבאין לבבנן אם הוא חוכיח בידו חוקדם ושרבו חחי שחכרו לו • ואפי' לפי מ"ש הב"י דבב"ח חאחר בבדם לא עבו חקנ' הבוק אם כיון דהוא חוזה דבמכירה עבו חקנת הבוק ל"ה לא חבחבר לאלא כיון דמכירה לחכירה דחה לי בקנבו בחבוב' והוא בבתו לו בבאחר קבטי' וכיון שבבר בחכירה בחעמד שלשתן שהוא קנוה נחורה חה בבך שהוא עתה ברשות הב"ח חוקדם :

גם מ"ש חחר"ח לבשוך בחחלת החבו' דאין לראובן יכול לעבבו חעבו' שהיה יכול שחעון ליטלו חחנו ולא היה יכול לראובן לעבבו כו' לוכו חדוקדק לאפי' היה חייב לו חחעון חוב ברור בבר וחא' יכול לראובן לעבבו ח"ל כיון שלא עבבו לראובן והוזה שהוא הפקדון בידו ואתר לה ליתנו אלא חבו' חבו' לוי וכן חבאחב בפוסקים :

קכז (א) שלוה מאשתו כו' חעבבו כו' לא חבבבו כו' ל"ל שבתבו הבעל והאדון שע"ח עליהם : (ב) ואח"כ נירשה כו' וכ"ש אם לא נירשה כ"כ הר"ם בא"ע סי' ס"ב : (ג) שכל מה שקנה עבד כו' עיין בחבו' חבו"ש ח"ח סי' ס"ו • ועיין בחבו' מהר"ח ן' שבון סי' קנ"ח : (ד) מה שקנה וכל מה כו' לפי שעשה זה ולפי בבר' זו אפי' לא שבן הבעל לו האדון בדי שהאשו' שלהן הדין כן : (ה) ויש חולקין בזה וס"ל דדוקא אם היו הרשות שחוכי' כשלוה חשום לבגלוי אזוי הוא הבעל לבד אבל אם שחוכי' לא ואף בשחוכי' לדוך שישענו בדי ובתבאדו דיכי' לו בא"ש סי' פ"ו ועיין ח"מ שם :

ועיין בא"ע סי' פ"ה סעי' י"ב בחבו' בחחבבר ובה"ב וז"ל בחלאה ביד האשה חשות לו חשלשלין ובאין לאחרת חתבה בחבו לי ובאין לאחר חעשה ידיך הם ושלי הם בלחשות ויבקח בהם קדקע ובאין לוקח לוכל פירות ויש לבחרים על מי שעושן אבר ולא אחרה ע"ח כן בחבו לי אלא ובא לבעלי רשות בהם אלא בהם אם אחרה עליה לבבות ראיה (הגה"ה ח"ל בא"ל) בלחבת דוקא בחשות שחוכים אבל בחשות אחוכי' בלחבה' לחבה' לחבר אלו הם ודוקא' לבאחרים בחוך הבית ועיל"ל סי' פ"ו ו"ל דאם לא בחבו בידה ויש לה חבו לחבר אחין לה לו אם אחרה לו בלחבת בבל ענין ועיין בח"מ סי' ס"ב) ואם אחרה לחבה בחבו לי בחבבה בבבעת אבוע' בחבת אבחבם לה הבעל ובאינו לוכל פירותיהם עכ"ל • ובבבי החבבר חושבקים חבבבי הרחב"ם סב"ב חה' לי אות ובבוחו הטור אם ובבבי הר"ב הם ע"ם ח"ם בל"ח אם וז"ל עבבה לבבית בחב בח"מ אבן הוא בעת הרחב"ן אבל הרחב"ן בחב אבות בלחבת וב"ל הח"מ ב"ב דה' חבבה ובבה וב"ז חבבבות אחבה ובחבין ובחב ב"י ס' חוקת הבחבים דף קס"ב ע"ב דל"י ובישב"ן בחבו' בבבבבי הרבב"ן בבלחבת ובעיל סי' ס"ו לבחבת בחם הרבב"ן ובהר"ם דבחבות אחבי' אבחבו' הבא לבחבת ובחבות אחבו' לבחבת ובעיין לבחבן ובן בחב הר אב"ן בחבו' סי' חחבי' לבחבות אחבבם אבחבה לבחבת וב"ב בחם חבבת מחבבבים ובב"י בחם חבבבו הרבב"ן בבחבב"ן בחבו' בבבבבי הרבב"ן בבלחבת ח"ח לבבבן חבבה בבבר לבחבב ובחבו אבבבה בחבבבות אבה חו בבבה חן הבחם הוא בחבבבבן בחבו' סי' ס"ו ובעיבתו ובבוחב בבבבה אבבבה בחבבבות אבה חו בבבה חן הבחם הוא בבבבבבן בחבו' בבבבבי הרבב"ן בבלחבת ח"ח לבבבן חבבה בבבר לבחבב ובבבבבה בחבבבבות אבה חו בבבה חן הבחם הוא בבבבבבן בחבו' בבבבבי הרבב"ן בבלחבת

ע וכתב המרדכי פרק המפקיד * דהתורשה אסיר לטעון שקר ואפילו הבעל דבר בעצמו אסור לשקר פ״ס בסנהדרין

קכד

א שור בסס מקנת רבוותא מהירושלמי דסנהדרין שלא תהא סנהדרין שומעת טענת שקר מפי המתורגמן ובכהן גדול הוא דהתירו משום יקרא דכ״ג שלא לבזותו וכן כתב הרי״ף בתשובה וכן כתב רב סעדיה והביא הרא״ש בפסקיו דיש אגרת הע״ד וגם הר״ן סס בתב כל זה

(לב) וי״ל כו׳ לפע״ד דברי הרב מגומגמים • וגם מ״ש שכל זמן שהמורשה הוא אצלם כו׳ נראה שהבין מ״ש הפי׳ בסס התוס׳ דה״מ בשהוא אצלם ולפע״ד זה אינו כ״ל אם ישען המורשה אמת מה בכך שהוא אצלם ובעל טענות ואם מתוך שהוא אצלם ובעל טענות ישען שקר לו יוכה אצלו כדין ל״ל דמתעבר על ריב לא לו תיפוק ליה דפשיטא דאסור למורשה לטעון שקר וגם אינו תלוי בתורש׳ דפשיטא דאפי׳ בע״ד בעצמו אסור לטעון שקר וכמ״ש המרדכי בפ׳ המפקיד תשובת מהר״מ ומשאלתם אם האמצלר יכול לטעון כל מה שיודע לטעון לבעדים אפי׳ בדב׳ אינו״ל לטעון לבעדים אפי׳ בדב׳ כן להיות תובע ולא לו ואפילו לעצמו אינו רשאי לשקר כו׳ והוא פשוט אצלם כוונת התוספ׳ לחר דלבעדים כאלה אינו רוצה לדון עם הלוה מחמת שהלוה הוא אצלם ובעל עמו א״כ זהו שהוא מורשה לא שוב שמתעבר בעל ריב לא לו ומה לו בזה ותבעמו הלוה עצמו אבל כשטורת להבית לחברו מעותיו אחין חברו יכול לטרוח מלוה קבביד שהרי אין חברו יכול לטרוח כמו הוא וכן משמע לשון התו׳ אם שכתבו זה הבית בהרשאה כשהוא עושה בשביל שהוא אצלם ובעל טענו׳ כו׳ וכן משמע בכסף משנה דכוונת התוס׳ שהלוה הוא אצלם ע״ם ולפ״ז נראה דהראב״ד ושור ומתבר לא פליגי עם התוס׳ דאדרבה כוונתם אחד דכל שהמורשה עושה מחמת שהוא בעצמן אחין המורשה הוא יכול לעשות כן כגון שטורת הוא לו להמורשה ולא להמורשה לו כגון שהמורשה הוא בעיר אחרת וכה״ג מלוה קבביד רק כשהוא בעיר א״ל והמורשה יכול לעשות כמו המורשה מה שאינו עושה כן בע״כ הוא מפני שהלוה הוא אצלם ובעל טענות א״כ מתעבר על ריב לא לו • וגם דברי הב״י נראין כן ע״ש במ״ש ולי נראה דתרוייהו איתנהו כו׳ ומחלק דגם מ״ש הר״ב וי״ל דאין חילוק כו׳ אינו מדוקדק • ומ״ש בכסף משנה דתרוייהו איתנהו דכל שאינו יכול להוציא מיד הלוה מפני אלמותו לו מפני רוחק המקו׳ מלוה קבביד כו׳ נראה דכוונתו שיודע שהלוה יקזיק בו שלא כדין מחמת אלמותו ולא יעיז פניו בא אלמותו כגד המורשה והיה מעיז כגד המורשה כגון שהמורשה הוא אדם חשוב לו יודע עפקיו ועניניו ותקבולין וכה״ג נמצא דהוי כעין מ״ם התוס׳ שטורת להבית לחברו מעותיו אחין חברו יכול לטרוח ודוק : (לג) י״ל דאין אדם יכול לעשות מורשה כו׳ ע״פ במרדכי פ׳ מרובה דכ״כ תחלה בסס ר״י ב״ר קלונימוס וכתב עליו ז״ל אמנם לפי מ״ם ר״י נוח׳ דפי׳ דהחיים אינו דוקא כשהוא עושה שלית בשביל שהוא אצלם ובעל טענות אבל כשהוא טורת להבית מעותיו לחבירו אחין חברו יכול לטרוח אין זה חוב׳ ואדרב׳ מלוה קבביד להבית אינו״ל עשוק מיד עושקו עכ״ל ונראין ליתן טעם לדברי תור״ם למה השמיט מסקנת המרדכי דנראה מחמו דסבירא ליה דלבל הכחות אם כתרלה אחר כך דשרי ובע״ם כתב מסקנ׳ וז לחוד דכתב ולכן אם כתרלה אח״כ בדבר וקבלו קנאה שגילה דעתו לחפרע עכ״ל ונראה דדעת תור״ם להבריע כדברי ריב״ק דמסתבר טעמיה משום דאף אם מלוה קבביד מ״מ על הרוב אין אדם מתרלה להיות מורשה ולהבנים ראשו בריב לא לו ולפעמי׳ קורא׳ עליו ואחר לא טוב עשה מ״ם ס״ל דאף אם בתרלה אח״כ אין חוזרים דאינלאי מילת׳ לחפרע כיון דאין דרך העולם להתרלות בזה ואין לבו אלא מהרלוי ואילך לא לחפרע ואתחלה לא חל הקנין ודלא כעיר אושן עכ״ל סמ״ע • ולפע״ד זה דוחק דתור״ם הבריע כריב״ק ולא כר״י ועוד שהרי לא הוזכר בל״מ מזה כלום • אלא נראה דפשיטא דגם ר״י לא פליג היכא דלא טוב עשה דאי״ל לעשות מורשה אלא בפניו דאין אדם יכול לעשות מורשה אלא בפניו וכשאין יכול לעשות מורשה אלא בפניו דאינו כלום לא״ע (וכ״כ בשלטי גבורים פ׳ הזהב דף י״ח ע״ב בהתחלת בסס המרדכי פ׳ מרובה דהרשאי׳ שהיא טוב׳ לבלית אפי׳ בתרלה אח״כ הבלית בלות׳ הרשאי׳ אבעב׳ אלא בפניו אין בהרשאה כלום כי אין בלותו הרשאה מחמ׳ מרחק שיבאנו בפניו בקנין כו׳ ומשמע דליכא חלון דבלית בהא וכ״כ ה׳ המגיד פ״ד מה׳ זכיה ומתנה שהרמב״ן הוכיח מפ׳ יב טוחלין דף קל״ח וכריתות דף כ״ד דבמה שהוא חוב׳ אפי׳ בתרלה אח״כ אינו כלום הוא וכתב ה״ם שם וכן עיקר ע״ש) אלא לריב״ק דאחר בתחלת דאי״ל לעשות מורשה אלא בפניו משמע דבכל נוטי אי״ל לעשות מורשה אלא בפניו משום דסל״ל דהא דאחרי׳ דלא טוב עשה כעתו בכל נוטי הוא ע״ז אחר המרדכי אמנם לפי מ״ם ר״י נוחא בו׳ דא״כ כשנוטרת להבית מעותיו דמלוה קבבי׳ ודאי יכול לעשות מורשה אלא בפניו (וכן פי׳ בס׳ ח״ח דעת הר״ב ע״ש) וא״כ הי״ל שפת׳ הרב ודאי מוירי בענין שניאר מקומם דהיינו היכא דלא טוב עשה כגון שהו אלם ובעל טענות וכה״ג והלכך בכה״ג פשיטא דאפי׳ בתרלה אח״כ אינו כלום וא״כ הע״ם שכתב דאי״ל לעשות מורשה אלא בפניו ואם בתרלה אח״כ קנאה לא כיון יפה דליכ׳ מאן דפליג בהא דהיכא דאי״ל לעשות מורשה בין לריב״ק בין לר״י לא אמנו אם בתרלה אח״כ כיון דהקנין לא חל מעיקרא ודוק כי זה ל״ל

ברור ודלא כתב״ם והסמ״ע :

קכד

(א) הנתבע כו׳ כתב בל״מ וסמ״ע דאפי׳ לתובע לא התירו אלא כשהוא יושב בביתו ושולח מורשה לב״ד בחקוטו בכתו ורשותו משא״כ כשנם התובע בב״ד אמור לטעון ע״י אלין אבו אלא ישען בעצמו וכה״ם הטור בסס הרמב״ם בפי׳ ז״ז ועיין בדברי הזכר סס פעי׳ ו׳ עכ״ל וכ״כ הב״ח דכשהוא בב״ד לב״ע בין תובע בין נתבע אמור לטעון ע״י אחר ולפ״ז מה שנוהגין עכשיו

טורי זהב

ואפי׳ מלוה קבביד וא״ב גם בהרשאה אלא בפניו אם הוא בחוקן זה ודאי מהני וז״ה נראה דדקדק הש״ך בחן וכתב דאין חכין לאדם אלא בפניו להורות דאם הוא בחוקן דודאי מלוה קבביד מהני והרי כתיב אחר לא טוב וכו׳ משמע דוקא בחקום הנייר קרא דלא טוב וכו׳ דוקא מיקרי חובה ופת״ע פי׳ דלבו מרדכו שם מחלוקת בין ריב״ק לר״י אלא שרא״ה הבריע כריב״ק ואפי׳ בעקום מלוה מקרי חובה כיון דדוב פעמים אין אדם מתרלה להיות מורשה ולגלו כמ״ם דבמקום מלוה דלא ציך חובה דנוחא לי׳ לאיכא למעבד מלוה :

(לב) אינו״ל לעשות דברי הרב מגומגמים • וגם מ״ש דכשהוא אצלם ובעל טענות אינו״ל לעשות מורשה אלא בפניו ולפע״ד זה אינו כמ״ל אם ישען המורשה אמת מה בכך שהוא אצלם ובעל טענות ואם מתוך שהוא אצלם ובעל טענות ישען שקר לו יוכה אצלם כדין ל״ל דמתעבר על ריב לא לו תיפוק ליה דפשיטא דאסור למורשה לטעון שקר וגם אינו תלוי בתורש׳ דפשיטא דאפי׳ בע״ד בעצמו אסור לטעון שקר וכמ״ש המרדכי בפ׳ המפקיד תשובת מהר״מ ומשאלתם אם האמצלר יכול לטעון כל מה שיודע לטעון לבעדים אפי׳ בדב׳ אינו״ל לטעון לבעדים אפי׳ בדב׳ כן להיות תובע ולא לו ואפילו לעצמו אינו רשאי לשקר כו׳ והוא פשוט אצלם דאינו התוספ׳ לחר דלבעדים כאלה אינו רוצה לדון עם הלוה מחמת שהלוה ה

ע"ש • ובטור כתוב הלי דינא בסנהדרין אחר מת"ס כתן בס"ע ובדריסה הלרכתי מזה ע"ש ודו"ק : כ ולפיכך יש לכתב' לעכב כב"ל וכן הוא הסכמ' הטור כהרמב"ם ולא כהר"אש דכתב דאין הנתבע יכול לעכב ע"ש ועפ"ר מ"ש אמ"ש הטור בשם הרא"ש

שותפי כ (לט) ולפיכך (יש) לנתבע לעכב ולומר או דון עמי בחלקך או הבא הרשאה שהרי ממון שניכם בידי ושניכם בעלי דיני ולמחר יבוא אחיך או שותפך ויתבע גם הוא ויתבאר זה עוד בסימן קע"ו סעיף כ"ה וסעיף כ"ו :

קכג הרשאה על מה נכתבת וכיצד נכתבת • ובו ט"ו סעיפים :

א (א) אמרינא דגמרא אין כותבין הרשאה לתבוע פקדונו שביד חבירו (ב) ולא כפר לו ואם היה פקדון של מעות צריך להקנות לו **ב** (ג) אגב * קרקע ג וכן יכול להרשות לתבוע קרקע אפילו כפר בו (ד) ד וכן מלוה בשטר (ה) אפילו כפר בה ה שכשם שיכול להקנות השטר ושעבודו בכתיבה ומסירה כך יכול להרשות עליו (ו) ולמסור השטר בידו כדי שיגבהו **ג** (ז) וצריך לכתוב לו קנה לך איהו וכל שעבודיה ראית ביה ו אבל אין כותבין הרשאה על פקדון שביד חבירו ז שכפר בו ח וכן אין כותבין הרשאה על מלוה שבעל פה **ד** (ח) ט אבל הגאונים תקנו שכותבין הרשאה אף על המלוה בין בשטר בין בעדי קנין אף על פי שכפר בה בב ת רין יכרי שלא ישול כל אחר ממון חבירו וילך לו למדינה אחרת **ה** (ט) אבל על מלוה על פה שכפר לא תקנו שיכתבו הרשאה (י) ומכל מקום **ו** לא נהגו שנתבאר בנתבאר

כתבו וכ"ל דזהו לא כמוותני גם מהר"מ שעיקשטין כתב הנזכר לעיל בגליון המלכי הרש"י ומהר"מ פלאגי אמת"ג וכן משמע מדברי ז וכתב הכ"מ מהר"מ כתבו מיי"ם וז"ל כיון דהוי כמתנ' לחיבעי לי' לחיתי וכן הוא בפרק הנזכר לא היה יכול לומ' תחלה לא תרד עמך לדין עד שאשמע דברי האחר דין י"ל לדעת הרמ"כם דוק' עכ"ל וכן שיקר

קכג (א) מדינא דש"ס כו' הכלל שהסברת הרשאותה שכפרו קודם שהיה דעת הרמב"ם פ"ל דלעניין הרשאה הרשאה אבל בלא קונה הקנין גתור• ומ"ה הנ"ל סעיף ק' ובלא כדברי הרשב"ם בתשו' מי"ל ס"ל כ"ד כו' לא ירדתי לסוף דעתו דהא ע"כ בטלה הרשאה בלא קנין אם כתבי וכמ"ש התוס' והרא"ש דאע"ג דקי"ל כר' יוחנן תקנת' היא שעשו בשלוחות וכ"כ הטור גופיה בסעיף ה' בשם הרא"ש והרשב"ם לא כתב אם רק דקי"ל כלשנא בתרא ואע"ג דלא מצי לאקדיבהו ת"ל אלא שוי' ע"ש ודו"ק • על פי דכתבי' אפי' כפרי' דלא אייך בה לאיחזי כאיקר' : (ו) ולאחר שהשטר בידו כו' והיה כשמקנה לו השטר בתנג מהכי לאחלי דקי"ל לעיל פי' ס"ו ס"ו דשטר נקנה בתנ"ך אפי' בלא כתיבה ומסירה: (ז) וצריך לכתוב לו כו' ואז יכול להרשות עליו אפי' מדינא דש"ם ולא דלא הרא"ש לו שום הרמב"ם מודה לזה• ולא כמ"ש מתשמעות כ"ל לקמן הרמב"ם כתב בפ"ג מהלכות שלוחי' כו' דמשמע מדבריו דהרמב"ם פליג ולפע"ד דהרמב"ם לא פליג להטור ובעה"ת הגהת"ל ב"ב דכוונת הרמב"ם לומר כשאינו מוסר לו גוף השטר אין לו דרך שיכתוב ע"ו הרשאה וכן הוא בהשג' הראב"ד וגם בכסף משנה נופי' ריש דף קמח כתב שדעת הרמב"ם כן ע"ש : (ח) אבל הגאוני' תקנו כו' פי' שאין השג"ת בודו לתקנו לו בכתיבה ומסירה וכן פי' הסמ"ע והכ"מ דק אחר רבינו אמן מ"ש הסמ"ע שפי' זה הוא דלא כפ"ל לא ידעתי בכ"ז אוס משמעות שיכתוב פי' זה ועוד כ"ל מתשמעות הרמב"ם והמחבר דתקנ' הגאונים אחר רבינו אמן קיימה אפי' במלוה ע"פ דלא כפריה וכן משמע בכ"מ ודו"ק : (ט) אבל על מלוה ע"פ כיון שאינו שכיח להלות ע"פ דמי' למשעון שביב מרע פרעתי וגם כפריה לא תקנו שיכתבו עליה הרשאה : (י) ומ"מ לא נהג כו' כלומר אע"ג דאין כופין להכתבא מ"מ אם נתן לו אחר הלוואתו ולאחר לפלוני וכו'

ש"ם בשם הרמ"כם שם דין ז' ויכולה שם שכן הורו מקום שהוא כפירות שעבור קרקע וכתב הכ"מ שם דמשמע שבעל הקנין לו כתב שיש עליו כשתעבדו קרקעו ולא לאלוה וכו' וכיון דקרקע היכא נגזלת כפריה כלא כפירה הוא

טורי זהב

סי' קכג סעיף א' אבל הגאונים תקנו כו' כך כתב רבינו ויקשה הא רבינו רי"ס כתב שזהו הדין לפי התלמוד וגי' שאם אחר והורו הגאונים הוא מדברי הרמב"ם ומוכרח עמו רבינו והיינו דרבינו ס"ל דתקנת הגאונים היתה במלוה ע"פ אבל מלוה בשטר הוא מדין התלמוד אבל הרמב"ם ס"ל דמלוה בשטר הוא הוכחת הגאונים ממילא במלוה ע"פ תקנה ליכא :

ג לא יחזיר לבניו לכל גר הוא כקטן שבולד וכמלא אחיהו בתורת ירושה ונם קכמים אמרו שהמחזיר אבידה לעכו"ם הרי הוא בכלל כו' וכמו שכתבו העור והמחבר לקמן בסי' רס"ד וזה נמי אע"ב אחיהו אלא גר מ"מ אין להחזירו לבניו דבניו לא עדיפי כזה מאחרים ולפירש"י דפי' אין רוח קכמים נוחה היומנו לאין מחזיקין לו טובה בכך א"ם אפי' אבל הר"ן פי' כפירש הראשון אין רוח חכמים נוחה היומנו לאין רוח חכמים נוחה עליהן מכח מעשיו • וי"מ כאלו אחר אין רוח חכמים זוכות ויונא "מתנו מזה העושה כן : ד

גילדתן בקדושה רוח חכמים נוחה כן פירש"י והר"אם אבל לפי ר"י הוא איסור בכבה"ג אין רוח חכמים נוחה היומנו דמחלף בישראל ואם יקדש אשת אביו יאמרו אלא תפסי בה קידושין וכשייבם לאשת אחיו יאמרו אפשרוה מקלי' ונם יבא ליבם לבתאלה (לגיר' דנתר' דמייבמי') ובהורתו ולידתו אלא בקדוש רוח חכמי' נוחה היומנו בתה אעפ' לפני' מזור הדין דלא אתא זוס תורבה תיכות • ולפי' קתא הקשו מעובדא דמרי בר רחל דהוי כן איסור גיורת ואים' הפקיד ביד רבא בקדון והי' רבא מהדר אלא להחזירו לו ותירצו דשאני התם דאמו היתה ישראלית דבתעברה מאיסור בגיותה ובכה"ג אינו יורש לאביו כלל ואפי' לאחר שנתגייר לא בדין ישראל (דעכו"ם ועבד הבא על בת ישראל הולד כתותו) ולא בדין עכו"ם דבדיני אומות אם היו שניהן מוזרין לגיותן לא היה יורש את אביו מאחר שאמו מישראל מאל"כ כשאמו ה"ג"כ עכו"ם כשנתעבר וילדוהו לאח' שנתגייר וגר ירש את אביו הגר (כמ"ש השור לקמן בסי' רפ"ג) מ"ה כשאביו גר רוח חכמים נוחה היומנו כשהחזירו לו ועל"ר מ"ש עוד מזה :

קכח א אין הלוה חייב לשלם לו המלוה אלא אם הביא לו הייתי מקיים אותו והיה מוחל לי החוב כדמסיק המחבר

ב (ו) הלוה מהגר שנתגיירו בניו עמו ומת לא יחזיר לבניו ואם החזיר ג אין רוח חכמים נוחה היומנו לבמה דברים אמורים כשהיה הורתן ולידתן שלא בקדושה (ז) אבל אם היתה (ח) הורתן שלא בקדושה ד ולידתן בקדושה רוח חכמים נוחה היומנו :

קכח דין הפורע חוב של חבירו או שמשכנו בשביל חבירו וכו"ס :

א לא הפורע חובו של חבירו שלא מדעתו אפילו היה בשטר (א) ב ואפילו הירה עליו משכון גונטלו זה שפרע **א** (ב) ל אין הלוה חייב לשלם לו ונטל משכונו בחנם וחרי אבד זרה הנותן מעותיו (ג) ה ואפילו אם הירה המלוה רוחקו

והמחבר נוסייהו תולו דכלתמכת (וכמו שהוכחתי לעיל סי' ס"ב בעלי ס"ק ה' ע"ב) ודוקא כשאמרה לאחרים בתנו לי ע"מ שאין לבעלי רשות בו לוכה כלתמכת והחילוק פשוט ומבואר בהרמב"ם ובה' ביגיד • ולא"כ דברי הר"ב כלל"ע : (ו) הלוה מהגר כו' והל"ה מי שיש לו פקדון מהגר לאע"ם אלא עשה לו שוכה אם הית' הורתן אלא בקדושה ולידתן בקדוש יחזיר לאם ורוח חכמי' נוחה היומנו ולאחרי דעת ר"ת כן הסכמ' התו' והר"ן והטו' ועיק' : (ז) אבל אם הית' הורתן אלא בקדוש' ולידתן בקדושה אינו חיי' להחזיר ואם כא לחזי' רוח חכמי' נוחה היומנו כן תוכח מתתכי' אוף שביעי' לפירש"י והמחבר ומייעתו דתכן התם לא יחזיר לבניו ואם התזי' רוח חכמים נוחה היומנו • ומ"ש הכ"ת בזה בדעת העור לבתתלה לא יחזיר דפלונת' דרש"י ור"ת הוא לענין דיעבד אם עבר והחזיר לא מחויר לבע"ל דהא רוח חכמים נוחה היומנו קאמרי ואם איתא לאיכא אוסור לבתתלה איך אייב לומר רוח חכמים נוחה היומנו אלא הביקר שש"ם הוא בעור וכמ"ש הכ"ו וכ"ל בעור כמ"ש המחבר כאן וכוונתו דבהורתן אלא בקדוש' ולידתן בקדושה בכון לחזיר לבתתלה לכם ורוח חכמים נוחה היומנו וכן הוא להדיא כרמזים פ"ק דקדושין שמחבר העור סי' כ"ד ח"ל הלוה מן הגר שנתגיירו בניו עמו לו שהיה לו פקדון אמנו ומת לא יחזיר לבניו ואם היו הורתן אלא בקדושה ולידתן בקדוש' יחזיר לאם ע"כ וכן הוא מסקנת הרא"ש ועיקר : (ח) הורתן אלא בקדושה היינו כשאמו היתה ג"כ עכו"ם אבל כשאמו ישראל ונתעברה מעכו"ם כיון דבכה"ג אינו יורש לאביו כלל דעכו"ם ועבד הבא על בת ישראל הולד כתות' ונם אם היו שניהן' מוזרי' לגמורם לא היה יורש את אביו דבתר אמיה אזיל ונזירות (מזכה ומרא דף ק"ז) יחזיר לאם כן מתבאר מהרא"ש והר"ן :

קכח (א) ואפי' היה עליו משכון כו' עיין מה שהעליתי לקמן סוף ס"ק ה' דהיה בידו משכון הוי ספיקא דדינ' והמחב"ה ואי וק"ן) תפס לא מפקינן מיניה : (ב) אין הלוה חייב לשלם כו' כתב המש"ע וז"ל ולא לאוכר שש"ת דתבירו דיכול ובהלכות לגבותו מהלוה דשאני התם דאוכר הש"ת בכתיבה ומסירה ומעמיד לוקח השטר בתקומו לגבות מלוה אלו מה שאין כן כאן דמיירי ב מהירוזלמי שפרע חובו אל מברו ואינו לוקח כח ורשות מקודם לכן מהתלוה וק"ל וזהו דלא כמ"ש בשאלתות יוסף בתשובתו סי' כ"ח דדיינ' אות שכיהן הוב' בהלכות להדיי ודו"ק ע"ש עכ"ל ולפעד"ב דשלא כדת הדיג על הר"י בזה דבעובד' דר"י לא היה כתיב' ומסיר' רק שעבו"ם מכר שש"ת אל ישראל שם ג"ל הטו' בלא כתיב' ומסירה כדאוכת לדדי' בלשון השאלה שם שלא הוזכר שם שהיה כתיב' ומסירה ונם אית' שם וז"ל ותה מסיב איני אייב לך כלו' ד כתכן שם כי לאו בעל דברים לידי אתו ואי היה לו כתיב' ומסירה לא אויך לומר לאו בדל"ת ועוד דבשאלתות יוסף שם כתב בעל דאיפסקא שם ר"י בס' מי שאת עכו"ם שהכר שש"ת ליישראל כיון שבדיניה דדיינ' ליה אם חזר ומחלו אינו מקולו וכן כל שבותן בגמ' דף ק"ע בדיניה אפי' בלא כתיב' ומסיר' מעלם ע"כ וכ"כ גיסי כמהר"ר משה ובהגה' ש"ע סי' ס"ו סעיף כ"ה ל"ל שם מדב' בענין שהישראל הרשהו ע"ש הבאתא לקנו' ואינו משמיענו אלא שקנייתו קנין אבל מאן ליימא לן בשפורע חובו אלא בראשות ישראל אלא יהא בכלל פורע חובו שהו' פטו' עכ"ל • כוותיה וכ"כ ואם איתא הי"ל להקשות מש"ם וכל הפוסקים מהכלל דמכירות שטרות אלא ולאי אלא על דעתו לדמות מכירות שטרות בכתיבה השור בשמו ומסירה לפורע חובו אלא מדעתו רק שנא להקשות מהכי' ומהרמ"ל דבדיני עכו"ם אי"ל כתיבה ומסירה ואם כן בהשאלות יוסף מודה דבכל חוב לחמ"ע לדינא ואין בהן הענה • כלפע"ד ברור : מיירי וכן

ומ"מ מה שברלה מהשאלות יוסף דנבי עכו"ם בשוכן שיפרע מדעתו כאלא נתן לו העכו"ם כתיבה ומסירה אינו מוכרח ופשט דברי פירש"י שם בנדרי ל' ל"ג מלוכלין פי' כ"ב ע"ש וכן נראה עיקר : (ג) ואפילו אם היה המלוה דוחקו לפרוע כו' גם דין זה אף על פי שכתבו המחבר ע"ב וכן דעת בפשוטות ולא הבינו בב"ל שום מחלוקת בדבר לפע"ד הרבה חולקים בדין זה ולפע"ד דהוי ספיקא דדינא ובמו שאמר • שהרי"ף הביא והרמב"ם והמש"ג והנ"ה מיי' שהביאו הירו' המחיבו בעל חוב דוחק וכן הגלמי גבוליה בשם ריש"ו ותש"ג שהיה אפש' לומר שמחבו עצמם הירוזלמי אחה שכתבו מתחת מ"ת אין זה עיקר לפע"ד דכאין דבירוזלמי פלגלו בזה הי"ל לכתוב אלו דינא בתי' אלא נראה שבירא לזו דבע"ת וכ"כ התו' שם דוחק לדיך לשם והיינו תשוב דבירוזלמי הוכיח כן מתשבה דשקל שקלו ואי לא שקיל מתשכנן אלמא דלא ס"ל לירוזלמי דף ק"ח ע"ת דאפשר לאוקמה בחבור ונבוי וא"כ כיון דבש"ם דילן בכתובו' מוקי הך מתני' בחבו' ונבוי לא מוכ' הוי דינא דירוזלמי מתתני' וכדאית' בשם ריב"ן בתו' בשם ר"ת ומיילא לא קי"ל הכי (שוב מצאתי בסוף ספר גדולי תרומה שכתב דלא ס"ל להרי"ף והרמב"ם כהירוזלמי בבעל חוב בל"ה הא מכי דוחק עיין שם) : תכן היא וכת'

ותו גרא' דמסקי' הירוזלמי נופיה דבע"ל דוחק חייב לשלם דהכי גרסינן בירוזלמי בנדרים פרק אין בין המודר עד כדון בבע"ת הכי' שב"ב דע' שאינו דוחק בבע"ת דוחק בשמעון' מן הדא תדע לך שהיא כן דתיבון ומקריב עליו קונין זכין ונקנין זכות ובלדות תעלות ותשמות הרא"ש שם בשלא בכבם לידו כלום וכא בשלא בכבם לידו כלום ע"כ ונראה דה"ם דתכן בפ' אין בין המודר בהך מתני' דשוקל שקלו דהכהן שהלוו כפורשו יכול להקריב עליו קנין כו' ומשמע ליה להירוזלמי דמקריב משלו והתם אי לא הוי בעל בית מקריב ולאי הוי מתשבני' אותו דכיון בנדרים דשל נבוה הוא לאחן קיום ומשני מי שברת דהתם מיירי בשלא בכבם לידו אל כהן אינא לפרושי שבבר הפרים קרבנותיו ונאכלו ונפסקו בפ' מיד הכהן ותו לא מקריב בע"ה והיינו כדמוקי בש"ם דילן בחבור ונבוי וכמו שפירש"ה תוס' שנבה ונאכל מיד השלא לתו לא מקריב בתר דכתובו' בלחריותו וכ"ל בשלא בכבם לידו וכאן הרי לא נתן לפורע בבר מעות בשלא וא"כ ל"ל דבע"ת דוחק חייב בשלא כן ולא כת"ש בלבע"ל בעת הירו' והשתא מוכ' מהירוזלמי דלא בשוקל שקלו אפס' לאוקמי בבבר' לתוך ידו דהיינו בחבור ונבוי דאל"כ מאחו לא הטוב בשמו

קסט

אי"ל להורות • אם תפס הלוה שפרע בעד חבירו ש"ת שהי' חוב ברור לא מפקינן מיניה' והכי' ראיות לזה ועיין בס"מ בשמו בי' כי' רכ"ח ס"ב ה"ב הל' בשם הירו' עד שתראה אחין דעתו קרוב' אבלו לתקון אם חובו אם הפורע

ז לי הרמב"ם סס

פשיט מסוקל שקלו וחפי' לפי גי' הירו' דכתובו' דמייתי מעיקר' לקום מסוקל שקלו ת"מ מסתע' לשמקב' הירושלמי דהתם דמסיק נמי בשנכנס לידו כלום (עיין סס שם ט"ם ופריך להנים כמו דאית' בנדרים) דלהך דסוקל שקלו נמי קאי קרח דקם ולאי כי היכי דלאיכ' לאוקמי הך דקנין בנכנס לתוך ידיו כלום ה"ל לאיכ' לאוקמי הך דסוקל שקלו . ושוב דקל"כ לאלי כ"מ הלר ומייתי לאים מקיכין ולאי לה כיון דמ"א לפסס' לה מסוקל שקנו שלח ולאי הלי דיוקו' דנכנס לתוך ידיו כלו' לאכולהי קאי וה"ל דמסוקל שקלו נמי לא מוכ' מילי וכדמי' ועל כן נכדרים לא מייתי בירושלמי הך דסוקל שקלו מסוס דסוקל שקלו ומקנים קינן מלא לאים הלי' ולוקח לומר שם"ם הוא בירושלמי בנדרים ודלאי קשה לומר שאסר לאיה גמורה ופלפול אלא . ועוד אכבר הוכחתי דפסילו לגירסת הירושלמי לכתובות הפירש כן להירושלמי לאי בהך דסוקל שקלו והך דמקרי קונין מיירי שנכנס לידו כלום כלומר בתנור ונבוי אבל הך דכורא לא אפשר לאוקמה בתנור ונבוי כלומר שכתן ליכבר לפרוע ובאבר מתנו דאיכ קנין מה הלוה חייב בחזרות המעות הדר' קונים לדוכתא אמאי פורע תוכו ולאי פשיט חייב בחזרין פשיטא אבל בסוסק שקלו תשתוינן דקנ"ג דמנו' קנגיד ויש לו חלק בקרקעות כנו שרי וכדקאמ' בס"ם לילן ע"ם כן כלפע"ד דעת הרי"ף והרמב"ם וקמ"ג והגנת מיימוני וס"ג בסס ריש"ן ומ"כ בהלי דוכת לדרכה לבו המתיבים . ושוב דסמתם פורע תוכו הוא דגרלה עיקר סהפוסקי' הפוערי' מסוס לכן גרלה בס"ם לילן ובירושלמי והיש"ל מסק"ם בנע"ת דוקא וכמ"ם . ומ"כ עכ"ם גרלה דהוי סביקא דלוכא דהייכו לי תפס הפורע בנע"ת דוקא לא מקיכין מיכי : (ד) "אמרי" דהיה הלוה מעיים כו' שעם זה קלי הלוה מעיים . בתוספות נפ' הכוכם שהייתי מוכח לוהכי' פהיו פורעי' עבורי שהוא מינין טעם זה וכמ"ם לקיקם"ק ו' בסס תקו' מיי' ע"ם והמחבר קלר בדבר : (ה) וכן כ"ל עיקר כו' כתב הסמ"ע ח"ל ומ"ם תור"ם סכ"ל כן עיקר בל"מ כ"ם ומעשם שכתב הכי' שהגיע על העור בי"ם בסס הרש"ם דס"ל הרלה ס"ל כותי' ולמי מ"ם בדרים והוכתתי דהלין עם הטו' דהרש"ם ס"ל כדלת בלע"ד דהלכת כותייהו והן דעת הקולקי' ובפרש מאחר שהרי"ו סיה כתלוי נ"ם שפסק כותייהו וק"ל עכ"ל וכה"נ כתב הכ"ת דדעת הרש"ם הלכך ה"ל פסוקא דלינן ואמ"ל דלא מקיכ' מיכיה ע"ם ולפעל"ד דהפסיד מעותיו וכמו שפסק המחבר וחפי' תפס הפורע מקקי' מיכיה לפי שכן נרש' עיקר בס"ם דילן ונם לכיין בסמו' יותר מל"ל פוסקי' דסברי כן וש"ם פשיטא דהחולק בשל בפלגו' ונם בירו' מפורש כן וכן פירש"י בס"ם וכ"כ הרי"ף והרמ"ם פ"ב מה' מל' וה' הגיגיד והמגדל עוז שסוכן דעת הגה"מ סס וכן דעת ר"י וריב"ן בעלי התוס' כמבואר בתוס' ושאר פוסקים וכן דעת בעל העיטור בחו' כתובה ד' ע"ם סוף ע"ב וכן דעת המרדכי וחגודה פ' הכוכם וס' הגוזל וס' שני דייני גזירו' וכן דעת הר"ן וכן דעת הנ"ם פ' הכוכם וכן מוכ' להדי' דעת הנ"ו והרשב"ם שהביה הנ"ו לקמן כי' קכ"ט סעיף ז' וכ"ד ל' ירושם בתיב ה' וכן נרלה דעת הרא"ה בהגנות סס וכן מוכח דעת בעל התרומות מהסמק נבו ערב שפרע לאלוה אבל מדעת הלוה בשנר לא"ה ונער מ"ד דהפסי' מעותיו מעשה פורע תוכו אבל מדעתו וכ"ם הבעה"ת להדיה בסוף בפרק ע"ם . וכן מוכח להדי' דעת הרמב"ן שהביה הבעה"ת שם ס"ם סוף ק"ב והעתיקו הנ"ו בס"ם ק"ה ע"ם . וכ"ד הלא"ן ס"ם שני דייני גזירות וכ"ד הסמ"ג עמ"ן מ"ד דף קע"ט ע"ד וכ"ד מהר"מ וכדלקמן בנדרכי פ' הכוכם ובהגה' מיי' סס ובתשו' מהרי"ו (דפוס השלחוי') סי' פ"ב והוא כתשו' מהר"ם דפוס פרנקפו סי' ל"ו ושם' תתקנ"ב וכן מוכח דעת הרשב"ם בתשוב' שהעתיק בי"סי זה וסי' קס"ג וס"ם קנ"ו וכ"ם בהגה' קפרו פ' הכוכם מהרי"ח זל' שור שבנתה חרבעה ותשלח בסס"ו וכ"ם בשני נבוריס פ"ב דייני גזירות וכ"ד בתשו' מהר"ש ה"ם סי' רכ"ח בתשו' מהרש"ם סימן קי"ח וכ"ם בתשו' אחרית יוסף סי' כ"ח וכ"ם בתשו' מנחם עורי' סי' פ"ו וכ"ם מהרש"ל פ' הכוכם סי' י"ג וכן דעת מהר"ח מלובלין בתשו' סי' כ"ב :

וכ"ש הסמ"ע לפסוק ר"ל כיון דהרש"ם ומהרי"ו ס"ל הכי לא נקיל לפע"ד לאפי' ופכרו הרש"ם ומהרי"ו כן ומודי' הם נגד כל הנך דבוותא יותר מלשים פוסקים ונפרש שירושלמי שפרש דלא כר"ת ות"ל ר"ת דס"ם דילן דמוקי הירושלמי בשיתא אלא דלרבא

ס"ם דילן סוכר בהירושלמי בהא וכלאיתא בהדי"ן ועוד שנראה עיקר כמ"ם הנ"ו דגם דעת הרש"ם בפירש"י וסייעתו וכן מוכח לבריה בתשובת הרש"ם בסוף ע"ד סי' ה' שהבאתי לעיל סימן ע"ו ס"ק ה' וכן נראה דעת הרש"ם פ' הכוכם וכן מוכח עוד מס"ם הרש"ם פ' תוקת הבתים סי' י"ד נגד ההוא ערבו' דפרע לאלוה דמייתי שהיה ערב קבלן ומאמע דאל"כ לא היה הלוה חייב לפרוע כיון שפרע לו אלא מדעתו ע"ם ודוק :

וגם מהרי"ו לא פסק להדיא כר"ת רק ז"ל בסי' קס"ו ואל תזיגנו שמקבלת רבותיכו פסקו הפורע תוב תבריו דפטור מלגלם לו והיינו משום אלא היה ביד הפורע כלום ומאל הלוה אם תאמר אמרו רבנן דעתיה שהיה כידו לפטרו אבל אם תאמר דמיילא דעתה לפרוע אמרה מתחון ראל ועוד דא פליגי ר"ת ור"ת וס"ל הפורע תוב תבריו דלריך לגלם לו בלשרי פ' שני דייני גזירו' עכ"ל ולא בא לומר דקי"ל כר"ת ור"ח ולא ה"ק כיון דפליגי ראוי לנרף דעתם לגדון זה שהיה בידם מאל ראל לו אפשר שבוותם שכיון שהיה מוחזקת יכולה לומר קיים לו כר"ת ור"ת כשאר פסוק' דדיינ' . מיהו לדידן לא הוי ספיקא כלל והעיקר דהפסיד מעותיו ואפי' תפס מקקינן מיכיה אלא דהיכא דהיה מחון אל הלוה בידו בתחלה בשעה שפרע לא הפסיד מעותיו משעמת קיים דמהרי"ו וכמ"ם לקמן :

מיהו היכא דהיה עליו משכון וכשלו זה שפרע מלגלם דהוי ספק' דדיינ' ואם המשכון ביד הפורע לא מקקינן מיכיה דמע"ג דבירושלמי ורי"ף ורמב"ם ושאר מחברים מפורש דאפי' במשכון הפסיד מעותיו מ"מ כיון דר"ת ור"ח ס"ל דאפילו בלא משכון לא הפסיד מעותיו וכן נראה דעת הטור וכ"ד הסמ"ע ונם הנ"מ פסק דאפי' בלא משכון הוי ספק' דדיינ' ונם מהרי"ו ומשמע דמספקא ליה מיהא וכמ"ם בסמוך ונם בתשו' מהר"י ן' לב ספר שני ס"ם ס"ו פסק דהיכא שהוא מוחזק מיכי לומר קים לי כר"ת ת"ל פשיטא דבמשכון מכי המוחזק לומר קים לי כר"ת ומייתי כיון דלא מיתפרש בס"ם דילן אם אשאר פוסקים דנם במשכון הדין כן ומ"ם בתשו' מהר"ר שלמה כהן ספר שני סי' ק"ז דיכול בהפורע להחזיק במשכון ולומר קים לי כר"ת ור"ת אפי' תפס הייכו משום דבס"ם דילן לא נראה כותייהו נם כל הנך רבוותא מודי' במשכון דלא הפסיד מעותיו דלכך כתב דבירושלמי

ורי"ף

ב דוחקו לפרוע הלוה מפיים את המלוה ומוחל לו : הגה (ה) וכן נראה לי עיקר ולומרים לקייב לבעל (ד) (שמא) היה (ר"ן) (הרא"ש) ג ולא כים מולקין (טור בסס ל"ת ויש)

המחבר בסוף סעיף דקאי אכל הסעיף : ב' דוחקו לפרוע היה הלוה מפיים כו' כ"ל דמריכין לבניה וכך פריך לקמיה לפרוע לאחריכן דהיה הלוה כו' דסא אינו ולאי דהיה יכול לפייסו אלא אחריכן שאם היה יכול לפייסו והמולים מחכירו עליו הדאי' ועפ"ר שכתבתי דל"ל לתוכי' שם"ת אבירו דאכירו יכול לגבותו מהלוה דאפי' אתם דמוכר הטור בכתיבה ומכירה ומעמיד לוקח הטור בתקומו לגבותו מלוה אלו והוא דומה למ"ם הטור בסי' קי"ו בלוקח אלא בחחרי' שערף המלו' שלהו אלא אתן המלו' ליד הלוקח הטש"ת ונם הרמב"ם קודם שערפו דעומד בתקומו לחזור על הלוה שחכר לו הדמה . ומש"כ כאן דמיירי בפרע תוכו אל תבירו ואינו לוקח כח ואבות מקרקעי לכן מהמלוה וק"ל וזה הלא כמ"ם בסאלרית . ועכ"ל בתשובתו בסי' ל"ח דדיינהו את שכיון לחדדי ודוק ע"ם : ג ולא כים מולקין עיין בטור שכתב בשם רש"ל דדוקא בפרע תוב מוזמות אבל אמרו כן בירושלמי ומכון דבריה לוכא שעם בתשובי מהרום דמי לריעמר אם לא מוזמות היתה מזמנת ונוון מעבה ידיה לו היתה חוזרת על הפתחים והיה לפרוע לאי אמן לא אמרו דעמו דינו כן בעלמו (ועמ"ם בסי' כ"ו סמ"ל) מש"כ בפורע מה שלוה מבירו שהיתה מוטלת עליו לפרוע לו . ומ"ש מו"לס

מו"כס אל"ל עיקר כדעת הרלב"ז אוכה בל"מ כ"כ ומטע' אבת' הכ"י שהאיש על הטור במ"ש בסס הל"לם דס"ל כר"ת והוא הכיי לאיה והוכחתי להדין עם הטור דהרלב"ם ס"ל כר"ת כלע"ד והלכתי כוותייהו וכן דעת הפוסקי' ובפרט מאחר שמהרי"ו שהיה בתרלי"ג בפסק כוותייהו וק"ל:

ד אבל אם פרע לעכו"ם כו' דעכו"ם אינו מתרצה כ"ל בדרכי בסף ועיין בע"ז דבת' מה שהגהגין לעשות העכו"ם סוחרים שמפסידין עם מי שבתחייב להן על ימים ושנים בשנותיהן ערבות מפסידין בכה"ג אם בא ישראל לפרוע לסוחר עכו"ם בשביל מי שבתחייב להסוחר ונקח הש"ת מיד הסוחר ונא לתובע בו להלוה פשוט דמני זה הבתחייב להסוחר לומר לישראל הפורע הייתי מפויים להסוחר בערבות לשם לו על זמנים רחוקי' עכ"ל ודברים נכונים הן:

ה אבל אם היה בידו משל חבירו כו' יש לדיוק ג"כ מדברי הש"ע דאם אינו מכרו בם"כ ק"ה ז"ל ואם מכרו הנפקד ליד מלוה פטור כו' וכתב"ש שם ג"כ בשם מ"ל דאם נעשית דדוקא בשבא זה הפורע לעבות ולהוציא מידו למיחר מפויים הי"ל ואפי' פדה משכון מיד זה שפרע לו מקבל זה הפורע מוציא מאת"כ בשם בידו משל הלוה דאני לאמר לא הייתי משלם לו היה הב"ד מוציאין לו ליפרע לו מאת שם בידו מדר' נתן וכ"ש אם היו מעותיו בידו א"כ מה הזקתי לך בשבתתי מעמי ע"ש: ו אין חבירו חייב לשלם: הגה

(ו) אין חבירו חייב לשלם כו' אע"פ שחבירו חייב לשלם לבעל הבית ולהוציא מידו בשביל שלא יפסיד הבית אבל אם הבית מוחל לו אינו חייב לשלם לבעל הבית אלא אם כן הוא מוחל לו בשביל שלא יפסיד הבית אבל אם אינו

*כם כ"כב בדין אם העכו"ם אנס וכו' ט נ"ז סס מיומלת לדבר בס' הגוזל דף קי"ג ע"ב וכפי' רש"י סס דלייכא דמלכות דאינא יכתב הכ"מ בכלה שרוה למ"ם סס בגמ' וה"א דבולי (פירש"י חס קיקש אלכל פירות) וכרגא (פירש"י כסף גלגלת) דהכיות אתא לכל אתא דחליף הוחיל ואמיים מלכא חליף וכמה שפירש"ם סס ובי"ע שכתבו הרב ריש"ל בהגה"ה כסס י"ל ב כתב הי"ה סס בירושלמי קרכון ויהוא קרטוכא הלשון בגמ' ופירושי מע"ה ואחרוה ומשקת

סי' קס"ג מתו' ע' : (יא) מלמד שהיה כו' דין זה לינו כרש' לבעל"ד כיון דמיירי שהמלמד הפסיד מהכנות העכו"ם ומייב ע"ם הדין וכדמשמע בהגהת מרדכי שמתנו מקור דין זה ונם מדברי הרב משמע כן וכן משמע בסמ"ע ס"ק ס' להדיא לה"ה לא ועכב הגה (יא) מלמד שהיה אצל בעל הבית והלוה לעכו"ם על מהכנות ולא מסר לא מסר עמו עם העכו"ם ונלא מסר (יב) והבית קבת אצותיו כיל בעל הבית ז ולוקח לעכבם כי הולך להתפדר עם העכו"ם אין יכול לעכבם (הגהות מרדכי סוף בבא בתרא) (ועיין לעיל סוף סי' קכו*) (יג) אין לך מי שנתפס על חבירו ויהיה חבירו חייב לשלם לו ע חוץ מן הנתפס (יד) מפני המס הקצוב על כל איש ואיש ח (טו) י בכל שנה או הנתפס (טז) על כ הת שורה (יז) שנותן כל איש ואיש למלך בעבורו עליהם הוא או חיילותיו הרי זה חייב לשלם לו והוא שיקחו ממנו בפירוש בגלל פלוני בפני עדים : הגה ואחד שנתפס מכת מס אל קבל אחר ותפס מצל מ' מן הקבל יכול לתפסו בשביל כל הקבל כי כולם אחראין וערבאין זה בשביל זה ולכן מ"מ לגבות מכל אחד חלקו (עור) (יח) וי"ל דאין אדם נתפס בעד מס חבירו אלא קודם שנתפיים המלך אבל אם כבר נתפיים המל' אין

לעכו"ם על מהכנות ולא מסר לא מסר עמו עם העכו"ם ונלא מסר (יב) והבית קבת אצותיו כיל בעל הבית ז ולוקח לעכבם כי הולך להתפדר עם העכו"ם אין יכול לעכבם (הגהות מרדכי סוף בבא בתרא) (ועיין לעיל סוף סי' קכו*) (יג) אין לך מי שנתפס על חבירו ויהיה חבירו חייב לשלם לו ע חוץ מן הנתפס (יד) מפני המס הקצוב על כל איש ואיש ח (טו) י בכל שנה או הנתפס (טז) על כ הת שורה (יז) שנותן כל איש ואיש למלך בעבורו עליהם הוא או חיילותיו הרי זה חייב לשלם לו והוא שיקחו ממנו בפירוש בגלל פלוני בפני עדים : הגה ואחד שנתפס מכת מס אל קבל אחר ותפס מצל מ' מן הקבל יכול לתפסו בשביל כל הקבל כי כולם אחראין וערבאין זה בשביל זה ולכן מ"מ לגבות מכל אחד חלקו (עור) (יח) וי"ל דאין אדם נתפס בעד מס חבירו אלא קודם שנתפיים המלך אבל אם כבר נתפיים המל' אין

דמיירי דהמלמד יכל מסס ולא היו העכו"ם יכולין לחזור עליו רק שהעלילו על הב"ה בלשרם בגייתך היה המלמד ולתה לריך לעבדם עבורו ולינו דומה לי"ם העור והמחבר בס"ס קס"ו דאם בלו אכסין על לקוכן בשביל מקדון שבירו ומל מעון המוחר לקוכן לבלק האכסי בקדון בל תבירו לבתם ידעו שהקדון בירו ובשבילו בלו ועוד הא כתבו סס דדוק' פקדון דיכא הבי מסכי שהן בעין ובשבילו בלו מסל"ה בלעלילה דלהולילה בתנה וה"ב המעות שהבית בלי הבע"ה לא מחשבי בעין ודוק : ח בבל שנה דקדק וכתב כן מסוס דבהגה"ה מרדכי כתבו דדוק' מם אל שנה זו אבל מסנה שבר מלחר שבבר בתפיים המלך אין להעבוש הלחם עליו וכן הוא בתשובת מהרי"ו סי' ק"ו וכ"כ בל"מ וכתבו מו"רס ז"ל בעמוס לחר זה בהגה"ה בסס ל"ה ולפי מ"ם שהן

דבבל

דבבל בוב ולא מוזנות לאסתו לאסתו חייב לחזור ולפרוע לו מולים בזה דדוק' אם דמיירי דפרע לו מדעתו ונומל עמו חסד חייב לחזור ולפרוע כדי שלא יוטעל לא בסבו נומלי חסדים משמ"כ זה אלא פרעו מדעתו אלא הולך לפרעו בעל כרחו מחמ' שנתפס עליו ומ"ה לף אם פרע לעכו"ם דנתבאר לעיל דלבו"ע לחזור ולפרוע לו בבה"ג דנתפס מהעכו"ם ל"ל לחזור ולנאלס לו בכ"ל וכ"כ בפרישה ודלא כמ"ם * בע"ם ע"ם דמחלק ובכבם בדוחקים והן בע"ה הגמר' דלא בגמר' סתמו ולחמרו אין אדם נתפס על חבירו זולת על דבר המס ע"ם ודוק : ז ורוצה לעבכ' והולך להתפדר עם העכו"ם כו' תיב"ג דבת' שו"רס בהגה"ה אלמנה זה ז"ל ומ"ל דוקא בספורע לישראל אבל אם פרע לעכו"ם חייב לבי"ע וה"ב הולך לפרוע לעכו"ם אלמי המס דפרע לטובות חבירו דהלמלא אפרע הוא בשבילו לעכו"ם היה העכו"ם חוזר על חבירו לגוביו מידו ומשה"כ הבא

מדיני

מדיני דהמלמד יכל מסס ולא היו העכו"ם יכולין לחזור עליו רק שהעלילו על הב"ה בלשרם בגייתך היה המלמד ולתה לריך לעבדם עבורו ולינו דומה לי"ם העור והמחבר בס"ס קס"ו דאם בלו אכסין על לקוכן בשביל מקדון שבירו ומל מעון המוחר לקוכן לבלק האכסי בקדון בל תבירו לבתם ידעו שהקדון בירו ובשבילו בלו ועוד הא כתבו סס דדוק' פקדון דיכא הבי מסכי שהן בעין ובשבילו בלו מסל"ה בלעלילה דלהולילה בתנה וה"ב המעות שהבית בלי הבע"ה לא מחשבי בעין ודוק : ח בבל שנה דקדק וכתב כן מסוס דבהגה"ה מרדכי כתבו דדוק' מם אל שנה זו אבל מסנה שבר מלחר שבבר בתפיים המלך אין להעבוש הלחם עליו וכן הוא בתשובת מהרי"ו סי' ק"ו וכ"כ בל"מ וכתבו מו"רס ז"ל בעמוס לחר זה בהגה"ה בסס ל"ה ולפי מ"ם שהן

דבבל

וכן משמע להדיא בתשו' מהרי"ו סיון קס"ה דיכול לעכב המעות שבידו מחמת מה שהיה מריך לבסר עם עכו"ם ע"ם ולולי יש להני' בדברי הר"ב והבית מעותיו ביד בעה"ב לחר כו' ולוקח : ועוד דל"ה לא ה"ל לכתוב דין זה בכאן רק לחתן כו' קס"ע נבי דיכי ערב ונם ע"ם משמע שהבין בפשוטו ונם בסמ"ע ס"ק ס' הבינבפשוטו וע"כ דחק דל"ל לפני זה דפורע חובו שלא מדעתו לעכו"ם מייב כו' ודלא דמי לבתו אבסין על הפקדון דס"ם קס"ו ע"ם וכל זה הוא לא מוכך לפי מ"ם דהכא יוכל לעכב המעות מחמת ידו ולדרכא כלפע"ל דל"ל לבתו אבסים על אלה הם"ם קס"ו דמייב דהתם אבסוהו אלא כדין משא"כ הכא ודו"ק :

(יב) והבית קבת מעותיו כו' הה גבו"ם לא עכבוהו לבע"ב מחמת מעות המלמד שבידו רק שהולך לבסר עמהם מחמת שהיה המלמד בביתו וכן משמע להדיא בסמ"ע ס"ק ס' דיכול אם עכבו מעותיו ובשבילו כך הולך לבסר עמהם בשביל דנם הרב מודה דהמלמד מייב לשלם וכדמוכח לעיל ס"ם קס"ו ואפי' בלאם כ"ם הכא דחייב מן הדין וכן מבואר מדב"ר בתשו' סי' פ"ו דף קע"ו ריש ע"ד ול"ל וכ"ם אם היתה חייבת לשופט מחמת שהבדים והולך לשלם שחיבת ולכן אם אשעה מוחזק לאחן בשבועתו ואם אינו מוחזק ויכול להרלות שהולך לפרוע בעדו מכח שעכבוהו מחמת הכתב אלה שהיה בידו מייב לשלם עכ"ל וע"ש : (יג) אין לך מי שנתפס כו' עיין בתשוב' מבי"ש ס"ב סי' קכ"ד וכתבו' מהרשל"ם סי' כ"ם וקע"ו וס"מ סכ"ה ובסכ"ט : (יד) מפני המס כו' כתב בשלטי גבורים ס' לא יתפוד סוף דף קס"ט דוקא מפני המס אל מלכות זו אבל היכא שאבסוהו לבלוכן שהוא מחלכות מחלכות זו כיון שהולך נולו ולכסו אין שאעון מייב כלום ע"כ וע"ל סי' שם"ט : (טו) בכל שנה כו' כתב מהרש"ל פ"ו דס"ק סי' כ"ל דהלוקח דין המלך לגבות לעולם ובפרע כמה פעמים מלכי הלוחות שנעשים מסר עם ישראל ומרוחין הימם לכתה שנים ולכן לעשלם מהשכנין וע"ם : (טו) על התשורה כו' כתב הב"ח הכיינו דוקא בתשורה דבר קטוב על כל אים ואים אבל מתנה פרטית אל אים פרטי שהתנדב לתלך ליתן כל שנה ושנה אין טוב אדם נתפס אל מתנת יחיד כדלשוכח בתרדכי פ' הגוזל בתרא שהביא בית יוסף ס"ם זה וע"ש : (יז) שנותן כל אים ואים לתלך כו' כתב ה' מתעד שאסר לומר שכיון שהם יוחין הלך וה פרעם חייב לשלם אפי' לקחת התלך מזה אלא כדין ואין פריך לומר אם לקחם התלך מזה כדין מחמת מבר אחבירו חייב לשלם אל"ל ומבואר בית יוסף ועל"ל ס"ם שם"ט : (יח) ויש לחתרים כו' לא ידענא לאה כתב הר"ב דין זה בסס י"ח ונם בל"מ וכ"ה כתבו כן בסס הגה"מרדכי. וכן בסמ"ע ס"ק ז' כתב כן בסס תשו' מהרי"ו סי' ק"ו אלפע"ל ס"ם ערוך הוא פ' הגוזל בתרא (דף קי"ג ע"ב) אמר רבא בר מתא אמר מיעבע והבי מילי בלבול' וכרג' דהכיות אתא דבבל אלא דבלוף כיון דאפיים מלכא חליף ע"כ · ומהרש"ל סס תמה על העור

ובתב"ם

טורי זהב

סי' קכח

ס"ב בהגה"ה כו' הוצרך להתפדר כו' מדברי הסמ"ע סק"ז אמתן טעם ע"ז דהוה עלילה משמע אף אם בבר נתפדר הוה כן ובלע"ל מדבתב בהגה"ה מרדכי וז"ל המלמד הלך ולא מסר אם הנורם וכו' משמע דוקא דעדיין לא מסר בבר וה"ל עליו המוב לאלס ומסיר יכול לעבב מידו דהוה אבל תפיסת דעלמא וכן משמע מן הטעם שכתב וז"ל ל"ל דאין בע"ה יכול לעבב עליו אם יש לו עליו ילך ויתרעבו ומסקינן מעותיו מב"ה דהבסי דאיכסי לינון ערבאין בהו ואכן לא יתבע את הערב תחלה בתחלה אל"ל משמע שיקר הטעם דאמרן לדידי מיוב דאין חל העבוד על הבסים אלא אם"כ הוכרר המוב על הלוה עצמו משא"כ בזה דאפשר דלא יבא לידי מסרה אבל כל שהתפדר בגרי ולאי בשתעבדו הבסים תוכף ול"ל הוי אלא גרמא בנזקין דפטור דאין לך ערב גדול מזה כיון דידוע מנהג העכו"ם שמוסקים שהבעה"ב מחוב להעשיר התלמד שהחזיקו בביתו ומעיקרא נעשה כמו ערב בעדו ויכול לתפוס כל אים עליו בבירור חוב ע"י פסרה שעשה ול"ה מ"ש רמ"א כאן הולך להתפדר ר"ל הולך לזה אבל עדיין לא נתפדר ואין כאן חוב ברור עדיין ולפי הסמ"ע אקרא לזה עלילה ק"ל לזה הולך מרדכי לתת טעם מחמת שבסי דאיכסי ערבאין בהדי' תיפוק לי' דלא אלא אלא עלילה ותו דאמלי כתב אח"ז ואם יש עליו תבעונו אלי תבוענה אייך בזה הא איכא אלא עלילה אל עבוד לחוד אלא בלבל כמ"ם : ע"ש בהגה שניי' בשביל כל הקהל כו' רבינו הגיה שור תשובה אחרת בשוחף ל' אחי' בידו מטרות אל אותפין ונבי ר"ב כו' ובסק אם הרא"ש דלא הוה זה פרצון אלא מוה לייתן ויש לתלק דבתם נבו הקהל כל המתון בשביל לקוכן לחוד אבוחן מייב בפי מוחו סך ע"כ אין לו עכבוה לחר יהי' נם בשביל לך פרצון ויחזיר לאמתון אלקי :

דברי המקבר שם כ"כ בסחס לא הי' מולרס לבותבו בסס ר"ל ולוק :
ט אלוו לבוקך המם כו' פי' לפי' לם הלוו ופרעו כבר
לפתלך והבעם תפני שהן כלפטרופסי הקהל ומה שהלוו וכרעו
לפתלך לבוכות הקהל ובשליחותם עבו מה שעבו : י אבל
לם ים תקבה בשיר הולבין כו'
ז"ל שם ב' זבוכות רבב"ם לם עבה
הבר לפקבת הקהל לוכם לו
עבילה לין לחרי' פרוכי' ליתן
לם לא בים תקבה בעור שיהיו
סותבין לבל מלוי דלה הולבין
לחר מבנן מיהו לם מקבת עבו
דבר וגרמו לבמבן הבילה לין
לחרי' פרוכין ליתן כו' ע"ם ורבה
ג"כ דברי מו"ר שבלבן מ"ו לחרי
סע"ז קלי מה שוכרין וכתב
ז"ל ומ"מ לם קבתן עבו כו' וק"ל :

קכט א הבלוה לת חבירו
כו' ל' הרמב"ם ר"ל
ב"ה מחלוה הבתים המחבר ושם
ג"כ כתב הבבל לו בתבע כו'
קולם בבתלו שהיה חוכק כו' ולא
זו לקם זו קלחר ל"מ כתבבו לחיבו
תבתעבר בלא קבין בין לדבור
בעלמה בלא בבעבת מתן מעות
הוא לא לפי' חבלי הבלוה לה"ל
בין לדלה לבבו לבלוה נבר
והבבה בבבו לבי לבמבלו קל"ן
לבבל הבו' כת"לובם' והו ג"כ לא
זו לקם זו ל"מ חבקו לבבר מלוה
קבבול וכתב"ם בפרבי' ובבי
הבבלות בתבן רב"ו בבמ"ל
סיף בתבל עים : ב
ולמר והבת פי' לחר לו הבת
לו עתה ולם לא יתבו לך הוא
לבחר זמן לבי לתבבו לך · לבל
לם בבתרו על פיו לבמרי יתבלר
בבמוך בהבלים ס"ג דה"ל בערב
בבע' מתן מעות וק"ל :
ג מיהו לם פרע לתלוה לך בעד יום לחד ·
בבלוי הלוה כו' בל"ה כתב ג"כ בדרכי משה בשם הבתות
מיימוני ושם בהגל"מ כתבתי שיש לתמוה שבתרי בהגל"מ לא כ"כ
חלא ז"ל והיקל ערב לתלוה לא משעבד בלא קבין לבל לבהתעבד הלוה לבהבלב לא בבבי קבין דה"ל תפרע חובו כו' ע"פ הרי קובים שבתן
לבבוכו לדקם בלא ביה לו הלוה שיפרע חלא שה"ל ערבבי ה"ל כלבו ליהובו ז"ל פרע חובו דאור"ם שיב' ולכתב כן לדבת לת הערב
הרמב"ם לכתב בם כ' דתלוה והבילו השור בר"ם ר"ל דערב הפורע משלמו לין הלוה מריך לבשלם לו לקם שלה ערבבי ולקם ב"כ לא
שהתבר כתב שם בבשי בבי' ר"ל דיש חולקין וכ"כ ג"כ השור שם דהרא"ה חולק ע"ז מ"מ מור"ם רבה לבכתוב בבלקן דבר מלבבה שבוה ובעבה
דב"ב חלא בתב ר"ל בין שפרע לחו' בבווי הלוה מבי לבבוב בבבבה לבה לבה שפרע חובו בבווי ערב לחי' מו
ובמ"ם בהגל"מ שם וב"כ השור בר"ם קב"ו ובהרמב"ם לבק"ן שהוה בא לחמבו שבינו קבין לבל ערבבי עד שלחבר לו ג"ב ובלם כערב בבעת
לו ולקו פבוטל לבקבי · ולפבר דה"ב לבה דערב לחלוה לחבר מתן מעות בלא קבין לבלי דהוה בלוה לחבר ולם הלי לבל פרע לחלוה מתן מעות מי
מיב וק"ל : ד אבל לם קבותיבו כו' יעד בינו ובין הלוה פו' פי' לבבלו בלא עבים דלא לבבבלו בבלקן בלא לבלי לו
מיהן בבל"ו ובבל"ה ובק"ן לחמ בבלה בבין בלא ב"ד תבוב בבין לבלבמבתא הוא דלבמר לם לא יפרע הוא לבלי לפרע לך והבמרה לבלם שהוא
והבובקים בתבו בבה הערבות יש בבת בבעת מתן מעות בלא שיב לבמבתא מבבו בבהבלה הבלה דמהיבבו לבה נבר ובבעבד בבפבים ובעם"ר לבוב בו עד
בתבתי דבם בבוב הערבות יש בבת הבמבות והבלה ומ"ה נבר ומשעבד בבפבים ע"פ הבבין ובבי' בלא ב"ד בבוב ומה"ם ע"ב ערב דב"ל בבת מבעבן
בבלבר בבמוך דמשועבד לבי בלא בבין ולחר מתן מעות מבבו בהבמבה ב"ד : ה מבי ערב לך בעד יום ח' בו' בם נרבבל"ן בבבבו לבר לבבבן
בבים ובתב הבעם מבבו בלא בבבר בלבמה בבלבר לו לם בבלך הבוה בבבבבתו יום ח' בו בלא יבן מבבן יום ח' לבבבך לבבבלו לם בבו
מידו בבלבך בבבו בבבם ע"ם (הגה"ה ומשעם זה בתב הרבב"ן לם בבבב בלא הבה ערב בעד תבירו ועבים הבידו עבבו ערב לו בעד בבבבוף בבר
יום ח' לא הוי הבבתבה ועל"מ ריש מיימן בבלבן לחבלבך בזה) ובלא
כע"ם *בבתב בבבוף מיימן זה בעם לחר ע"ם : ו ולחבו
בבבך לבבן בבמבלן בבלבן לבה מלבבתיב בבחבי בבי לם ערבבת לבבבך
בבו' ובבל"ה מה בבתבתי בבבוב לבן הבור והבבית יובף ·
בבי

הגה
בתב ב"ו ר"ל בבם תבובת תבה תבובה לבחבן שבבבבלבוב מתבבלן והבבלבו
לבבמבן בבל תבלי בבבבבבו לו ערב ובתן לבבמבן המלבוב והבבבבו הבמ"ב
ולבחבר זמן הבמבבב לו ערב מבבלי ערב בבעת מתן מעבות הובבל
ותבלבת בתבבה הבה ע"פ הבערבות הל"ל בבלבו לא בבמר הבבר בבל
בעת שהבמבבב לו ערב פי' וב לו רבות לבבבלה מהבלבקת הבת לא

בתבה לבדו בלא בתבלי בבתן לו ערב והלבמבו ע"ו ובתבובת הרבב"ם מבלבתי תבובה ו בתובה בבלבין ע"ם

טורי זהב

ס' **קכט** סעיף א אבל אם קנו כו' כ"ל לבין זה לבמבתא לבלוה מבם הבלבמבות שהלבמן לו ולא תבעו לבלוה בבבבלי רק בבבבלו נומר ומבבם
בלבמבה לבור בלא קבין מבבל"ב בבבעת מתן המעבות ברובה זה שהבלוה מבבלא לו מבמן בבבבלי · ע"ש
בהגה"ה בער יום א' כו' שם ברבב"ן ר"ל בלבן זה בלבמו עבים שמעבו שבמבן בלבמר שבי' ערב לבלבבן בער יום ח' ר"ב בבבם בבבבה לו ערב בבלבך
בבבבבות ולא בבבבבי מבבן ובבב"ו ר"ל בבי בבי לבבבבבו הלוה לו ולבי ערב בל יום ח' ולבי בבבבה ערב נומר ע"ו לבבן בבבבבבו בבל יום ח' בלא
ר"ל בבבבבו ח' לבבוב לבי ערב ובלא בלא בבבבבבו בבבבבו בבבבבו לבי ערב בבבבבבו :

סעיף ב נשתעבר הערב בב"ו רס"ו כתב ר"ל בבבבבב